LC Hebr. Ms 22A (Micro Orien. Hebr. 880/48)

[214] ff. Watermarked paper. 18.9 x 13.9 cm. 16-17th cent. Italian semi-cursive script.

[תיקוני הרי"ף] *Tikkunei ha-Ri"f* by Samuel b. Mahalalel Del Vecchio. On Isaac Alfasi's compendium of the Talmud, tractates Berakhot, Halakhot Ketanot, Shabbat, Eruvin, Pesaḥim, Ta'annit, Yom Tov, Rosh Hashanah, Sukkah, Megillah and Mo'ed Katan.

Censor: Fra Gir[allamo] da Duraz[zano] 1640 (f. [210]v). Owners: הקצין כמ' מתתיה מראה יפיץ ענן אורו בעיר בורגו Mattithias Foa of Borgo (f. [212]v); של רי ישראל ניסים מראה R. Israel Nisim Foa (f. [214]v). The latter was also the owner of MS Hamburg, SUB, Cod. Hebr. 50 and a responsum of his is found in MS Strasbourg, BNU, Cod. 4087.

Micro Orien. Hebr. 880/48

MS 22A

[תיקוני הרי"ף]

Tikkunei ha-Ri"f by Samuel b. Mahalalel Del Vecchio

THE LIBRARY OF CONGRESS
PHOTODUPLICATION SERVICE
WASHINGTON, D. C. 20540

ולא יכלו לעמוד בפני בני יהודה, כי נפלה אימתם עליהם, ויברחו מלפניהם
ויפלו חללים רבים. ויאספו בני יהודה את כל השלל הרב אשר נמצא במחנה
האויב, ויחלקו ביניהם איש איש כפי מספר נפשות משפחתו. ויהי אחרי כן
ויעבור עליהם שבוע ימים, ויבואו כל אנשי המלחמה אל בית המדרש לשמוע
את דברי התורה מפי הרב. ויהי כאשר ישב הרב על כסא הדרשה ויפתח את
פיו ללמד את העם, ויקם אחד מן הקהל ויאמר אל הרב: אדוני הרב, הנה
אנחנו יודעים כי אתה חכם גדול בתורה, ואין כמוך בכל הארץ, ואולם
אנחנו שומעים עליך כי אתה מלמד את העם דברים חדשים שלא שמעו מפי
אבותיהם, ואין זה מנהג ישראל. ויען הרב ויאמר אליו: בני, אל תבהל
לדבר דבר לפני ששמעת את כל דברי עד תומם, ואז תוכל לשפוט את
משפטי. ויאמר האיש: הן כן הדבר בעיני אדוני הרב. ויהי כאשר ישב הרב
ולמד את העם שבוע ימים, ויבואו כל אנשי המלחמה אל בית המדרש לשמוע
את דברי התורה מפי הרב. ויהי כאשר ישב הרב על כסא הדרשה ויפתח את
פיו ללמד את העם, ויקם אחד מן הקהל ויאמר אל הרב: אדוני הרב, הנה
אנחנו יודעים כי אתה חכם גדול בתורה, ואין כמוך בכל הארץ, ואולם
אנחנו שומעים עליך כי אתה מלמד את העם דברים חדשים שלא שמעו מפי
אבותיהם, ואין זה מנהג ישראל. ויען הרב ויאמר אליו: בני, אל תבהל
לדבר דבר לפני ששמעת את כל דברי עד תומם, ואז תוכל לשפוט את
משפטי. ויאמר האיש: הן כן הדבר בעיני אדוני הרב. ויהי כאשר ישב הרב
ולמד את העם שבוע ימים, ויבואו כל אנשי המלחמה אל בית המדרש לשמוע
את דברי התורה מפי הרב. ויהי כאשר ישב הרב על כסא הדרשה ויפתח את
פיו ללמד את העם, ויקם אחד מן הקהל ויאמר אל הרב: אדוני הרב, הנה
אנחנו יודעים כי אתה חכם גדול בתורה, ואין כמוך בכל הארץ, ואולם
אנחנו שומעים עליך כי אתה מלמד את העם דברים חדשים שלא שמעו מפי
אבותיהם, ואין זה מנהג ישראל. ויען הרב ויאמר אליו: בני, אל תבהל
לדבר דבר לפני ששמעת את כל דברי עד תומם, ואז תוכל לשפוט את
משפטי. ויאמר האיש: הן כן הדבר בעיני אדוני הרב. ויהי כאשר ישב הרב

בשנת תרפ"ג עזבתי את בית אבי בעיר קרלסבורג ועליתי לירושלים. לא היה לי אז אלא מזוודה אחת ושלושה רובל בכיס, ולא ידעתי מה יביא עלי היום. אבי ליווה אותי עד התחנה ולא אמר דבר, רק הניח את ידו על כתפי ונשק לי על שתי לחיי. זה היה הפעם האחרונה שראיתי אותו.

הנסיעה ברכבת נמשכה שלושה ימים ושני לילות. בוורשה נאלצתי להחליף קרון, ובמחסום הגבול נבדקו כל נוסעי הקרון בקפדנות רבה. הסוכן שבדק את תעודתי היה צעיר ממני בשנתיים לכל היותר, ונראה שהוא עצמו לא ידע בדיוק מה הוא מחפש. בסופו של דבר החזיר לי את הניירות בלי להביט בעיניי.

בתחנת הרכבת בחיפה חיכה לי דוד שלמה, אחיה הצעיר של אמי, שעלה לארץ כבר בשנת תרע"ט. הוא הוביל אותי אל עגלה רתומה לסוס לבן, ובדרך הצביע על בתים ועל שדות ואמר לי את שמותיהם בערבית ובעברית. לא הבנתי אז כמעט דבר, אבל זכרתי כל מילה.

בלילה הראשון ישנתי אצלו בבית קטן בשכונת הבוכרים, על מזרן דק שהונח ישירות על הרצפה. הריח של הבית היה שונה מכל מה שהכרתי עד אז — תערובת של קפה שחור, עשן עצים ושמן זית. לא הצלחתי להירדם במשך שעות ארוכות, ולבסוף יצאתי אל החצר והתיישבתי על מדרגת האבן עד שהשחר עלה.

למחרת בבוקר התחלתי ללמוד עברית אצל מורה פרטית בשם רחל אפרתי, שגבתה ממני שני גרושים לשיעור. היא לימדה אותי את האלפבית מתוך ספר ילדים ישן, ותוך שבועיים כבר הצלחתי לקרוא משפטים פשוטים בקול. הקושי הגדול היה לא לתרגם כל מילה למחשבה, אלא ללמוד לחשוב ישירות בשפה החדשה.

בסוף אותו חודש התקבלתי לעבוד כפקיד בחנות של בעל אחר, יהושע ברנשטיין, שהיה גם הוא עולה חדש מפולין. המשכורת הייתה שמונה פרנקים בחודש, ומתוכם שלחתי הביתה כמעט מחצית. אמי כתבה לי מכתבים ארוכים בכל שבוע, ואני ישבתי בלילות ועניתי לה בעברית מגושמת, מתוך מילון קטן שקניתי בשוק.

בקיץ של שנת תרפ"ה נפטר דוד שלמה מקדחת, ולא נותרו לי קרובים נוספים בארץ. הרגשתי בודד יותר מאי פעם, אבל גם חופשי יותר. החלטתי שלא אחזור לפולין, גם אם אוכל לחסוך את דמי הנסיעה. כתבתי לאמי מכתב ארוך שבו הסברתי לה את החלטתי, ובסוף המכתב הוספתי משפט אחד בלבד: "אני כאן בבית, ואל תבקשי ממני לחזור."

המכתב הזה הוא הדבר הכואב ביותר שכתבתי מעולם, ואני יודע שהוא כאב לה לא פחות ממני. אבל באותו רגע לא יכולתי לכתוב אחרת, ואני מקווה שהיום היא מבינה זאת.

ביום ההוא ישיר את השירה הזאת בארץ יהודה עיר עזינו לנו ישועה יחומות וחל׳ פתחו שערים ויבא גוי צדיק שומר אמונים יצר סמוך תצר שלום שלום כי בך בטח׳ בטחו בה׳ עדי עד כי ביה ה׳ צור עולמים ויושבי מרום שפילה יפילנה עד ארץ יגיענה עד עפר תרמסנה רגל רגלי עני כתות דלים ישרה מעגל צדיק מישור תפלס׳ אורח צדיקים ישרת׳ אף אורח משפטיך ה׳ קוינוך לשמך ולזכרך תאוה נפש אליך אויתיך בלילה אף ברוחי בקרבי אשחרך כי כאשר משפטיך לארץ צדק למדו יושבי תבל חנן רשע בל למד צדק בארץ נכחות יעול ולא יחזה גאות ה׳ תחזינה עמים וגם אש צריך תאכלם׳ תשפוט לנו כל מעשינו עשית לנו ה׳ אלהינו בעלונו שלטו בנו זולתך לבד בך נזכיר שמך מתים בל יחיו רפאים בל יקומו לכן פקדת ותשמידם ותאבד כל זכר למו יספת לגוי ה׳ יספת לגוי נאדר רחקת כל קצוי ארץ ה׳ בצר פקדוך צוקה לחש מוסרך כיולדה תתחיל תצוח תחילה תחבל תקרב ללדת כן היינו מפניך ה׳ הרינו חבלנו כמו רוח ילדנו ישועות בל עשינו ארץ לא נפלו יושבי תבל יחיו מתיך גויתי יקומון הקיצו ורננו שוכני עפר כי טל אורות טלך ואורץ רפאים תפיל׳ לך עמי בא בחדריך וסגור דלתך בעדך חבא כמעט רגע עד יעבור זעם כי הנה ה׳ יוצא ממקומו לפקד עון יושב הארץ עליו וגלתה הארץ את דמיה ולא תכסה עוד על הרוגיה׳ ביום ההוא יפקוד ה׳ בחרבו הקשה והגדולה והחזקה על לויתן נחש ברח ועל לויתן נחש עקלתון והרג את התנין אשר בים׳ ביום ההוא כרם חמר ענו לה אני ה׳ נוצרה לרגעים אשקנה פן יפקד עליה לילה ויום אצרנה׳ חמה אין בי מי יתנני שמיר שית במלחמה אפשה בה אצרפנה יחד׳ או יחזק במעוזי יעשה שלום לי שלום יעשה לי׳ הבאים ישרש יעקב יציץ ופרח ישראל ומלאו פני תבל תנובה׳ הכמכת מכהו אם כהרג הרוגיו הרג נהרג׳ בסאתה בשלחה תריב שח ברוחו הגבירו ביום קדים׳ לכן בזאת יכופר עון יעקב וזה כל פרי הסר חטאתו׳ בהשתו כל אבני מזבח כגירי סיד לא יקומו אשרים וחמנים׳ כי עיר בצורה בדד נוה משלח ועזוב כמדבר שם ירעה עגל ושם ירבץ וכלה ענפיה׳ בהתיבשם קצפי תשברנה נשים מבואות מאורם לא יחונם עושיהם לא ירחמם יצרם׳ והיה ביום ההוא יחבט ה׳ משבלת הנהר עד נחל מצרים ואתם תלקטו לאחד אחד בני ישראל׳ והיה ביום ההוא יתקע בשופר גדול ובאו האובדים בארץ אשור והנדחים בארץ מצרים והשתחוו לה׳ בהר הקדש בירושלים׳

הוי עטרת גאות שכורי אפרים וציץ נבל תפארת עלי ראש גיא שמנים נחפי יין׳ הנה לאדני חזק ועזום כזרם ברד שבר משחית כזרם מים כבירים שוטפים הניח ארצה ביד׳ ברגלים תרמסנה עטרת גאות שכורי אפרים׳ והיתה צבי תפארתו ציץ נבל תפארתו אשר על ראש גיא שמנים לבעלי שכר׳ והיה ה׳ צבאות לעטרת צבי ולצפירת תפארת לשארית עמו׳ ולרוח משפט ליושב על המשפט ולגבורת משיבי מלחמה שערה׳ גם אלה ביין שגו ובשכר תעו כהן ונביא שגו בשכר נבלעו מן היין תעו מן השכר שגו בראה תעו במשפט׳ כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום׳ את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים׳ כי צו לצו צו לצו קו לקו קו לקו זעיר שם זעיר שם׳ אכן בלעגי שפה ובלשון אחרת ידבר אל העם הזה׳ אשר אמר אליהם זאת המנוחה הניחו לנוגע ולו זאת הרגעה ולא אבו לשמוע׳ והיה להם דבר ה׳ צו לצו צו לצו קו לקו קו לקו זעיר שם זעיר שם למען ילכו וכשלו אחור ונשברו ונוקשו ונלכדו׳ לכן שמעו דבר ה׳ אנשי לצון משלי העם הזה אשר בירושלים׳ כי אמרתם כרתנו ברית את מות ועם שאול עשינו חזון שוט עובר כי יעבור לא יבוא אלינו כי שמנו כזב מחסינו ובשקר נסתרנו׳ לכן כה אמר אדני ה׳ הנני יסד בציון אבן אבן בחן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש׳ ושמתי משפט לקו וצדקה למשקלת ופלה ברד מחסה כזב וסתר מים׳ וכפר בריתכם את מות ועם שאול לא תקום חזון שוט כי יעבור והייתם לו למרמס׳ מדי עברו יקח אתכם כי בבקר בבקר יעבור ביומם ובלילה והיה רק זועה הבין שמועה׳ כי קצר השכב מהתכסות וצר האדרת מהתעטף׳ כי כהר פרצים יקום כעמק יגעה יזעף למעשהו זר מעשהו ולעבדתו נכר עבדתו׳ ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסרותיכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני ה׳ צבאות על כל הארץ׳ הזינו ושמעו קולי הקשיבו ושמעו אמרתי׳ הכל יום יחרוש חורש אדמתו יפתח ויסרס אדמתו׳ הלא אם שוה פניה יזריע קצח וכמון יפזר ושם חטה שורה וכסמת גבלתו בשורה ויסרנו׳ ויורהו למשפט אלהיו יסרהו׳ כי לא בחרוץ דוש קצח ואופן כמון יסבו׳ כי יוסר יתן לקצח ומשוטה וכמון׳ לחם לדגן יכתש כי לנצח לא אדוש אותו ופך גלגל עגלתו וסוסיו לא יכתשנו׳ גם זאת מעם ה׳ צבאות יצא הפלא עצה והגדיל תושיה׳

הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד יספו שנה על חג יגודו׳ והציקותי לאריאל והיתה תאניה ואניה׳ וחניתי כדור עליך וצרתי עליך מצור והקימותי עליך מצודים׳ והיית שפל מארץ תדברי ומעפר תשח אמרתך והיה כאוב מארץ צלולך ומעפר אמרתך תצפצף׳ והיה כעבר דק המוניך וכמץ עבר המון עריצים והיה לפתע פתאם׳ מעם ה׳ צבאות תפקד ברעם וברעש גדול סופה וסערה ולהבת אש אוכלה׳ והיה המון כל הגוים הצבאים על אריאל וכל צבאיה ומצודתיה וצרתיה עליה כחלום חזיון לילה׳ והיה כאשר יחלם הרעב ואכל והקיץ וריקה נפשו ושתה והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקה כן יהיה המון כל הגוים הצבאים על הר ציון׳ התמהמהו והתעלמו שועו ושכרו לא יין נעו ולא שכר׳ כי נסך עליכם ה׳ רוח תרדמה ויעצם את עיניכם את הנביאים ואת רשיכם החוזים כסה׳ והיתה לכם חזון כל הנבואה כדברי הספר החתום אשר יתנו את הספר אל יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא יכולתי כי חתום הוא׳ ונתן הספר אל לא יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא ידעתי ספר׳ ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפיו וברפתיו כבדוני ולבו הרחיק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה׳ לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבד חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר׳ הוי המעמיקים מה׳ לסתר עצה והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי ראנו ומי יודענו׳ הפככם אם כחומר היצר יחשב כי יאמר מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליוצרו לא הבין׳ הלוא עוד מעט מזער והשב לבנון לכרמל וכרמל ליער יחשב׳ ושמעו ביום ההוא החרשים דברי ספר ומאפלה ומחשך עיני עורים תראינה׳ ויספו ענוים שמחה ביה׳ ואביוני אדם בקדוש ישראל ירגילו׳ כי אפס עריץ כלה לץ נכרתו כל שוקדי און המחטיאי אדם בדבר ולמוכיח בשער יקושים ולהטו בתהו צדיק ויטו בלא דבר את משפט רודיהם׳ לכן כה אמר ה׳ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ועתה לא פניו יחורו׳ כי בראותו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו את שמי והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו׳ וידעו תעי רוח בינו ולקחו מוסר׳

הוי בנים סוררים נאם ה׳ לעשות עצה ולא מני ולנסך מסכה ולא רוחי למען יסף חטאת על חטאת׳ ההולכים לרדת מצרים ופי לא שאלו׳ לעוז בעז פרעה ולחסות בצל מצרים׳ והיתה לכם מעוז פרעה לבשת ומחסה בצל מצרים לכלמה׳ כי היו בצוען שריו ומלאכיו חנס הגיעו׳ כל עם לא יועילו להם לעזר ולעזרה ולבשת אף לחרפה׳ משא בהמות נגב בארץ צרה וצוקה לביא ולביא מהם אפעה ושרף מעופף יובילו על כתפי עירים חילם ועל דבשת גמלים אוצרותם אל עם לא יועילו׳ ומצרים הבל וריק יעזרו לכן אל זאת קראתי רהב המה שבת׳ עתה בא כתבה אתם על לוח ועל ספר חקה ותהי לעד לאחרון עד עולם׳ כי עם מורה הוא בנים כחשים בנים לא אבו שמוע תורת ה׳ אשר אמרו לראים לא תראו ולחוזים לא תחזו לנו נכחות דברו לנו חלקות חזו מהתו מני דרך הטו מני נתיבה השביתו מפנינו את קדוש ישראל׳ לכן כה אמר קדוש ישראל יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ונלוז ותשענו עליו׳ לכן יהיה העון הזה לכם כפרץ נפל נבעה בחומה גבוהה אשר פתאם לפתע יבוא שברה׳ ושברה כשבר נבל יוצרים דק לא יחמול ולא ימצא במדקתו חרס לחתות אש מיקד ולשאוב מים מגבא׳ כי כה אמר אדני ה׳ קדוש ישראל בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתכם ולא אביתם׳ ותאמרו לא כי על סוס ננוס על כן תנוסון ועל קל נרכב על כן יקלו רודפיכם׳ אלף אחד מפני גערת אחד מפני גערת חמשה תנוסו עד אם נותרתם כתורן בראש הר וכנס על גבעה׳ ולכן יחכה ה׳ לחננכם ולכן ירום לרחמכם כי אל משפט ה׳ אשרי כל חוכי לו׳ כי עם בציון ירושלים בכה לא תבכה חנון יחנך לקול זעקתך כאשר שמעך ענך׳ ונתן לכם אדני לחם צר ומים לחץ ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך׳ ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בה כי תפנו ימין וכי תשמאילו׳ וטמאתם את צפוי פסיליך ואת אפוד מסכתך תזרם כמו דוה לו תאמר לו צא׳ ונתן מטר זרעך אשר תזרע את האדמה ולחם תבואת האדמה והיה דשן ושמן׳ ירעה שורך ביום ההוא ברחב מרעה׳ והאלפים עבדי האדמה חמיץ בלוט נשפה׳ ועל כל הר נשא ועל כל גבעה רמה פלגים יבלי מים ביום הרג רב בנפל מגדלים׳ והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חבש ה׳ את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא׳ הנה שם ה׳ בא ממרחק בוער אפו וכבד משאת שפתותיו מלאות זעם ולשונו כאש אוכלת׳ ורוחו כנחל שוטף עד צואר יחלוף לנפות גוים בנפת שוא ורסן מתעה על לחיי עמים׳ השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ושמחת לבב כהולך בחליל לבוא בהר ה׳ אל צור ישראל׳ והשמיע ה׳ את הוד קולו ונחת זרועו יראה בזעף אף ולהב אש אוכלה נפוץ וזרם ואבן ברד׳ כי מקול ה׳ יחת אשור בשבט יכה׳ והיתה כל מעבר מטה יסודתו אשר ינוח ה׳ עליו בתפים ובכנרות ובמלחמות תנופה נלחם בם׳ כי ערוך מאתמול תפתה גם הוא למלך הכין העמיק הרחיב מדורתה אש ועצים הרבה נשמת ה׳ כנחל גפרית בוערתו׳

הוי המרדים על ראש גיאי חמר ויין תעו שכר׳ הנה חזק ואמיץ לאדני כזרם ברד סופת משחית כזרם מים עזים שוטפים הניח ארצה ביד׳ ברגלים תרמסנה עטרת גאות שכורי אפרים׳ והיתה צבי תפארתו ציץ נבל תפארתו אשר על ראש גיאי חמר לבעלי שכר׳ והיה ה׳ צבאות לעטרת צבי ולצפירת תפארת לשארית עמו׳ ולרוח משפט ליושב על המשפט ולגבורת משיבי מלחמה שערה׳ גם אלה ביין שגו ובשכר תעו כהן ונביא שגו בשכר נבלעו מן היין תעו מן השכר שגו בראה תעו במשפט׳ כי כל שלחנות מלאו קיא צואה בלי מקום׳ את מי יורה דעה ואת מי יבין שמועה גמולי מחלב עתיקי משדים׳ כי צו לצו צו לצו קו לקו קו לקו זעיר שם זעיר שם׳ אכן בלעגי שפה ובלשון אחרת ידבר אל העם הזה׳ אשר אמר אליהם זאת המנוחה הניחו לנוגע ולו זאת הרגעה ולא אבו לשמוע׳ והיה להם דבר ה׳ צו לצו צו לצו קו לקו קו לקו זעיר שם זעיר שם למען ילכו וכשלו אחור ונשברו ונוקשו ונלכדו׳ לכן שמעו דבר ה׳ אנשי לצון משלי העם הזה אשר בירושלים׳ כי אמרתם כרתנו ברית את מות ועם שאול עשינו חזון שוט עובר כי יעבור לא יבוא אלינו כי שמנו כזב מחסינו ובשקר נסתרנו׳ לכן כה אמר אדני ה׳ הנני יסד בציון אבן אבן בחן פנת יקרת מוסד מוסד המאמין לא יחיש׳ ושמתי משפט לקו וצדקה למשקלת ופלה ברד מחסה כזב וסתר מים׳ וכפר בריתכם את מות ועם שאול לא תקום חזון שוט כי יעבור והייתם לו למרמס׳ מדי עברו יקח אתכם כי בבקר בבקר יעבור ביומם ובלילה והיה רק זועה הבין שמועה׳ כי קצר השכב מהתכסות וצר האדרת מהתעטף׳ כי כהר פרצים יקום כעמק יגעה יזעף למעשהו זר מעשהו ולעבדתו נכר עבדתו׳ ועתה אל תתלוצצו פן יחזקו מוסרותיכם כי כלה ונחרצה שמעתי מאת אדני ה׳ צבאות על כל הארץ׳ הזינו ושמעו קולי הקשיבו ושמעו אמרתי׳ הכל יום יחרוש חורש אדמתו יפתח ויסרס אדמתו׳ הלא אם שוה פניה יזריע קצח וכמון יפזר ושם חטה שורה וכסמת גבלתו בשורה ויסרנו׳ ויורהו למשפט אלהיו יסרהו׳ כי לא בחרוץ דוש קצח ואופן כמון יסבו׳ כי יוסר יתן לקצח ומשוטה וכמון׳ לחם לדגן יכתש כי לנצח לא אדוש אותו ופך גלגל עגלתו וסוסיו לא יכתשנו׳ גם זאת מעם ה׳ צבאות יצא הפלא עצה והגדיל תושיה׳

הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד יספו שנה על חג יגודו׳ והציקותי לאריאל והיתה תאניה ואניה׳ וחניתי כדור עליך וצרתי עליך מצור והקימותי עליך מצודים׳ והיית שפל מארץ תדברי ומעפר תשח אמרתך והיה כאוב מארץ צלולך ומעפר אמרתך תצפצף׳ והיה כעבר דק המוניך וכמץ עבר המון עריצים והיה לפתע פתאם׳ מעם ה׳ צבאות תפקד ברעם וברעש גדול סופה וסערה ולהבת אש אוכלה׳ והיה המון כל הגוים הצבאים על אריאל וכל צבאיה ומצודתיה וצרתיה עליה כחלום חזיון לילה׳ והיה כאשר יחלם הרעב ואכל והקיץ וריקה נפשו ושתה והקיץ והנה עיף ונפשו שוקקה כן יהיה המון כל הגוים הצבאים על הר ציון׳ התמהמהו והתעלמו שועו ושכרו לא יין נעו ולא שכר׳ כי נסך עליכם ה׳ רוח תרדמה ויעצם את עיניכם את הנביאים ואת רשיכם החוזים כסה׳ והיתה לכם חזון כל הנבואה כדברי הספר החתום אשר יתנו את הספר אל יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא יכולתי כי חתום הוא׳ ונתן הספר אל לא יודע ספר לאמר קרא נא זה ואמר לא ידעתי ספר׳ ויאמר אדני יען כי נגש העם הזה בפיו וברפתיו כבדוני ולבו הרחיק ממני ותהי יראתם אתי מצות אנשים מלמדה׳ לכן הנני יוסף להפליא את העם הזה הפלא ופלא ואבד חכמת חכמיו ובינת נבוניו תסתתר׳ הוי המעמיקים מה׳ לסתר עצה והיה במחשך מעשיהם ויאמרו מי ראנו ומי יודענו׳ הפככם אם כחומר היצר יחשב כי יאמר מעשה לעשהו לא עשני ויצר אמר ליוצרו לא הבין׳ הלוא עוד מעט מזער והשב לבנון לכרמל וכרמל ליער יחשב׳ ושמעו ביום ההוא החרשים דברי ספר ומאפלה ומחשך עיני עורים תראינה׳ ויספו ענוים שמחה ביה׳ ואביוני אדם בקדוש ישראל ירגילו׳ כי אפס עריץ כלה לץ נכרתו כל שוקדי און המחטיאי אדם בדבר ולמוכיח בשער יקושים ולהטו בתהו צדיק ויטו בלא דבר את משפט רודיהם׳ לכן כה אמר ה׳ אל בית יעקב אשר פדה את אברהם לא עתה יבוש יעקב ועתה לא פניו יחורו׳ כי בראותו ילדיו מעשה ידי בקרבו יקדישו את שמי והקדישו את קדוש יעקב ואת אלהי ישראל יעריצו׳ וידעו תעי רוח בינו ולקחו מוסר׳

הוי בנים סוררים נאם ה׳ לעשות עצה ולא מני ולנסך מסכה ולא רוחי למען יסף חטאת על חטאת׳ ההולכים לרדת מצרים ופי לא שאלו׳ לעוז בעז פרעה ולחסות בצל מצרים׳ והיתה לכם מעוז פרעה לבשת ומחסה בצל מצרים לכלמה׳ כי היו בצוען שריו ומלאכיו חנס הגיעו׳ כל עם לא יועילו להם לעזר ולעזרה ולבשת אף לחרפה׳ משא בהמות נגב בארץ צרה וצוקה לביא ולביא מהם אפעה ושרף מעופף יובילו על כתפי עירים חילם ועל דבשת גמלים אוצרותם אל עם לא יועילו׳ ומצרים הבל וריק יעזרו לכן אל זאת קראתי רהב המה שבת׳ עתה בא כתבה אתם על לוח ועל ספר חקה ותהי לעד לאחרון עד עולם׳ כי עם מורה הוא בנים כחשים בנים לא אבו שמוע תורת ה׳ אשר אמרו לראים לא תראו ולחוזים לא תחזו לנו נכחות דברו לנו חלקות חזו מהתו מני דרך הטו מני נתיבה השביתו מפנינו את קדוש ישראל׳ לכן כה אמר קדוש ישראל יען מאסכם בדבר הזה ותבטחו בעשק ונלוז ותשענו עליו׳ לכן יהיה העון הזה לכם כפרץ נפל נבעה בחומה גבוהה אשר פתאם לפתע יבוא שברה׳ ושברה כשבר נבל יוצרים דק לא יחמול ולא ימצא במדקתו חרס לחתות אש מיקד ולשאוב מים מגבא׳ כי כה אמר אדני ה׳ קדוש ישראל בשובה ונחת תושעון בהשקט ובבטחה תהיה גבורתכם ולא אביתם׳ ותאמרו לא כי על סוס ננוס על כן תנוסון ועל קל נרכב על כן יקלו רודפיכם׳ אלף אחד מפני גערת אחד מפני גערת חמשה תנוסו עד אם נותרתם כתורן בראש הר וכנס על גבעה׳ ולכן יחכה ה׳ לחננכם ולכן ירום לרחמכם כי אל משפט ה׳ אשרי כל חוכי לו׳ כי עם בציון ירושלים בכה לא תבכה חנון יחנך לקול זעקתך כאשר שמעך ענך׳ ונתן לכם אדני לחם צר ומים לחץ ולא יכנף עוד מוריך והיו עיניך רואות את מוריך׳ ואזניך תשמענה דבר מאחריך לאמר זה הדרך לכו בה כי תפנו ימין וכי תשמאילו׳ וטמאתם את צפוי פסיליך ואת אפוד מסכתך תזרם כמו דוה לו תאמר לו צא׳ ונתן מטר זרעך אשר תזרע את האדמה ולחם תבואת האדמה והיה דשן ושמן׳ ירעה שורך ביום ההוא ברחב מרעה׳ והאלפים עבדי האדמה חמיץ בלוט נשפה׳ ועל כל הר נשא ועל כל גבעה רמה פלגים יבלי מים ביום הרג רב בנפל מגדלים׳ והיה אור הלבנה כאור החמה ואור החמה יהיה שבעתים כאור שבעת הימים ביום חבש ה׳ את שבר עמו ומחץ מכתו ירפא׳ הנה שם ה׳ בא ממרחק בוער אפו וכבד משאת שפתותיו מלאות זעם ולשונו כאש אוכלת׳ ורוחו כנחל שוטף עד צואר יחלוף לנפות גוים בנפת שוא ורסן מתעה על לחיי עמים׳ השיר יהיה לכם כליל התקדש חג ושמחת לבב כהולך בחליל לבוא בהר ה׳ אל צור ישראל׳ והשמיע ה׳ את הוד קולו ונחת זרועו יראה בזעף אף ולהב אש אוכלה נפוץ וזרם ואבן ברד׳ כי מקול ה׳ יחת אשור בשבט יכה׳ והיתה כל מעבר מטה יסודתו אשר ינוח ה׳ עליו בתפים ובכנרות ובמלחמות תנופה נלחם בם׳ כי ערוך מאתמול תפתה גם הוא למלך הכין העמיק הרחיב מדורתה אש ועצים הרבה נשמת ה׳ כנחל גפרית בוערתו׳

ברכות פרק ט

משנה. הרואה מקום שנעשו בו נסים לישראל, או אנשים שעשו להם נס, אומר: ברוך שעשה נס לאבותינו במקום הזה. לא במקום הסכנה אומר כך, אלא במקום שהסכנה משתוללת אומר כך

ומה שאמרו ז"ל שלשה דברים נאמרו בכבוד וכו' ואחד מהם כבוד התורה, ונראה דהכוונה בזה, שכבוד התורה הוא מצד עצמה, ולא מצד שהיא מצוה, ולכן אמרו ז"ל שלשה דברים נאמרו בכבוד, ולא אמרו שלשה מצות נאמרו בכבוד, כי כ

ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל. וישאל יעקב והגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם. ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו. על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע באיש כף הירך בגיד הנשה. וישא יעקב עיניו וירא והנה עשו בא ועמו ארבע מאות איש ויחלק את הילדים על לאה ועל רחל ועל שתי השפחות. וישם את השפחות וילדיהם ראשונה ואת לאה וילדיה אחרנים ואת רחל ואת יוסף אחרנים. והוא עבר לפניהם וישתחו ארצה שבע פעמים עד גשתו עד אחיו. וירץ עשו לקראתו ויחבקהו ויפל על צואריו וישקהו ויבכו. וישא את עיניו וירא את הנשים ואת הילדים ויאמר מי אלה לך ויאמר הילדים אשר חנן אלהים את עבדך. ותגשנה השפחות הנה וילדיהן ותשתחוין. ותגש גם לאה וילדיה ותשתחוו ואחר נגש יוסף ורחל ויתשתחוו. ויאמר מי לך כל המחנה הזה אשר פגשתי ויאמר למצא חן בעיני אדני. ויאמר עשו יש לי רב אחי יהי לך אשר לך. ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני. קח נא את ברכתי אשר הובאת לך כי חנני אלהים וכי יש לי כל ויפצר בו ויקח. ויאמר נסעה ונלכה ואלכה לנגדך. ויאמר אליו אדני יודע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד ומתו כל הצאן. יעבר נא אדני לפני עבדו ואנכי אתנהלה לאטי לרגל המלאכה אשר לפני ולרגל הילדים עד אשר אבוא אל אדני שעירה. ויאמר עשו אעזבה נא עמך מן העם אשר אתי ויאמר למה זה אמצא חן בעיני אדני. וישב עשו ביום ההוא לדרכו שעירה. ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות. ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר. וקנה את חלקת השדה אשר נטה שם את אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה. ויצב שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל.

ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ. וירא אתה שכם בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה. ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לב הנערה. ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה. ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה והחרש יעקב עד בואם. ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו. ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה. וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה. והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם. ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרו בה והאחזו בה. ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן. הרבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנערה לאשה. ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה אחותם. ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת את אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו. אך זאת נאותה לכם אם תהיו כמנו להמול לכם כל זכר. ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו ונשבנו אתכם והיינו לעם אחד. ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו. וייטבו דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור. ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא נכבד מכל בית אביו. ויבא אל שער עירם וידבר אל אנשי עירם לאמר. האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ וסחרו אתה והנה הארץ רחבת ידים לפניהם את בנותם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם. אך באת האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד בהמול לנו כל זכר כאשר הם נמולים. מקנהם וקנינם וכל בהמתם הלא לנו הם אך נאותה להם ויישבו אתנו. וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יוצאי שער עירו ויהמלו כל זכר כל יוצאי שער עירו. ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בבטח ויהרגו כל זכר. ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו. בני יעקב באו על החללים ויבזו העיר אשר טמאו אחותם. את צאנם ואת בקרם ואת חמוריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה לקחו. וכל חילם ואת כל טפם ואת נשיהם שבו ויבזו גם את כל אשר בבית. ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הכנעני והפרזי ואנכי מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי. ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו.

ותרגום ירושלמי לבראשית פרק ב פסוק ד עד פרק ג פסוק כד

בבא קמא

[illegible] ... [illegible] ... [illegible] ... [

מתני׳

ק״ש של ערבית ב׳ ברכות לפניה ואחת לאחריה
של שחרית ב׳ לפניה ואחת לאחריה ואחת ארוכה
ואין תפלה ארוכה פחות משמונה עשרה ׳
ק״ש של ערבית מצות עשה מן התורה
שנאמר בשכבך ובקומך ׳ דברי ר׳ יהושע
ר׳ אליעזר אומר מצות עשה מן התורה
שנאמר והגית בו יומם ולילה ׳ אם כן למה
אמרה פרשה בשכבך ובקומך ׳ בזמן שכל
אדם שוכבין בלילה וקמין בשחר ׳ דברי
ר׳ יוסי הגלילי ׳ ר׳ עקיבא אומר מצות
עשה מן התורה שנאמר לא ימוש ספר
התורה הזה מפיך והגית בו יומם ולילה ׳
ק״ש של ערבית משעה שהכהנים נכנסין
לאכל בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה
דברי ר׳ אליעזר ׳ וחכמים אומרים עד חצות
רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד השחר ׳
מעשה ברבן גמליאל שבאו בניו מבית המשתה
אמרו לו לא קרינו את שמע ׳ אמר להם אם
לא עלה עמוד השחר חייבין אתם לקרות ׳
ולא עוד אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות
מצותן עד שיעלה עמוד השחר ׳ הקטר חלבים
ואברים מותר באכילה כל הלילה ׳ זבחים
נאכלין עד סוף האשמורה הראשונה ׳ דברי
ר׳ אליעזר ׳ וחכמים אומרים עד חצות ׳

פרק ד׳

שנים שהיו עוסקין בתורה ובא מת זה לפניו וזה לפניו זה לפניו וזה לפניו
זה לפניו וזה לפניו אם יכול להפסיק כל שהוא ולקרות יפסיק ואם לאו
לא יפסיק. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר
אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה
שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא
עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת
ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה.
הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא
על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן
חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה.
ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא
מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את
הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו
ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא
יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי
אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד
עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא
יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו
מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד
שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר
אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה
שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא
עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת
ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה.
הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא
על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן
חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה.
ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא
מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את
הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו
ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא
יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי
אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד
עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא
יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו
מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד
שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר
אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת ויודעת שהוא מקפיד עליה
שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה. הלוקח את הכלה לא יקרא
עד שיכנסנה. ר׳ יוסי אומר אפילו הוא בא על אשתו ואשתו מעוברת
ויודעת שהוא מקפיד עליה שלא תלד בן חולה לא יקרא עד שיכנסנה.

ואי לא מי אמרינן ליה אי לא מי אמרת ליה מי לא אמרת ליה
ואי אמר ליה לא אמרת ליה מי אמרת ליה מי לא אמרת ליה
ואי אמר ליה לא אמרת ליה לא אמרת ליה מי אמרת ליה
מי לא אמרת ליה מי אמרת ליה לא אמרת ליה מי לא אמרת
ליה מי אמרת ליה מי לא אמרת ליה לא אמרת ליה מי
אמרת ליה מי לא אמרת ליה מי אמרת ליה לא אמרת ליה
מי לא אמרת ליה מי אמרת ליה לא אמרת ליה מי לא
אמרת ליה מי אמרת ליה לא אמרת ליה מי לא אמרת
ליה מי אמרת ליה מי לא אמרת ליה לא אמרת ליה מי
אמרת ליה מי לא אמרת ליה מי אמרת ליה לא אמרת
ליה מי לא אמרת ליה מי אמרת ליה לא אמרת ליה מי

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות מלאכה בשבת עשה מלאכתך בחול ואל תהי צריך לאחרים ולא תהי מבזה את עצמך לפני אחרים ואל תהי צריך לבריות ואל תהי מבזה את עצמך לפני אחרים שהרי אתה מוצא בכל מקום שהעשיר מבזה את עצמו לפני העני שנאמר ויהי כראות שרי יהודה כי לא אליהם הוא נסב וישמחו אנשי יהודה על הקרבן אשר הקריבו לפני ה' כי בלב שלם הקריבו ואין לבו של אדם מתכוין בתפלה אלא אחר שיכוין לבו לאביו שבשמים שנאמר תכין לבם תקשיב אזנך ואין לבו של אדם מתכוין בתפלה אלא אחר שיסיר ממנו כל הרהורי עבירה שנאמר ואתה

ואמר לו אם אתה מבקש לעשות רצונו של מקום בוא ועשה כרצונו שלנו כדי שיעשה רצונך כרצונו שיבטל יצרך הרע מפניך ויבטל יצרם הרע מפניהם ואתה מבקש לעשות רצונו של מקום ואין אתה יכול לעשות אלא אם כן יבטל שמורים מפניך ואתה מבקש לבטל שמורים מפניך ואין אתה יכול לבטל אלא אם כן עשית רצונו של מקום ואתה מבקש לעשות רצונו של מקום ואין אתה יכול לעשות אלא אם כן בטלת

ליבי ולבבי ולבבי ולב

פרק שני

כל הנותן פרה לחבירו ונתעברה אצלו ואחר כך נתעברה אצל בעליה ואחר כך ילדה אצל בעליה ואחר כך ילדה אצלו ואחר כך מתה אצל בעליה ואחר כך מתה אצלו ואחר כך נגנבה אצל בעליה ואחר כך נגנבה אצלו ואחר כך נמצאת אצל בעליה ואחר כך נמצאת אצלו ואחר כך נגנבה ונמצאת אצל בעליה ואחר כך נגנבה ונ

ברכה עם לך ית ממש ב׳

ב׳ ית ממש ב׳ ל׳ ב׳ ב׳ ב

ואמר לו אם אתה בן דוד למה אתה מתיירא ממני ואני בן בתו ואמר לו אם בן בתו אני הרי אני כבנו שנאמר כי בן יהיה לי גם אני אמרתי לעשות עמו חסד כדי שיהא נוח לי בבן בתי ואמר לו אם כן למה אתה מתיירא ממני אמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה דוד לשאול שנאמר ויהי אחרי כן ויכה דוד את פלשתים ויקח את מתג האמה מיד גת ויאמר שאול אל עבדיו הלא דוד זה בן מי המלך ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי ויאמר המלך שאל אתה בן מי הנער ואמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה שאול לדוד שנאמר ויאמר שאול אל דוד בן מי אתה נער ויען דוד ויאמר בן איש עבדך ישי בית הלחמי ואמר לו אם כן למה אתה מתיירא ממני אמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה דוד לשאול שנאמר ויהי כשוב דוד מהכות את הפלשתי ויאמר שאול אל אבנר שר הצבא בן מי זה אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי ויאמר המלך שאל אתה בן מי הנער ואמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה שאול לדוד שנאמר ויאמר שאול אל דוד בן מי אתה נער ויען דוד ויאמר בן איש עבדך ישי בית הלחמי ואמר לו אם כן למה אתה מתיירא ממני אמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה דוד לשאול שנאמר ויהי אחרי כן ויכה דוד את פלשתים ויקח את מתג האמה מיד גת ויאמר שאול אל עבדיו הלא דוד זה בן מי המלך ויאמר אבנר חי נפשך המלך אם ידעתי ויאמר המלך שאל אתה בן מי הנער ואמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה שאול לדוד שנאמר ויאמר שאול אל דוד בן מי אתה נער ויען דוד ויאמר בן איש עבדך ישי בית הלחמי ואמר לו אם כן למה אתה מתיירא ממני אמר לו שמא תעשה לי כמו שעשה דוד לשאול שנאמר ויהי כשוב דוד מהכות את הפלשתי ויאמר שאול אל אבנר שר הצבא בן מי זה

ספר הכוזרי

מאמר שני

ב א אמר החבר, ראיתי שאתה מבקש ממני שאשיב לך על מה שהקשה הפילוסוף על דברי הנביא בענין הבריאה, ושאבאר לך שאין בדבריו שום סתירה לדברי התורה, ושאין בהם שום ראיה לקדמות העולם, כמו שחשב הפילוסוף. ואני אומר לך שאין הדבר כמו שחשב הפילוסוף, ואין בדברי הנביא שום סתירה לדברי התורה, וא

ואמר לו אדוני המלך אתה נשבעת בה' אלהיך לשפחתך אם יולד בן למות יומת הלא כן אמרת אליי ועתה הנה בא בן זה לשפחתך ויכה את אחיו ויהרגנו כמשפט המות מהיורש ונאבדה את שני בני ולא נשאר לשפחתך שם ושאר על פני האדמה ולא תשים לשפחתך איש ולא שם ולא שאר לאדוני המלך על פני כל הארצות ויאמר המלך אל האשה לכי לביתך ואני אצוה עליך ותאמר האשה תקוע אל המלך אדוני המלך עליי העון ועל בית אבי והמלך וכסאו נקי ויאמר המלך המדבר אליך והבאת אליי ולא יוסיף עוד לנגוע בך ותאמר תזכר נא המלך את ה' אלהיך מרבות גואל הדם להשחית ולא ישמידו את בני ויאמר חי ה' אם יפול משערת בנך ארצה ותאמר האשה תדבר נא שפחתך דבר אל אדוני המלך כדבר הזה ויאמר המלך אל האשה אל נא כי יד יואב אבי היתה אתך על כל הדברים האלה ותען האשה ותאמר חי נפשך אדוני המלך אם איש ימין ולשמאל מכל אשר דבר אדוני המלך כי עבדך יואב הוא צוני והוא שם בפי אמתך את כל הדברים האלה לשנות את פני הדבר סבב עבדך יואב עשה את הדבר הזה ואדוני חכם כחכמת מלאך האלהים לדעת את כל אשר בארץ ויאמר המלך אל יואב הנה נא עשיתי את הדבר הזה לך עתה לך השב את הנער את אבשלום ויפל יואב על פניו ארצה וישתחו ויברך את המלך ויאמר יואב היום ידע עבדך כי מצאתי חן בעיניך אדוני המלך לעשות את דבר המלך כי עשה המלך את דבר עבדו ויקם יואב וילך גשורה וירושלים ויאמר המלך יסב אל ביתו ופני המלך לא יראו ויסב אבשלום אל ביתו ופני המלך לא ראה ולאבשלום לא היה איש נאוה להתהלל מכף רגל ועד קדקדו אין בו מום ובעת גזזו את ראשו כי מכבד עליו ויגזזהו ושקל שער ראשו מאתים שקל באבן המלך הכבד עליו ויולד לאבשלום שלשה בנים ואת תמר היתה בת יפת מראה ותהי לאשה לרחבעם בן שלמה ויולד לו את אביה ויקרא שמו כשם אביו אבשלום ויאמר לתמר אחותו אחי אמנון שכב עמך ועתה אחותי שבי בבית אביך ותשב תמר שממה בבית אבשלום אחיה ויחר למלך דוד מאד מאד ולא עצב את רוח אמנון בנו כי אהבו כי בכורו הוא ויהי לשנתים ימים מיום אל יום ויגזזו לאבשלום צאן בבעל חצור אשר על פני אפרים ויקרא אבשלום לכל בני המלך ויבא אל המלך ויאמר הנה נא גזזי לעבדך הילך נא עמך המלך ועבדיו עם עבדך ויאמר המלך אל אבשלום לא בני נא נלך כולנו ולא נכבד עליך ויפצר בו וילך ולא אבה לשלחו ויברכהו ויאמר אבשלום ואם לא תלך נא ושלח נא את אחי אמנון עמנו ויאמר אליו המלך למה ילך עמך ויפצר בו אבשלום וישלח את אמנון ואת כל בני המלך עמו ויעש אבשלום כמשתה המלך ויצו אבשלום את נעריו לאמר ראו נא כאשר יטוב לב אמנון ביין ואמרתי אליכם הכו את אמנון והמיתם אותו אל תיראו הלא אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני חיל ויעשו נערי אבשלום לאמנון כאשר צוה אבשלום ויקומו כל בני המלך וירכבו איש על פרדו וינסו וכהם בדרך ויהי הם עודם בדרך והשמועה באה אל דוד לאמר הכה אבשלום את כל בני המלך ולא נותר מהם אחד ויקם המלך ויקרע את בגדיו ויפל ארצה וכל עבדיו נצבים קרעי בגדים ויען יהונדב בן שמעה אחי דוד ויאמר אל יאמר אדוני את כל הנערים בני המלך כי אמנון לבדו מת כי על פי אבשלום שמה היתה מיום ענתו את תמר אחותו ועתה אל ישת אדוני המלך אל לבו לדבר לאמר כל בני המלך מתו כי אמנון לבדו מת ובורח אבשלום ויגש הנער השמר ויגד למלך ויאמר הנה אנשים רבים באים מדרך החרנים מצד ההר ויאמר יהונדב אל המלך הנה בני המלך באו כדבר עבדך כן היה ויהי כאשר כלה לדבר והנה בני המלך באו וישאו קולם ויבכו וגם המלך וכל עבדיו בכו בכי גדול מאד וישא אבשלום וילך אל תלמי בן עמיהוד מלך גשור ויתאבל על בנו כל הימים ואבשלום נס וילך אל גשור ויהי שלש שנים ויכל המלך לצאת אל אבשלום כי נחם המלך על אמנון כי מת ויגזזו לאבשלום צאן בבעל חצור אשר על פני אפרים ויקרא אבשלום לכל בני המלך ויבא אל המלך ויאמר הנה נא גזזי לעבדך הילך נא עמך המלך ועבדיו עם עבדך ויאמר המלך אל אבשלום לא בני נא נלך כולנו ולא נכבד עליך ויפצר בו וילך ולא אבה לשלחו ויברכהו ויאמר אבשלום ואם לא תלך נא ושלח נא את אחי אמנון עמנו ויאמר אליו המלך למה ילך עמך ויפצר בו אבשלום וישלח את אמנון ואת כל בני המלך עמו ויעש אבשלום כמשתה המלך ויצו אבשלום את נעריו לאמר ראו נא כאשר יטוב לב אמנון ביין ואמרתי אליכם הכו את אמנון והמיתם אותו אל תיראו הלא אנכי צויתי אתכם חזקו והיו לבני חיל ויעשו נערי אבשלום לאמנון כאשר צוה אבשלום ויקומו כל בני המלך וירכבו איש על פרדו וינסו וכהם בדרך ויהי הם עודם בדרך והשמועה באה אל דוד לאמר הכה אבשלום את כל בני המלך ולא נותר מהם אחד ויקם המלך ויקרע את בגדיו ויפל ארצה וכל עבדיו נצבים קרעי בגדים ויען יהונדב בן שמעה אחי דוד ויאמר אל יאמר אדוני את כל הנערים בני המלך כי אמנון לבדו מת כי על פי אבשלום שמה היתה מיום ענתו את תמר אחותו ועתה אל ישת אדוני המלך אל לבו לדבר לאמר כל בני המלך מתו כי אמנון לבדו מת ובורח אבשלום ויגש הנער השמר ויגד למלך ויאמר הנה אנשים רבים באים מדרך החרנים מצד ההר ויאמר יהונדב אל המלך הנה בני המלך באו כדבר עבדך כן היה ויהי כאשר כלה לדבר והנה בני המלך באו וישאו קולם ויבכו וגם המלך וכל עבדיו בכו בכי גדול מאד וישא אבשלום וילך אל תלמי בן עמיהוד מלך גשור ויתאבל על בנו כל הימים ואבשלום נס וילך אל גשור ויהי שלש שנים ויכל המלך לצאת אל אבשלום כי נחם המלך על אמנון כי מת

ברכות פרק ראשון דף ב

ב. מאימתי קורין את שמע בערבית. משעה שהכהנים נכנסים לאכול בתרומתן עד סוף האשמורה הראשונה דברי רבי אליעזר. וחכמים אומרים עד חצות. רבן גמליאל אומר עד שיעלה עמוד השחר. מעשה ובאו בניו מבית המשתה אמרו לו לא קרינו את שמע. אמר להם אם לא עלה עמוד השחר חייבין אתם לקרות. ולא זו בלבד אמרו אלא כל מה שאמרו חכמים עד חצות מצותן עד שיעלה עמוד השחר. מקטירין חלבים ואברים כל הלילה עד עלות השחר. כל הזבחים שנשחטו בזמנן נאכלין עד חצות. ואם אכל מהן כזית אחר עלות השחר יביא את אשמו. ואם אכל מהן כזית אחר חצות יביא את אשמו. אבל אם עבר זמנן בין ביום בין בלילה יצאו לשריפה. ואם נטמאו בטומאה יצאו לשריפה. ואם נטמאו בטומאה יצאו לשריפה. ואם נטמאו בטומא

ליבי פלוני שלמה בן פלוני

ואם לא יעשה כן ויבא לדין ויתחייב בדין, יהיה חייב לשלם לו כל מה שיתחייב בדין, ואם לא ישלם לו כל מה שי

ואמנם בעל ספר המצות לא כתב זה בשום מקום, ואדרבה מדברי הרמב"ם בהלכות מלכים משמע שאין הדבר כן, שהרי כתב שם בפרק ה' מהלכות מלכים הלכה ב' וז"ל: אין מלחמת מצוה צריכה לא סנהדרין ולא אורים ותומים ולא משיח, ואין מלחמת רשות צריכה לא סנהדרין ולא אורים ותומים ולא משיח, אלא מלך הוא שמלחם מלחמת רשות ומלך הוא שמלחם מלחמת מצוה, ואין מלחמת מצוה אלא מלחמת שבעה עממין ומלחמת עמלק ומלחמת מי שיצא עליהם לקרבה ולהלחם עמהם ראשונה, ואין מלחמת רשות אלא מלחמת שאר כל האומות עכ"ל. הרי שמלחמת מי שיצא עליהם לקרבה ולהלחם עמהם ראשונה היא מלחמת מצוה, ואם כן מ

ספרי תורה לבית הכנסת

ספר תורה

פרשת בחקותי

ואתנה גשמיכם בעתם והארץ נתנה יבולה והעץ השדה יתן פריו׃ ויגע לכם דיש את בציר ובציר יגיע את זרע וגו׳ ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם׃ ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבר בארצכם׃ ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב׃ ורדפו מכם חמשה מאה ומאה מרבבה ירדופו ונפלו אויביכם לפניכם לחרב׃ ופניתי אליכם והפריתי אתכם והרביתי אתכם והקימותי את בריתי אתכם׃ ואכלתם ישן נושן וישן מפני חדש תוציאו׃ ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם׃ והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם׃ אני יי אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיות להם עבדים ואשבר מוטות עלכם והולך אתכם קוממיות׃ ואם לא תשמעו לי ולא תעשו את כל המצות האלה׃ ואם בחקותי תמאסו ואם את משפטי תגעל נפשכם לבלתי עשות את כל מצותי להפרכם את בריתי׃ אף אני אעשה זאת לכם והפקדתי עליכם בהלה את השחפת ואת הקדחת מכלות עינים ומדיבות נפש וזרעתם לריק זרעכם ואכלו אויביכם׃ ונתתי את פני בכם ונגפתם לפני אויביכם ורדו בכם שנאיכם ונסתם ואין רודף אתכם׃ ואם עד אלה לא תשמעו לי ויסרתי אתכם שבע על חטאתיכם׃ ושברתי את גאון עזכם ונתתי את שמיכם כברזל ואת ארצכם כנחשת׃ ותם לריק כחכם ולא תתן ארצכם את יבולה ועץ הארץ לא יתן את פריו׃ והלכתם עמי קרי ולא אבה לשמע לי ויספתי להביא עליכם מכה שבע כחטאתיכם׃ ושלחתי בכם את חיית השדה ושכלה אתכם ואת בהמתכם והמעיטה אתכם ונשמו דרכיכם חרבות׃ ואם בזאת לא תוסרו לי והלכתם עמי קרי׃ והלכתי אף אני עמכם קרי והכיתי אתכם גם אני שבע על חטאתיכם׃ והבאתי עליכם חרב עושת נקם נקם ברית ונאספתם אל עריכם ושלחתי דבר בתוככם ונתתם ביד אויב׃ בשברי לכם מטה לחם ואפו עשר נשים לחמכם במשקל ואכלו ולא תשבעו׃ ואם עד זאת לא תשמעו לי והלכתם עמי קרי׃ והלכתי עמכם בחמת קרי ויסרתי אתכם גם אני שבע על חטאתיכם׃ ואכלתם בשר בניכם תאכלו ובשר בנותיכם תאכלו׃ והשמדתי את במותיכם והכרתי את חמניכם ונתתי את פגריכם על פגרי גלוליכם ונתה נפשי אתכם׃ ואתן את עריכם חרבה והשמותי את מקדשיכם ולא אריח בריח ניחחכם׃ והשמותי אני את הארץ ושממו עליה אויביכם הישבים בה׃ ואתכם אזרה בגוים וריקותי אחריכם חרב והיתה ארצכם שממה ועריכם יהיו חרבה׃ אז תרצה הארץ את שבתותיה כל ימי השמה ואתם בארץ אויביכם אז תשבת הארץ ורצתה את שבתותיה׃ כל ימי השמה את אשר לא שבתה בשבתותיכם בשבתכם עליה׃ והנשארים מכם והבאתי מרך בלבבם בארצות אויביהם ורדף עלה נדף יחרף והנסו כמנוס מפני חרב ונפלו ואין רודף׃ וכשלו איש באחיו כמפני חרב ואין רודף ולכם אין תקומה לפני אויביכם׃ ואבדתם בגוים ואכלה אתכם ארץ אויביכם׃ והנשארים מכם ימקו בעונם בארצות אויביכם וגם בעונות אבתם אתם כמוהם ימקו׃ אם לא יתודו את עונם ואת עון אבתם במעלם אשר מעלו בי וגם אשר הלכו עמי קרי׃ גם אני אלך עמם בקרי והבאתים בארץ אויביהם אם לא יכנע לבבם הערל ואז יתרצו את עונם׃ וזכרתי את בריתי יעקוב ואף את בריתי יצחק ואף את בריתי אברהם אזכר והארץ אזכר׃ והארץ תעזב מהם ותרץ את שבתותיה בהשמה מהם והם ירצו את עונם יען ובגלל אשר במשפטי מאסו ואת חקותי געלה נפשם׃ וגם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלתם להפר בריתי אתם כי אני יי אלהיהם׃ וזכרתי להם ברית ראשנים אשר הוצאתי אותם מארץ מצרים לעיני הגוים להיות להם לאלהים אני יי׃ אלה החקים והמשפטים והתורות אשר נתן יי בינו ובין בני ישראל בהר סיני ביד משה׃

ثم قال لهم :

أيها الأحباء ، لقد جئتكم بالبشارة ، فاسمعوا لي ، وكونوا على ما أقول لكم شهداء . فإني أقول لكم إن هذا الذي أنتم تنتظرونه ، وتقولون إنه يأتي ، قد جاء ، وهو يسوع الذي أنتم تعرفونه ، وقد صار بينكم ، وأنا أعرفه ، وأعرف أباه ، وأعرف أمه ، وأعرف إخوته ، وأعرف أخواته ، وأعرف أقاربه ، وأعرف أصدقاءه ، وأعرف أعداءه ، وأعرف كل شيء عنه . وأنا أقول لكم إنه هو المسيح الذي كان الأنبياء يتنبأون عنه ، وإنه هو الذي كان الناس ينتظرونه ، وإنه هو الذي سيأتي ويملك على الأرض كلها ، وإنه هو الذي سيدين الأحياء والأموات ، وإنه هو الذي سيجلس عن يمين الله أبيه القدير ، وإنه هو الذي سيأتي على السحاب ، وإنه هو الذي سيكون له ملكوت لا يزول ، وإنه هو الذي سيكون له سلطان أبدي ، وإنه هو الذي سيكون له مجد لا ينتهي ، وإنه هو الذي سيكون له اسم فوق كل اسم ، وإنه هو الذي سيكون له عرش في السماء ، وإنه هو الذي سيكون له كرسي في الأرض ، وإنه هو الذي سيكون له صولجان في يده ، وإنه هو الذي سيكون له تاج على رأسه ، وإنه هو الذي سيكون له ثوب من نور ، وإنه هو الذي سيكون له وجه كالشمس ، وإنه هو الذي سيكون له شعر كالثلج ، وإنه هو الذي سيكون له عيون كلهيب النار ، وإنه هو الذي سيكون له رجلان كالنحاس المصقول ، وإنه هو الذي سيكون له صوت كهدير المياه الكثيرة ، وإنه هو الذي سيكون له في يده اليمنى سبعة كواكب ، وإنه هو الذي سيكون له من فمه سيف ماض ذو حدين ، وإنه هو الذي سيكون له وجهه كالشمس حين تضيء في قوتها ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب على ثوبه وعلى فخذه ، اسم ملك الملوك ورب الأرباب ، وإنه هو الذي سيكون له اسم جديد لا يعرفه أحد إلا هو نفسه ، وإنه هو الذي سيكون له اسم سري لا يعرفه أحد إلا هو نفسه ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في سفر الحياة ، وإنه هو الذي سيكون له اسم محفور على حجر كريم ، وإنه هو الذي سيكون له اسم منقوش على خاتم ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مطبوع على ختم ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مرسوم على راية ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب على لوح ، وإنه هو الذي سيكون له اسم منحوت على عمود ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مسجل في دفتر ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مدون في كتاب ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مقيد في سجل ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مختوم في صك ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في وثيقة ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مسطر في رق ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مرقوم في لفافة ، وإنه هو الذي سيكون له اسم منقوش في لوح ، وإنه هو الذي سيكون له اسم محفور في صخر ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في قلوب الناس ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في ضمائر البشر ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في أفئدة الخلق ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في نفوس العالمين ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في أرواح الأحياء ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في أنفس الموتى ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في كل مكان ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في كل زمان ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب في الأبد ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب إلى الأبد ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب إلى دهر الداهرين ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب إلى انقضاء العالم ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب إلى نهاية الدهر ، وإنه هو الذي سيكون له اسم مكتوب إلى الأبد الآبدين

ה"ג ר' ירמיה בשם ר' חייא אומר לעולם יהא אדם רגיל לומר אחר הברכה ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד. ר' יוחנן בשם ר' שמעון בן יהוצדק אומר לעולם יהא אדם זהיר בברכות שלפניה ושלאחריה שכל מי שהוא זהיר בברכות שלפניה ושלאחריה זוכה ורואה בישועתו של עולם שנאמר ואזהיר בחוקים אשר צוה את משה וגו'. ר' יוסי בר' חנינא אומר כל המברך ברכה לבטלה נשרף בגיהנם שנאמר כי הנה יום בא בוער כתנור והיה כל זדים וכל עושי רשעה קש ולהט אותם יום הבא

ואמר לו אדוני המלך ידע נא כי אנכי הוא אשר
הלכתי אחרי אדוני בעת אשר יצא מירושלים
ויסר המלך על לבו ללכת אל העיר ויפגע
המלך בשמעי בן גרא הבנימיני אשר מבחורים
ויבא עמו אנשי יהודה לקראת המלך דוד
ואלף איש מבנימין עמו וציבא נער בית שאול
וחמשה עשר בניו ועשרים עבדיו עמו ויעברו
את הירדן לפני המלך ויעבר את הגלגל אל
כל הנלוה אתו ויברכו את המלך ויעבר
הירדן המלך והנה עבר הירדן ויקרב שמעי
בן גרא ויפל לפני המלך ויאמר אליו אל
יחשב לי אדוני עון ואל תזכר את אשר
עוה עבדך ביום צאת אדוני המלך מירושלים
ואל יבא המלך אל לבו ויאמר אליו המלך
כי אנכי ידעתי את פשעי כי על כן באתי
היום בראשונה לרדת לקראת אדוני המלך
ויען אבישי בן צרויה ויאמר הלא על זה
יומת שמעי כי קלל את משיח יי׳ ויאמר
דוד מה לי ולכם בני צרויה כי תשטנני
היום ישראל הלא כי ידעתי כי היום אני
מלך על ישראל ויאמר המלך לשמעי לא
תמות ויישבע לו המלך ויאמר אליו אל
יחשב לי אדוני עון ואל תזכר את אשר
עוה עבדך ביום צאת אדוני המלך מירושלים
ואל יבא המלך אל לבו ויאמר אליו המלך
כי אנכי ידעתי את פשעי כי על כן באתי
היום בראשונה לרדת לקראת אדוני המלך
ויען אבישי בן צרויה ויאמר הלא על זה
יומת שמעי כי קלל את משיח יי׳ ויאמר
דוד מה לי ולכם בני צרויה כי תשטנני
היום ישראל הלא כי ידעתי כי היום אני
מלך על ישראל ויאמר המלך לשמעי לא
תמות ויישבע לו המלך

ספר מגן אבות לר' יוסף בן משה

ספר מגן אבות לר' יוסף בן משה

ואחר כך יקח את הכלי ויטבול בו את הבשר ויאמר: בשר זה בשר חזיר הוא, ואסור לאכלו.

ואמר לו אם אתה רוצה שאעשה לך כל מה שתבקש ממני
אעשה לך ואמר לו אם כן אני רוצה שתעשה לי שלשה
דברים ואמר לו מה הם ואמר לו שתהיה לי לאשה
ותעשה לי בית בים ותעשה לי גשר מן הבית עד היבשה
ואמר לו אעשה לך הכל ואמר לו אם כן אני רוצה
שתעשה לי בית בים ואמר לו אעשה לך ואמר לו
אם כן אני רוצה שתעשה לי גשר מן הבית עד היבשה
ואמר לו אעשה לך ואמר לו אם כן אני רוצה שתהיה
לי לאשה ואמר לו אעשה לך ואמר לו אם כן אני
רוצה שתעשה לי בית בים ואמר לו אעשה לך ואמר
לו אם כן אני רוצה שתעשה לי גשר מן הבית עד
היבשה ואמר לו אעשה לך ואמר לו אם כן אני
רוצה שתהיה לי לאשה ואמר לו אעשה לך ואמר
לו אם כן אני רוצה שתעשה לי בית בים ואמר לו
אעשה לך ואמר לו אם כן אני רוצה שתעשה לי
גשר מן הבית עד היבשה ואמר לו אעשה לך ואמר
לו אם כן אני רוצה שתהיה לי לאשה ואמר לו
אעשה לך ואמר לו אם כן אני רוצה שתעשה לי
בית בים ואמר לו אעשה לך ואמר לו אם כן אני
רוצה שתעשה לי גשר מן הבית עד היבשה ואמר

ואמר לה אמי ואחותי ואחי ואני ואבי ואמר לה אמי ואחותי ואחי ואני ואבי ואמר לה אמי ואחותי ואחי ואני ואבי

ליה מקשי לך מקשי עבד

ליה מקשי לך מקשי עבד

ליבוביץ

ליה ליה ליה

ואמר לו אדוני המלך אתה ידעת את לבבי כי לבבי כלבבך ועבדך היה עמך ואני
הגדתי את אשר ידעתי ואת אשר לא ידעתי לא ידעתי ואגיד ואדבר ואשיחה
ואספרה ואמנה ואעיד ואשבע ואקים ואחתום ואחתים ואכתוב ואכתיב ואשים
ואשיב ואשלח ואשלים ואשלם ואגמול ואגמיל ואעשה ואפעל ואפעיל ואצליח
ואשכיל ואבין ואורה ואלמד ואשנה ואחזור ואשנן ואקרא ואקריא ואכתוב
ואכתיב ואחתום ואחתים ואשים ואשיב ואשלח ואשלים ואשלם ואגמול ואגמיל
ואעשה ואפעל ואפעיל ואצליח ואשכיל ואבין ואורה ואלמד ואשנה ואחזור
ואשנן ואקרא ואקריא ואכתוב ואכתיב ואחתום ואחתים ואשים ואשיב ואשלח
ואשלים ואשלם ואגמול ואגמיל ואעשה ואפעל ואפעיל ואצליח ואשכיל ואבין
ואורה ואלמד ואשנה ואחזור ואשנן ואקרא ואקריא ואכתוב ואכתיב ואחתום
ואחתים ואשים ואשיב ואשלח ואשלים ואשלם ואגמול ואגמיל ואעשה ואפעל
ואפעיל ואצליח ואשכיל ואבין ואורה ואלמד ואשנה ואחזור ואשנן ואקרא
ואקריא ואכתוב ואכתיב ואחתום ואחתים ואשים ואשיב ואשלח ואשלים ואשלם
ואגמול ואגמיל ואעשה ואפעל ואפעיל ואצליח ואשכיל ואבין ואורה ואלמד
ואשנה ואחזור ואשנן ואקרא ואקריא ואכתוב ואכתיב ואחתום ואחתים

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי: כל המקיים מצוה אחת בשעת הגזירה זוכה ומקיים את כולן, שנאמר "ויאמר אלי בן אדם החיין העצמות האלה ואומר אדני ה' אתה ידעת". מה רגלים לדברים? אמר רבי יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי: אף על פי שנגזרה גזירה על ישראל שלא יעסקו בתורה, ואפילו מי שיש לו אשה ובנים ובתים ושדות ומטלטלין, ויודעין שמשעה שיעסקו בתורה יתבטלו כל אלו מידם, אף על פי כן

ואמר לו אדוני המלך ידע נא כי אנכי הוא ואתה הוא המלך ואנכי עבדך ואתה אדוני המלך
כמלאך האלהים ועתה עשה הטוב בעיניך כי כל בית אבי אדוני המלך היו כאנשי מות לפני
אדוני המלך ותשם את עבדך בין אוכלי שלחנך ומה עוד צדקה לי ועוד אצעק אל המלך
ויאמר לו המלך למה תדבר עוד אמרתי אתה ושבא תחלקו את השדה ויאמר האשה אל המלך
הן כל הארץ לפניך הטה נא אל הטוב בעיניך ויבא יואב אל האשה ותקם ותלך תקוע ותבא
אל המלך ותפל על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר הושיעה המלך ויאמר לה המלך מה לך ותאמר
אמנה אשה אלמנה אנכי ויאמר לה מה לך ותאמר אל המלך אמת דברה אשתך ילדו לי שני
בנים וישתיכו איש אל אחיו בשדה ואין מציל ביניהם ויכהו האחד את השני וימתהו ותאמר
אל המלך ותקם כל המשפחה על שפחתך ויאמרו תן את המכה אחיו ונמיתהו בנפש אחיו
אשר הרג ונשמידה גם את היורש ודעכו את גחלתי בלתי שים לאישי שם ושאר על פני
האדמה ותאמר שפחתך אמרתי אמרה נא אל המלך כי יעשה המלך את דבר אמתו כי כמלאך
האלהים המלך אדוני לשמוע את הטוב ואת הרע ויהוה אלהיך יהי עמך ויאמר המלך אל
האשה אל נא תכחד ממני דבר אשר אנכי שאל אותך ותאמר האשה ידבר נא אדוני המלך
כאיש נגש מאד מעל אמתו ויאמר לה מה לך ותאמר אמנה אשה אלמנה אנכי ויאמר לה מה
לך ותאמר אל המלך אמת דברה אשתך ילדו לי שני בנים וישתיכו איש אל אחיו בשדה ואין
מציל ביניהם ויכהו האחד את השני וימתהו ותאמר אל המלך ותקם כל המשפחה על שפחתך
ויאמרו תן את המכה אחיו ונמיתהו בנפש אחיו אשר הרג ונשמידה גם את היורש ודעכו
את גחלתי בלתי שים לאישי שם ושאר על פני האדמה ותאמר שפחתך אמרתי אמרה נא אל
המלך כי יעשה המלך את דבר אמתו כי כמלאך האלהים המלך אדוני לשמוע את הטוב ואת
הרע ויהוה אלהיך יהי עמך ויאמר המלך אל האשה אל נא תכחד ממני דבר אשר אנכי שאל
אותך ותאמר האשה ידבר נא אדוני המלך ויאמר המלך אין יד לימין ולשמאל מכל אשר
דבר אדוני המלך כי עבדך יואב הוא צוני ואנכי שם בפי אמתך את כל הדברים האלה לפנות
את פני הדבר עשה יואב עבדך את הדבר הזה ויסב אדוני המלך את פני עבדו ויאמר המלך
אל יואב הנה נא עשיתי את הדבר הזה לך עבדך ויאמר יואב היום ידע עבדך כי מצאתי חן
בעיניך אדוני המלך לעשות את דבר עבדו ויקם יואב ויבא גשורה וישב את אבשלום
ירושלמה ויאמר המלך אל יואב ישב לביתו ופני לא יראה ויואב לא בא אל פני המלך
וישב לביתו ואבשלום לא בא אל בית המלך ולאבשלום לא היה איש נחמד לשבח מכל
ישראל למבטחו מכף רגלו ועד קדקדו לא היה בו מום ובעת גלחו את ראשו וכהיה מקץ
ימים לימים אשר גלחו אותו כי כבד עליו ויגלחהו ושקל שער ראשו מאתים שקלים
במשקל המלך ויולדו לאבשלום שלשה בנים ואת בת אחת ושמה תמר היתה אשה יפת מראה
ויהי לאבשלום שנתים ימים בירושלם ופני לא ראה ויאמר אבשלום אל יואב לשלחני אל
המלך ואמרה לו למה באתי משם טוב לי עוד שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון
והמיתני ויואב לא בא אל המלך וישלח אליו ולא אבה לבא אליו וישלח עוד בשנית ולא
אבה לבא ויאמר אל עבדיו ראו חלקת יואב אצלי ולו שם שעורים לכו והציתו אותה באש
ויצתו עבדי אבשלום את החלקה באש ויקמו עבדי יואב אל ביתו ויבקעו בגדיהם ויאמרו
הצתו עבדי אבשלום את החלקה באש ויאמר יואב אל אבשלום למה הצתו עבדיך את החלקה
אשר לי באש ויען אבשלום אל יואב הנה שלחתי אליך לאמר בא הנה ואשלחה אותך אל
המלך לאמר למה באתי משם טוב לי עוד שם ועתה אראה פני המלך ואם יש בי עון
והמיתני ויבא יואב אל המלך ויגד לו ויקרא לאבשלום ויבא אליו המלך וישתחו לו על
אפיו ארצה לפני המלך וישק אבשלום לאבשלום ויהי אבשלום עשה לו מרכבה וסוסים
וחמשים איש רצים לפניו ויהי אבשלום משכים ועמד על יד דרך השער וכל האיש אשר יהיה
לו ריב לבוא אל המלך למשפט וקרא אבשלום אליו ויאמר אבשלום אליו מאיזה עיר אתה
ויאמר מאחד משבטי ישראל עבדך ויאמר אליו אבשלום ראה דבריך טובים ונכונים אין
לך שומע מטעם המלך ויאמר אבשלום מי ישמני שופט בארץ ואליו כל איש אשר יהיה לו
ריב ומשפט ויהי בגשת האיש להשתחות לו ושלח את ידו והחזיק בו ונשקו ועשה אבשלום
ככה לכל ישראל הבאים למשפט למלך ויגנב אבשלום את לב אנשי ישראל ויהי מקץ ארבעים
שנה ויאמר אבשלום אל המלך אלכה נא ואשלם את נדרי אשר נדרתי ליהוה בחברון כי נדר
נדר עבדך בשבתי אותי ארם בגשור לאמר אם שוב ישיבני יהוה ירושלם ועבדתי את יהוה
ויאמר אליו המלך לך בשלום ויקם וילך חברונה ויאמר אבשלום אל כל שבטי ישראל כשמעכם
את קול השופר ואמרתם מלך אבשלום בחברון ונלכו עמו מאתים איש מן הקרואים הלכו
בתמם ולא ידעו דבר ויזבח אבשלום את הזבחים ויקרא את אחיתפל הגילני יועץ דוד
מעירו מגלה ותהי הקשר איתן והעם הולך ורב את אבשלום ויבא המבשר אל דוד לאמר
היה לב איש ישראל אחרי אבשלום ויאמר דוד לכל עבדיו אשר אתו בירושלם קומו ונברחה
כי לא תהיה לנו פליטה מפני אבשלום מהרו לצאת פן ימהר והשיג לנו והדיח עלינו את
הרעה והכו את העיר לפי חרב ויאמרו עבדי המלך אל המלך הנה עבדיך לכל אשר יבחר
אדוני המלך והמלך יצא ברגליו וכל ביתו אחריו ויעזוב המלך עשרה נשים פלגשים
לשמור הבית ויצא המלך וכל העם אחריו ויעמדו במרחק וכל עבדיו עברים אצלו וכל
הכרתי וכל הפלתי וכל הגתי ששה מאות איש אשר באו ברגלו מגת עברים לפני המלך
ויאמר המלך אל איתי הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב והשב את אחיך עמך וחסד ואמת
יהוה עמך ויען איתי את המלך ויאמר חי יהוה וחי אדוני המלך כי אם במקום אשר יהיה
אדוני המלך אם למות אם לחיים כי גם עבדך שם יהיה ויאמר דוד אל איתי לך ועבר
לפנינו ויעבר איתי הגתי וכל אנשיו וכל הטף אשר אתו ויעבר כל הארץ בוכים בקול גדול
וכל העם עוברים ויעבר המלך את נחל קדרון וכל העם עוברים פני הדרך המדבר ויבא גם
צדוק והנה גם כל הלוים נשאים את ארון ברית האלהים ויציגו את ארון האלהים ויעל
אביתר עד תם כל העם לעבר מן העיר ואמר המלך אל צדוק השב את ארון האלהים העירה
אם אמצא חן בעיני יהוה והשיבני והראני אתו ואת נוהו ואם כה יאמר לא חפצתי בך
הנני יעשה לי כטוב בעיניו ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שוב העירה בשלום
ואחימעץ בנך ויהונתן בן אביתר בניכם שנים אתכם ראו אני מתמהמה בערבות המדבר עד
בוא דבר מאתכם להגיד לי ויאמר דוד אל איתי הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב והשב
את אחיך עמך וחסד ואמת יהוה עמך ויען איתי את המלך ויאמר חי יהוה וחי אדוני
המלך כי אם במקום אשר יהיה אדוני המלך אם למות אם לחיים כי גם עבדך שם יהיה
ויאמר דוד אל איתי לך ועבר לפנינו ויעבר איתי הגתי וכל אנשיו וכל הטף אשר אתו
ויעבר כל הארץ בוכים בקול גדול וכל העם עוברים פני הדרך המדבר ויבא גם צדוק והנה
גם כל הלוים נשאים את ארון ברית האלהים ויציגו את ארון האלהים ויעל אביתר עד תם
כל העם לעבר מן העיר ואמר המלך אל צדוק השב את ארון האלהים העירה אם אמצא חן
בעיני יהוה והשיבני והראני אתו ואת נוהו ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני יעשה לי
כטוב בעיניו ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שוב העירה בשלום ואחימעץ בנך
ויהונתן בן אביתר בניכם שנים אתכם ראו אני מתמהמה בערבות המדבר עד בוא דבר
מאתכם להגיד לי ויאמר דוד אל איתי הגתי למה תלך גם אתה אתנו שוב והשב את אחיך
עמך וחסד ואמת יהוה עמך ויען איתי את המלך ויאמר חי יהוה וחי אדוני המלך כי אם
במקום אשר יהיה אדוני המלך אם למות אם לחיים כי גם עבדך שם יהיה ויאמר דוד אל
איתי לך ועבר לפנינו ויעבר איתי הגתי וכל אנשיו וכל הטף אשר אתו ויעבר כל הארץ
בוכים בקול גדול וכל העם עוברים פני הדרך המדבר ויבא גם צדוק והנה גם כל הלוים
נשאים את ארון ברית האלהים ויציגו את ארון האלהים ויעל אביתר עד תם כל העם לעבר
מן העיר ואמר המלך אל צדוק השב את ארון האלהים העירה אם אמצא חן בעיני יהוה
והשיבני והראני אתו ואת נוהו ואם כה יאמר לא חפצתי בך הנני יעשה לי כטוב בעיניו
ויאמר המלך אל צדוק הכהן הרואה אתה שוב העירה בשלום ואחימעץ בנך ויהונתן בן
אביתר בניכם שנים אתכם ראו אני מתמהמה בערבות המדבר עד בוא דבר מאתכם להגיד לי

ואמר לו אדוני המלך ידע את הילד כי קטן הוא ואת אמו
לקחה השונמית ותבא אל האלהים אל הר הכרמל ותחזק
בו ותאמר הלא שאלתי בן מאת אדוני הלא אמרתי לא
תשלה אותי ויאמר לגחזי חגר מתניך וקח משענתי בידך
ולך כי תמצא איש לא תברכנו ואם יברכך איש לא תענו
ושמת את משענתי על פני הילד ותאמר אם חי יהוה
ואם חי נפשך אם אעזבך וקם ויבא אחריה והנה גחזי
עבר לפניהם והשם על פני הילד ואין קול ואין קשב
וישב לקראתו ויגד לו לאמר לא הקיץ הילד ויבא אלישע
הביתה והנה הילד מת משכב על מטתו ויבא ויסגר
הדלת בעדם שניהם ויתפלל אל יהוה ויעל ושכב על
הילד וישם פיו על פיו ועיניו על עיניו וכפיו על כפיו
ויגהר עליו ויחם בשר הילד ויסב וילך בבית אחת הנה
והנה ויעל ויגהר עליו ויזרו הילד עד שבע פעמים ויפקח
הילד את עיניו ויקרא אל גחזי ויאמר קרא לשונמית הזאת
ויקרא לה ותבא אליו ויאמר שאי בנך ותבא ותפל על
רגליו ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא ויגחזי דבר
אל אלישע לאמר הנה הקיץ הנער ויאמר אלישע קראי
לשונמית הזאת ויקרא לה ותבא אליו ויאמר שאי בנך
ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא
ויגחזי דבר אל אלישע לאמר הנה הקיץ הנער ויאמר
אלישע קראי לשונמית הזאת ויקרא לה ותבא אליו
ויאמר שאי בנך ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה
ותשא את בנה ותצא ויגחזי דבר אל אלישע לאמר הנה
הקיץ הנער ויאמר אלישע קראי לשונמית הזאת ויקרא
לה ותבא אליו ויאמר שאי בנך ותבא ותפל על רגליו
ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא ויגחזי דבר אל
אלישע לאמר הנה הקיץ הנער ויאמר אלישע קראי
לשונמית הזאת ויקרא לה ותבא אליו ויאמר שאי בנך
ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא
ויגחזי דבר אל אלישע לאמר הנה הקיץ הנער ויאמר
אלישע קראי לשונמית הזאת ויקרא לה ותבא אליו
ויאמר שאי בנך ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה
ותשא את בנה ותצא ויגחזי דבר אל אלישע לאמר הנה
הקיץ הנער ויאמר אלישע קראי לשונמית הזאת ויקרא
לה ותבא אליו ויאמר שאי בנך ותבא ותפל על רגליו
ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא ויגחזי דבר אל
אלישע לאמר הנה הקיץ הנער ויאמר אלישע קראי
לשונמית הזאת ויקרא לה ותבא אליו ויאמר שאי בנך
ותבא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא

ספר תורה.

ספר מלכים ב

ויאמר אליהו אל אלישע אחרי אשר נשלח יהוה אותי עד הירדן והלך אלישע אחריו
ויעמדו שניהם על הירדן ויקח אליהו את אדרתו ויגלם ויכו את המים ויחצו הלוך
ויעברו שניהם ביבשה ויהי כעברם ואליהו אמר אל אלישע שאל מה אעשה לך
בטרם אלקח מעמך ויאמר אלישע ויהי נא פי שנים ברוחך אליך ויאמר הקשית
לשאול אם תראני לקוח מאתך יהי לך כן ואם אין לא יהי ויהי המה הלכים הלוך
ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויבדלו בין שניהם ויעל אליהו בסערה השמים
ואלישע ראה ויצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו עוד ויחזק בבגדיו
ויקרעם לשנים קרעים ויקח את אדרת אליהו אשר נפלה ממנו וישב ויעמד על
שפת הירדן ויקח את אדרת אליהו אשר נפלה ממנו ויכה את המים ויאמר איה
אפוא יהוה אלהי אליהו גם הוא ויכה את המים והנה חצו הלוך ואלישע עבר
ויראהו בני הנביאים אשר בירחו מנגד ויאמרו נחה רוח אליהו על אלישע ויבאו
לקראתו וישתחוו לו ארצה ויאמרו אליו הנה נא יש עם עבדיך חמשים אנשי חיל
ילכו נא ויבקשו את אדוניך פן נשאו רוח יהוה ויטלהו אחד ההרים או אחת
הגבעות ויאמר לא תשלחו ויפצרו בו עד בוש ויאמר שלחו וישלחו חמשים איש
ויבקשו שלשת ימים ולא מצאהו וישבו אליו והוא יושב בירחו ויאמר אליהם
הלא אמרתי אליכם לא תלכו ויאמרו אנשי העיר אל אלישע הנה נא מושב העיר
טוב כאשר אדני רואה והמים רעים והארץ משכלת ויאמר קחו לי צלוחית חדשה
ושימו שם מלח ויקחו אליו ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר כה אמר
יהוה רפאתי למים האלה לא יהיה משם עוד מות ומשכלת ותרפינה המים עד
היום הזה כדבר אלישע אשר דבר ויעל משם בית אל והוא עלה בדרך ונערים
קטנים יצאו מן העיר ויתקלסו בו ויאמרו לו עלה קרח עלה קרח וויפן אחריו
וירא אותם ויקללם בשם יהוה ותצאנה שתי דובות מן היער ותבקענה מהם
ארבים ושנים מנערים ויעל משם אל הר הכרמל וישב משם שמרון

ויהורם בן אחאב מלך על ישראל בשמרון בשנת שמונה עשרה שנה ליהושפט
מלך יהודה וימלך שתים עשרה שנה ויעש הרע בעיני יהוה רק לא כאביו ולא
כאמו ויסר את מצבת הבעל אשר עשה אביו ורק בחטאות ירבעם בן נבט אשר
החטיא את ישראל דבק לא סר ממנו ומישע מלך מואב היה נקד וישלח לרחם
מלך ישראל כר צמר מאה אלף ואיל צמר מאה אלף ולא עלה מואב על ישראל
ויהי כמות אחאב ופשע מלך מואב בישראל וילך המלך יהורם בשמרון ביום
ההוא ויפקד את כל ישראל וילך ויאמר אל יהושפט מלך יהודה המלך מואב פשע
בי התלך אתי למואב למלחמה ויאמר אעלה כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי
ויאמר איזה דרך נעלה ויאמר דרך מדבר אדום ויאמר יהושפט מלך אדום גם הוא
ויסבו דרך שבעת ימים ולא היה מים למחנה ולבהמה אשר ברגליהם ויאמר מלך
ישראל אוי כי קרא יהוה לשלשת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב ויאמר
יהושפט האין פה נביא ליהוה ונדרשה את יהוה מאתו ויען אחד מעבדי מלך
ישראל ויאמר פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו וירד יהושפט
אליו מלך ישראל ומלך אדום ויאמר אליהו אין לי ולך מה לי ולך לך אל נביאי
אביך ואל נביאי אמך ויאמר לו מלך ישראל לא כי יהוה קרא לשלשת המלכים
האלה לתת אותם ביד מואב ויאמר אליהו חי יהוה צבאות אשר עמדתי לפניו אם
לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נשא אותך לא אביטך ואל אראך ועתה קחו לי
מנגן והיה כנגן המנגן ותהי עליו יד יהוה ויאמר כה אמר יהוה עשו הנחל הזה
גבים גבים ויאמר כי כה אמר יהוה לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא
ימלא מים ושתיתם אתם ומקניכם וחיתכם לנסכיכם וזה נקל בעיני יהוה ונתן
את מואב בידכם והכיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבחר ועץ טוב תפילו וכל מעיני
מים תסתמו וכל חלקת טוב תכאבו באבנים ויהי בבקר כעלות המנחה והנה
באו מים דרך אדום וימלא הארץ מים ויעלו כל מואב כל שומע כי שמעו כי
המלכים נלחמו בם ויזעקו כל כלי חגור ומעלה ויעמדו על הגבול וישכימו בבקר
וישמש האלהים על המים ויראו מואב את המים מנגד אדמים כדם ויאמרו דם
זה חרבו חרב המלכים ונכו איש את רעהו ועתה למשלל מואב ויבאו אל מחנה
ישראל וישראל קמו ויכו את מואב וינסו מפניהם ויבואו הכה להכות בה ואת
הערים יהרסו וכל חלקת טוב ימלאו איש אבניו וישתיתה וכל מעיני מים יסתמו
וכל עץ טוב יפילו עד הותירה קיריה אבניה לבדה ויסבו הקלעים ויכתוה ויהי
כראות מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אתו שבע מאות איש שלפים
לפרוץ אל מלך אדום ולא יכלו וישא את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו
עולה על החומה ויהי קצף גדול על ישראל ויסעו מעליו וישבו לארצם

ויאמר אשה אלמנה היתה מנשי בני הנביאים אל אלישע לאמר עבדך אישי מת
ואתה ידעת כי עבדך היה ירא את יהוה והנושה בא לקחת את שני ילדי לו
לעבדים ויאמר אלישע אליה מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית ותאמר לא
תהיה שפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן ויאמר לכי שאלי לך כלים מן החוץ
מאת כל שכנייך כלים רקים אל תמעטי ובאת ויצקת על כל הכלים האלה
והמלא תסיגי ותלכי ותסגר הדלת בעדך ובעד בניך ותיצק

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר
ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.
אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית
אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין
מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום
בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין
צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח
אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית
אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר'
שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום
שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל
מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר'
יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.
אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית
אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין
מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום
בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין
צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח
אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית
אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר'
שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום
שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל
מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר'
יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.
אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית
אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין
מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום
בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין
צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח
אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית
אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר'
שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום
שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל
מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר'
יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.
אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית
אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין
מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום
בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין
צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח
אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית
אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר'
שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום
שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל
מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר'
יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.
אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית
אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין
מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום
בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין
צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח
אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית
אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר'
שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום
שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל
מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר'
יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.
אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית
אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין
מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום
בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין
צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי
משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית אבטיח
אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן
יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום שנמצא בית
אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן משום ר'
שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל מקום
שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר' יוחנן
משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח שבכל
מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח. אמר ר'
יוחנן משום ר' שמעון בן יוחי משום בית אבטיח
שבכל מקום שנמצא בית אבטיח אין צריכין מלח.

ואמר לו אדוני המלך ידע נא כי אני הוא אשר
הלכתי אל הנביאה ותגד לי את אשר יקרה
לבני ואל תשכח את עבדך כי אין איש עמי
בבית כי אם רוכב על הסוס ועתה הנה
הנביאה אמרה לי לאמר לך אל אחאב
ואמרת לו כה אמר יי הנה אנכי נותן
את בנך תחתיך כי בו אראה את כל
אשר אעשה לבית אחאב ועתה אדוני
המלך אם טוב בעיניך יעמוד נא בני
תחתיך ואני אלך אל אחאב ואגד לו
את אשר אמרה הנביאה ויאמר המלך
אל האשה הנה בנך חי ואמרה האשה
אל המלך אם כן אלך אל אחאב ואגד
לו את אשר אמרה הנביאה ויאמר
המלך אל האשה הנה בנך חי ואמרה
האשה אל המלך אם כן אלך אל אחאב
ואגד

ואמרו לו אמור לאדוניך הנה יעקב עבדך אמר כה גרתי עם לבן ואחר עד עתה לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדוני למצא חן בעיניך ויבא המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו והצאן והבקר והגמלים לשני מחנות ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפלטה ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יהוה האמר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבא והכני אם על בנים ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרב ויהי שם שם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר ויראה כי לא יכל לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל ויאמר יעקב הגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי ויזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע בכף ירך יעקב בגיד הנשה ויעקב בא שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויקם שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ ויראה אתה שכם בן חמור החוי נשיא הארץ ויקח אתה וישכב אתה ויענה אתה ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לב הנערה ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקניהו בשדה והחרש יעקב עד בואם ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה וידבר חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אתה לו לאשה והתחתנו אתנו בנתיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרו בה והאחזו בה ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם והאשר תאמרו אלי אתן ורבו עלי מאד מהר ומתן ואתנה כאשר תאמרו אלי ותנו לי את הנערה לאשה ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו במרמה וידברו אשר טמא את דינה אחותם ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת אחתנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה הוא לנו אך בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו ונשבנו אתכם והיינו לעם אחד ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו וייטב דברם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא נכבד מכל בית אביו ויבא חמור ושכם בנו אל שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ וסחרו אתה והנה הארץ רחבת ידים לפניהם את בנותם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם אך בזאת יאותו האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד במול לנו כל זכר כאשר הם נמולים הלא מקנהם וקנינם וכל בהמתם לנו הם אך נאותה להם ויישבו אתנו ויהיו לעם אחד וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יוצאי שער עירו וימולו כל זכר כל יוצאי שער עירו ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בבטח ויהרגו כל זכר ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו ובני יעקב באו על החללים וישסו את העיר אשר טמאו אחותם את צאנם ואת בקרם ואת חמוריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה וכל חילם ואת כל טפם ואת נשיהם שבו ויבזו גם את כל אשר בבית ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אתי להבאישני בישב הכנעני והפרזי ואנכי מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו ויאמר אלהים אל יעקב קום עלה בית אל ושב שם ועשה שם מזבח לאל הנראה אליך בברחך מפני עשו אחיך ויאמר יעקב אל ביתו ואל כל אשר עמו הסירו את אלהי הנכר אשר בתוככם והטהרו והחליפו שמלתיכם ונקומה ונעלה בית אל ואעשה שם מזבח לאל העונה אתי ביום צרתי ויתנו אל יעקב את כל אלהי הנכר אשר בידם ואת הנזמים אשר באזניהם ויטמן יעקב אתם תחת האלה אשר עם שכם ויסעו ויהי חתת אלהים על הערים אשר סביבותיהם ולא רדפו אחרי בני יעקב ויבא יעקב לוזה אשר בארץ כנען הוא בית אל הוא ובל העם אשר עמו ויבן שם מזבח ויקרא למקום אל בית אל כי שם נגלו אליו האלהים בברחו מפני אחיו ותמת דבורה מינקת רבקה ותקבר מתחת לבית אל תחת האלון ויקרא שמו אלון בכות ויראה אלהים אל יעקב עוד בבאו מפדן ארם ויברך אתו ויאמר אליו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל ויאמר אליו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל גוים יהיה ממך וגם מלכים מחלציך יצאו והארץ אשר נתתי לאברהם ולישחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ ויעל מעליו אלהים במקום אשר דבר אתו ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן ויקרא יעקב את שם המקום אשר דבר שם אלהים בית אל ויסעו מבית אל ועוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה ותרא המילדת אליה אל תיראי כי גם זה לך בן ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת היא בית לחם ויצב יעקב מצבה על קברתה היא מצבת קבר רחל עד היום הזה ויסע ישראל ויט אהלה מהלאה למגדל עדר ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו וישמע ישראל ויהיו בני יעקב שנים עשר בני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולן בני רחל יוסף ובנימין ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן ארם ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית הארבע אשר בה גרו אברהם ויצחק ויהיו ימי יצחק מאה שנה ושמונים שנה ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב בניו ויעקב ישב בארץ מגורי אביו בארץ כנען אלה תולדות עשו הוא אדום בכנען עשו לקח את נשיו מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי ואת בשמת בת ישמעאל אחות נביות ותלד עדה לעשו את אליפז ותלד בשמת את רעואל ותלד אהליבמה את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר נולד לו בארץ כנען ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו כי היה רכושם רב מלשבת יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאת אותם מפני מקניהם וישב עשו בהר שעיר עשו הוא אדום ואלה תולדות עשו אבי אדום בהר שעיר ואלה שמות בני עשו אליפז בן עדה אשת עשו רעואל בן בשמת אשת עשו ויהיו בני אליפז תימן אומר צפו וגעתם וקנז ותמנע ועמלק אלה בני עדה אשת עשו ואלה בני רעואל נחת וזרח שמה ומזה אלה היו בני בשמת אשת עשו ואלה בני אהליבמה בת ענה בת צבעון אשת עשו ותלד ליעוש את יעיש ואת יעלם ואת קרח אלה היו אלופי בני עשו בני אליפז בכור עשו אלוף תימן אלוף אומר אלוף צפו אלוף קנז אלוף קרח אלוף געתם אלוף עמלק אלה אלופי אליפז בארץ אדום אלה בני עדה ואלה בני רעואל בן עשו אלוף נחת אלוף זרח אלוף שמה אלוף מזה אלה אלופי רעואל בארץ אדום אלה בני אהליבמה בת ענה בת צבעון אשת עשו אלוף יעוש אלוף יעלם אלוף קרח אלה אלופי אהליבמה בת ענה אשת עשו אלה בני עשו ואלה אלופיהם הוא אדום ואלה בני שעיר החרי יושבי הארץ לוטן ושובל וצבעון וענה ודישן ואצר ודישן אלה אלופי החרי בני שעיר בארץ אדום ויהי בני לוטן חרי והימם ואחות לוטן תמנע ואלה בני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם ואלה בני צבעון איה וענה הוא הענה אשר מצא את הימים במדבר ברעותו את אתון אביו ואלה בני ענה דישון ואהליבמה בת ענה ואלה בני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן ואלה בני אצר בלהן וזעוון ועקן ואלה בני דישן עוץ וארן ואלה אלופי החרי אלוף לוטן אלוף שובל אלוף צבעון אלוף ענה אלוף דישן אלוף אצר אלוף דישן אלה אלופי החרי לאלופתם בארץ שעיר ויהי בני לוטן חרי והימם ואחות לוטן תמנע ויהי בני שובל עלון ומנחת ועיבל שפו ואונם ויהי בני צבעון איה וענה הוא הענה אשר מצא את הימים במדבר ברעותו את אתון אביו ויהי בני ענה דישון ואהליבמה בת ענה ויהי בני דישון חמדן ואשבן ויתרן וכרן ויהי בני אצר בלהן וזעוון ועקן ויהי בני דישן עוץ וארן אלה אלופי החרי אלוף לוטן אלוף שובל אלוף צבעון אלוף ענה אלוף דישן אלוף אצר אלוף דישן אלה אלופי החרי לאלופתם בארץ שעיר ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום לפני מלך מלך לבני ישראל ויהי בני בלע מלך באדום ושם עירו דנהבה ויהי בני בלע מלך באדום ושם עירו דנהבה ויהי בני בלע מלך באדום ושם עירו דנהבה

ואמר רבי יוחנן משום רבי שמעון בן יוחי: כל המשמר את עצמו שלא יכעוס, ושלא יכעיסוהו חבירו, ושלא יכעיסוהו מקומו, ושלא יכעיסוהו דברים שיבאו לידי כעס, ושלא יכעיסוהו שכניו, ושלא יכעיסוהו אשתו, ושלא יכעיסוהו בניו, ושלא יכעיסוהו רבו, ושלא יכעיסוהו כל אדם, ושלא יכעיסוהו מקום

ואמר לו אדוני המלך שאל את עבדיך ויגידו לך ואם יש בידך יכולת הושיבני על כסאך ואוכל לשבת ולקום ממנו ואם לא יש בידך יכולת למה תבקש דבר שאין בו ממש ויש בו סכנה ויש בו בזיון לך ולי ולמ

פרק ראשון

משנה. הפותח את הבור בין ברשות הרבים בין ברשות היחיד חייב לכסות. ואם לא כיסה ונפל לתוכו שור או חמור חייב באחריותו. ואם נפל לתוכו אדם חייב בדמיו. ואם נפל לתוכו כלי חייב בדמיו. ואם נפל לתוכו פירות חייב באחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות חייב בדמיו ובאחריותו. ואם נפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור ואדם ומת ונפל לתוכו כלי מלא פירות ושור

אבל לא כך הוא. אלא שהוא מתחיל בכך שהוא מתאר את הדברים כפי שהם נראים לעין, ואחר כך הוא מתחיל לחשוב עליהם ולהסיק מסקנות. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין.

פרק שלישי

אך נראה שהוא לא הבין את הדברים כפי שהם נראים לעין, אלא הבין אותם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין.

ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין.

ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין. ואם כך הוא, אין זה מפני שהוא מתכוון לומר שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין, אלא מפני שהוא מבין שהדברים אינם כפי שהם נראים לעין.

ואמר לו אדוני המלך ידע את הנער כי יצא ואיש לא ידע
מאומה אך אנחנו ויהונתן בנו ידענו את הדבר הזה ואתה
אדוני המלך שמע לדבר הנער ויתן לו משא ומתן ויאמר
לו לך השב את הנער אל אביו ואל תראה פני עוד כי
אם לא תשיבנו אליו לא תראה פני עוד ויהי כאשר
הלך הנער וישב את הנער אל אביו ויאמר לו אביו
מדוע הביאו אל המלך ויאמר הנער כי שלחני המלך
לדבר דבר ויאמר לי לך השב את הנער אל אביו ואל
תראה פני עוד ויאמר אביו לנער לך השב את הנער
אל אביו ואל תראה פני עוד ויהי כאשר הלך הנער
וישב את הנער אל אביו ויאמר לו אביו מדוע הביאו
אל המלך ויאמר הנער כי שלחני המלך לדבר דבר
ויאמר לי לך השב את הנער אל אביו ואל תראה פני
עוד ויאמר אביו לנער לך השב את הנער אל אביו
ואל תראה פני עוד ויהי כאשר הלך הנער וישב את
הנער אל אביו ויאמר לו אביו מדוע הביאו אל המלך
ויאמר הנער כי שלחני המלך לדבר דבר ויאמר לי לך
השב את הנער אל אביו ואל תראה פני עוד ויאמר
אביו לנער לך השב את הנער אל אביו ואל תראה פני
עוד ויהי כאשר הלך הנער וישב את הנער אל אביו
ויאמר לו אביו מדוע הביאו אל המלך ויאמר הנער כי
שלחני המלך לדבר דבר ויאמר לי לך השב את הנער
אל אביו ואל תראה פני עוד ויאמר אביו לנער לך
השב את הנער אל אביו ואל

ובשעה שהיה מתפלל היה מתנענע ומניע את ידיו ואת רגליו ואת כל גופו כדרך שעושה הקנה שהרוח מנענעתו ומניעתו מצד לצד ומראשו למטה ומלמטה למעלה ולא היה יכול לעמוד בתפלתו בכוונה אלא כך ולא היה יכול לכוון בתפלתו אלא אם כן היה מתנענע ומניע את ידיו ואת רגליו ואת כל גופו כדרך שעושה הקנה שהרוח מנענעתו ומניעתו מצד לצד ומראשו למטה ומלמטה למעלה

ואמר לו יהושע בן נון אל משה אדני משכם
אותם. ויאמר משה אל יהושע הלא קנאת
לי אתה ומי יתן כל עם יהוה נביאים כי
יתן יהוה את רוחו עליהם. ויאסף משה
אל המחנה הוא וזקני ישראל. ויהי כנוח
עליהם הרוח ויתנבאו ולא יספו. ויתר
שני האנשים במחנה שם האחד אלדד
ושם השני מידד ותנח עליהם הרוח והמה
בכתבים ולא יצאו האהלה ויתנבאו במחנה.
וירץ הנער ויגד למשה ויאמר אלדד ומידד
מתנבאים במחנה. ויען יהושע בן נון משרת
משה מבחריו ויאמר אדני משה כלאם.
ויאמר לו משה המקנא אתה לי ומי יתן כל
עם יהוה נביאים כי יתן יהוה את רוחו
עליהם. ויאסף משה אל המחנה הוא וזקני
ישראל. ורוח נסע מאת יהוה ויגז שלוים
מן הים ויטש על המחנה כדרך יום כה
וכדרך יום כה סביבות המחנה וכאמתים
על פני הארץ. ויקם העם כל היום ההוא
וכל הלילה וכל יום המחרת ויאספו את
השלוי המוציא עשרה חמרים וישטחו להם
שטוח סביבות למחנה. הבשר עודנו בין
שניהם טרם יכרת והאף יהוה חרה בעם
ויך יהוה בעם מכה רבה מאד. ויקרא שם
המקום ההוא קברות התאוה כי שם קברו
את העם המתאוים. ומקברות התאוה נסע
העם חצרות ויהי בחצרות.

ותדבר מרים ואהרן במשה על אודות
האשה הכושית אשר לקח כי אשה כושית
לקח. ויאמרו הרק אך במשה דבר יהוה
הלא גם בנו דבר ויהוה שמע. והאיש משה
עניו מאד מכל האדם אשר על פני האדמה.
ויאמר יהוה פתאם אל משה ואל אהרן
ואל מרים צאו שלשתכם אל אהל מועד
ויצאו שלשתם. וירד יהוה בעמוד ענן
ויעמד פתח האהל ויקרא אהרן ומרים
ויצאו שניהם. ויאמר שמעו נא דברי אם
יהיה נביאכם יהוה במראה אליו אתודע
בחלום אדבר בו. לא כן עבדי משה בכל
ביתי נאמן הוא. פה אל פה אדבר בו
ומראה ולא בחידת ותמנת יהוה יביט
ומדוע לא יראתם לדבר בעבדי במשה.
ויחר אף יהוה בם וילך. והענן סר מעל
האהל והנה מרים מצרעת כשלג ויפן אהרן
אל מרים והנה מצרעת. ויאמר אהרן אל
משה בי אדני אל נא תשת עלינו חטאת
אשר נואלנו ואשר חטאנו. אל נא תהי
כמת אשר בצאתו מרחם אמו ויאכל חצי
בשרו. ויצעק משה אל יהוה לאמר אל נא
רפא נא לה. ויאמר יהוה אל משה ואביה
רק ירק בפניה הלא תכלם שבעת ימים
תסגר שבעת ימים מחוץ למחנה ואחר
תאסף. ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת
ימים והעם לא נסע עד האסף מרים.

ואחרי כן נסע העם מחצרות ויחנו במדבר
פארן. וידבר יהוה אל משה לאמר שלח
לך אנשים ויתורו את ארץ כנען אשר אני
נתן לבני ישראל איש אחד איש אחד
למטה אבתיו תשלחו כל נשיא בהם.
ויאמר משה אליהם עלו זה בנגב ועליתם
את ההר. וראיתם את הארץ מה היא
והעם היושב עליה החזק הוא הרפה המעט
הוא אם רב. ומה הארץ אשר הוא יושב
בה הטובה היא אם רעה ומה הערים אשר
הוא יושב בהן הבמחנים אם במבצרים.
ומה האדמה השמנה היא אם רזה היש בה
עץ אם אין והתחזקתם ולקחתם מפרי
הארץ והימים ימי בכורי ענבים. ויעלו
ויתורו את הארץ ממדבר צן עד רחב
לבוא חמת. ויעלו בנגב ויבא עד חברון
ושם אחימן ששי ותלמי ילידי הענק
וחברון שבע שנים נבנתה לפני צען מצרים.
ויבאו עד נחל אשכול ויכרתו משם זמורה
ואשכול ענבים אחד ויישאהו במוט בשנים
ומן הרמנים ומן התאנים. למקום ההוא
קרא נחל אשכול על אודות האשכול אשר
כרתו משם בני ישראל. ויתורו את הארץ
מקץ ארבעים יום. וילכו ויבאו אל משה
ואל אהרן ואל כל עדת בני ישראל אל
מדבר פארן קדשה וישיבו אותם דבר ואת
כל העדה ויראום את פרי הארץ. ויספרו
לו ויאמרו באנו אל הארץ אשר שלחתנו
וגם זבת חלב ודבש הוא וזה פריה. אפס
כי עז העם היושב בארץ והערים בצורות
גדלת מאד וגם ילדי הענק ראינו שם.
עמלק יושב בארץ הנגב והחתי והיבוסי
והאמרי יושב בהר והכנעני יושב על הים
ועל יד הירדן. ויהס כלב את העם אל משה
ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה כי יכול
נוכל לה. והאנשים אשר עלו עמו אמרו
לא נוכל לעלות אל העם כי חזק הוא
ממנו. ויוציאו דבת הארץ אשר תרו אותה
אל בני ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה
לתור אותה ארץ אוכלת יושביה היא וכל
העם אשר ראינו בתוכה אנשי מדות. וגם
שם ראינו את הנפילים בני ענק מן
הנפילים ונהי בעינינו כחגבים וכן היינו
בעיניהם.

ותשא כל עדת בני ישראל ותתנו את קולם
ויבכו העם בלילה ההוא. וילנו על משה
ועל אהרן כל בני ישראל ויאמרו אליהם
כל העדה לו מתנו בארץ מצרים או במדבר
הזה לו מתנו. ולמה יהוה מביא אותנו אל
הארץ הזאת ליפול בחרב נשינו וטפנו
יהיו לבז הלא טוב לנו שוב מצרימה.
ויאמרו איש אל אחיו נתנה ראש ונשובה
מצרימה. ויפלו משה ואהרן על פניהם
לנגד כל קהל עדת בני ישראל. ויהושע בן
נון וכלב בן יפנה מן התרים את הארץ
קרעו בגדיהם. ויאמרו אל כל עדת בני
ישראל לאמר הארץ אשר עברנו בה לתור
אותה ארץ טובה מאד מאד היא. אם חפץ
בנו יהוה והביא אותנו אל הארץ הזאת
ונתנה לנו ארץ אשר הוא זבת חלב ודבש.
אך ביהוה אל תמרדו ואתם אל תיראו את
עם הארץ כי לחמנו הם. סר צלם מעליהם
ויהוה אתנו אל תיראום. ויאמרו כל העדה
לרגום אותם באבנים וכבוד יהוה נראה
באהל מועד אל כל בני ישראל. ויאמר יהוה
אל משה עד אנה ינאצני העם הזה ועד אנה
לא יאמינו בי בכל האותות אשר עשיתי
בקרבו. אכנו בדבר ואורישנו ואעשה אותך
לגוי גדול ועצום ממנו. ויאמר משה אל
יהוה ושמעו המצרים כי העלית בכחך את
העם הזה מקרבו. ואמרו אל יושב הארץ
הזאת שמעו כי אתה יהוה בקרב העם אשר
עין בעין נראה אתה יהוה ועננך עומד
עליהם ובעמוד ענן אתה הולך לפניהם
יומם ובעמוד אש לילה. והמתת את העם
הזה כאיש אחד ואמרו הגוים אשר שמעו
את שמעך לאמר. מבלתי יכולת יהוה
להביא את העם הזה אל הארץ אשר נשבע
להם ויזבחם במדבר. ועתה יגדל נא כח
אדני כאשר דברת לאמר. יהוה ארך אפים
ורב חסד נשא עון ופשע ונקה לא ינקה
פקד עון אבות על בנים על שלשים ועל
רבעים. סלח נא לעון העם הזה כגדל חסדך
וכאשר נשאת לעם הזה ממצרים ועד הנה.
ויאמר יהוה סלחתי כדברך. ואולם חי אני
וימלא כבוד יהוה את כל הארץ. כי כל
האנשים הראים את כבודי ואת אותתי
אשר עשיתי במצרים ובמדבר וינסו אתי
זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי. אם יראו
את הארץ אשר נשבעתי לאבותם וכל
מנאצי לא יראוה. ועבדי כלב יען היתה
רוח אחרת עמו ויאמן אחרי מלאתי לו
והביאתיו אל הארץ אשר בא שמה וזרעו
יורשנה. והעמלקי והכנעני יושב בעמק
מחר פנו וסעו לכם המדברה דרך ים סוף.
ויען יהוה אל משה ואל אהרן לאמר עד
מתי לעדה הרעה הזאת אשר המה לנים
עלי את תלונות בני ישראל אשר המה
לנים עלי שמעתי. אמר אלהם חי אני נאם
יהוה אם לא כאשר דברתם באזני כן אעשה
לכם. בהמדבר הזה יפלו פגריכם וכל
פקודיכם לכל מספרכם מבן עשרים שנה
ומעלה אשר הלינתם עלי. אם אתם תבואו
אל הארץ אשר נשאתי את ידי לשכן אתכם
בה כי אם כלב בן יפנה ויהושע בן נון.
ואת טפכם אשר אמרתם לבז יהיה והביאתי
אותם וידעו את הארץ אשר מאסתם בה.
ופגריכם אתם יפלו במדבר הזה. ובניכם
יהיו רעים במדבר ארבעים שנה ונשאו את
זנוניכם עד תם פגריכם במדבר. במספר
הימים אשר תרתם את הארץ ארבעים יום
יום לשנה יום לשנה תשאו את עונותיכם
ארבעים שנה וידעתם את תנואתי. אני
יהוה דברתי אם לא זאת אעשה לכל העדה
הרעה הזאת הנועדים עלי במדבר הזה
יתמו ושם ימותו. והאנשים אשר שלח משה
לתור את הארץ ויבואו וילינו עליו את כל
העדה להוציא דבה על הארץ. והאנשים
מוצאי דבת הארץ רעה מתו במגפה לפני
יהוה. ויהושע בן נון וכלב בן יפנה חיו
מן האנשים ההם ההלכים לתור את הארץ.
וידבר משה את הדברים האלה אל כל בני
ישראל ויתאבל העם מאד. וישכמו בבקר
ויעלו אל ראש ההר לאמר הננו ועלינו אל
המקום אשר אמר יהוה כי חטאנו. ויאמר
משה למה זה אתם עברים את פי יהוה
והוא לא תצלחנה. אל תעלו כי אין יהוה
בקרבכם ולא תנגפו לפני אויביכם. כי
העמלקי והכנעני שם לפניכם ונפלתם
בחרב כי על כן שבתם מאחרי יהוה ולא
יהיה יהוה עמכם. ויעפילו לעלות אל ראש
ההר וארון ברית יהוה ומשה לא משו מקרב
המחנה. וירד העמלקי והכנעני היושב
בהר ההוא ויכום ויכתום עד החרמה.

וידבר יהוה אל משה לאמר דבר אל בני
ישראל ואמרת אליהם כי אתם באים אל
הארץ מושבתיכם אשר אני נתן לכם. ועשיתם
אשה ליהוה עולה או זבח לפלא נדר או
בנדבה או במועדיכם לעשות ריח ניחח
ליהוה מן הבקר או מן הצאן. והקריב
המקריב את קרבנו ליהוה מנחה סלת עשרון
בלול ברבע ההין שמן. ויין לנסך רבע ההין
תעשה על העולה או לזבח לכבש האחד.
או לאיל תעשינה מנחה סלת שני עשרונים
בלול בשלישית ההין שמן. ויין לנסך
שלישית ההין תקריב ריח ניחח ליהוה.
וכי יעשה בן בקר עולה או זבח לפלא נדר
או לשלמים ליהוה. והקריב על בן הבקר
מנחה סלת שלשה עשרונים בלול בחצי
ההין שמן. והקרבת את היין לנסך חצי
ההין אשה ריח ניחח ליהוה. כה יעשה
לשור לאיל ולכבש או לעז. כמספר אשר
תעשינה כמספרם כן תעשו לאחד כמספרם.
כל האזרח יעשה כאלה לעשות ריח ניחח
ליהוה. וכי יגור אתכם גר או אשר יהיה
בתוכם לדרתיכם ועשה אשה ריח ניחח
ליהוה כאשר תעשו כן יעשה. הקהל חקה
לכם ולגר הגר חקת עולם לדרתיכם כמוכם
כגר יהיה לפני יהוה. תורה אחת ומשפט
אחד יהיה לכם ולגר הגר אתכם. וידבר
יהוה אל משה לאמר. דבר אל בני ישראל
ואמרת אליהם והיה בבואכם אל הארץ
אשר אני מביא אתכם שמה. והיה באכלכם
מלחם הארץ תרימו תרומה ליהוה. ראשית
עריסותיכם חלה תרימו תרומה כתרומת
גרן כן תרימו אתה. מראשית עריסותיכם
תתנו ליהוה תרומה לדרתיכם. וכי תשגו
ולא תעשו את כל המצות האלה אשר דבר
יהוה אל משה. את כל אשר צוה יהוה
אליכם ביד משה מן היום אשר צוה יהוה
והלאה לדרתיכם. והיה אם מעיני העדה
נעשתה לשגגה ועשו כל העדה פר בן בקר
אחד לעולה לריח ניחח ליהוה ומנחתו
ונסכו כמשפט ושעיר עזים אחד לחטאת.
וכפר הכהן על כל עדת בני ישראל ונסלח
להם כי שגגה הוא והם הביאו את קרבנם
אשה ליהוה וחטאתם לפני יהוה על שגגתם.
ונסלח לכל עדת בני ישראל ולגר הגר
בתוכם כי לכל העם בשגגה. ואם נפש אחת
תחטא בשגגה והקריבה עז בת שנתה
לחטאת. וכפר הכהן על הנפש השגגה
בחטאה בשגגה לפני יהוה לכפר עליה
ונסלח לה. לאזרח בבני ישראל ולגר הגר
בתוכם תורה אחת יהיה לכם לעשה בשגגה.
והנפש אשר תעשה ביד רמה מן האזרח ומן
הגר את יהוה הוא מגדף והנכרתה הנפש
ההוא מקרב עמה. כי דבר יהוה בזה ואת
מצותו הפר הכרת תכרת הנפש ההוא עונה
בה. ויהיו בני ישראל במדבר וימצאו איש
מקשש עצים ביום השבת. ויקריבו אתו
המוצאים אתו מקשש עצים אל משה ואל
אהרן ואל כל העדה. ויניחו אתו במשמר
כי לא פורש מה יעשה לו. ויאמר יהוה אל
משה מות יומת האיש רגום אתו אבן כל
העדה מחוץ למחנה. ויוציאו כל העדה אתו
אל מחוץ למחנה וירגמו אתו אבן וימת
כאשר צוה יהוה את משה. ויאמר יהוה אל
משה לאמר דבר אל בני ישראל ואמרת
אליהם ועשו להם ציצית על כנפי בגדיהם
לדרתם ונתנו על ציצית הכנף פתיל תכלת.
והיה לכם לציצית וראיתם אתו וזכרתם את
כל מצות יהוה ועשיתם אתם ולא תתורו
אחרי לבבכם ואחרי עיניכם אשר אתם
זונים אחריהם. למען תזכרו ועשיתם את
כל מצותי והייתם קדשים לאלהיכם. אני
יהוה אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ
מצרים להיות לכם לאלהים אני יהוה
אלהיכם. ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן
לוי ודתן ואבירם בני אליאב ואון בן פלת
בני ראובן. ויקמו לפני משה ואנשים מבני
ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קרואי
מועד אנשי שם. ויקהלו על משה ועל אהרן
ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם
קדושים ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו על
קהל יהוה. וישמע משה ויפל על פניו.
ויאמר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר
ויודע יהוה את אשר לו ואת הקדוש והקריב
אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו. זאת
עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו.
ותנו בהן אש ושימו עליהן קטרת לפני
יהוה מחר והיה האיש אשר יבחר יהוה הוא
הקדוש רב לכם בני לוי. ויאמר משה אל
קרח שמעו נא בני לוי. המעט מכם כי
הבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל
להקריב אתכם אליו לעבד את עבדת משכן
יהוה ולעמד לפני העדה לשרתם. ויקרב
אתך ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם
גם כהונה. לכן אתה וכל עדתך הנועדים על
יהוה ואהרן מה הוא כי תלינו עליו. וישלח
משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב
ויאמרו לא נעלה. המעט כי העלית אתנו
מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי
תשתרר עלינו גם השתרר. אף אל ארץ זבת
חלב ודבש לא הביאתנו ותתן לנו נחלת
שדה וכרם עיני האנשים ההם תנקר לא
נעלה. ויחר למשה מאד ויאמר אל יהוה אל
תפן אל מנחתם לא חמור אחד מהם נשאתי
ולא הרעותי את אחד מהם. ויאמר משה אל
קרח אתה וכל עדתך היו לפני יהוה אתה
והם ואהרן מחר. וקחו איש מחתתו ונתתם
עליהן קטרת והקרבתם לפני יהוה איש
מחתתו חמשים ומאתים מחתות אתה ואהרן
איש מחתתו. ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהן
אש וישימו עליהן קטרת ויעמדו פתח אהל
מועד ומשה ואהרן. ויקהל עליהם קרח את
כל העדה פתח אהל מועד וירא כבוד יהוה
אל כל העדה. וידבר יהוה אל משה ואל
אהרן לאמר. הבדלו מתוך העדה הזאת
ואכלה אתם כרגע. ויפלו על פניהם ויאמרו
אל אלהי הרוחת לכל בשר האיש אחד יחטא
ועל כל העדה תקצף. וידבר יהוה אל משה
לאמר. דבר אל העדה לאמר העלו מסביב
למשכן קרח דתן ואבירם. ויקם משה וילך
אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל.
ויאמר אל העדה לאמר סורו נא מעל אהלי
האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל
אשר להם פן תספו בכל חטאתם. ויעלו
מעל משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן
ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם
ובניהם וטפם. ויאמר משה בזאת תדעון כי
יהוה שלחני לעשות את כל המעשים האלה
כי לא מלבי. אם כמות כל האדם ימותון
אלה ופקדת כל האדם יפקד עליהם לא יהוה
שלחני. ואם בריאה יברא יהוה ופצתה
האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר
להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי נאצו
האנשים האלה את יהוה. ויהי ככלתו לדבר
את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר
תחתיהם. ותפתח הארץ את פיה ותבלע
אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח
ואת כל הרכוש. וירדו הם וכל אשר להם
חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו
מתוך הקהל. וכל ישראל אשר סביבותיהם
נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ.
ואש יצאה מאת יהוה ותאכל את החמשים
ומאתים איש מקריבי הקטרת. ויאמר יהוה
אל משה לאמר. אמר אל אלעזר בן אהרן
הכהן וירם את המחתות מבין השרפה
והאש זרה הלאה כי קדשו. את מחתות
החטאים האלה בנפשותם ועשו אתם רקעי
פחים צפוי למזבח כי הקריבם לפני יהוה
ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל. ויקח
אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר
הקריבו השרפים ויקעום צפוי למזבח.
זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב
איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא לקטר
קטרת לפני יהוה ולא יהיה כקרח וכעדתו
כאשר דבר יהוה אליו ביד משה. ויהי ממחרת
ויליני כל עדת בני ישראל על משה ועל
אהרן לאמר אתם המתם את עם יהוה. ויהי
בהקהל העדה על משה ועל אהרן ויפנו אל
אהל מועד והנה כסהו הענן וירא כבוד יהוה.
ויבא משה ואהרן פני אל אהל מועד. וידבר
יהוה אל משה לאמר. הרמו מתוך העדה
הזאת ואכלה אתם כרגע ויפלו על פניהם.
ויאמר משה אל אהרן קח את המחתה ותן
עליה אש מעל המזבח ושים קטרת והולך
מהר אל העדה וכפר עליהם כי יצא הקצף
מלפני יהוה החל הנגף. ויקח אהרן כאשר
דבר משה וירץ אל תוך הקהל והנה החל
הנגף בעם וישם את הקטרת ויכפר על העם.
ויעמד בין המתים ובין החיים ותעצר
המגפה. ויהיו המתים בנגף ארבעה עשר
אלף ומאתים מלבד המתים על דבר קרח.
וישב אהרן אל משה אל פתח אהל מועד
והמגפה נעצרה.

וידבר יהוה אל משה לאמר. דבר אל בני
ישראל וקח מאתם מטה מטה לבית אב מאת
כל נשיאם לבית אבתם שנים עשר מטות
איש את שמו תכתב על מטהו. ואת שם
אהרן תכתב על מטה לוי כי מטה אחד
לראש בית אבתם. והנחת אתם באהל מועד
לפני העדות אשר אועד לכם שמה. והיה
האיש אשר אבחר בו מטהו יפרח והשכתי
מעלי את תלונות בני ישראל אשר המה
לנים עליכם. וידבר משה אל בני ישראל
ויתנו אליו כל נשיאיהם מטה מטה לנשיא
אחד לבית אב שנים עשר מטות ומטה
אהרן בתוך מטותם. וישם משה את המטות
לפני יהוה באהל העדות. ויהי ממחרת
ויבא משה אל אהל העדות והנה פרח מטה
אהרן לבית לוי ויוצא פרח והוציא ציץ
ויבשל שקדים. ויוצא משה את כל המטות
מלפני יהוה אל כל בני ישראל וירא ויקחו
איש מטהו. ויאמר יהוה אל משה השב את
מטה אהרן לפני העדות למשמרת לאות
לבני מרי ותכל תלונותם מעלי ולא תמות.
ויעש משה כאשר צוה יהוה אתו כן עשה.
ויאמרו בני ישראל אל משה לאמר הן גוענו
אבדנו כלנו אבד. כל הקרב הקרב אל
משכן יהוה המת נמותנו הכלה אתה לגוע.

ויאמר יהוה אל אהרן אתה ובניך ובית אביך
אתך תשאו את עון המקדש ואתה ובניך
אתך תשאו את עון כהנתכם. וגם את אחי
שבט לוי מטה אביך הקריב אתך ויצטרפו
עליך ויהיו לך ואתה ובניך אתך לפני אהל
העדות. ושמרו את משמרתך ואת משמרת
כל האהל אך אל כלי הקדש ואל המזבח לא
יקרבו ולא ימותו גם הם גם אתם. ונלוו
עליך וישמרו את משמרת אהל מועד לכל
עבדת האהל וזר לא יקרב אליכם. ושמרתם
את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח ולא
יהיה עוד קצף על בני ישראל. ואני הנה
לקחתי את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל
לכם מתנה נתונים ליהוה לעבד את עבדת
אהל מועד. ואתה ובניך אתך תשמרו את
כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת
ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהונתכם
והזר הקרב יומת. וידבר יהוה אל משה
ואל אהרן לאמר. ואני הנה נתתי לך את
משמרת תרומתי לכל קדשי בני ישראל לך
נתתים למשחה ולבניך לחק עולם. זה יהיה
לך מקדש הקדשים מן האש כל קרבנם לכל
מנחתם וכל חטאתם וכל אשמם אשר ישיבו
לי קדש קדשים יהיה לך ולבניך. באכלת
קדש תאכלנו כל זכר יאכל אתו קדש יהיה
לך. וזה לך תרומת מתנתם לכל תנופות
בני ישראל לך נתתים ולבניך ולבנותיך
אתך לחק עולם כל טהור בביתך יאכל אתו.
כל חלב יצהר וכל חלב תירוש ודגן
בכוריהם אשר יתנו ליהוה לך נתתים. כל
בכורי אשר יהיה בארצם אשר יביאו ליהוה
לך יהיה כל טהור בביתך יאכל אתו. כל
חרם בישראל לך יהיה. כל פטר רחם לכל
בשר אשר יקריבו ליהוה באדם ובבהמה
יהיה לך אך פדה תפדה את בכור האדם ואת
בכור הבהמה הטמאה תפדה. ופדויו מבן
חדש תפדה בערכך כסף חמשת שקלים
בשקל הקדש עשרים גרה הוא. אך בכור
שור או בכור כשב או בכור עז לא תפדה
קדש הם את דמם תזרק על המזבח ואת
חלבם תקטיר אשה לריח ניחח ליהוה.
ובשרם יהיה לך כחזה התנופה ושוק הימין
לך יהיה. כל תרומות הקדשים אשר ירימו
בני ישראל ליהוה נתתי לך ולבניך ולבנותיך
אתך לחק עולם ברית מלח עולם הוא לפני
יהוה לך ולזרעך אתך. וידבר יהוה אל
אהרן בארצם לא תנחל ולחלק לא יהיה לך
בתוכם אני חלקך ונחלתך בתוך בני ישראל.
ולבני לוי הנה נתתי כל מעשר בישראל
לנחלה תחת עבדתם אשר המה עבדים את
עבדת אהל מועד. ולא יקרבו עוד בני
ישראל אל אהל מועד לשאת חטא למות.
כי אם הלוי יעבד את עבדת אהל מועד
והמה ישאו עונם חקת עולם לדרתיכם
ובתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה. כי את
מעשר בני ישראל אשר ירימו תרומת יהוה
לנחלה נתתי ללוים על כן אמרתי להם
בתוך בני ישראל לא ינחלו נחלה. וידבר
יהוה אל משה לאמר. ואל הלוים תדבר
ואמרת אליהם כי תקחו מאת בני ישראל
את המעשר אשר נתתי לכם מאתם לנחלתכם
והרמתם ממנו תרומת יהוה מעשר ממעשר.
ונחשב לכם תרומתכם כדגן מן הגרן וכמלא
מן היקב. כן תרימו גם אתם תרומת יהוה
מכל מעשרותיכם אשר תקחו מאת בני
ישראל ונתתם ממנו את תרומת יהוה לאהרן
הכהן. מכל מתנותיכם תרימו את כל
תרומת יהוה מכל חלבו את מקדשו ממנו.
ואמרת אליהם בהרימכם את חלבו ממנו
ונחשב ללוים כתבואת הגרן וכתבואת היקב.
ואכלתם אתו בכל מקום אתם וביתכם כי
שכר הוא לכם תחת עבדתכם באהל מועד.
ולא תשאו עליו חטא בהרימכם את חלבו
ממנו ואת קדשי בני ישראל לא תחללו
ולא תמותו. וידבר יהוה אל משה ואל
אהרן לאמר. זאת חקת התורה אשר צוה
יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו
אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום
אשר לא עלה עליה עול. ונתתם אל אלעזר
הכהן והוצא אתה אל מחוץ למחנה ושחט
אתה לפניו. ולקח אלעזר הכהן מדמה
באצבעו והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה
שבע פעמים. ושרף את הפרה לעיניו את
עורה ואת בשרה ואת דמה על פרשה
ישרף. ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני
תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה.
וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו במים ואחר
יבא אל המחנה וטמא הכהן עד הערב.
והשרף אתה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו
במים וטמא עד הערב. וכל אשר יגע בה
יטמא עד הערב. ואיש טהור יאסף את אפר
הפרה והניח מחוץ למחנה במקום טהור
והיתה למשמרת לעדת בני ישראל למי נדה
חטאת הוא. וכבס האוסף את אפר הפרה
בגדיו וטמא עד הערב והיתה לבני ישראל
ולגר הגר בתוכם לחקת עולם. הנוגע במת
בנפש אדם ומת וחטא שבעת ימים יטמא.
הוא ביום השלישי יתחטא ביום השביעי
יטהר. וכל הנוגע במת בנפש האדם אשר
ימות ולא יתחטא את משכן יהוה טמא
ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא
זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו. זאת
התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל
האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים.
וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו
טמא הוא. וכל אשר יגע על פני השדה
בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר
יטמא שבעת ימים. ולקחו לטמא מעפר שרפת
החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי. ולקח
אזוב וטבל במים ונגע על האהל ועל כל
הכלים ועל הנפשות אשר היו שם ועל הנוגע
בעצם או בחלל או במת או בקבר. וזרק
הטהור על הטמא ביום השלישי וביום
השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו
ורחץ במים וטהר בערב. ואיש אשר יטמא
ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך
הקהל כי את מקדש יהוה טמא מי נדה לא
זרק עליו טמא הוא. והיתה להם לחקת
עולם ומזה מי הנדה יכבס בגדיו והנוגע
במי הנדה יטמא עד הערב. וכל אשר יגע
בו הטמא יטמא והנפש הנגעת תטמא עד
הערב. ויבאו בני ישראל כל עדה מדבר צן
בחדש הראשון וישב העם במדבר קדש
ותמת שם מרים ותקבר שם. ולא היה מים
לעדה ויקהלו על משה ועל אהרן. וירב העם
עם משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע
אחינו לפני יהוה. ולמה הביאתם את קהל
יהוה אל המדבר הזה למות שם אנחנו
ובעירנו. ולמה העליתנו ממצרים להביאנו
אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה
וגפן ורמון וגם מים אין לשתות. ויבא משה
ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד
ויפלו על פניהם וירא כבוד יהוה אליהם.
וידבר יהוה אל משה לאמר. קח את המטה
והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך ודברתם
אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת
להם מים והשקית את העדה ואת בעירם.
ויקח משה את המטה מלפני יהוה כאשר
צוהו. ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל
פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המורים
המן הסלע הזה נוציא לכם מים. וירם משה
את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים רבות
ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירם.
ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן יען לא
האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל
לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ
אשר נתתי להם. הם מי מריבה אשר ריבו
בני ישראל את יהוה ויקדש בם. וישלח
משה מלאכים מקדש אל מלך אדום כה אמר
אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה
אשר מצאתנו. וירדו אבתינו מצרימה וישבנו
במצרים ימים רבים וירעו מצרים לנו ולאבתינו.
ונצעק אל יהוה וישמע קולנו וישלח מלאך
ויצאנו ממצרים והנה אנחנו בקדש עיר
קצה גבולך. נעברה נא בארצך לא נעבר
בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך
המלך נלך לא נסור ימין ושמאל עד אשר
נעבר גבולך. ויאמר אליו אדום לא תעבר
בי פן בחרב אצא לקראתך. ויאמרו אליו בני
ישראל במסלה נעלה ואם מימיך נשתה אני
ומקני ונתתי כספו אין דבר רק אעברה
ברגלי. ויאמר לא תעבר ויצא אדום לקראתו
בעם כבד וביד חזקה. וימאן אדום נתת את
ישראל עבור בגבולו ויט ישראל מעליו.
ויסעו מקדש ויבאו בני ישראל כל עדה הר
ההר. ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בהר
ההר על גבול ארץ אדום לאמר. יאסף
אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר
נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי
במי מריבה. קח את אהרן ואת אלעזר בנו
והעל אתם אל הר ההר. והפשט את אהרן
את בגדיו והלבשת אתם את אלעזר בנו
ואהרן יאסף ומת שם. ויעש משה כאשר צוה
יהוה ויעלו אל הר ההר לעיני כל העדה.
ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש
אתם את אלעזר בנו וימת אהרן שם בראש
ההר וירד משה ואלעזר מן ההר. ויראו כל
העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים
יום כל בית ישראל. וישמע הכנעני מלך ערד
יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים
וילחם בישראל וישב ממנו שבי. וידר ישראל
נדר ליהוה ויאמר אם נתון תתן את העם
הזה בידי והחרמתי את ערים. וישמע יהוה
בקול ישראל ויתן את הכנעני והחרם אתם
ואת ערים ויקרא שם המקום חרמה. ויסעו
מהר ההר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום
ותקצר נפש העם בדרך. וידבר העם באלהים
ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר
כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם
הקלקל. וישלח יהוה בעם את הנחשים
השרפים וינשכו את העם וימת עם רב מישראל.
ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו
ביהוה ובך התפלל אל יהוה ויסר מעלינו
את הנחש ויתפלל משה בעד העם. ויאמר
יהוה אל משה עשה לך שרף ושים אתו על
נס והיה כל הנשוך וראה אתו וחי. ויעש
משה נחש נחשת וישם על הנס והיה אם
נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחשת
וחי. ויסעו בני ישראל ויחנו באבות. ויסעו
מאבות ויחנו בעיי העברים במדבר אשר על
פני מואב מזרח השמש. משם נסעו ויחנו
בנחל זרד. משם נסעו ויחנו בעבר ארנון
אשר במדבר היוצא מגבול האמרי כי ארנון
גבול מואב בין מואב ובין האמרי. על כן
יאמר בספר מלחמות יהוה את והב בסופה
ואת הנחלים ארנון. ושפע הנחלים אשר
לשבת ער ונשען לגבול מואב. ומשם באר
הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסף את
העם ואתנה להם מים. אז ישיר ישראל את
השירה הזאת עלי באר ענו לה. באר כרוה
שרים כרוה נדיבי העם במחקק במשענתם
ומן המדבר מתנה. ומן מתנה נחליאל ומן
נחליאל במות. ומן במות הגיא אשר בשדה
מואב ראש הפסגה ונשקפה על פני הישימון.
וישלח ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי
לאמר. אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם
לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר
נעבר גבולך. ולא נתן סיחון את ישראל
עבור בגבולו ויאסף סיחון את כל עמו
ויצא לקראת ישראל המדברה ויבא יהצה
וילחם בישראל. ויכהו ישראל לפי חרב
וירש את ארצו מארנון עד יבק עד בני
עמון כי עז גבול בני עמון. ויקח ישראל את
כל הערים האל וישב ישראל בכל ערי
האמרי בחשבון ובכל בנותיה. כי חשבון עיר
סיחון מלך האמרי הוא ויהי נלחם במלך
מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו עד
ארנון. על כן יאמרו המשלים באו חשבון
תבנה ותכונן עיר סיחון. כי אש יצאה
מחשבון להבה מקריית סיחון אכלה ער
מואב בעלי במות ארנון. אוי לך מואב אבדת
עם כמוש בנותיו בשבי ואחותיו בשבות
לאמורי סיחון מלך. ונירם שפכנו אבד עד
דיבון ונשים עד מידבא. וישב ישראל בארץ
האמרי. וישלח משה לרגל את יעזר ויכדו
בנותיה ויורש את האמרי אשר שם. ויפנו
וילכו דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן
לקראתם הוא וכל עמו למלחמה אדרעי.
ויאמר יהוה אל משה אל תירא אתו כי בידך
נתתי אתו ואת כל עמו ואת ארצו ועשית לו
כאשר עשית לסיחון מלך האמרי אשר יושב
בחשבון. ויכו אתו ואת בניו ואת כל עמו
עד בלתי השאיר לו שריד ויירשו את

ولا يجوز أن يكون المراد بالمعاهد المعابد، لأن المعابد لا تُهدم في الإسلام، وإنما المراد بها المواضع التي يجتمع فيها أهل الذمة للعبادة، كما يجتمع المسلمون في المساجد، وهذا هو الذي يقتضيه لفظ المعاهد، لأنها مفاعل من العهد، وهو الموضع الذي عاهد أهله على أن يكون لهم، فكأنه قال: ولولا أن الله يدفع بالمسلمين عن أهل الذمة لهدمت مواضع عبادتهم، وهذا يدل على أن الله تعالى يدفع بالمسلمين عن أهل الذمة، كما يدفع بهم عن المسلمين، وهذا هو الذي يقتضيه لفظ الآية، لأن الله تعالى قال: ولولا دفع الله الناس بعضهم ببعض لهدمت صوامع وبيع وصلوات ومساجد يذكر فيها اسم الله كثيرا، فجعل المساجد آخر ما ذكر، وهي أولى ما يدفع عنها، لأنها أشرف ما ذكر، وإنما يدفع عن الأدنى لأجل الأعلى، فدل على أن المراد بالآية ما ذكرناه.

وقوله تعالى: ﴿ولينصرن الله من ينصره﴾ أي: ينصر دينه ورسوله، ﴿إن الله لقوي عزيز﴾ أي: قوي على نصر من نصره، عزيز في انتقامه ممن عاداه.

﴿الذين إن مكناهم في الأرض أقاموا الصلاة وآتوا الزكاة وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر ولله عاقبة الأمور﴾

قوله تعالى: ﴿الذين إن مكناهم في الأرض﴾ أي: هم الذين إن مكناهم في الأرض، أي: جعلناهم متمكنين فيها، ﴿أقاموا الصلاة﴾ أي: أدوها بحدودها وشروطها، ﴿وآتوا الزكاة﴾ أي: أعطوها مستحقيها، ﴿وأمروا بالمعروف ونهوا عن المنكر﴾ أي: أمروا الناس بالمعروف ونهوهم عن المنكر، والمعروف: كل ما عرف حسنه بالشرع، والمنكر: كل ما عرف قبحه بالشرع.

﴿ولله عاقبة الأمور﴾ أي: مرجع الأمور كلها إليه، فيجازي كل عامل بعمله، إن خيرا فخير، وإن شرا فشر.

﴿وإن يكذبوك فقد كذبت قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم إبراهيم وقوم لوط وأصحاب مدين وكذب موسى فأمليت للكافرين ثم أخذتهم فكيف كان نكير﴾

قوله تعالى: ﴿وإن يكذبوك﴾ أي: يكذبك قومك يا محمد، ﴿فقد كذبت قبلهم قوم نوح وعاد وثمود وقوم إبراهيم وقوم لوط وأصحاب مدين﴾ أي: كذبت الأمم الخالية رسلها، فكذبت قوم نوح نوحا، وكذبت عاد هودا، وكذبت ثمود صالحا، وكذبت قوم إبراهيم إبراهيم، وكذبت قوم لوط لوطا، وكذبت أصحاب مدين شعيبا، ﴿وكذب موسى﴾ أي: كذبه قومه، ﴿فأمليت للكافرين﴾ أي: أمهلتهم وأطلت مدتهم، ﴿ثم أخذتهم﴾ أي: بالعذاب، ﴿فكيف كان نكير﴾ أي: فكيف رأيت إنكاري عليهم بالعذاب، وهو استفهام بمعنى التقرير، أي: رأيت كيف كان إنكاري عليهم؟ فكان إنكارا عظيما، حيث أهلكتهم وخربت ديارهم.

﴿فكأين من قرية أهلكناها وهي ظالمة فهي خاوية على عروشها وبئر معطلة وقصر مشيد﴾

قوله تعالى: ﴿فكأين من قرية أهلكناها وهي ظالمة﴾ أي: فكم من قرية أهلكناها وهي ظالمة لنفسها بالكفر والمعاصي، ﴿فهي خاوية على عروشها﴾ أي: ساقطة على سقوفها، ﴿وبئر معطلة﴾ أي: وكم من بئر معطلة عن الاستقاء منها لهلاك أهلها، ﴿وقصر مشيد﴾ أي: وكم من قصر مشيد، أي: مرتفع البناء، أهلكنا أهله وخربناه.

ואמר לו אלישע לך רחץ שבע פעמים בירדן ויחזור בשרך אליך ויטהר׃ ויאמר נעמן הלא טובו אבנה ופרפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי ויפן ויצא בחמה׃ ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי דבר הנביא אליך דבר גדול הלא תעשנו והוא אמר אליך רחץ וטהר׃ וירד ויטבל בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים ויחזור בשרו כבשר נער קטן ויטהר׃ וישב אל איש האלהים הוא וכל מחניו ויבא ויעמד לפניו ויאמר הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל ועתה קח נא ברכה מאת עבדך׃ ויאמר חי יהוה אשר עמדתי לפניו אם אקח ויפצר בו לקחת ויסרב׃ ויאמר נעמן ואם לא יתן נא לעבדך משא צמד פרדים אדמה כי לא יעשה עוד עבדך עולה וזבח לאלהים אחרים כי אם ליהוה׃ בדבר הזה יסלח יהוה לעבדך בבוא אדוני בית רמון להשתחות שם והוא נשען על ידי ואשתחויתי בבית רמון בהשתחותי בבית רמון יסלח נא יהוה לעבדך בדבר הזה׃ ויאמר לו אלישע לך לשלום ויסע מאתו כברת ארץ׃ וירץ גחזי נער אלישע אחרי נעמן וירא רץ לקראתו וישתחו לו וישאל שלום הבכל אדוני שלחני לאמר הנה עתה באו אלי שני נערים מהר אפרים מבני הנביאים תן נא להם ככר כסף ושתי חלפות בגדים׃ ויאמר נעמן בצה תקח כסף ויפצר בו ויצר שתי ככרות כסף בשתי חלפות בגדים ויתן על שני נערים ויתנו לפני׃ ויבא אל המכתש ויקח מידם ויניחם בבית ויאמר לאנשים וילכו׃ והוא בא ויעמד אל אדוניו ויאמר אליו אלישע אי מזה גחזי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה׃ ויאמר אליו הלא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך הלקח את הכסף ולקחת בגדים וזתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות׃ צרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד עולם ויצא מלפניו מצרע כשלג׃ ויבא אל חבריו ויעמד אל אדוניו ויאמר אליו אלישע מזה באת גחזי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה׃ ויאמר אליו הלא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך הלקח את הכסף ולקחת בגדים וזתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות׃ צרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד עולם ויצא מלפניו מצרע כשלג׃ ויבא אל חבריו ויעמד אל אדוניו ויאמר אליו אלישע מזה באת גחזי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה׃

Old Text

Now is the time for all good men to come to the aid of the party.

New Text

Now is the time for all good men to come to the aid of the party.

ואמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יהוצדק
אמרו כאן בשבעה ימים וכאן בשבעה ימים
מה להלן שבעה ימים אף כאן שבעה ימים
ר' יוסי אומר אין צריך שהרי כבר נאמר
ושבעת ימים תחגו לה' אלהיכם ר' יוסי
אומר אין צריך שהרי כבר נאמר ושבעת
ימים תחגו לה' אלהיכם ר' יוסי אומר
אין צריך שהרי כבר נאמר ושבעת ימים
תחגו לה' אלהיכם ר' יוסי אומר אין
צריך שהרי כבר נאמר ושבעת ימים תחגו
לה' אלהיכם ר' יוסי אומר אין צריך
שהרי כבר נאמר ושבעת ימים תחגו לה'
אלהיכם ר' יוסי אומר אין צריך שהרי
כבר נאמר ושבעת ימים תחגו לה' אלהיכם

ופרה ופרה ופרה

ספר מלכים ב פרק ד

ד

ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע לאמר עבדך אישי מת ואתה ידעת כי עבדך היה ליהוה והנושה בא לקחת את שני ילדי לו לעבדים׃ ויאמר אליה אלישע מה אעשה לך הגידי לי מה יש לך בבית ותאמר אין לשפחתך כל בבית כי אם אסוך שמן׃ ויאמר לכי שאלי לך כלים מן החוץ מאת כל שכנתיך כלים רקים אל תמעיטי׃ ובאת ובאת סגרת הדלת בעדך ובעד בניך ויצקת אל כל הכלים האלה והמלא תסיגי׃ ותלך מאתו ותסגר הדלת בעדה ובעד בניה המה מגישים אליה והיא תיצק׃ ויהי כמלאות הכלים ותאמר אל בנה הגישה אלי עוד כלי ויאמר אליה אין עוד כלי ויעמד השמן׃ ותבוא ותגד לאיש האלהים ויאמר לכי מכרי את השמן ושלמי את נשיכה ואת בניך תחיי בנותר׃ ויהי היום ועבר אלישע אל שונם ושם אשה גדולה ותחזק בו לאכל לחם ויהי מדי עברו הוא סר שמה לאכל לחם׃ ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלהים קדוש הוא עבר עלינו תמיד׃ נעשה נא עלית קטנה ונשים לו שמה מטה ושלחן וכסא ומנורה והיה בבואו אלינו יסור שמה׃ ויהי היום ויבא שמה ויסר אל העלית וישכב שם׃ ויאמר אל גחזי נערו קרא לשונמית הזאת ויקרא לה ותעמד לפניו׃ ויאמר אליו אמר נא אליה הנה חרדת אלינו את כל החרדה הזאת מה לעשות לך הנדבר לך אל המלך או אל שר הצבא ותאמר בתוך עמי אנכי יושבת׃ ויאמר מה לעשות לה ויאמר גחזי אבל בן אין לה ואישה זקן׃ ויאמר קרא לה ויקרא לה ותעמד בפתח׃ ויאמר למועד הזה כעת חיה אתך בן ותאמר אל אדני איש האלהים אל תכזב בשפחתך׃ ותהר האשה ותלד בן למועד הזה כעת חיה אשר דבר אליה אלישע׃ ויגדל הילד ויהי היום ויצא אל אביו אל הקצרים׃ ויאמר אל אביו ראשי ראשי הנער׃ ויאמר אל הנער שאהו אל אמו׃ וישאהו ויביאהו אל אמו ויישב על ברכיה עד הצהרים וימת׃ ותעל ותשכב על מטת איש האלהים ותסגר בעדו ותצא׃ ותקרא אל אישה ותאמר שלחי נא לי אחד מן הנערים ואחת האתנות ואלכה עד איש האלהים ואשובה׃ ויאמר מדוע את הלכת אליו היום לא חדש ולא שבת ותאמר שלום׃ ותחבש האתון ותאמר אל נערה נהג ולך אל תעצר לי רכוב כי אם אמרתי אליך׃ ותלך ותבוא אל איש האלהים אל הר הכרמל ויהי כראות איש האלהים אותה לקראתה ויאמר אל גחזי נערו הנה השונמית הזאת׃ עתה קראי נא לקראתה ותאמר אליו השלום לך השלום לאישך השלום לילד ותאמר שלום׃ ותבוא אל האיש ההרה ותחזק ברגליו ויגש גחזי להדפה ויאמר איש האלהים הניחי לה כי נפשה מרה לה ויהוה העלים ממני ולא הגיד לי׃ ותאמר האדני הלא שאלתי בן מעם אדני הלא אמרתי אל תשלה לי׃ ויאמר אל גחזי חגר מתניך וקח משענתי בידך לך כי תמצא איש לא תברכנו ואם יברכך איש לא תענו ושמת משענתי על פני הנער׃ ותאמר אם חי יהוה וחי נפשך אם אעזבך ויקם וילך אחריה׃ וגחזי עבר על פניהם וישם את המשענת על פני הנער ואין קול ואין קשב וישב לקראתו ויגד לו לאמר לא הקיץ הנער׃ ויבא אלישע הבית והנה הנער מת משכב על מטתו׃ ויבא ויסגר הדלת בעד שניהם ויתפלל אל יהוה׃ ויעל ושכב על הילד וישם פיו על פיהו ועיניו על עיניו וכפיו על כפיו ויגהר עליו ויחם בשר הילד׃ וישב וילך בבית אחד הנה והנה ויעל ויגהר עליו ויזרו הנער עד שבע פעמים ויפקח הנער את עיניו׃ ויקרא אל גחזי ויאמר קרא לשונמית הזאת ויקרא לה ותבוא אליו ויאמר שאי בנך׃ ותבוא ותפל על רגליו ותשתחו ארצה ותשא את בנה ותצא׃ והאיש שב הגלגלה והרעב בארץ והבנים ישבים לפניו ויאמר אל נערו שים הסיר הגדול ובשל נזיד לבני הנביאים׃ ויצא אל השדה למצא שם עשב ומצא גפן שדה ויקטף ממנו פקעת שדה מלא בגדו ויבא ויפלח אל סיר הנזיד כי לא ידעו׃ ויצקו לאכל לאנשים ויהי באכלם מן הנזיד ויצעקו ויאמרו מות בסיר איש האלהים ולא יכלו לאכל׃ ויאמר קחו קמח וישלך אל הסיר ויאמר צוק לאנשים ויאכלו ולא היה דבר רע בסיר׃ ואיש בא מבעל שלשה ויביא לאיש האלהים לחם בכורים עשרים לחם שעורים וכרמל בצקלנו ויאמר תן לאנשים ויאכלו׃ ויאמר משרתו מה אתן זה לפני מאה איש ויאמר שנו לאנשים ויאכלו כי כה אמר יהוה אכול והותר׃ ויתן לפניהם ויאכלו ויותרו כדבר יהוה׃

ספר מלכים ב פרק ה

ה

ונעמן שר צבא מלך ארם היה לאדניו ונשוא פנים כי בו נתן יהוה תשועה בארם והאיש היה גבור חיל מצרע׃ וארם יצאו גדודים ויבא מארץ ישראל נערה קטנה ותהי לפני אשת נעמן׃ ותאמר אל גברתה לו אדני נעמן עם הנביא אשר בשמרון אז יאספנו מצרעתו׃ ויבא איש ויגד לאדניו לאמר כזאת וכזאת דברה הנערה אשר מארץ ישראל׃ ויאמר ארם לך בא ואשלחה ספר אל מלך ישראל וילך ויקח בידו עשרת ככרי כסף וששת אלפים זהב ועשרת חלפי מחלצות׃ ויביא הספר אל מלך ישראל לאמר ועתה כבוא הספר הזה אליך הנה שלחתי אליך את נעמן עבדי ואספתו מצרעתו׃ ויהי כקרא מלך ישראל את הספר ויקרע בגדיו ויאמר האלהים אני להמית ולהחיות כי זה שלח אלי לאסף איש מצרעתו כי אך דעו נא וראו כי מתאנה הוא לי׃ ויהי כשמע אלישע איש האלהים כי קרע מלך ישראל את בגדיו וישלח אל המלך לאמר למה קרעת בגדיך יבא נא אלי ויידע כי יש נביא בישראל׃ ויבא נעמן בסוסיו וברכבו ויעמד פתח בית אלישע׃ וישלח אליו אלישע מלאך לאמר הלך ורחצת שבע פעמים בירדן ושב בשרך לך וטהר׃ ויקצף נעמן וילך ויאמר הנה אמרתי אלי יצא יצוא ועמד ונקרא בשם יהוה אלהיו והניף ידו על המקום ורפא המצרע׃ הלא טובים אבנה ופרפר נהרות דמשק מכל מימי ישראל הלא ארחץ בהם וטהרתי ויפן וילך בחמה׃ ויגשו עבדיו וידברו אליו ויאמרו אבי דבר גדול היה הנביא דבר אליך הלא תעשה ואף כי אמר אליך רחץ וטהר׃ וירד ויטבל בירדן שבע פעמים כדבר איש האלהים וישב בשרו כבשר נער טהר הוא׃ וישב אל איש האלהים הוא וכל מחנהו ויבא ויעמד לפניו ויאמר הנה נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל ועתה קח נא ברכה מאת עבדך׃ ויאמר חי יהוה אשר עמדתי לפניו אם אקח ויפצר בו לקחת ויאבה׃ ויאמר נעמן ואם לא תאבה נא לי יתן לעבדך משא צמד פרדים אדמה כי לא יעשה עוד עבדך עלה ומזבח לאלהים אחרים כי אם ליהוה׃ בדבר הזה יסלח יהוה לעבדך בבוא אדני בית רמון להשתחות שם והוא נשען על ידי ואשתחויתי בבית רמון בהשתחותי בבית רמון יסלח נא יהוה לעבדך בדבר הזה׃ ויאמר לו לך לשלום ויסע מאתו כברות הארץ׃ ויאמר גחזי נער אלישע איש האלהים הנה חשך אדני את נעמן הארמי הזה מקחת מידו את אשר הביא וחי יהוה כי אם רצתי אחריו ולקחתי מאתו מאומה׃ ותעבר המנחה על פניו ויאמר השלום בא ויאמר שלום אדני שלחני לאמר הנה עתה באו אלי משני נערים מהר אפרים מבני הנביאים תן נא להם ככר כסף ושתי חלפות בגדים׃ ויאמר נעמן הואל קח ככרים ויפצר בו ויצר ככרי כסף בשתי חרתות ושתי חלפות בגדים ויתן על שני נשאיו וישאו לפניו׃ ויבא אל העפל ויקח מידם ויניחם בבית וישלח את האנשים וילכו׃ והוא בא ויעמד אל אדניו ויאמר אליו אלישע אי מזה גחזי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה׃ ויאמר אליו הלא לבי הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות׃ וצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך לעולם ויצא מלפניו מצרע כשלג׃

ספר מלכים ב פרק ו

ו

ויאמרו בני הנביאים אל אלישע הנה נא המקום אשר אנחנו ישבים שם לפניך צר הוא לנו׃ נלכה נא עד הירדן ונקחה משם איש קורה אחת ונעשה שם מקום לנו לשבת שם ויאמר לכו׃ ויען אחד ויאמר הואל נא ובא עם עבדיך ויאמר אני אלך׃ והלך עמהם ויבאו הירדנה ויגזרו את העצים׃ והנה בהפלו את הקורה ויפל ברזל הגרזן במים ויזעק ויאמר אהה אדני והוא חסר היה׃ ויאמר איש האלהים אנה נפל ויראהו את המקום ויכרת עץ וישלך שמה ויצף הברזל׃ ויאמר שא לך ויושט ידו ויקחהו׃ וארם נלחם בישראל ויועץ אל עבדיו לאמר אל מקום פלני תחנתי׃ וישלח איש האלהים אל מלך ישראל לאמר השמר אל תעבר במקום הזה כי שמה ארם נסתרים׃ וישלח מלך ישראל אל המקום אשר אמר לו איש האלהים והזהירו ונסתר שם לא פעם ולא פעמים׃ ויסער לב מלך ארם על הדבר הזה ויקרא אל עבדיו ויאמר אלהם הלא תגידו לי אשר לנו מי אל מלך ישראל׃ ויאמר אחד מעבדיו לא אדני המלך כי אלישע הנביא אשר בישראל יגיד למלך ישראל את הדברים אשר תדבר בחדרי משכבך׃ ויאמר לכו וראו אי זה והשלח ואקחנו משם ויגד לו לאמר הנה בדתן׃ וישלח שמה סוסים ורכב וחיל כבד ויבאו לילה ויסבו על העיר׃ וישכם משרת איש האלהים לקום בבקר ויצא והנה חיל סובב את העיר וסוסים ורכב ויאמר נערו אהה אדני איכה נעשה׃ ויאמר אל תירא כי רבים אשר אתנו מאשר אתם׃ ויתפלל אלישע ויאמר יהוה פקח נא את עיניו ויפקח יהוה את עיני הנער והנה ההר מלא סוסים ורכב אש סביב לאלישע׃ וירדו אליו ויתפלל אלישע אל יהוה ויאמר הך נא את הגוי הזה בסנורים כדבר אלישע׃ ויכם בסנורים כפי אלישע׃ ויאמר אלהם אלישע לא זה הדרך ולא זו העיר לכו אחרי ואולך אתכם אל האיש אשר אתם מבקשים ויולך אותם שמרון׃ ויהי כבואם שמרון ויאמר אלישע יהוה פקח את עיני האלה וייפקחו את עיניהם ויראו והנה בתוך שמרון׃ ויאמר מלך ישראל אל אלישע כראותו אבי המכם אמיתם הלא אמיתם אשר שבית בחרבך וקשתך׃ ויאמר לא תמית הלחמת שבי ידך וקשתך אתה להכותם למען יאכלו וישתו וילכו אל אדניהם׃ ויכן להם מכה גדולה ויאכלו וישתו וישלחם וילכו אל אדניהם׃ ולא יספו עוד גדודי ארם לבוא בארץ ישראל׃ ויהי אחרי כן ויקבץ בן הדד מלך ארם את כל מחנהו ויעל ויצר על שמרון׃ ויהי רעב גדול בשמרון והנה צרים עליה עד היות ראש חמור בשמונים כסף וקב חרי יונים בחמשת כסף׃ ומלך ישראל עבר על החומה ואשה צעקה אליו לאמר הושיעה אדני המלך׃ ויאמר אל לא יושיעך יהוה מאין אוליע לך מן הגרן ומן היקב׃ ויאמר אליה המלך מה לך ותאמר האשה הזאת אמרה אלי תני את בנך ונאכלהו היום ובני נאכל מחר׃ ונבשל את בני ונאכלהו ואמר אליה ביום המחרת תני את בנך ונאכלהו ותחבא את בנה׃ ויהי כשמע המלך את דברי האשה ויקרע את בגדיו והוא עבר על החומה וירא העם והנה השק על בשרו מבית׃ ויאמר אלהי יעשה לי כה וכה כי יעמד ראש אלישע בן שפט עליו היום׃ ואלישע יושב בביתו והזקנים יושבים אתו וישלח איש מלפניו בטרם יבוא המלאך אשר הוא שלח אליו ויאמר אל הזקנים הראיתם כי שלח בן המרצח הזה לכרות את ראשי ראו בבוא המלאך סגרו את הדלת ולחצתם אתו בדלת הלא קול רגלי אדניו אחריו׃ עודנו מדבר עמם והנה המלאך יורד אליו ויאמר הנה זאת הרעה מעם יהוה מה אקוה ליהוה עוד׃

ספר מלכים ב פרק ז

ז

ויאמר אלישע שמעו דבר יהוה כה אמר יהוה כעת מחר סאה סלת בשקל ושתי סאים שעורים בשקל בשער שמרון׃ ויען השלישי אשר נשען על ידו את איש האלהים ויאמר אל איש האלהים הנה יהוה עשה ארבות במרום הדבר הזה ויאמר הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל׃ ואנשי פתח היו ארבעה אנשים מצרעים ויאמרו איש אל רעהו מה אנחנו ישבים פה עד מתנו׃ אם אמרנו נבוא העירה והרעב בעיר ומתנו שם ואם ישבנו פה ומתנו ועתה לכו ונפלה אל מחנה ארם אם יחיונו נחיה ואם ימיתונו ונמות׃ ויקומו בנשף לבוא אל מחנה ארם ויבאו עד קצה מחנה ארם והנה אין שם איש׃ ואדני השמיע את מחנה ארם קול רכב קול סוס קול חיל גדול ויאמרו איש אל אחיו הנה שכר עלינו מלך ישראל את החתים ואת מצרים לבוא עלינו׃ ויקומו וינוסו בנשף ויעזבו את אהליהם ואת סוסיהם ואת חמוריהם המחנה כאשר הוא ונסו אל נפשם׃ ויבאו המצרעים האלה עד קצה המחנה ויבאו אל אהל אחד ויאכלו וישתו וישאו משם כסף וזהב ובגדים וילכו ויטמנו ושבו ויבאו אל אהל אחר וישאו משם וילכו ויטמנו׃ ואיש אל אחיו אמרו לא כן אנחנו עשים היום הזה יום בשורה הוא ואנחנו מחשים ואם נחכה עד אור הבקר ומצאנו עון הנה ועתה לכו ונבואה ונגידה בבית המלך׃ ויבאו ויקראו אל שוער העיר ויגידו להם לאמר באנו אל מחנה ארם והנה אין שם איש וקול אדם כי אם הסוס אסור והחמור אסור והאהלים כאשר המה׃ ויקרא השוערים ויגידו בית המלך פנימה׃ ויקם המלך לילה ויאמר אל עבדיו אגידה נא לכם את אשר עשו לנו ארם ידעו כי רעבים אנחנו ויצאו מן המחנה להסתר בשדה לאמר כי יצאו מן העיר ונחיה אותם ואל העיר נבוא׃ ויען אחד מעבדיו ויאמר יקחו נא חמשה מן הסוסים הנשארים אשר נשארו בעיר הנה ככל המון ישראל אשר נשארו בה הנה ככל המון ישראל אשר תמו ונשלחה ונראה׃ וישבו האנשים וירדפו אחריהם עד הירדן והנה כל הדרך מלאה בגדים וכלים אשר השליכו ארם בחפזם וישבו המלאכים ויגידו למלך ישראל׃ ויצא העם וישסו את מחנה ארם ויהי סאה סלת בשקל ושתי סאים שעורים בשקל כדבר יהוה׃ והמלך הפקיד את השלישי אשר נשען על ידו על השער וירמסהו העם בשער וימת כאשר דבר איש האלהים אשר דבר בבוא המלך אליו׃ ויהי כדבר איש האלהים אל המלך לאמר שתי סאים שעורים בשקל וסאה סלת בשקל יהיה כעת מחר בשער שמרון׃ וענה השלישי את איש האלהים ויאמר והנה יהוה עשה ארבות במרום הדבר הזה ויאמר הנך רואה בעיניך ומשם לא תאכל׃ ויהי כן והעם רמסהו בשער וימת׃

ספר מלכים ב פרק ח

ח

ואלישע דבר אל האשה אשר החיה את בנה לאמר קומי ולכי את וביתך וגורי בכל אשר תגורי כי קרא יהוה לרעב וגם בא על הארץ שבע שנים׃ ותקם האשה ותעש כדבר איש האלהים ותלך היא וביתה ותגר בארץ פלשתים שבע שנים׃ ויהי מקץ שבע השנים ותשב האשה מארץ פלשתים ותצא לזעק אל המלך על ביתה ועל שדה׃ והמלך מדבר אל גחזי נער האלהים לאמר ספרה נא לי את כל הגדלות אשר עשה אלישע׃ והוא מספר למלך את אשר החיה את המת והנה האשה אשר החיה את בנה צועקת אל המלך על ביתה ועל שדה ויאמר גחזי אדני המלך זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע׃ וישאל המלך את האשה ותספר לו ויתן לה המלך סריס אחד לאמר השב את כל אשר לה וכל תבואות השדה מיום עזבה את הארץ ועד עתה׃ ואלישע בא דמשקה ובן הדד מלך ארם חלה ויגד לו לאמר בא איש האלהים עד הנה׃ ויאמר המלך אל חזאל קח בידך מנחה ולך לקראת איש האלהים ודרשת את יהוה מאתו לאמר החיה אחיה מחלי זה׃ וילך חזאל לקראתו ויקח מנחה בידו וכל טוב דמשק משא ארבעים גמל ויבא ויעמד לפניו ויאמר בנך בן הדד מלך ארם שלחני אליך לאמר החיה אחיה מחלי זה׃ ויאמר אליו אלישע לך אמר חיה תחיה והראני יהוה כי מות ימות׃ וישם פניו וישם עד בוש ויבך איש האלהים׃ ויאמר חזאל למה אדני בוכה ויאמר כי ידעתי את אשר תעשה לבני ישראל מבצריהם תשלח ואת בחוריהם בחרב תהרג ואת עוליהם תרטש והרותיהם תבקע׃ ויאמר חזאל כי מה עבדך הכלב כי יעשה הדבר הגדול הזה ויאמר אלישע הראני יהוה אותך מלך על ארם׃ וילך מעם אלישע ויבא אל אדניו ויאמר אליו מה אמר לך אלישע ויאמר אמר לי החיה תחיה׃ ויהי ממחרת ויקח את המכסה ויטבל במים ויפרש על פניו וימת וימלך חזאל תחתיו׃ ובשנת חמש ליורם בן אחאב מלך ישראל ויהורם בן יהושפט מלך יהודה מלך יהורם בן יהושפט מלך יהודה׃ בן שלשים ושתים שנה היה במלכו ושמנה שנים מלך בירושלם׃ וילך בדרך בית אחאב כאשר עשו בית אחאב כי בת אחאב היתה לו אשה ויעש הרע בעיני יהוה׃ ולא אבה יהוה להשחית את יהודה למען דוד עבדו כאשר אמר לתת לו נר לו ולבניו כל הימים׃ בימיו פשעה אדום מתחת יד יהודה ויתמלכו עליהם מלך׃ ויעבר יורם צעירה ויך את אדום הסובבים עליו ואת שרי הרכב והעם נס לאהליו׃ ותפשע אדום מתחת יד יהודה עד היום הזה אז פשעה לבנה בעת ההיא׃ ויתר דברי יורם וכל אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי יהודה׃ וישכב יורם עם אבתיו ויקבר עם אבתיו בעיר דוד ויתחנן אחזיהו בנו תחתיו׃ בשנת שתים עשרה שנה ליורם בן אחאב מלך ישראל מלך אחזיהו בן יהורם מלך יהודה׃ בן עשרים ושתים שנה אחזיהו במלכו ושנה אחת מלך בירושלם ושם אמו עתליהו בת עמרי מלך ישראל׃ וילך בדרך בית אחאב ויעש הרע בעיני יהוה כאשר עשה בית אחאב כי חתן בית אחאב הוא׃ וילך עם יהורם בן אחאב למלחמה אל חזאל מלך ארם ברמות גלעד וישמרו ארמים את יורם׃ וישב המלך יורם להרפא ביזרעאל מן המכות אשר הכוהו ארמים ברמה בהלחמו את חזאל מלך ארם ויהורם בן יהושפט מלך יהודה ירד לראות את יורם בן אחאב ביזרעאל כי חלה הוא׃

ספר מלכים ב פרק ט

ט

ואלישע הנביא קרא לאחד מבני הנביאים ויאמר אליו חגר מתניך וקח פך השמן הזה בידך והלך רמת גלעדה׃ ובא שמה וראה שם יהוא בן יהושפט בן נמשי ובא והקם את אחיו מתוך הבית והביאו חדר חדר׃ ולקח פך השמן ויצק על ראשו ויאמר כה אמר יהוה משחתיך למלך על ישראל ופתחת הדלת ונסת ולא תחכה׃ וילך הנער הנער הנביא רמת גלעדה׃ ויבא והנה שרי החיל ישבים ויאמר דבר אלי אליך שר אל כלנו ויאמר ליהוא אל איזה מכלנו ויאמר אליך שר׃ ויקם ויבא הבית והנה יצק השמן על ראשו ויאמר אליו כה אמר יהוה אלהי ישראל משחתיך למלך על עם יהוה על ישראל׃ והכית את בית אחאב אדניך ונקמתי דמי עבדי הנביאים ודם כל עבדי יהוה מיד איזבל׃ ואבד כל בית אחאב והכרתי לאחאב משתין בקיר ועצור ועזוב בישראל׃ ונתתי את בית אחאב כבית ירבעם בן נבט וכבעשא בן אחיה׃ וגם את איזבל תאכלנה הכלבים בחלקת יזרעאל ואין קובר ויפתח הדלת וינס׃ ויהוא יצא אל עבדי אדניו ויאמרו לו השלום מה בא המשוגע הזה אליך ויאמר אלהם אתם ידעתם את האיש ואת שיחו׃ ויאמרו שקר הגד נא לנו ויאמר כזאת וכזאת דבר אלי ויאמר כה אמר יהוה משחתיך למלך על ישראל׃ וימהרו ויקחו איש את בגדו וישימו תחת לו על גבי המעלות ויתקעו בשופר ויאמרו מלך יהוא׃ ויתקשר יהורם בן יהושפט בן נמשי ויהוא יצא אל מלחמה עם כל ישראל אל חזאל מלך ארם׃ והמלך יורם שב להרפא ביזרעאל מן המכות אשר הכוהו ארמים בהלחמו את חזאל מלך ארם ויהוא אמר אם יש נפשכם אתי אל יצא פליט מן העיר ללכת להגיד ביזרעאל׃ ויהוא רכב ויסע יזרעאל כי יורם שכב שם ואחזיהו מלך יהודה ירד לראות ביורם׃ ויעמד הצפה על מגדל יזרעאל ויראה את כת יהוא בבאו ויאמר כת אני רואה ויאמר יורם קח רכב ושלח לקראתם ויאמר השלום׃ וילך רוכב הסוס לקראתו ויאמר כה אמר המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אחרי ויגד הצפה לאמר בא המלאך עד אליהם ולא שב׃ וישלח רכב שני הסוס ויבא אליהם ויאמר כה אמר המלך השלום ויאמר יהוא מה לך ולשלום סב אחרי׃ ויגד הצפה לאמר בא עד אליהם ולא שב והנהיגה כנהיגת יהוא בן נמשי כי בשגעון ינהג׃ ויאמר יורם אסר רכבו ויאסר רכבו ויצא יורם מלך ישראל ואחזיהו מלך יהודה איש במרכבתו ויצאו לקראת יהוא וימצאו אתו בחלקת נבות היזרעאלי׃ ויהי כראות יורם את יהוא ויאמר השלום יהוא ויאמר מה השלום עד זנוני איזבל אמך וכשפיה הרבים׃ ויהפך יורם ידיו וינס ויאמר אל אחזיהו מרמה אחזיהו׃ ויהוא מלא ידו בקשת ויך את יורם בין זרועותיו ויצא החץ מלבו ויכר ברכבו׃ ויאמר אל בדקר שלשה שאהו והשליכהו בחלקת שדה נבות היזרעאלי כי זכר אני את אשר אנו רכבים צמדים אחרי אחאב אביו ויהוה משא זאת עליו׃ אם לא את דמי נבות ואת דמי בניו ראיתי אמש נאם יהוה ושלמתי לך בחלקה הזאת נאם יהוה ועתה שאהו והשליכהו בחלקה כדבר יהוה׃ ויראה אחזיהו מלך יהודה ויברח דרך בית הגן וירדף יהוא אחריו ויאמר גם אותו הכו במרכבה בעלה גור אשר ליבלעם ויברח מגדו וימת שם׃ ויעלהו עבדיו במרכבה וישאו אותו ירושלם ויקברו אותו בקברתו עם אבתיו בעיר דוד׃ ובשנת אחת עשרה ליורם בן אחאב מלך אחזיהו על יהודה׃ ויבא יהוא יזרעאל ואיזבל שמעה ותשם את עיניה בפוך ותיטב את ראשה ותשקף בעד החלון׃ ויהוא בא בשער ותאמר השלום זמרי הורג אדניו׃ וישא פניו אל החלון ויאמר מי אתי מי וישקפו אליו שני שלשה סריסים׃ ויאמר שאוה אותה וישאוה ויהי מזה על הקיר ועל הסוסים ויתרסה׃ ויבא ויאכל וישת ויאמר פקדו נא את האלורה הזאת וקברוה כי בת מלך היא׃ וילכו לקברה ולא מצאו כי אם הגלגלת והרגלים והכפות ידים׃ וישובו ויגידו לו ויאמר דבר יהוה הוא אשר דבר ביד עבדו אליהו התשבי לאמר בחלקת יזרעאל יאכלו הכלבים את בשר איזבל׃ והיתה נבלת איזבל כדמן על פני השדה בחלקת יזרעאל אשר לא יאמרו זאת איזבל׃

ספר מלכים ב פרק י

י

ולאחאב שבעים בנים בשמרון וישלח יהוא ספרים וישלח שמרון אל שרי יזרעאל הזקנים ואל אמנים על בני אחאב לאמר׃ ועתה כבוא הספר הזה אליכם אשר עמכם בני אדניכם ועמכם הרכב והסוסים ועיר מבצר ונשק׃ ראו את הטוב ואת הישר שבבני אדניכם ושימו על כסא אביו ולחמו בית אדניכם׃ ויראו מאד מאד ויאמרו הנה שני המלכים לא עמדו לפניו ואיך נעמד אנחנו׃ וישלח אשר על הבית ואשר על העיר והזקנים והאמנים על בני אחאב לאמר׃ עבדיך אנחנו וכל אשר תאמר אלינו נעשה לא נמליך איש כל הטוב בעיניך עשה׃ ויכתב אליהם ספר שנית לאמר אם לי אתם ובקולי אתם שמעים קחו את ראשי אנשי בני אדניכם ובאו אלי כעת מחר יזרעאלה׃ ובני המלך שבעים איש אתם גדלים בני העיר המגדלים אותם׃ ויהי כבוא הספר אליהם ויקחו את בני המלך וישחטו שבעים איש וישימו את ראשיהם בדודים ויישלחו אליו יזרעאלה׃ ויבא המלאך ויגד לו לאמר הביאו ראשי בני המלך ויאמר שימו אתם שני צבורים פתח השער עד הבקר׃ ויהי בבקר ויצא ויעמד ויאמר אל כל העם צדיקים אתם הנה אני קשרתי עלי על אדוני ואהרגהו ומי הכה את כל אלה׃ דעו עתה כי לא יפל מדבר יהוה ארצה אשר דבר יהוה על בית אחאב ויהוה עשה את אשר דבר ביד עבדו אליהו׃ ויך יהוא את כל הנשארים לבית אחאב ביזרעאל וכל גדוליו ומיודעיו וכהניו עד בלתי השאיר לו שריד׃ ויקם וילך ויבא שמרון הוא בית עקד הרעים בדרך׃ מצא יהוא את אחי אחזיהו מלך יהודה ויאמר מי אתם ויאמרו אחי אחזיהו אנחנו וירדנו לשלום גבירת המלך ולשלום גבירת הגבירה׃ ויאמר חיו אתם ויחיום וישחטום אל בור בית עקד איש ארבעים ושנים ולא הניח איש מהם׃ ויבא משם ויפגע ביהונדב בן רכב לקראתו ויברכהו ויאמר אליו הישר לבבך כאשר לבבי עם לבבך ויאמר יהונדב יש ויאמר אם יש תנה ידך ויתן ידו ויעלהו אליו המרכבה׃ ויאמר לכה אתי וראה בקנאתי ליהוה ויושיבהו במרכבתו׃ ויבא שמרון ויך את כל הנשארים לאחאב בשמרון עד השמידו כדבר יהוה אשר דבר אל אליהו׃ ויקבץ יהוא את כל העם ויאמר אליהם אחאב עבד את הבעל מעט יהוא יעבדנו הרבה׃ ועתה כל נביאי הבעל כל עבדיו וכל כהניו קראו אלי איש אל יפקד כי זבח גדול לי לבעל כל אשר יפקד לא יחיה ויהוא עשה בעקבה למען אבד את עבדי הבעל׃ ויאמר יהוא קדשו עצרה לבעל ויקראו׃ וישלח בכל ישראל ויבאו כל עבדי הבעל לא נשאר איש אשר לא בא ויבאו בית הבעל וימלא בית הבעל פה אל פה׃ ויאמר לאשר על המלתחה הוצא לבושים לכל עבדי הבעל ויוצא להם מלתחה׃ ויבא יהוא ויהונדב בן רכב בית הבעל ויאמר אל עבדי הבעל חפשו וראו פן יש פה אתכם מעבדי יהוה כי אם עבדי הבעל לבדם׃ ויבאו לעשות זבחים ועלות ואת שמנים עשה לו יהוא בחוץ שמנים׃ ויהי כאשר כלה לעשות העלה ויאמר יהוא אל הרצים ואל השלשים בא הכום אל יצא איש ויכום לפי חרב ויזרקום הרצים והשלשים אל עיר בית הבעל׃ ויוציאו את מצבות בית הבעל וישרפו׃ וישברו את מצבת הבעל ויתצו את בית הבעל וישימו אתו למחראות עד היום הזה׃ וישמד יהוא את הבעל מישראל׃ רק מחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל לא סר יהוא מאחריהם את עגלי הזהב אשר בבית אל ואשר בדן׃ ויאמר יהוה אל יהוא יען אשר הטיבות לעשות הישר בעיני ככל אשר בלבבי עשית לבית אחאב בני רבעים ישבו לך על כסא ישראל׃ ויהוא לא שמר ללכת בתורת יהוה אלהי ישראל בכל לבבו לא סר מעל חטאות ירבעם אשר החטיא את ישראל׃ בימים ההם החל יהוה להקצות בישראל ויכם חזאל בכל גבול ישראל׃ מן הירדן מזרחה כל ארץ הגלעד הגדי והראובני והמנשי מערוער אשר על נחל ארנון והגלעד והבשן׃ ויתר דברי יהוא וכל אשר עשה וכל גבורתו הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל׃ וישכב יהוא עם אבתיו ויקברו אותו בשמרון וימלך יהואחז בנו תחתיו׃ והימים אשר מלך יהוא על ישראל עשרים ושמנה שנה בשמרון׃ ועתליהו אם אחזיהו ראתה כי מת בנה ותקם ותאבד את כל זרע המלוכה׃ ויהושבעת בת המלך את יואש בן אחזיהו ותגנבהו מתוך בני המלך המומתים ותתנהו ואת מיניקתו בחדר המטות ותסתירהו מפני עתליהו ולא הומת׃ והיה עמה בבית יהוה נסתר שש שנים ועתליהו מלכת על הארץ׃ ובשנה השביעית שלח יהוידע ויקח שרי מאות לכרי ולרצים ויבא אליו הבית ויכרת להם ברית וישבע אתם בבית יהוה ויראם את בן המלך׃ ויצו אתם לאמר זאת הדבר אשר תעשו שלשית הבאים בשבת ושמרי משמרת בית המלך׃ ושלשית בשער סור ושלשית בשער אחר מאחרי הרצים ושמרתם את משמרת הבית מבלתי הפרץ׃ ועשו שני חלקיכם כל יוצאי השבת ושמרו את משמרת בית יהוה על המלך׃ והקפתם על המלך סביב איש כליו בידו והבא אל השדרות יומת והיו את המלך בצאתו ובבואו׃ ויעשו בני הלוי ככל אשר צוה יהוידע הכהן ויקחו איש אנשיו הבאים בשבת עם יוצאי השבת ויבא אל יהוידע הכהן׃ ויתן הכהן אל שרי המאות את חניתות ואת השלטים ואת המגנים אשר למלך דוד אשר בבית יהוה׃ ויעמידו את הרצים איש כליו בידו מן הכתף הימנית של הבית אל הכתף השמאלית של המזבח ושל הבית על המלך סביב׃ ויוצא את בן המלך וישם עליו את הנזר ואת העדות ויתנו לו את המלוכה וימשחו אתו ויפקו ידים ויאמרו יחי המלך׃ ותשמע עתליהו את קול הרצים את העם ותבא אל העם בית יהוה׃ ותרא והנה העמד המלך על העמד במבוא והשרים והחצצרות על המלך וכל עם הארץ שמח ותקע בחצצרות והמשררים במנגנים ומשוררים בכלי השיר ותקרע עתליהו בגדיה ותקרא קשר קשר׃ ויצו יהוידע הכהן את שרי המאות פקדי החיל ויאמר אלהם הוציאוה אל מבית לשורות ומבאיה בחרב המתו כי אמר הכהן אל תמתוה בבית יהוה׃ וישימו לה ידים ותבא דרך מבוא סוסים בית המלך ותמת שם׃ ויכרת יהוידע הברית בינו ובין כל העם ובין המלך להיות לעם ליהוה׃ וילכו כל העם בית הבעל ויתצוהו את מזבחתיו ואת צלמיו שברו היטב ואת מתן כהן הבעל הרגו לפני המזבחות וישם הפקדים על בית יהוה׃ ויקח את שרי המאות ואת הכרי ואת הרצים ואת כל עם הארץ ויורדו את המלך מבית יהוה וילכו דרך שער הרצים בית המלך וישב על כסא המלכים׃ וישמח כל עם הארץ והעיר שקטה ואת עתליהו המיתו בחרב בבית המלך׃ בן שבע שנים יואש במלכו׃ בשנת שבע למלך יהוא מלך יואש ושנים מלך בירושלם ושם אמו צבעת מבאר שבע׃ ויואש עשה הישר בעיני יהוה כל ימיו אשר הורהו יהוידע הכהן׃ רק הבמות לא סרו עוד העם מזבחים ומקטרים בבמות׃ ויאמר יואש אל הכהנים כל כסף הקדשים אשר יובא בית יהוה כסף עובר איש כסף נפשות ערכו כל כסף אשר יעלה על לב איש להביא בית יהוה׃ יקחו להם הכהנים איש מאת מכריו והם יחזקו את בדק הבית לכל אשר ימצא שם בדק׃ ויהי בשנת עשרים ושלש שנה למלך יואש לא חזקו הכהנים את בדק הבית׃ ויקרא המלך יואש ליהוידע הכהן ולשאר הכהנים ויאמר אלהם מדוע אינכם חזקים את בדק הבית ועתה אל תקחו כסף מאת מכריכם כי לבדק הבית תתנוהו׃ ויאבו הכהנים לקחת כסף מאת העם ולבלתי חזק את בדק הבית׃ ויקח יהוידע הכהן ארון אחד ויקב חור בדלתו ויתן אותו אצל המזבח מימין לבא איש בית יהוה ונתנו שמה הכהנים השמרים כל הכסף המובא בית יהוה׃ והיה כראותם כי רב הכסף בארון ויעל ספר המלך הסופר וכהן הפקד ויצרו וימנו את הכסף הנמצא בית יהוה׃ ויתנו הכסף המתכן על ידי עשי המלאכה הפ

ובשבת

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימים והקרב לפני יהוה ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעלה ופר ואיל לזבח לזבח לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן כי היום יהוה נראה אליכם ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יהוה ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את העגל את חטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו מן הדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר את החלב ואת הכליות ואת היתרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יהוה את משה ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויזבח את העלה ויקרבו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת העלה הקריבו לנתחיה ולראש ויקטר על המזבח ורחץ בקרב ובכרעים ויקטר על העלה על המזבח ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויעשהו בראשונה ויקרב את העלה ויעש כמשפט ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר על המזבח מלבד עלת הבקר ויכה את השור ואת האיל זבחי השלמים אשר לעם ויקרבו בני אהרן אל הדם אליו ויזרקהו על המזבח סביב ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה ואת החלבים ואת הכליות ואת יתרת הכבד ויקטרו את החלבים על הזבחים ויניף את החזה ואת שוק הימין אהרן תנופה לפני יהוה כאשר צוה משה ויהי אהרן ובניו את החזות ואת שוק הימין על האשים ויניף תנופה לפני יהוה ויקח משה מן הדם אשר על המזבח ומן השמן ויזה על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו ויקדש את אהרן ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלוהו ואתם בלחם אשר בסל המלואים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלוהו ואת הנותר בבשר ובלחם באש תשרפו ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם ביום הזה צוה יהוה לעשות לכפר עליכם ומפתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת יהוה ולא תמותו כי כן צויתי ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה יהוה ביד משה

ויהי ביום השמיני קרא משה לאהרן ולבניו ולזקני ישראל ויאמר אל אהרן קח לך עגל בן בקר לחטאת ואיל לעלה תמימים והקרב לפני יהוה ואל בני ישראל תדבר לאמר קחו שעיר עזים לחטאת ועגל וכבש בני שנה תמימים לעלה ופר ואיל לזבח לזבח לפני יהוה ומנחה בלולה בשמן כי היום יהוה נראה אליכם ויקחו את אשר צוה משה אל פני האהל ויקרבו כל העדה ויעמדו לפני יהוה ויאמר משה זה הדבר אשר צוה יהוה תעשו ויאמר משה אל אהרן קרב אל המזבח ועשה את חטאתך ואת עלתך וכפר בעדך ובעד העם ועשה את קרבן העם וכפר בעדם כאשר צוה יהוה ויקרב אהרן אל המזבח וישחט את העגל את חטאת אשר לו ויקרבו בני אהרן את הדם אליו ויטבל אצבעו מן הדם ויתן על קרנות המזבח ואת הדם יצק אל יסוד המזבח והקטיר את החלב ואת הכליות ואת היתרת מן הכבד מן החטאת כאשר צוה יהוה את משה ואת הבשר ואת העור שרף באש מחוץ למחנה ויזבח את העלה ויקרבו בני אהרן אליו את הדם ויזרקהו על המזבח סביב ואת העלה הקריבו לנתחיה ולראש ויקטר על המזבח ורחץ בקרב ובכרעים ויקטר על העלה על המזבח ויקרב את קרבן העם ויקח את שעיר החטאת אשר לעם וישחטהו ויעשהו בראשונה ויקרב את העלה ויעש כמשפט ויקרב את המנחה וימלא כפו ממנה ויקטר על המזבח מלבד עלת הבקר ויכה את השור ואת האיל זבחי השלמים אשר לעם ויקרבו בני אהרן אל הדם אליו ויזרקהו על המזבח סביב ואת החלבים מן השור ומן האיל האליה והמכסה ואת החלבים ואת הכליות ואת יתרת הכבד ויקטרו את החלבים על הזבחים ויניף את החזה ואת שוק הימין אהרן תנופה לפני יהוה כאשר צוה משה ויהי אהרן ובניו את החזות ואת שוק הימין על האשים ויניף תנופה לפני יהוה ויקח משה מן הדם אשר על המזבח ומן השמן ויזה על אהרן על בגדיו ועל בניו ועל בגדי בניו אתו ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו ויקדש את אהרן ואת בגדיו ואת בניו ואת בגדי בניו אתו ויאמר משה אל אהרן ואל בניו בשלו את הבשר פתח אהל מועד ושם תאכלוהו ואתם בלחם אשר בסל המלואים כאשר צויתי לאמר אהרן ובניו יאכלוהו ואת הנותר בבשר ובלחם באש תשרפו ומפתח אהל מועד לא תצאו שבעת ימים עד יום מלאת ימי מלואיכם כי שבעת ימים ימלא את ידכם ביום הזה צוה יהוה לעשות לכפר עליכם ומפתח אהל מועד תשבו יומם ולילה שבעת ימים ושמרתם את משמרת יהוה ולא תמותו כי כן צויתי ויעש אהרן ובניו את כל הדברים אשר צוה יהוה ביד משה

ויאמר אליהם אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו בעבור ויאמר אליהם אם יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני שמעוני ופגעו בעבור

ספר תורה כתיבת יד

ספר תורה כתיבת יד

ולא יכלו לעמוד לפניו ויברחו ויפלו בידו ויהרגם ויקח את כל רכושם ואת כל בהמתם ואת כל אשר להם ויבא אל ביתו ויחלק את השלל לאנשיו ויתן לכל איש מהם חלק בשלל ויעשו כן כל הימים אשר ישב בעיר ההיא ויהי כאשר עבר ימים רבים ויבא אל עיר אחרת ויעש כן

ואם יהיה לו בן חכם ושמע את מוסר אביו
ועזב את דרכו הרעה ואת מחשבותיו הרעות
ושב אל ה' ועבדו בלב שלם ובנפש חפצה
הרי זה יחיה ולא ימות ולא יענש על חטאיו
שנאמר (יחזקאל יח) ואיש כי יהיה צדיק
ועשה משפט וצדקה וגו' צדקתו הוא יחיה
נאם ה' אלהים ואומר (שם) ואם רשע ישוב
מכל חטאתיו אשר עשה ושמר את כל חקותי
ועשה משפט וצדקה חיה יחיה לא ימות
כל פשעיו אשר עשה לא יזכרו לו וגו'
ואומר (שם) ואם יהיה לאיש בן עושה
כל אלה ואביו לא עשה כן וגו' הוא לא
יחיה כל התועבות האלה עשה מות יומת
דמיו בו יהיו ואם ראה את כל חטאות
אביו אשר עשה וראה ולא יעשה כן
וגו' הוא לא יחיה ולא ימות

ה"ו כל המצות שנתן הקב"ה לישראל
בסיני כבר נאמרו בתורה ע"י משה רבינו
ואין אחת מהן פחותה מחבירתה אלא
הכל שוין ומהן הקל ומהן החמור ומהן
הגדול ומהן הקטן ומהן הנוהג בכל
הזמנים ומהן הנוהג בזמן אחד ומהן
הנוהג בזמן אחר ומהן הנוהג בכל
המקומות ומהן הנוהג במקום אחד
ומהן הנוהג בכל הארצות ומהן הנוהג
בארץ ישראל ומהן הנוהג בחוץ לארץ
ומהן הנוהג בזמן שהמקדש קיים ומהן
הנוהג בזמן שאין המקדש קיים ומהן
הנוהג בזמן שהיובל קיים ומהן הנוהג
בזמן שאין היובל קיים ומהן הנוהג
בזמן שהמלכות קיימת ומהן הנוהג
בזמן שאין המלכות קיימת ומהן
הנוהג בזמן שהנבואה קיימת ומהן
הנוהג בזמן שאין הנבואה קיימת
ומהן הנוהג בזמן שהבית בנוי ומהן
הנוהג בזמן שאין הבית בנוי ומהן
הנוהג בזמן שהסנהדרין קיימת ומהן
הנוהג בזמן שאין הסנהדרין קיימת
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בישוב
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בישוב
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשלוה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשלוה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בגלות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בגלות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בצרה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בצרה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשעבוד
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשעבוד
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשלטון
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשלטון
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בעושר
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בעושר
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בעוני
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בעוני
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחכמה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחכמה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בסכלות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בסכלות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בכוח
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בכוח
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחולשה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחולשה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשמחה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשמחה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בצער
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בצער
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתקומה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתקומה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנפילה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנפילה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשלום
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשלום
ומהן הנוהג בזמן שהאומה במלחמה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה במלחמה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בברית
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בברית
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בבגידה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בבגידה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתשובה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתשובה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחרטה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחרטה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בסליחה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בסליחה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בכפרה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בכפרה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בטהרה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בטהרה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בקדושה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בקדושה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחול
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחול
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשבת
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשבת
ומהן הנוהג בזמן שהאומה ביום טוב
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה ביום טוב
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בראש חודש
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בראש חודש
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחג
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחג
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בצום
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בצום
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתפילה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתפילה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בברכה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בברכה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשירה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשירה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתפארת
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתפארת
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בהוד
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בהוד
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנצח
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנצח
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בעולם
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בעולם
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנצחיות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנצחיות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בקיום
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בקיום
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בהמשכיות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בהמשכיות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתמידות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתמידות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנצחון
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנצחון
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בכוח עליון
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בכוח עליון
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בהשגחה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בהשגחה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בגאולה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בגאולה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתקומה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתקומה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנפילה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנפילה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשלום
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשלום
ומהן הנוהג בזמן שהאומה במלחמה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה במלחמה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בברית
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בברית
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בבגידה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בבגידה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתשובה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתשובה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחרטה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחרטה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בסליחה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בסליחה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בכפרה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בכפרה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בטהרה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בטהרה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בקדושה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בקדושה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחול
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחול
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשבת
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשבת
ומהן הנוהג בזמן שהאומה ביום טוב
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה ביום טוב
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בראש חודש
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בראש חודש
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בחג
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בחג
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בצום
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בצום
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתפילה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתפילה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בברכה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בברכה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בשירה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בשירה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתפארת
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתפארת
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בהוד
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בהוד
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנצח
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנצח
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בעולם
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בעולם
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנצחיות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנצחיות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בקיום
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בקיום
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בהמשכיות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בהמשכיות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בתמידות
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בתמידות
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בנצחון
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בנצחון
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בכוח עליון
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בכוח עליון
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בהשגחה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בהשגחה
ומהן הנוהג בזמן שהאומה בגאולה
ומהן הנוהג בזמן שאין האומה בגאולה

ואמר לו אלהים אני אל אביך אל תירא מרדה מצרימה כי שם אשימך לגוי גדול אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך׃ ויקם יעקב משבע ויסעו בני ישראל את אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו׃ ויקחו את מקנהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב ואל כל זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה׃ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון׃ ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו ובנותיו שלשים ושלשה׃ ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואראלי ואדלי׃ ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃ אלה בני זלפה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימן׃ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און מנשה ואפרים׃ ובני בנימן בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי ורש ומפים וחפים וארד׃ אלה בני רחל אשר ילד ליעקב כל הנפש ארבעה עשר׃ ובני דן חשים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב כל נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש שישים ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשת שנים כל נפש בית יעקב הבאה מצרימה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובל אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃ ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעי צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו׃ ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי׃ ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמדהו לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבתי בימי מגוריהם׃ ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף׃ ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא׃ ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנין הבהמה אל אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתינו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃ ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיו לכם לזרעת השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃ ויהי עד היום הזה לחק על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה׃ וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ושבעים ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם׃ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ ויראה יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים׃ הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם׃ ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז׃ פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה׃ שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם׃ בסדם אל תבא נפשי באסיפם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור׃ ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל׃ יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף איביך ישתחוו לך בני אביך׃ גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו׃ לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים׃ אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבשו ובדם ענבים סותה׃ חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב׃ זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות ויכתו על יפתח צידון׃ יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים׃ וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד׃ דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל׃ יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור׃ לישועתך קויתי יהוה׃ גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב׃ מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך׃ נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר׃ בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור׃ וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים׃ ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל׃ מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם׃ ברכת אביך גברו על ברכת הורי עדי תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו׃ בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל׃ כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת זאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם׃ ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי׃ בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחזת קבר׃ שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה׃ מקנה השדה והמערה אשר בו מאת בני חת׃ ויכל יעקב מצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו׃ ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו ויישק לו׃ ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים את אביו לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל׃ וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום׃ ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר׃ אבי השבעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה׃ ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך כאשר השבעך׃ ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים׃ וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן׃ ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד׃ ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד עד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים׃ וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן׃ ויעשו בניו לו כן כאשר צום׃ וישאו בניו אתו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא׃ וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו׃ ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו לא ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו׃ ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר׃ כה תאמרון ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו׃ וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים׃ ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני׃ ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב׃ ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אתם וידבר על לבם׃ וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים׃ וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בן מנשה ילדו על ברכי יוסף׃ ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב׃ וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה׃ וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים׃

ולא יכלו לעמוד לפני בני ראובן כי נפלה אימתם עליהם
ויראו כי אין בהם כח כנגדם ויתנו להם את הארץ
ויעברו בני ראובן וגד וחצי שבט מנשה חלוצים
לפני בני ישראל ויעברו כל אנשי המלחמה
וישבו בארץ גלעד ויתנחלו בה ויבנו ערים
ויקראו לשמותם ויעשו מזבח גדול ליי׳ אלהי ישראל
ויקריבו עליו עולות ושלמים ויאמרו כי ליי׳ הארץ
ולנו היא ולזרעינו אחרינו ולכל בני ישראל
ויהי כאשר ראו בני ישראל את המזבח
ויתקבצו כל העדה אל שילה לעלות עליהם במלחמה
וישלחו אל בני ראובן וגד וחצי שבט מנשה
ויאמרו להם מה המזבח הזה אשר בניתם
ומדוע מעלתם בו מעל לאלהי ישראל
ויאמרו להם בני ראובן וגד וחצי שבט מנשה
לא בנינו את המזבח הזה לעלות עליו עולה ומנחה
ולא לזבוח עליו זבח שלמים כי אם לעד
ולדורות יהיה המזבח הזה לעדות בינינו ובינכם
ובין בני ישראל כי אמרנו לא יאמרו בניכם
לבנינו מה לכם וליי׳ אלהי ישראל
ומה לכם ולנו יהודה וישראל
כי גבול נתן ליי׳ את הירדן בינינו ובינכם
ולא יהיה לכם חלק ליי׳ ולא יהיה לנו
ולבנינו ולבניכם לבלתי עשות את המזבח הזה
לעלות עליו עולה ומנחה וזבח
כי אם לעד ולדורות יהיה המזבח הזה לעדות
בינינו ובינכם ובין בני ישראל
ולא יכלו לעמוד לפני בני ראובן כי נפלה אימתם עליהם
ויראו כי אין בהם כח כנגדם ויתנו להם את הארץ
ויעברו בני ראובן וגד וחצי שבט מנשה חלוצים
לפני בני ישראל ויעברו כל אנשי המלחמה
וישבו בארץ גלעד ויתנחלו בה ויבנו ערים
ויקראו לשמותם ויעשו מזבח גדול ליי׳ אלהי ישראל
ויקריבו עליו עולות ושלמים ויאמרו כי ליי׳ הארץ
ולנו היא ולזרעינו אחרינו ולכל בני ישראל
ויהי כאשר ראו בני ישראל את המזבח
ויתקבצו כל העדה אל שילה לעלות עליהם במלחמה
וישלחו אל בני ראובן וגד וחצי שבט מנשה
ויאמרו להם מה המזבח הזה אשר בניתם
ומדוע מעלתם בו מעל לאלהי ישראל
ויאמרו להם בני ראובן וגד וחצי שבט מנשה
לא בנינו את המזבח הזה לעלות עליו עולה ומנחה
ולא לזבוח עליו זבח שלמים כי אם לעד
ולדורות יהיה המזבח הזה לעדות בינינו ובינכם
ובין בני ישראל כי אמרנו לא יאמרו בניכם
לבנינו מה לכם וליי׳ אלהי ישראל
ומה לכם ולנו יהודה וישראל
כי גבול נתן ליי׳ את הירדן בינינו ובינכם
ולא יהיה לכם חלק ליי׳ ולא יהיה לנו
ולבנינו ולבניכם לבלתי עשות את המזבח הזה
לעלות עליו עולה ומנחה וזבח
כי אם לעד ולדורות יהיה המזבח הזה לעדות

ראה אנכי נתן לפניכם היום ברכה וקללה׃
כח אשר תשמעו אל מצות יהוה אלהיכם אשר אנכי מצוה אתכם היום׃
כט והיה כי יבאך יהוה אלהיך אל הארץ אשר אתה בא שמה לרשתה
ונתת את הברכה על הר גרזים ואת הקללה על הר עיבל׃
ל הלא המה בעבר הירדן אחרי דרך מבוא השמש בארץ הכנעני
הישב בערבה מול הגלגל אצל אלני מרה׃
לא כי אתם עברים את הירדן לבא לרשת את הארץ אשר יהוה
אלהיכם נתן לכם וירשתם אתה וישבתם בה׃
לב ושמרתם לעשות את כל החקים ואת המשפטים אשר אנכי נתן
לפניכם היום׃
א אלה החקים והמשפטים אשר תשמרון לעשות בארץ אשר נתן
יהוה אלהי אבתיך לך לרשתה כל הימים אשר אתם חיים על
האדמה׃
ב אבד תאבדון את כל המקמות אשר עבדו שם הגוים אשר אתם
יורשים אתם את אלהיהם על ההרים הרמים ועל הגבעות ותחת
כל עץ רענן׃
ג ונתצתם את מזבחתם ושברתם את מצבתם ואשריהם תשרפון
באש ופסילי אלהיהם תגדעון ואבדתם את שמם מן המקום ההוא׃
ד לא תעשון כן ליהוה אלהיכם׃
ה כי אם אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיכם משכטכם לשום
את שמו שם לשכנו תדרשו ובאת שמה׃
ו והבאתם שמה עלתיכם וזבחיכם ומעשרתיכם ותרומת ידכם
ונדריכם ונדבתיכם ובכרות בקרכם וצאנכם׃
ז ואכלתם שם לפני יהוה אלהיכם ושמחתם בכל משלח ידכם
אתם ובתיכם אשר ברכך יהוה אלהיך׃
ח לא תעשון ככל אשר אנחנו עשים פה היום איש כל הישר
בעיניו׃
ט כי לא באתם עד עתה אל המנוחה ואל הנחלה אשר יהוה
אלהיך נתן לך׃
י ועברתם את הירדן וישבתם בארץ אשר יהוה אלהיכם מנחיל
אתכם והניח לכם מכל אויביכם מסביב וישבתם בטח׃
יא והיה המקום אשר יבחר יהוה אלהיכם בו לשכן שמו שם
שמה תביאו את כל אשר אנכי מצוה אתכם עלתיכם וזבחיכם
ומעשרתיכם ותרומת ידכם וכל מבחר נדריכם אשר נדרו ליהוה׃
יב ושמחתם לפני יהוה אלהיכם אתם ובניכם ובנתיכם ועבדיכם
ואמהתיכם והלוי אשר בשעריכם כי אין לו חלק ונחלה אתכם׃
יג השמר לך פן תעלה עלתיך בכל מקום אשר תראה׃
יד כי אם במקום אשר יבחר יהוה באחד שבטיך שם תעלה
עלתיך ושם תעשה כל אשר אנכי מצוך׃
טו רק בכל אות נפשך תזבח ואכלת בשר כברכת יהוה אלהיך
אשר נתן לך בכל שעריך הטמא והטהור יאכלנו כצבי וכאיל׃
טז רק הדם לא תאכלו על הארץ תשפכנו כמים׃
יז לא תוכל לאכל בשעריך מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרות
בקרך וצאנך וכל נדריך אשר תדר ונדבתיך ותרומת ידך׃
יח כי אם לפני יהוה אלהיך תאכלנו במקום אשר יבחר יהוה
אלהיך בו אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי אשר בשעריך
ושמחת לפני יהוה אלהיך בכל משלח ידך׃
יט השמר לך פן תעזב את הלוי כל ימיך על אדמתך׃
כ כי ירחיב יהוה אלהיך את גבלך כאשר דבר לך ואמרת אכלה
בשר כי תאוה נפשך לאכל בשר בכל אות נפשך תאכל בשר׃
כא כי ירחק ממך המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם
וזבחת מבקרך ומצאנך אשר נתן יהוה לך כאשר צויתיך ואכלת
בשעריך בכל אות נפשך׃
כב אך כאשר יאכל את הצבי ואת האיל כן תאכלנו הטמא
והטהור יחדו יאכלנו׃
כג רק חזק לבלתי אכל הדם כי הדם הוא הנפש ולא תאכל הנפש
עם הבשר׃
כד לא תאכלנו על הארץ תשפכנו כמים׃
כה לא תאכלנו למען ייטב לך ולבניך אחריך כי תעשה הישר
בעיני יהוה׃
כו רק קדשיך אשר יהיו לך ונדריך תשא ובאת אל המקום אשר
יבחר יהוה׃
כז ועשית עלתיך הבשר והדם על מזבח יהוה אלהיך ודם זבחיך
יישפך על מזבח יהוה אלהיך והבשר תאכל׃
כח שמר ושמעת את כל הדברים האלה אשר אנכי מצוך למען
ייטב לך ולבניך אחריך עד עולם כי תעשה הטוב והישר בעיני
יהוה אלהיך׃

כט כי יכרית יהוה אלהיך את הגוים אשר אתה בא שמה לרשתם
מפניך וירשתם וישבת בארצם׃
ל השמר לך פן תנקש אחריהם אחרי השמדם מפניך ופן תדרש
לאלהיהם לאמר איכה יעבדו הגוים האלה את אלהיהם ואעשה
כן גם אני׃
לא לא תעשה כן ליהוה אלהיך כי כל תועבת יהוה אשר שנא עשו
לאלהיהם כי גם את בניהם ואת בנותיהם ישרפו באש לאלהיהם׃
לב את כל הדבר אשר אנכי מצוה אתכם אתו תשמרו לעשות לא
תסף עליו ולא תגרע ממנו׃
א כי יקום בקרבך נביא או חלם חלום ונתן אליך אות או מופת׃
ב ובא האות והמופת אשר דבר אליך לאמר נלכה אחרי אלהים
אחרים אשר לא ידעתם ונעבדם׃
ג לא תשמע אל דברי הנביא ההוא או אל חלם החלום ההוא כי
מנסה יהוה אלהיכם אתכם לדעת הישכם אהבים את יהוה
אלהיכם בכל לבבכם ובכל נפשכם׃
ד אחרי יהוה אלהיכם תלכו ואתו תיראו ואת מצותיו תשמרו
ובקולו תשמעו ואתו תעבדו ובו תדבקון׃
ה והנביא ההוא או חלם החלום ההוא יומת כי דבר סרה על יהוה
אלהיכם המוציא אתכם מארץ מצרים והפדך מבית עבדים להדיחך
מן הדרך אשר צוך יהוה אלהיך ללכת בה ובערת הרע מקרבך׃
ו כי יסיתך אחיך בן אמך או בנך או בתך או אשת חיקך או רעך
אשר כנפשך בסתר לאמר נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא
ידעת אתה ואבתיך׃
ז מאלהי העמים אשר סביבתיכם הקרבים אליך או הרחקים ממך
מקצה הארץ ועד קצה הארץ׃
ח לא תאבה לו ולא תשמע אליו ולא תחס עינך עליו ולא תחמל
ולא תכסה עליו׃
ט כי הרג תהרגנו ידך תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם
באחרונה׃
י וסקלתו באבנים ומת כי בקש להדיחך מעל יהוה אלהיך המוציאך
מארץ מצרים מבית עבדים׃
יא וכל ישראל ישמעו ויראו ולא יוסיפו לעשות כדבר הרע הזה
בקרבך׃
יב כי תשמע באחת עריך אשר יהוה אלהיך נתן לך לשבת שם
לאמר׃
יג יצאו אנשים בני בליעל מקרבך וידיחו את יושב עירם לאמר
נלכה ונעבדה אלהים אחרים אשר לא ידעתם׃
יד ודרשת וחקרת ושאלת היטב והנה אמת נכון הדבר נעשתה
התועבה הזאת בקרבך׃
טו הכה תכה את יושב העיר ההוא לפי חרב החרם אתה בה ואת
כל אשר בה ואת בהמתה לפי חרב׃
טז את כל שללה תקבץ אל תוך רחבה ושרפת באש את העיר ואת
כל שללה כליל ליהוה אלהיך והיתה תל עולם לא תבנה עוד׃
יז ודבק בידך מאומה מן החרם למען ישוב יהוה מחרון אפו
ונתן לך רחמים ורחמך והרבך כאשר נשבע לאבתיך׃
יח כי תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר את כל מצותיו אשר אנכי
מצוך היום לעשות הישר בעיני יהוה אלהיך׃
א בנים אתם ליהוה אלהיכם לא תתגדדו ולא תשימו קרחה בין
עיניכם למת׃
ב כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך ובך בחר יהוה להיות לו לעם
סגלה מכל העמים אשר על פני האדמה׃
ג לא תאכל כל תועבה׃
ד זאת הבהמה אשר תאכלו שור כשב העזים׃
ה איל וצבי ויחמור ואקו ודישן ותאו וזמר׃
ו וכל בהמה מפרסת פרסה ושסעת שסע שתי פרסות מעלת גרה
בבהמה אתה תאכלו׃
ז אך את זה לא תאכלו מעלי הגרה ומן המפרסי הפרסה הגמל
והארנבת והשפן כי מעלה גרה הם ופרסה לא הפריסו טמאים הם
לכם׃
ח והחזיר כי מפריס פרסה הוא ולא גרה טמא הוא לכם מבשרם
לא תאכלו ובנבלתם לא תגעו׃
ט את זה תאכלו מכל אשר במים כל אשר לו סנפיר וקשקשת
תאכלו׃
י וכל אשר אין לו סנפיר וקשקשת לא תאכלו טמא הוא לכם׃
יא כל צפור טהורה תאכלו׃
יב ואלה אשר לא תאכלו מהם הנשר והפרס והעזניה׃
יג והראה והאיה והדיה למינה׃
יד ואת כל ערב למינו׃
טו ואת בת היענה והתחמס והשחף ואת הנץ למינהו׃
טז את הינשוף ואת התנשמת והקאת׃
יז ואת הרחם ואת השלך והשלמי׃
יח ואת החסידה והאנפה למינה והדוכיפת והעטלף׃
יט וכל שרץ העוף טמא הוא לכם לא יאכלו׃
כ כל עוף טהור תאכלו׃
כא לא תאכלו כל נבלה לגר אשר בשעריך תתננה ואכלה או מכר
לנכרי כי עם קדוש אתה ליהוה אלהיך לא תבשל גדי בחלב אמו׃
כב עשר תעשר את כל תבואת זרעך היצא השדה שנה שנה׃
כג ואכלת לפני יהוה אלהיך במקום אשר יבחר לשכן שמו שם
מעשר דגנך תירשך ויצהרך ובכרות בקרך וצאנך למען תלמד
ליראה את יהוה אלהיך כל הימים׃
כד וכי ירבה ממך הדרך כי לא תוכל שאתו כי ירחק ממך המקום
אשר יבחר יהוה אלהיך לשום שמו שם כי ברכך יהוה אלהיך׃
כה ונתתה בכסף וצרת הכסף בידך והלכת אל המקום אשר יבחר
יהוה אלהיך בו׃
כו ונתתה הכסף בכל אשר תאוה נפשך בבקר ובצאן ובין ובשכר
ובכל אשר תשאלך נפשך ואכלת שם לפני יהוה אלהיך ושמחת
אתה וביתך׃
כז והלוי אשר בשעריך לא תעזבנו כי אין לו חלק ונחלה אתך׃
כח מקץ שלש שנים תוציא את כל מעשר תבואתך בשנה ההוא
והנחת בשעריך׃
כט ובא הלוי כי אין לו חלק ונחלה אתך והגר והיתום והאלמנה
אשר בשעריך ואכלו ושבעו למען יברכך יהוה אלהיך בכל מעשה
ידך אשר תעשה׃
א מקץ שבע שנים תעשה שמטה׃
ב וזה דבר השמטה שמוט כל בעל משה ידו אשר ישה ברעהו לא
יגש את רעהו ואת אחיו כי קרא שמטה ליהוה׃
ג את הנכרי תגש ואשר יהיה לך את אחיך תשמט ידך׃
ד אפס כי לא יהיה בך אביון כי ברך יברכך יהוה בארץ אשר יהוה
אלהיך נתן לך נחלה לרשתה׃
ה רק אם שמע תשמע בקול יהוה אלהיך לשמר לעשות את כל
המצוה הזאת אשר אנכי מצוך היום׃
ו כי יהוה אלהיך ברכך כאשר דבר לך והעבטת גוים רבים ואתה
לא תעבט ומשלו בכל גוים רבים ובך לא ימשלו׃
ז כי יהיה בך אביון מאחד אחיך באחד שעריך בארצך אשר יהוה
אלהיך נתן לך לא תאמץ את לבבך ולא תקפץ את ידך מאחיך
האביון׃
ח כי פתח תפתח את ידך לו והעבט תעביטנו דיו מחסרו אשר
יחסר לו׃
ט השמר לך פן יהיה דבר עם לבבך בליעל לאמר קרבה שנת
השבע שנת השמטה והרע עינך באחיך האביון ולא תתן לו ולא
יקרא עליך אל יהוה והיה בך חטא׃
י נתון תתן לו ולא ירע לבבך בתתך לו כי בגלל הדבר הזה יברכך
יהוה אלהיך בכל מעשך ובכל משלח ידך׃
יא כי לא יחדל אביון מקרב הארץ על כן אנכי מצוך לאמר פתח
תפתח את ידך לאחיך לעניך ולאביונך בארצך׃
יב כי ימכר לך אחיך העברי או העבריה ועבדך שש שנים ובשנה
השביעית תשלחנו חפשי מעמך׃
יג וכי תשלחנו חפשי מעמך לא תשלחנו ריקם׃
יד העניק תעניק לו מצאנך ומגרנך ומיקבך אשר ברכך יהוה
אלהיך תתן לו׃
טו וזכרת כי עבד היית בארץ מצרים ויפדך יהוה אלהיך על כן
אנכי מצוך את הדבר הזה היום׃
טז והיה כי יאמר אליך לא אצא מעמך כי אהבך ואת ביתך כי טוב
לו עמך׃
יז ולקחת את המרצע ונתתה באזנו ובדלת והיה לך עבד עולם
ואף לאמתך תעשה כן׃
יח לא יקשה בעיניך בשלחך אתו חפשי מעמך כי משנה שכר
שכיר עבדך שש שנים ויברכך יהוה אלהיך בכל אשר תעשה׃
יט כל הבכור הזכר אשר יולד בבקרך ובצאנך תקדיש ליהוה
אלהיך לא תעבד בבכר שורך ולא תגז בכור צאנך׃
כ לפני יהוה אלהיך תאכלנו שנה בשנה במקום אשר יבחר יהוה
אתה וביתך׃
כא וכי יהיה בו מום פסח או עור כל מום רע לא תזבחנו ליהוה
אלהיך׃
כב בשעריך תאכלנו הטמא והטהור יחדו כצבי וכאיל׃
א שמר את חדש האביב ועשית פסח ליהוה אלהיך כי בחדש
האביב הוציאך יהוה אלהיך ממצרים לילה׃
ב וזבחת פסח ליהוה אלהיך צאן ובקר במקום אשר יבחר יהוה
לשכן שמו שם׃
ג לא תאכל עליו חמץ שבעת ימים תאכל עליו מצות לחם עני כי
בחפזון יצאת מארץ מצרים למען תזכר את יום צאתך מארץ
מצרים כל ימי חייך׃
ד ולא יראה לך שאר בכל גבלך שבעת ימים ולא ילין מן הבשר
אשר תזבח בערב ביום הראשון לשחרת׃
ה לא תוכל לזבח את הפסח באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן
לך׃
ו כי אם אל המקום אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם תזבח
את הפסח בערב כבא השמש מועד צאתך ממצרים׃
ז ובשלת ואכלת במקום אשר יבחר יהוה אלהיך בו ופנית בבקר
והלכת לאהליך׃
ח ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת ליהוה אלהיך לא
תעשה מלאכה׃
ט שבעת שבעות תספר לך החל חרמש בקמה תחל לספר שבעת
שבעות׃
י ועשית חג שבעות ליהוה אלהיך מספר נדבת ידך אשר תתן כאשר
יברכך יהוה אלהיך׃
יא ושמחת לפני יהוה אלהיך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך
והלוי אשר בשעריך והגר והיתום והאלמנה אשר בקרבך במקום
אשר יבחר יהוה אלהיך לשכן שמו שם׃
יב וזכרת כי עבד היית במצרים ושמרת ועשית את החקים האלה׃
יג חג הסכת תעשה לך שבעת ימים באספך מגרנך ומיקבך׃
יד ושמחת בחגך אתה ובנך ובתך ועבדך ואמתך והלוי והגר
והיתום והאלמנה אשר בשעריך׃
טו שבעת ימים תחג ליהוה אלהיך במקום אשר יבחר יהוה כי
יברכך יהוה אלהיך בכל תבואתך ובכל מעשה ידיך והיית אך
שמח׃
טז שלש פעמים בשנה יראה כל זכורך את פני יהוה אלהיך במקום
אשר יבחר בחג המצות ובחג השבעות ובחג הסכות ולא יראה את
פני יהוה ריקם׃
יז איש כמתנת ידו כברכת יהוה אלהיך אשר נתן לך׃
יח שפטים ושטרים תתן לך בכל שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך
לשבטיך ושפטו את העם משפט צדק׃
יט לא תטה משפט לא תכיר פנים ולא תקח שחד כי השחד יעור
עיני חכמים ויסלף דברי צדיקים׃
כ צדק צדק תרדף למען תחיה וירשת את הארץ אשר יהוה אלהיך
נתן לך׃
כא לא תטע לך אשרה כל עץ אצל מזבח יהוה אלהיך אשר תעשה
לך׃
כב ולא תקים לך מצבה אשר שנא יהוה אלהיך׃
א לא תזבח ליהוה אלהיך שור ושה אשר יהיה בו מום כל דבר רע
כי תועבת יהוה אלהיך הוא׃
ב כי יימצא בקרבך באחד שעריך אשר יהוה אלהיך נתן לך איש
או אשה אשר יעשה את הרע בעיני יהוה אלהיך לעבר בריתו׃
ג וילך ויעבד אלהים אחרים וישתחו להם ולשמש ולירח לכל צבא
השמים אשר לא צויתי׃
ד והגד לך ושמעת ודרשת היטב והנה נכון הדבר נעשתה התועבה
הזאת בישראל׃
ה והוצאת את האיש ההוא או את האשה ההוא אשר עשו את
הדבר הרע הזה אל שעריך את האיש או את האשה ורגמתם
באבנים ומתו׃
ו על פי שנים עדים או שלשה עדים יומת המת לא יומת על פי עד
אחד׃
ז יד העדים תהיה בו בראשונה להמיתו ויד כל העם באחרונה
ובערת הרע מקרבך׃
ח כי יפלא ממך דבר למשפט בין דם לדם בין דין לדין ובין נגע
לנגע דברי ריבת בשעריך וקמת ועלית אל המקום אשר יבחר
יהוה אלהיך בו׃
ט ובאת אל הכהנים הלוים ואל השפט אשר יהיה בימים ההם
ודרשת והגידו לך את דבר המשפט׃
י ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך מן המקום ההוא אשר יבחר
יהוה ושמרת לעשות ככל אשר יורוך׃
יא על פי התורה אשר יורוך ועל המשפט אשר יאמרו לך תעשה
לא תסור מן הדבר אשר יגידו לך ימין ושמאל׃
יב והאיש אשר יעשה בזדון לבלתי שמע אל הכהן העמד לשרת
שם את יהוה אלהיך או אל השפט ומת האיש ההוא ובערת הרע
מישראל׃
יג וכל העם ישמעו ויראו ולא יזידון עוד׃
יד כי תבא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך וירשתה וישבת בה
ואמרת אשימה עלי מלך ככל הגוים אשר סביבתי׃
טו שום תשים עליך מלך אשר יבחר יהוה אלהיך בו מקרב אחיך
תשים עליך מלך לא תוכל לתת עליך איש נכרי אשר לא אחיך הוא׃
טז רק לא ירבה לו סוסים ולא ישיב את העם מצרימה למען הרבות
סוס ויהוה אמר לכם לא תספון עוד לשוב בדרך הזה עוד׃
יז ולא ירבה לו נשים ולא יסור לבבו וכסף וזהב לא ירבה לו
מאד׃
יח והיה כשבתו על כסא ממלכתו וכתב לו את משנה התורה הזאת
על ספר מלפני הכהנים הלוים׃
יט והיתה עמו וקרא בו כל ימי חייו למען ילמד ליראה את יהוה
אלהיו לשמר את כל דברי התורה הזאת ואת החקים האלה לעשתם׃
כ לבלתי רום לבבו מאחיו ולבלתי סור מן המצוה ימין ושמאל
למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל׃
א לא יהיה לכהנים הלוים כל שבט לוי חלק ונחלה עם ישראל
אשי יהוה ונחלתו יאכלון׃
ב ונחלה לא יהיה לו בקרב אחיו יהוה הוא נחלתו כאשר דבר לו׃
ג וזה יהיה משפט הכהנים מאת העם מאת זבחי הזבח אם שור אם
שה ונתן לכהן הזרוע והלחיים והקבה׃
ד ראשית דגנך תירשך ויצהרך וראשית גז צאנך תתן לו׃
ה כי בו בחר יהוה אלהיך מכל שבטיך לעמד לשרת בשם הוא
ובניו כל הימים׃
ו וכי יבא הלוי מאחד שעריך מכל ישראל אשר הוא גר שם ובא
בכל אות נפשו אל המקום אשר יבחר יהוה׃
ז ושרת בשם יהוה אלהיו ככל אחיו הלוים העמדים שם לפני יהוה׃
ח חלק כחלק יאכלון לבד ממכריו על האבות׃
ט כי אתה בא אל הארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך לא תלמד לעשות
כתועבת הגוים ההם׃
י לא ימצא בך מעביר בנו ובתו באש קסם קסמים מעונן ומנחש
ומכשף׃
יא וחבר חבר ושאל אוב וידעני ודרש אל המתים׃
יב כי תועבת יהוה כל עשה אלה ובגלל התועבות האלה יהוה
אלהיך מוריש אותם מפניך׃
יג תמים תהיה עם יהוה אלהיך׃
יד כי הגוים האלה אשר אתה יורש אתם אל מעננים ואל קסמים
ישמעו ואתה לא כן נתן לך יהוה אלהיך׃
טו נביא מקרבך מאחיך כמני יקים לך יהוה אלהיך אליו תשמעון׃
טז ככל אשר שאלת מעם יהוה אלהיך בחרב ביום הקהל לאמר לא
אוסף לשמע את קול יהוה אלהי ואת האש הגדלה הזאת לא אראה
עוד ולא אמות׃
יז ויאמר יהוה אלי היטיבו אשר דברו׃
יח נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודבר
אליהם את כל אשר אצונו׃
יט והיה האיש אשר לא ישמע אל דברי אשר ידבר בשמי אנכי
אדרש מעמו׃
כ אך הנביא אשר יזיד לדבר דבר בשמי דבר אשר לא צויתיו
לדבר ואשר ידבר בשם אלהים אחרים ומת הנביא ההוא׃
כא וכי תאמר בלבבך איכה נדע את הדבר אשר לא דברו יהוה׃
כב אשר ידבר הנביא בשם יהוה ולא יהיה הדבר ולא יבוא הוא
הדבר אשר לא דברו יהוה בזדון דברו הנביא לא תגור ממנו׃
א כי יכרית יהוה אלהיך את הגוים אשר יהוה אלהיך נתן את
ארצם לך וירשתה וישבת בעריהם ובבתיהם׃
ב שלש ערים תבדיל לך בתוך ארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך
לרשתה׃
ג תכין לך הדרך ושלשת את גבול ארצך אשר יהוה אלהיך מנחיל
לך והיה לנוס שמה כל רוצח׃
ד וזה דבר הרוצח אשר ינוס שמה וחי אשר יכה את רעהו בלא
דעת והוא לא שנא לו מתמול שלשום׃
ה וכאשר יבא אל אחד הערים האל וחי רעהו בקרדם לכרת עצים
ונדחה ידו בגרזן מן העץ ונשל הברזל מן הקלח ומצא את רעהו
ומת הוא ינוס אל אחת הערים האל וחי׃
ו פן ירדף גואל הדם אחרי הרוצח כי יחם לבבו והשיגו כי ארך
הדרך והכה בנפש ולא משפט מות לו כי לא שנא הוא לו מתמול
שלשום׃
ז על כן אנכי מצוך לאמר שלש ערים תבדיל לך׃
ח וכי ירחיב יהוה אלהיך את גבלך כאשר נשבע לאבתיך ונתן לך
את כל הארץ אשר דבר לתת לאבתיך׃
ט כי תשמר את כל המצוה הזאת לעשתה אשר אנכי מצוך היום
לאהבה את יהוה אלהיך וללכת בדרכיו כל הימים ואת תוסף לך
עוד שלש ערים על השלש האלה׃
י ולא ישפך דם נקי בקרב ארצך אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה
ודמים עליך׃
יא וכי יהיה איש שנא לרעהו וארב לו וקם עליו והכהו נפש ומת
ונס אל אחת הערים האל׃
יב ושלחו זקני עירו ולקחו אתו משם ונתנו אתו ביד גואל הדם
ומת׃
יג לא תחוס עינך עליו ובערת דם הנקי מישראל למען ייטב לך׃
יד לא תסיג גבול רעך אשר גבלו ראשנים בנחלתך אשר תנחל
בארץ אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה׃
טו לא יקום עד אחד באיש לכל עון ולכל חטאת בכל חטא אשר
יחטא על פי שני עדים או על פי שלשה עדים יקום דבר׃
טז כי יקום עד חמס באיש לענות בו סרה׃
יז ועמדו שני האנשים אשר להם הריב לפני יהוה לפני הכהנים
והשפטים אשר יהיו בימים ההם׃
יח ודרשו השפטים היטב והנה עד שקר העד שקר ענה באחיו׃
יט ועשיתם לו כאשר זמם לעשות לאחיו ובערת הרע מקרבך׃
כ והנשארים ישמעו ויראו ולא יוסיפו לעשות עוד כדבר הרע הזה
בקרבך׃
כא ולא תחוס עינך נפש בנפש עין בעין שן בשן יד ביד רגל ברגל׃
א כי תצא למלחמה על אויבך וראית סוס ורכב עם רב ממך לא
תירא מהם כי יהוה אלהיך עמך המעלך מארץ מצרים׃
ב והיה כקרבכם אל המלחמה ונגש הכהן ודבר אל העם׃
ג ואמר אליהם שמע ישראל אתם קרבים היום למלחמה על אויביכם
אל ירך לבבכם אל תיראו ואל תחפזו ואל תערצו מפניהם׃
ד כי יהוה אלהיכם ההלך עמכם להלחם לכם עם אויביכם להושיע
אתכם׃
ה ודברו השטרים אל העם לאמר מי האיש אשר בנה בית חדש ולא
חנכו ילך וישב לביתו פן ימות במלחמה ואיש אחר יחנכנו׃
ו ומי האיש אשר נטע כרם ולא חללו ילך וישב לביתו פן ימות
במלחמה ואיש אחר יחללנו׃
ז ומי האיש אשר ארש אשה ולא לקחה ילך וישב לביתו פן ימות
במלחמה ואיש אחר יקחנה׃
ח ויספו השטרים לדבר אל העם ואמרו מי האיש הירא ורך הלבב
ילך וישב לביתו ולא ימס את לבב אחיו כלבבו׃
ט והיה ככלות השטרים לדבר אל העם ופקדו שרי צבאות בראש
העם׃
י כי תקרב אל עיר להלחם עליה וקראת אליה לשלום׃
יא והיה אם שלום תענך ופתחה לך והיה כל העם הנמצא בה יהיו
לך למס ועבדוך׃
יב ואם לא תשלים עמך ועשתה עמך מלחמה וצרת עליה׃
יג ונתנה יהוה אלהיך בידך והכית את כל זכורה לפי חרב׃
יד רק הנשים והטף והבהמה וכל אשר יהיה בעיר כל שללה תבז
לך ואכלת את שלל אויביך אשר נתן יהוה אלהיך לך׃
טו כן תעשה לכל הערים הרחקות ממך מאד אשר לא מערי הגוים
האלה הנה׃
טז רק מערי העמים האלה אשר יהוה אלהיך נתן לך נחלה לא
תחיה כל נשמה׃
יז כי החרם תחרימם החתי והאמרי הכנעני והפרזי החוי והיבוסי
כאשר צוך יהוה אלהיך׃
יח למען אשר לא ילמדו אתכם לעשות ככל תועבתם אשר עשו
לאלהיהם וחטאתם ליהוה אלהיכם׃
יט כי תצור אל עיר ימים רבים להלחם עליה לתפשה לא תשחית
את עצה לנדח עליו גרזן כי ממנו תאכל ואתו לא תכרת כי האדם
עץ השדה לבוא מפניך במצור׃
כ רק עץ אשר תדע כי לא עץ מאכל הוא אתו תשחית וכרתת
ובנית מצור על העיר אשר הוא עשה עמך מלחמה עד רדתה׃
א כי ימצא חלל באדמה אשר יהוה אלהיך נתן לך לרשתה נפל
בשדה לא נודע מי הכהו׃
ב ויצאו זקניך ושפטיך ומדדו אל הערים אשר סביב החלל׃
ג והיה העיר הקרבה אל החלל ולקחו זקני העיר ההוא עגלת בקר
אשר לא עבד בה אשר לא משכה בעל׃
ד והורידו זקני העיר ההוא את העגלה אל נחל איתן אשר לא יעבד
בו ולא יזרע וערפו שם את העגלה בנחל׃
ה ונגשו הכהנים בני לוי כי בם בחר יהוה אלהיך לשרתו ולברך
בשם יהוה ועל פיהם יהיה כל ריב וכל נגע׃
ו וכל זקני העיר ההוא הקרבים אל החלל ירחצו את ידיהם על
העגלה הערופה בנחל׃
ז וענו ואמרו ידינו לא שפכו את הדם הזה ועינינו לא ראו׃
ח כפר לעמך ישראל אשר פדית יהוה ואל תתן דם נקי בקרב עמך
ישראל ונכפר להם הדם׃
ט ואתה תבער הדם הנקי מקרבך כי תעשה הישר בעיני יהוה׃
י כי תצא מחנה על אויביך ונתנו יהוה אלהיך בידך ושבית שביו׃
יא וראית בשביו אשת יפת תאר ונחשקת בה ולקחת לך לאשה׃
יב והבאתה אל תוך ביתך וגלחה את ראשה ועשתה את צפרניה׃
יג והסירה את שמלת שביה מעליה וישבה בביתך ובכתה את אביה
ואת אמה ירח ימים ואחר כן תבא אליה ובעלתה והיתה לך לאשה׃
יד והיה אם לא חפצת בה ושלחתה לנפשה ומכר לא תמכרנה בכסף
לא תתעמר בה תחת אשר עניתה׃
טו כי תהיין לאיש שתי נשים האחת אהובה והאחת שנואה
וילדו לו בנים האהובה והשנואה ויהי הבן הבכור לשנואה׃
טז והיה ביום הנחילו את בניו את אשר יהיה לו לא יוכל לבכר את
בן האהובה על פני בכור השנואה הבכור׃
יז כי את הבכור בן השנואה יכיר לתת לו פי שנים בכל אשר ימצא
לו כי הוא ראשית אונו לו משפט הבכרה׃
יח כי יהיה לאיש בן סורר ומורה איננו שמע בקול אביו ובקול
אמו ויסרו אתו ולא יאבה שמע אליהם׃
יט ותפשו בו אביו ואמו והוציאו אתו אל זקני עירו ואל שער
מקומו׃
כ ואמרו אל זקני עירו בננו זה סורר ומורה איננו שמע בקולנו
זולל וסבא׃
כא ורגמו אתו כל אנשי עירו באבנים ומת ובערת הרע מקרבכם
וכל ישראל ישמעו ויראו׃
כב וכי יהיה באיש חטא משפט מות והומת ותלית אתו על עץ׃
כג לא תלין נבלתו על העץ כי קבר תקברנו ביום ההוא כי קללת
אלהים תלוי ולא תטמא את אדמתך אשר יהוה אלהיך נתן לך
נחלה׃
א לא תראה את שור אחיך או את שיו נדחים והתעלמת מהם
השב תשיבם לאחיך׃
ב וכי לא קרוב אחיך אליך ולא ידעתו ואספתו אל תוך ביתך והיה
עמך עד דרש אחיך אתו והשבתו לו׃
ג וכן תעשה לחמרו וכן תעשה לשמלתו וכן תעשה לכל אבדת
אחיך אשר תאבד ממנו ומצאתה לא תוכל להתעלם׃
ד לא תראה את חמור אחיך או שורו נפלים בדרך והתעלמת מהם
הקם תקים עמו׃
ה לא יהיה כלי גבר על אשה ולא ילבש גבר שמלת אשה כי תועבת
יהוה אלהיך כל עשה אלה׃
ו כי יקרא קן צפור לפניך בדרך בכל עץ או על הארץ אפרחים או
ביצים ורבצת על האפרחים או על הביצים לא תקח האם על הבנים׃
ז שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען ייטב לך והארכת
ימים׃
ח כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך ולא תשים דמים בביתך
כי יפל הנפל ממנו׃
ט לא תזרע כרמך כלאים פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע ותבואת
הכרם׃
י לא תחרש בשור ובחמר יחדו׃
יא לא תלבש שעטנז צמר ופשתים יחדו׃
יב גדלים תעשה לך על ארבע כנפות כסותך אשר תכסה בה׃
יג כי יקח איש אשה ובא אליה ושנאתה׃
יד וישם לה עלילות דברים ויצא עליה שם רע והוציא עליה שם
רע לאמר את האשה הזאת לקחתי ואקרב אליה ולא מצאתי לה
בתולים׃
טו ולקח אבי הנער ואמה ויצאו את בתולי הנער אל זקני העיר
השערה׃
טז ואמר נער אבי לאיש הזה את בתי נתתי לו לאשה וישנאה׃
יז והנה הוא שם עלילות דברים לאמר לא מצאתי לבתך בתולים
ואלה בתולי בתי ופרשו השמלה לפני זקני העיר׃
יח ולקחו זקני העיר ההוא את האיש והיסרו אתו׃
יט וענשו אתו מאה כסף ונתנו לאבי הנערה כי הוציא שם רע על
בתולה מישראל ולו תהיה לאשה לא יוכל שלחה כל ימיו׃
כ ואם אמת היה הדבר הזה לא נמצאו בתולים לנערה׃
כא והוציאו את הנערה אל פתח בית אביה ורגמוה אנשי עירה
באבנים ומתה כי עשתה נבלה בישראל לזנות בבית אביה ובערת
הרע מקרבך׃
כב כי ימצא איש שכב עם אשה בעולת בעל ומתו גם שניהם גם
האיש השכב עם האשה וגם האשה ובערת הרע מישראל׃
כג כי יהיה נער בתולה מאורשה ומצאה איש בעיר ושכב עמה׃
כד והוצאתם את שניהם אל שער העיר ההוא וסקלתם אתם
באבנים ומתו את הנער על דבר אשר לא צעקה בעיר והאשה על
דבר אשר ענה את אשת רעהו ובערת הרע מקרבך׃
כה ואם בשדה ימצא האיש את הנערה המאורשה ותחזק בה האיש
ושכב עמה ומת האיש אשר שכב עמה לבדו׃
כו ולנערה לא תעשה דבר אין לנערה חטא מות כי כאשר יקום איש
על רעהו ורצחו נפש כן הדבר הזה׃
כז כי בשדה מצאה אולי צעקה הנערה המאורשה ואין מושיע לה׃
כח כי ימצא איש נער בתולה אשר לא אורשה ותפש בה ושכב עמה
ונמצאו׃
כט ונתן האיש השכב עמה לאבי הנערה חמשים כסף ולו תהיה
לאשה תחת אשר ענה אותה לא יוכל שלחה כל ימיו׃
ל לא יקח איש את אשת אביו ולא יגלה כנף אביו׃
א לא יבא פצע דכא וכרות שפכה לא יבא בקהל יהוה׃
ב לא יבא ממזר בקהל יהוה גם דור עשירי לא יבא לו בקהל יהוה׃
ג לא יבא עמוני ומואבי בקהל יהוה גם דור עשירי לא יבא להם
בקהל יהוה עד עולם׃
ד על דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים בדרך בצאתכם
ממצרים ואשר שכר על בלעם בן בעור מפתור אשם מקלון׃
ה ולא אבה יהוה אלהיך לשמע אל בלעם ויהפך יהוה אלהיך לך
את הקללה לברכה כי אהבך יהוה אלהיך׃
ו לא תדרש שלמם וטובתם כל ימיך לעולם׃
ז לא תתעב אדמי כי אחיך הוא לא תתעב מצרי כי גר היית בארצו׃
ח בנים אשר יולד להם דור שלישי יבא להם בקהל יהוה׃
ט כי תצא מחנה על אויביך ונשמרת מכל דבר רע׃
י כי יהיה בך איש אשר לא יהיה טהור מקרה לילה ויצא אל מחוץ
למחנה לא יבא אל תוך המחנה׃
יא והיה לפנות ערב ירחץ במים וכבא השמש יבא אל תוך

ובמלחמה ישראל ומלחמה ישראל ומלחמה ישראל ומ

מגלת רות

ואלה פרנו בעז ובועז ישי. ויהי בימי שפט השפטים ויהי רעב בארץ וילך איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני בניו. ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית לחם יהודה ויבאו שדי מואב ויהי שם. ואלימלך איש נעמי מת ותשאר היא ושני בניה. וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה והשם השנית רות וישבו שם כעשר שנים. וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה משני ילדיה ומאישה. ותקם היא וכלותיה ותשבנה משדי מואב כי שמעה בשדי מואב כי פקד ה׳ את עמו לתת להם לחם. ותצא מן המקום אשר היתה שמה ושתי כלותיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה. ותאמר נעמי לשתי כלותיה לכנה שובנה איש לבית אמה יעש ה׳ עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי. יתן ה׳ לכן ותמצאנה מנוחה איש בבית אישה ותשק להן ותשאנה קולן ותבכינה. ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך. ותאמר נעמי שובנה בנותי למה תלכנה עמדי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים. שובנה בנותי לכנה כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה ואלד בנים. הלהן תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה מבלתי היות לאיש. אל בנותי כי מר לי מאד מכם כי יצתה בי יד ה׳. ותשאנה קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה. ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה שובי אחרי יבמתך. ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תלוני אלין עמך עמי ואלהיך אלהי. באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה ה׳ לי וכה יוסיף כי המות יפריד בינך ובינך. ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה. ותלכנה שתיהן עד בואן בית לחם ויהי כבואן בית לחם ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי. ותאמר אלהן אל תקראנה לי נעמי קראנה לי מרא כי המר שדי לי מאד. אני מלאה הלכתי ריקם השיבני ה׳ למה תקראנה לי נעמי וה׳ ענה בי ושדי הרע לי. ותשב נעמי ורות המואביה כלתה עמה השבה משדי מואב והמה באו בית לחם בתחלת קציר שעורים.

ואמר לו אלהים אני אל אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם ואנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך ויאמר יעקב אל יוסף עתה אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו צאנם ובקרם ובכל אשר להם הביאו ועתה אם ימצא בכם איש יודע מקנה ושמתם אותם שרי מקנה על אשר לי ויהי כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן ויבא יוסף והגד לפרעה ויאמר אחי ואבי וצאנם ובקרם ובכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך הארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי ויוסף הביא את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי מאה ושלשים שנה מעט ורעים היו ימי חיי ולא השיגו את ימי חיי אבתי בימי מגוריהם ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה ויושב יוסף אביו ואחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף ולחם כל ארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ומפני הרעב ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען וכל מצרים באו אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף ויאמר יוסף הבו מקנכם ואתנה לכם במקנכם אם אפס כסף ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנין הבהמה אל אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתינו ואדמתנו למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה ואת העם הגביר אתו מקצה גבול מצרים ועד קצהו רק אדמת הכהנים לבד לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם ויאמר יוסף אל העם הן קניתי היום אתכם ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיה לכם לזרעי השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה ויהי לחק עד היום הזה על אדמת מצרים לפרעה לבד אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ומאת שנה ארבעים ושבע שנה ושבעה חדשים ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם ואני בבאי מפדן עלי רחל מתה בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם וישא ישראל את עיניו וירא את בני יוסף ויאמר מי אלה ויאמר יוסף אל אבי כי בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו ויאמן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל אבל אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אז חללת יצועי עלה שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם בסודם אל תבא נפשי בקהלם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף אויביך ישתחוו לך בני אביך יהודה גור אריה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב זבולן לחוף ימים ישכון והוא לחוף אניות ויכתף על צידון יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבול ויהי למס עבד יצחק דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור לישועתך קויתי יהוה וגד גדוד יגודנו והוא יגד עקב אשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר ונתן אמרי נעם פרה בן יוסף פרת עלי עין בנות צעדה עליו רוזהו וירבו ויאבהו וישטמהו בעלי חצים ותשב באיתן קשתו ויפזו זרעי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם ברכת אביך גברו ברכתי על ברכת הורי עד תאות גבעת עולם תהיינה לראש יוסף ולקדקד נזיר אחיו זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת זאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי אל פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה ואת המערה אשר בו מאת בני חת לאחזת קבר שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה מקנה השדה ומהמערה אשר בו מאת בני חת ויכל יעקב מצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו ויישק לו ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים את אביו לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום ויעברו ימי בכיתו ויאמר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר אבי השבעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך כאשר השבעך ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד עד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שמה אבל מצרים אשר בעבר הירדן ויעשו בניו לו כן כאשר צום אתם ויישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו לו ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו ועתה צו אל אביך לאמר אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אתם וידבר על לבם ויושב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים ויראה יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בני מנשה ילדו על ברכי יוסף ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה ויקבר יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו וישם בארון במצרים

ואמר לו אל תירא כי אל תבוש ואל תכלם כי לא תחפר כי בושת עלומיך תשכח וחרפת אלמנותיך לא תזכר עוד כי בעלך עושיך ה' צבאות שמו וגואלך קדוש ישראל אלהי כל הארץ יקרא כי כאשה עזובה ועצובת רוח קראך ה' ואשת נעורים כי תמאס אמר אלהיך כי ברגע קטן עזבתיך וברחמים גדולים אקבצך בשצף קצף הסתרתי פני רגע ממך ובחסד עולם רחמתיך אמר גואלך ה' כי מי נח זאת לי אשר נשבעתי מעבור מי נוח עוד מהשביר את הארץ כן נשבעתי מקצוף עליך ומגער בך כי ההרים ימושו והגבעות תמוטינה וחסדי מאתך לא ימוש וברית שלומי לא תמוט אמר מרחמך ה' אלהיך כי יסורים סוערה לא נחמה כל עניותיך הנני מרביץ באבנים פוכיך וכל גבוליך מחמדי אשים ושעריך לאבני אקדח וכל גבולך לאבני חפץ וכל בניך למודי ה' ורב שלום בניך ובצדקה תכונני רחקי מעשק כי לא תיראי ומחתה כי לא תקרב אליך הן גור יגור אין ממני כל הגר אתך אליך יפול ואני הנה בראתי חרש נופח פחמים באשו ויוצא כלי למעשהו ואני בראתי משחית לחבל הכל כל כלי יצור עליך לא יצלח וכל לשון תקום אתך למשפט תרשיעי את כל לשון תריבך זאת נחלת עבדי ה' וצדקתם מאתי נאם ה' הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו כסף לכו שברו ואכלו לכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב לכו מה תשקלו כסף בלא לחם ויגיעכם בלא לשבעה שמוע שמעו אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם וכרתי לכם ברית עולם חסדי דויד הנאמנים הן עד לאום נתתיו נגיד ומצוה לאומים הן גוי לא תדע תקרא וגוי לא ידעוך אליך ירוצו למען ה' אלהיך וקדוש ישראל כי פארך הרשעים דרכו ואיש און מחשבותיו ישוב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי הרבה לסלוח כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאם ה' כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזורע ולחם לאכל כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי והצליח אשר שלחתיו כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכל עצי השדה ימחאו כף תחת הסנה יעלה ברוש ותחת הנעצוצה יעלה הדס והיה לה' לשם לאות עולם לא יכרת אמר ה' צבאות הוי כל צמא לכו למים ואשר אין לו כסף לכו שברו ואכלו לכו שברו בלא כסף ובלא מחיר יין וחלב לכו מה תשקלו כסף בלא לחם ויגיעכם בלא לשבעה שמוע שמעו אלי ואכלו טוב ותתענג בדשן נפשכם הטו אזנכם ולכו אלי שמעו ותחי נפשכם וכרתי לכם ברית עולם חסדי דויד הנאמנים הן עד לאום נתתיו נגיד ומצוה לאומים הן גוי לא תדע תקרא וגוי לא ידעוך אליך ירוצו למען ה' אלהיך וקדוש ישראל כי פארך הרשעים דרכו ואיש און מחשבותיו ישוב אל ה' וירחמהו ואל אלהינו כי הרבה לסלוח כי לא מחשבותי מחשבותיכם ולא דרכיכם דרכי נאם ה' כי גבהו שמים מארץ כן גבהו דרכי מדרכיכם ומחשבותי ממחשבותיכם כי כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים ושמה לא ישוב כי אם הרוה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזורע ולחם לאכל כן יהיה דברי אשר יצא מפי לא ישוב אלי ריקם כי אם עשה את אשר חפצתי והצליח אשר שלחתיו כי בשמחה תצאו ובשלום תובלון ההרים והגבעות יפצחו לפניכם רנה וכל עצי השדה ימחאו כף תחת הסנה יעלה ברוש ותחת הנעצוצה יעלה הדס והיה לה' לשם לאות עולם לא יכרת אמר ה' צבאות

ואמר, כי אם שמע אדם מה שאמר לו חברו, ולא הבין מה אמר לו, ואמר לו שלא הבין, ואמר לו שיאמר לו שוב

מגלת רות

ויהי בימי שפט השופטים ויהי רעב בארץ וילך איש מבית לחם יהודה לגור בשדי מואב הוא ואשתו ושני בניו׃ ושם האיש אלימלך ושם אשתו נעמי ושם שני בניו מחלון וכליון אפרתים מבית לחם יהודה ויבאו שדי מואב ויהי שם׃ ואלימלך איש נעמי מת ותשאר היא ושני בניה׃ וישאו להם נשים מואביות שם האחת ערפה ושם השנית רות וישבו שם כעשר שנים׃ וימותו גם שניהם מחלון וכליון ותשאר האשה מיתרי שני בניה ומאישה׃ ותקם היא וכלותיה ותשב משדי מואב כי שמעה בשדה מואב כי פקד יהוה את עמו לתת להם לחם׃ ותצא מן המקום אשר היתה שמה והשתי כלותיה עמה ותלכנה בדרך לשוב אל ארץ יהודה׃ ותאמר נעמי לשתי כלותיה לכנה שובנה איש לבית אמה יעש יהוה עמכם חסד כאשר עשיתם עם המתים ועמדי׃ יתן יהוה לכן ותמצאן מנוחה איש בית אישה ותשק להן ותשאנה קולן ותבכינה׃ ותאמרנה לה כי אתך נשוב לעמך׃ ותאמר נעמי שבנה בנתי למה תלכנה עמדי העוד לי בנים במעי והיו לכם לאנשים׃ שובנה בנתי לכנה כי זקנתי מהיות לאיש כי אמרתי יש לי תקוה גם הייתי הלילה לאיש וגם ילדתי בנים׃ הלהן תשברנה עד אשר יגדלו הלהן תעגנה עד אשר לא תהיינה לאיש אל בנתי כי מר לי מאד מכם כי יצאה בי יד יהוה׃ ותשאנה קולן ותבכינה עוד ותשק ערפה לחמותה ורות דבקה בה׃ ותאמר הנה שבה יבמתך אל עמה ואל אלהיה שובי אחרי יבמתך׃ ותאמר רות אל תפגעי בי לעזבך לשוב מאחריך כי אל אשר תלכי אלך ובאשר תלוני אלין עמך עמי ואלהיך אלהי׃ באשר תמותי אמות ושם אקבר כה יעשה יהוה לי וכה יוסיף כי המות יפריד ביני ובינך׃ ותרא כי מתאמצת היא ללכת אתה ותחדל לדבר אליה׃ ותלכנה שתיהן עד בואן בית לחם ויהי כבואן בית לחם ותהם כל העיר עליהן ותאמרנה הזאת נעמי׃ ותאמר אליהן אל תקראנה לי נעמי קראן לי מרא כי המר שדי לי מאד׃ אני מלאה הלכתי ריקם ישיבני יהוה למה תקראנה לי נעמי ויהוה ענה בי ושדי הרע לי׃ ותשב נעמי והרות המואביה כלתה עמה השבה משדי מואב והנה באו בית לחם בתחלת קציר שעורים׃ ולנעמי מודע מאישה איש גבור חיל ממשפחת אלימלך ושמו בעז׃ ותאמר רות המואביה אל נעמי אלכה נא השדה ואלקטה בשבלים אחר אשר אמצא חן בעיניו ותאמר לה לכי בתי׃ ותלך ותבא ותלקט בשדה אחרי הקצרים ויקר מקרה חלקתה לבעז אשר ממשפחת אלימלך׃ והנה בעז בא מבית לחם ויאמר ליהוה עמכם ויאמרו לו יברכך יהוה׃ ויאמר בעז לנערו הנצב על הקצרים למי הנערה הזאת׃ ויען הנער הנצב על הקצרים ויאמר נערה מואביה היא השבה עם נעמי משדי מואב׃ ותאמר אלקטה נא ואספתי בעמרים אחרי הקצרים ותבוא ותעמד מבקר ועד עתה זה שבתה הבית מעט הוא׃ ויאמר בעז אל רות הלוא שמעת בתי אל תלכי ללקט בשדה אחר ולא תעברי מזה והכה תדבקין עם נערתי׃ עיניך בשדה אשר יקצרון והלכת אחריהן הלוא צויתי את הנערים לבלתי נגעך וצמת והלכת אל הכלים ושתית ממה אשר ישאבון הנערים׃ ותפל על פניה ותשתחו ארצה ותאמר אליו מדוע מצאתי חן בעיניך להכירני ואנכי נכריה׃ ויען בעז ויאמר אליה הגד הגד לי כל אשר עשית את חמותך אחרי מות אישך ותעזבי את אביך ואת אמך וארץ מולדתך ותלכי אל עם אשר לא ידעת תמול שלשום׃ יהוה גמלך פעלך ותהי משכרתך שלמה מעם יהוה אלהי ישראל אשר באת לחסות תחת כנפיו׃ ותאמר תמצא חן בעיניך אדני כי נחמתני וכי דברת על לב שפחתך ואנכי לא אהיה כאחת שפחותיך׃ ויאמר לה בעז לעת האכל לך הנגשי הלם ואכלת מן הלחם וטבלת פתך בחמץ ותשב מצד הקצרים ותצבט לה קלי ותאכל ותשבע ותותר׃ ותקם ללקט ויצו בעז את נעריו לאמר גם בין העמרים תלקט ולא תכלימוה׃ וגם של תשל לה מן הצבתים ועזבתם ולקטה ולא תגערו בה׃ ותלקט בשדה עד הערב ותחבט את אשר לקטה ויהי כאיפה שעורים׃ ותשא ותבוא העיר ותרא חמותה את אשר לקטה ותוצא ותתן לה את אשר הותירה משבעה׃ ותאמר לה חמותה איפה לקטת היום ואנה עשית יהי מכירך ברוך ותגד לחמותה את אשר עשתה עמו ותאמר שם האיש אשר עשיתי עמו היום בעז׃ ותאמר נעמי לכלתה ברוך הוא ליהוה אשר לא עזב חסדו את החיים ואת המתים ותאמר לה נעמי קרוב לנו האיש מגאלינו הוא׃ ותאמר רות המואביה גם כי אמר אלי עם הנערים אשר לי תדבקין עד אם כלו כל הקציר אשר לי׃ ותאמר נעמי אל רות כלתה טוב בתי כי תצאי עם נעריותיו ולא יפגעו בך בשדה אחר׃ ותדבק בנערות בעז ללקט עד כלות קציר השעורים וקציר החטים ותשב את חמותה׃ ותאמר לה נעמי חמותה בתי הלא אבקש מנוחה לך אשר ייטב לך׃ ועתה הלא בעז מודעתנו אשר היית את נעריותיו הנה הוא זרה את גרן השעורים הלילה׃ וסכת ושמת שמלתיך עליך וירדת הגרן אל תודעי לאיש עד כלתו לאכל ולשתות׃ והיה בשכבו וידעת את המקום אשר ישכב שם ובאת וגלית מרגלתיו ושכבת והוא יגיד לך את אשר תעשין׃ ותאמר אליה כל אשר תאמרי אעשה׃ ותרד הגרן ותעש ככל אשר צותה חמותה׃ ויאכל בעז וישת וייטב לבו ויבא לשכב בקצה הערמה ותבא בלט ותגל מרגלתיו ותשכב׃ ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שכבת מרגלתיו׃ ויאמר מי את ותאמר אני רות אמתך ופרשת כנפך על אמתך כי גאל אתה׃ ויאמר ברוכה את ליהוה בתי היטבת חסדך האחרון מן הראשון לבלתי לכת אחרי בחורים אם דל ואם עשיר׃ ועתה בתי אל תיראי כל אשר תאמרי אעשה לך כי יודע כל שער עמי כי אשת חיל את׃ ועתה כי אמנם כי אם גואל אנכי וגם יש גואל קרוב ממני׃ ליני הלילה והיה בבקר אם יגאלך טוב יגאל ואם לא יחפץ לגאלך וגאלתיך אנכי חי יהוה לך שכבי עד הבקר׃ ותשכב מרגלתיו עד הבקר ותקם בטרם יכיר איש את רעהו ויאמר אל תודע כי בא האשה הגרן׃ ויאמר הבי המפה אשר עליך ואחזי בה ותחזק בה וימד שש שערים וישת עליה ויבא העיר׃ ותבא אל חמותה ותאמר מי את בתי ותגד לה את כל אשר עשה לה האיש׃ ותאמר ששת השערים האלה נתן לי כי אמר אלי אל תבואי ריקם אל חמותך׃ ותאמר שבי בתי עד אשר תדעין איך יפול דבר כי לא ישקט האיש כי אם כלה הדבר היום׃ ובעז עלה השערה ויקרא שם פלני אלמני שבה סור שבת פה ויסר שבה׃ ומלאה עשרה אנשים מזקני העיר ויאמר שבו פה ויסבו שבו׃ וגאל אמר לפלני אלמני חלקת השדה אשר לאחינו לאלימלך מכרה נעמי השבה משדי מואב׃ ואני אמרתי אגלה אזנך לאמר קנה נגדי הישבים ונגד זקני עמי אם תגאל גאל ואם לא יגאל הגידה לי ואדעה כי אין זולתך לגאל ואנכי אחריך ויאמר אנכי אגאל׃ ויאמר בעז ביום קנותך השדה מיד נעמי ומאת רות המואביה אשת המת אני קניתי לקום על שם המת על נחלתו׃ ויאמר הגואל לא אוכל לגאל לי פן אשחית את נחלתי גאל לך את גאלתי כי לא אוכל לגאל׃ וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקים כל דבר שלף איש נעלו ונתן לרעהו וזאת התעודה בישראל׃ ויאמר הגואל לבעז קנה לך ויחלץ נעלו׃ ויאמר בעז לזקנים ולכל העם עדים אתם היום כי קניתי את כל אשר לאלימלך ואת כל אשר לכליון ומחלון מיד נעמי׃ וגם את רות המואביה אשת מחלון קניתי לי לאשה להקים שם המת על נחלתו ולא יכרת שם המת מעם אחיו ומשער מקומו עדים אתם היום׃ ויאמרו כל העם אשר בשער והזקנים עדים יתן יהוה את האשה הבאה אל ביתך כרחל וכלאה אשר בנו שתי אלה את בית ישראל ועשה חיל באפרתה וקרא שם בבית לחם׃ ויהי ביתך כבית פרץ אשר ילדה תמר ליהודה מן הזרע אשר יתן יהוה לך מן הנערה הזאת׃ ויקח בעז את רות ותהי לו לאשה ויבא אליה ויתן יהוה לה הרון ותלד בן׃ ותאמרנה הנשים אל נעמי ברוך יהוה אשר לא השבית לך גואל היום ויקרא שמו בישראל׃ והיה לך למשיב נפש וללכל את שיבתך כי כלתך אשר אהבתך ילדתו אשר היא טובה לך משבעה בנים׃ ותקח נעמי את הילד וישתהו בחיקה ותהי לו לאומנת׃ ותקראנה לו השכנות שם לאמר ילד בן לנעמי ויקראו שמו עובד הוא אבי ישי אבי דוד׃ ואלה תולדות פרץ פרץ הוליד את חצרון׃ והצרון הוליד את רם ורם הוליד את עמינדב׃ ועמינדב הוליד את נחשון ונחשון הוליד את שלמון׃ ושלמון הוליד את בעז ובעז הוליד את עובד׃ ועובד הוליד את ישי וישי הוליד את דוד׃

ואי לא, מה לי לשנויי הכי ומה לי לשנויי הכי? אלא לאו שמע מינה: אין מוכרין לו אלא בפניו, שמע מינה.

אמר רב יהודה אמר שמואל: אין מוכרין לו אלא בפניו. מתקיף לה רב יוסף: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב יוסף: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים. מתקיף לה רב פפא: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב פפא: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו. מתקיף לה רב אחא בר יעקב: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב אחא בר יעקב: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו. מתקיף לה רבינא: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רבינא: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו ובפני שנים שיודעין בגיטי נשותיו. מתקיף לה רב אשי: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב אשי: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו ובפני שנים שיודעין בגיטי נשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו. מתקיף לה רב אשי: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב אשי: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו ובפני שנים שיודעין בגיטי נשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו ובפני שנים שיודעין בנדוניא דנשותיו. מתקיף לה רב אשי: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב אשי: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו ובפני שנים שיודעין בגיטי נשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו ובפני שנים שיודעין בנדוניא דנשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו. מתקיף לה רב אשי: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב אשי: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו ובפני שנים שיודעין בגיטי נשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו ובפני שנים שיודעין בנדוניא דנשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו. מתקיף לה רב אשי: ואי אמר ליה מאן דהוה בהדי ביתא לא מזבין לי, מי אמרינן ליה? אלא אמר רב אשי: אין מוכרין לו אלא בפניו ובפני שנים ובפני שנים שיודעין בחלוקתו ובפני שנים שיודעין בשטרותיו ובפני שנים שיודעין בגיטי נשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו ובפני שנים שיודעין בנדוניא דנשותיו ובפני שנים שיודעין בכתובות בנותיו.

ואם
שבר כי בשר שבר שבר שב

ועכשיו תראה מה שעשה בעת שהלך לבית חמיו. כל ימיו לא ראה אשה ולא ידע מה היא, ועתה ראה נשים יפות ומכובדות ומלבושות בגדים נאים ומשי ותכשיטים של זהב ואבנים טובות ומרגליות, ונתן עיניו בהן ולבו חמד אותן, ולא עוד אלא שהיו מתקשטות ומתנאות לפניו כדי שיחמוד אותן, ואף על פי כן לא נגע בהן ולא קרב אליהן, אלא ברח מהן כמו שברח מן הנחש, ולא עוד אלא שהיה מתרחק מן המקום שהיו שם, ולא היה רואה אותן כלל, ולא היה מדבר עמהן אלא מעט מן הצורך, ולא היה מסתכל בהן כלל, ולא היה מביט אליהן כלל, ולא היה מתקרב אליהן כלל, ולא היה נוגע בהן כלל, ולא היה מריח בריחן כלל, ולא היה שומע קולן כלל, ולא היה רואה אותן כלל, ולא היה מדבר עמהן כלל

ספר מקרא על פי הקבלה

ליה ליה ליה

ביאור:

ביאור מלים:

ב' אחת שתים, החזרה
החזרה שתים או יותר
שתים או יותר שהפרשה נחלקת
לשלשה חלקים ויותר שכל חלק
וחלק מהם נקרא פרשה בפני עצמה
ומתחיל בראש שורה חדשה ויש
ב' פרשיות פתוחות ופרשיות
סתומות, כי פתוחה הוא שיש
ב' פרשיות שכל אחת מתחיל
בראש שורה חדשה ואחר
הפרשה הראשונה יש רווח
ריק בשורה שלפני השורה
שבה מתחיל הפרשה השניה
ופרשה סתומה הוא שיש
ב' פרשיות שהשניה מתחיל
בסוף שורה שלפני השורה
שבה מתחיל הפרשה הראשונה
ואחר הפרשה הראשונה יש
רווח ריק בשורה שלפני
השורה שבה מתחיל הפרשה
השניה, ויש ב' פרשיות
שהשניה מתחיל בסוף שורה
שלפני השורה שבה מתחיל
הפרשה הראשונה ואחר
הפרשה הראשונה אין רווח
ריק בשורה שלפני השורה
שבה מתחיל הפרשה השניה
אלא השניה מתחיל מיד
אחר הראשונה, ויש
ב' פרשיות שהשניה מתחיל
בראש שורה חדשה ואחר
הפרשה הראשונה אין רווח
ריק בשורה שלפני השורה
שבה מתחיל הפרשה השניה
אלא השניה מתחיל מיד
אחר הראשונה, ויש
ב' פרשיות שהשניה מתחיל
בראש שורה חדשה ואחר
הפרשה הראשונה אין רווח
ריק בשורה שלפני השורה
שבה מתחיל הפרשה השניה
אלא השניה מתחיל מיד
אחר הראשונה, ויש

ولا يجوز أن يكون الأمر بالشيء نهيا عن ضده، لأن الأمر يقتضي فعل المأمور به، والنهي يقتضي ترك المنهي عنه، وليس أحدهما الآخر،

ומה שאמרו בגמרא אין לו אלא מה שנתן לו רבו
ואין לו אלא מה שנתן לו אביו ואין לו אלא מה
שנתן לו רבו ואין לו אלא מה שנתן לו אביו
ואין לו אלא מה שנתן לו רבו ואין לו אלא מה
שנתן לו אביו וא

מעשה בשני בעלי בתים שהיו דרים בחצר אחת ולאחד מהם היה תרנגול שהיה מקרקר בכל לילה ומפריע את שנתו של חברו. אמר לו חברו, אם אינך משגיח על תרנגולך אני אשחטנו. אמר לו, אם תשחטנו אני אהרגך. הלכו ובאו לפני רבי יוחנן בן זכאי. אמר להם, בני, מה לי לעשות לכם? אמר לו, רבי, אמר לו, אם תשחטנו אני אהרגך.

מהדורת פלג, עמ' קכ"ג

מהדורת פלג, עמ' קכ"ד

ויהי בימי אחשורוש וגו'. ויהי, לשון שמחה הוא, כמו שפירשתי בכל מקום שנאמר ויהי בימי פלוני, שבא לשנות את הגזרה שנגזרה עליהם, ולשון ויהי מורה על שמחה שנשתנה להם מיגון לשמחה, ומלשון צער לשון שמחה. ויש מדרשי אגדה הרבה בדבר, ואין לנו אלא פשוטו של מקרא כמשמעו, ומדרשי אגדה כפי הצורך לדורשים אותם. אחשורוש הוא שמלך מהודו ועד כוש על שבע ועשרים ומאה מדינה, כמו שיפרש הכתוב בסמוך. ומה ראה הכתוב להזכיר מלכותו כאן? לפי שכל מלכי העולם היו מתגאים במלכותם, ומתפארים בה, ומונים את שנותיהם משנות מלכותם, והוא היה מתגאה בגדולת מלכותו יותר מכולם, שהיה מתפאר שמלך מהודו ועד כוש, ולא היה מונה את שנותיו משנות מלכותו, אלא משנות מלכות אחרים, כמו שמפורש בספר דברי הימים (ב' ל"ו כ"ב) בשנת אחת לכורש מלך פרס, ובספר עזרא (ד' ה') עד שנת שתים למלכות דריוש מלך פרס, ובספר נחמיה (ב' א') בשנת עשרים לארתחשסתא המלך, ובספר דניאל (ח' א') בשנת שלש למלכות בלשאצר המלך, ובספר זכריה (א' א') בחדש שמיני בשנת שתים לדריוש, ובספר חגי (א' א') בשנת שתים לדריוש המלך, ובספר עזרא (ז' ז') בשנת שבע לארתחשסתא המלך, ובספר נחמיה (ה' י"ד) מיום צוותו להיות פחה בארץ יהודה מן שנת עשרים לארתחשסתא המלך, ובספר עזרא (ו' ט"ו) בשנת שש למלכות דריוש המלך, ובספר עזרא (ו' כ"ב) ויעשו את חג המצות שבעת ימים בשמחה כי שמחם ה' ויסב לב מלך אשור עליהם, ובספר עזרא (ז' ז') בשנת שבע לארתחשסתא המלך, ובספר נחמיה (ה' י"ד) מיום צוותו להיות פחה בארץ יהודה מן שנת עשרים לארתחשסתא המלך, ובספר עזרא (ו' ט"ו) בשנת שש למלכות דריוש המלך, ובספר עזרא (ו' כ"ב) ויעשו את חג המצות שבעת ימים בשמחה כי שמחם ה' ויסב לב מלך אשור עליהם,

ויהי בימי אחשורוש וגו'. ויהי, לשון שמחה הוא, כמו שפירשתי בכל מקום שנאמר ויהי בימי פלוני, שבא לשנות את הגזרה שנגזרה עליהם, ולשון ויהי מורה על שמחה שנשתנה להם מיגון לשמחה, ומלשון צער לשון שמחה. ויש מדרשי אגדה הרבה בדבר, ואין לנו אלא פשוטו של מקרא כמשמעו, ומדרשי אגדה כפי הצורך לדורשים אותם. אחשורוש הוא שמלך מהודו ועד כוש על שבע ועשרים ומאה מדינה, כמו שיפרש הכתוב בסמוך. ומה ראה הכתוב להזכיר מלכותו כאן? לפי שכל מלכי העולם היו מתגאים במלכותם, ומתפארים בה, ומונים את שנותיהם משנות מלכותם, והוא היה מתגאה בגדולת מלכותו יותר מכולם, שהיה מתפאר שמלך מהודו ועד כוש, ולא היה מונה את שנותיו משנות מלכותו, אלא משנות מלכות אחרים, כמו שמפורש בספר דברי הימים (ב' ל"ו כ"ב) בשנת אחת לכורש מלך פרס, ובספר עזרא (ד' ה') עד שנת שתים למלכות דריוש מלך פרס, ובספר נחמיה (ב' א') בשנת עשרים לארתחשסתא המלך, ובספר דניאל (ח' א') בשנת שלש למלכות בלשאצר המלך, ובספר זכריה (א' א') בחדש שמיני בשנת שתים לדריוש, ובספר חגי (א' א') בשנת שתים לדריוש המלך, ובספר עזרא (ז' ז') בשנת שבע לארתחשסתא המלך, ובספר נחמיה (ה' י"ד) מיום צוותו להיות פחה בארץ יהודה מן שנת עשרים לארתחשסתא המלך, ובספר עזרא (ו' ט"ו) בשנת שש למלכות דריוש המלך, ובספר עזרא (ו' כ"ב) ויעשו את חג המצות שבעת ימים בשמחה כי שמחם ה' ויסב לב מלך אשור עליהם,

פרק ג׳

ג אחר הדברים האלה גדל המלך אחשורוש את המן בן המדתא האגגי
וישאהו וישם את כסאו מעל כל השרים אשר אתו׃
ב וכל עבדי המלך אשר בשער הבירה כרעים ומשתחוים להמן כי כן
צוה לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה׃
ג ויאמרו עבדי המלך אשר בשער הבירה למרדכי מדוע אתה עבר
את מצות המלך׃
ד ויהי כאמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו להמן לראות
העמדות מרדכי כי הגיד להם אשר הוא יהודי׃
ה וירא המן כי אין מרדכי כרע ומשתחוה לו ויתמלא המן חמה׃
ו ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כי הגידו לו את עם מרדכי
ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם
מרדכי׃
ז בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתים עשרה למלך אחשורוש
הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש לחדש חדש שנים
עשר הוא חדש אדר׃
ח ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם אחד מפזר ומפרד בין העמים
בכל מדינות ממלכתך ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם
עשים ואין לשית המלך להניחם׃
ט אם על המלך טוב יכתב להאבידם ועשרת אלפים ככר כסף אשקול
על ידי עשי המלאכה להביא אל גנזי המלך׃
י ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתנה להמן בן המדתא האגגי צורר
היהודים׃
יא ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך׃
יב ויקראו ספרי המלך בחדש הראשון בשלושה עשר יום בו ויכתב
ככל אשר צוה המן אל אחשדרפני המלך ואל הפחות אשר על מדינה
ומדינה ואל שרי עם ומדינה ומדינה ככתבה ועם ולשון ומדינה
ומדינה כלשונה נכתב באגרת אשר נחתם בטבעת המלך׃
יג ונתנו ספרים ביד הרצים שלח בכל מדינות המלך להשמיד להרג
ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה
עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ושללתם לבוז׃
יד פתשגן הכתב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים
להיות עתדים ליום הזה׃
טו הרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה
והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה׃

פרק ד׳

ד א ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק
ואפר ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה׃
ב ויבא עד לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך לבושי שק׃
ג ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיעים אבל גדול
ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים׃
ד ותבאינה נערות אסתר וסריסיה ויגידו לה ותתחלחל המלכה
מאד ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל׃
ה ותקרא אסתר להתך מסריסי המלך אשר העמיד לפניה ותצום
אתו אל מרדכי לדעת מה זה ועל מה זה׃
ו ויצא התך אל מרדכי אל רחוב העיר אשר לפני שער המלך׃
ז ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן
לשקל על גנזי המלך ביהודים לאבדם׃
ח וגם פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו לראות
אתו ולהגיד לאסתר ולהעיד עליה לבוא אל המלך להתחנן לפניו
ולבקש מלפניו על עמה׃
ט ויבא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי׃
י ותאמר אסתר להתך ותצום אתו אל מרדכי׃
יא כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים אשר כל איש ואשה
אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא אחת דתו
להמית לבד אשר יושיט המלך לו את שרביט הזהב וחיה ואנכי לא
נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום׃
יב ויגידו מרדכי את דברי אסתר׃
יג ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר אל תדמי בנפשך להמלט בית
המלך מכל היהודים׃
יד כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים
ממקום אחר ואת ובית אבי תאבדו ומי יודע אם לעת כזאת הגעת
למלכות׃
טו ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי׃
טז לך כנס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו
ואל תשתו שלושת ימים לילה ויום גם אני ונערותי אצום כן ובכן
אבוא אל המלך אשר לא כדת ואשר אבדתי אבדתי׃
יז ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צותה עליו אסתר׃

מעשה בר"ג ור"א ורבי יהושע ורבי עקיבא
שהיו מסובין בעלייה בבית גורגיא בלוד
ועלה בדעתם לומר שבחו של יציאת מצרים
בלילות. אמר להם ר"א, הרי אני בן שבעים
שנה ולא זכיתי שתאמר יציאת מצרים בלילות
עד שדרשה בן זומא שנאמר למען תזכור את
יום צאתך מארץ מצרים כל ימי חייך, ימי
חייך הימים, כל ימי חייך הלילות. אמרו
לו חכמים, אנו אומרים ימי חייך העולם
הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח.
אמר להם ר' יהושע, אני אומר ימי חייך
העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות
המשיח. אמר להם ר' עקיבא, אני אומר ימי
חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא
לימות המשיח. אמר להם ר' יהושע, אני
אומר ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך
להביא לימות המשיח. אמר להם ר' עקיבא,
אני אומר ימי חייך העולם הזה, כל ימי
חייך להביא לימות המשיח. אמר להם ר'
יהושע, אני אומר ימי חייך העולם הזה,
כל ימי חייך להביא לימות המשיח. אמר
להם ר' עקיבא, אני אומר ימי חייך העולם
הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח.
אמר להם ר' יהושע, אני אומר ימי חייך
העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות
המשיח. אמר להם ר' עקיבא, אני אומר ימי
חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא
לימות המשיח. אמר להם ר' יהושע, אני
אומר ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך
להביא לימות המשיח. אמר להם ר' עקיבא,
אני אומר ימי חייך העולם הזה, כל ימי
חייך להביא לימות המשיח. אמר להם ר'
יהושע, אני אומר ימי חייך העולם הזה,
כל ימי חייך להביא לימות המשיח. אמר
להם ר' עקיבא, אני אומר ימי חייך העולם
הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח.
אמר להם ר' יהושע, אני אומר ימי חייך
העולם הזה, כל ימי חייך להביא לימות
המשיח. אמר להם ר' עקיבא, אני אומר ימי
חייך העולם הזה, כל ימי חייך להביא
לימות המשיח. אמר להם ר' יהושע, אני
אומר ימי חייך העולם הזה, כל ימי חייך
להביא לימות המשיח. אמר להם ר' עקיבא,
אני אומר ימי חייך העולם הזה, כל ימי
חייך להביא לימות המשיח. אמר להם ר'
יהושע, אני אומר ימי חייך העולם הזה,
כל ימי חייך להביא לימות המשיח. אמר
להם ר' עקיבא, אני אומר ימי חייך העולם
הזה, כל ימי חייך להביא לימות המשיח.

פרק ב׳

א אחר הדברים האלה כשכך חמת המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה׃
ב ויאמרו נערי המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה׃
ג ויפקד המלך פקידים בכל מדינות ממלכתו ויקבצו את כל נערות בתולות טובות מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים אל יד הגי סריס המלך שומר הנשים ונתן תמרוקיהן׃
ד והנערה אשר תיטב בעיני המלך תמלך תחת ושתי ויטב הדבר לפני המלך ויעש כן׃
ה איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני׃
ו אשר הגלה מירושלם עם הגולה אשר הגלתה עם יכניה מלך יהודה אשר הגלה נבוכדנצר מלך בבל׃
ז והי אמן את הדסה היא אסתר בת דדו כי אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת׃
ח ויהי בהשמע דבר המלך ודתו ובהקבץ נערות רבות אל שושן הבירה אל יד הגי ותלקח אסתר אל בית המלך אל יד הגי שומר הנשים׃
ט ותיטב הנערה בעיניו ותשא חסד לפניו ויבהל את תמרוקיה ואת מנותיה לתת לה ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך ויטיבה ואת נעריה בבית הנשים׃
י לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד׃
יא ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ואת אשר יעשה בה׃
יב ובהגיע תור כל נערה ונערה לבוא אל המלך אחשורוש מקץ היות לה כדת הנשים שנים עשר חדש כי כן ימלאו ימי מרוקיהן שנים עשר חדש בשמן המור וששה חדשים בבשמים ובתמרוקי הנשים׃
יג ובזאת תבוא הנערה אל המלך כל אשר תאמר יתן לה לבוא עמה מבית הנשים עד בית המלכות׃
יד בערב היא באה ובבקר היא שבה אל בית הנשים השני אל יד שעשגז סריס המלך שומר הפלגשים לא תבוא עוד אל המלך כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם׃
טו ובהגיע תור אסתר בת אביחיל דד מרדכי אשר לקח לו לבת לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי סריס המלך שומר הנשים ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל רואיה׃
טז ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו׃
יז ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות וישם כתר מלכות בראשה וימלכה תחת ושתי׃
יח ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר ומדינה הניח לעשות ויתן משאת כיד המלך׃
יט ובהקבץ בתולות שנית ומרדכי ישב בשער המלך׃
כ אין אסתר מגדת מולדתה ואת עמה כאשר מרדכי צוה עליה ואת מאמר מרדכי אסתר עשה את אשר היתה באמנה אתו׃
כא בימים ההם בשבת מרדכי בשער המלך כעס בגתן ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו לשלח יד במלך אחשורוש׃
כב ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי׃
כג ויבקש הדבר ונמצא ותתלו שניהם על עץ ויכתב בספר דברי הימים לפני המלך׃

ואם יבקש לשוב אל הברית ולהתקבל בעדה, יעמוד שנתיים בגבול המדבר, ולא יבוא אל מושב הרבים. ואחר שנתיים יבחנו אותו הפקידים, ואם נמצא תמים בדרכיו ומקבל את כל המצוות, יקבלוהו בשנה השלישית. ואם לא נמצא תמים, יגרשוהו ולא יחזור עוד.

ואלה הדברים אשר יעשו בכל שנה ושנה לכל ימי ממשלת הרשע. בחודש הראשון יקבצו כל העדה אל מקום אחד, הזקנים והנערים והנשים, ויקרא הכהן הגדול את כל התורה מראשית ועד סוף. ואחר כך יקרא את הברכות ואת הקללות, ויענו כל העם ואמרו: אמן אמן. ואחר כך יקרא את כל המצוות אשר צוה ה' ביד משה, ויבחן כל איש ואיש את מעשיו בשנה ההיא, ויתודה על חטאתיו ועל עוונותיו אשר חטא לפני ה' בשגגה ובמזיד.

ובחודש השני יקבצו את הבהמות הטהורות ויזבחו מהן זבחי שלמים, ויאכלו שם לפני ה' ושמחו. ובחודש השלישי יקבצו את התבואה ואת היין ואת השמן, ויעשרו מהם כמשפט. ובחודש הרביעי יקבצו את הצאן ואת הבקר, ויפרידו את הבכורות ויקדישום לה'. ובחודש החמישי יקבצו את הדגים ואת העופות הטהורים, ויעשו מהם כמשפט. ובחודש הששי יקבצו את הדבש ואת הצמר ואת הפשתן, ויעשו מהם בגדים לכהנים. ובחודש השביעי יקבצו את כל הנשארים ויעשו חג סוכות שבעת ימים, ובכל יום ויום יקריבו פרים ואילים וכבשים לעולה ולמנחה ולנסכים כמספר הימים.

ובשנה השמינית יקבצו את כל העדה אל מקום אחד, ויקרא הכהן הגדול את כל התורה מראשית ועד סוף. ואחר כך יקרא את הברכות ואת הקללות, ויענו כל העם ואמרו: אמן אמן. ואחר כך יקרא את כל המצוות אשר צוה ה' ביד משה, ויבחן כל איש ואיש את מעשיו בשנה ההיא, ויתודה על חטאתיו ועל עוונותיו אשר חטא לפני ה' בשגגה ובמזיד.

ואמר לו אברהם אבינו עליו השלום, אל יהי נא בעיניך כל הרכוש הזה כלום, ואם אין לך בן, הרי אליעזר עבדי בן ביתי הוא יורשי, ואתה תהיה לי לבן, ואני אהיה לך לאב, ואעשה עמך חסד ואמת כאשר עשיתי עם אליעזר עבדי, ואתה תכבדני ותכבד את אשתי שרה כאילו היינו הורים לך, ואני אשמור את כל הרכוש הזה בשבילך, ואחזיר לך הכל כשתגדל ותתחתן, ואם לא תרצה לקחת את הרכוש, אתן אותו לאליעזר עבדי, כי הוא כבר יודע לנהל את כל עסקי הבית שלי, ואתה תהיה חופשי לעשות מה שאתה רוצה, ללמוד מה שאתה אוהב, ולהיות מי שאתה רוצה להיות, כי אין לי בן משלי, ואני אוהב אותך כאילו היית בני באמת, ואני מבטיח לך שאשמור עליך ועל כל מה שיש לי עד שתגדל ותוכל לדאוג לעצמך בעצמך, ואני מקווה שתסכים לקבל את הצעתי הטובה, כי אני באמת רוצה בטובתך ובאושרך, ואני יודע שאתה ילד חכם ואחראי, ואני בטוח שתדע לעשות את הבחירה הנכונה בשבילך ובשבילנו, ואני מחכה לתשובתך בכליון עיניים, כי אני לא יודע כמה זמן עוד נשאר לי לחיות, ואני רוצה לדעת שהכל יהיה בסדר אחרי שאני אעזוב את העולם הזה, ואני סומך עליך שתעשה את הדבר הנכון, כי אתה ילד טוב ואני אוהב אותך מאוד, ואני מקווה שתאהב אותי גם כן, ואני מחכה לשמוע ממך בקרוב, ואני מבטיח לך שאשמור עליך תמיד, ואני לעולם לא אעזוב אותך, ואני תמיד אהיה כאן בשבילך, ואני מקווה שתסכים לקבל את הצעתי, ואני מחכה לתשובתך בכליון עיניים

ויאמר המלך לחתך הסריס אשר לפני מי הוא הפתי ומי יקרב על המלך ויאמר חתך אל המלך הנה המן עמד בחצר ויאמר המלך יבא ויכנס המן ויאמר המלך אליו מה יעשה לאיש אשר החפץ המלך ביקרו ויאמר המן אל לבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני ויאמר המן אל המלך איש אשר החפץ המלך ביקרו יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך ואשר רכב עליו סוס אשר נתן כתר מלכות בראשו ונתן הלבוש והסוס ביד איש משרי המלך הפרתמים והלבישו את האיש אשר החפץ המלך ביקרו והרכיבהו על הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר החפץ המלך ביקרו ויאמר המלך אל המן מהר קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן ליהודי מרדכי היושב בשער המלך אל תפל דבר מכל אשר דברת ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי וירכיבהו ברחוב העיר ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר החפץ המלך ביקרו ויאמר מרדכי אל המן מהר עשה כדבר אשתך זרש וחכמיה ויפלו לפניו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו ועודם מדברים עמו והנה סריסי המלך הגיעו ויבהלו להביא את המן אל המשתה אשר עשתה אסתר ויבא המלך והמן לשתות עם המלכה אסתר ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני למשתה מה שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש ותאמר אסתר המלכה אם מצאתי חן בעיניך אדוני המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרג ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצר שוה בנזק המלך ויאמר המלך אחשורוש ואי זה הוא זה ואיה הוא אשר מלאו לבו לעשות כדבר הזה ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה ויבהל המן מלפני המלך והמלכה ויקם המלך בחמתו ממשתה היין אל גנת הבירן והמן עמד לבקש על נפש אסתר המלכה כי ראה כי כלתה אליו הרעה מעם המלך ויאמר המלך אל הבירן ואל המן מי

ואמר לו אם אתה רוצה שאני אלך עמך אתן לך שכר הליכתך
ויאמר לו מה שכרך אמר לו כל מה שתאמר לי אעשה לך
ויאמר לו אם כן לך עמי ואתן לך שכר הליכתך ויאמר לו
אם אתה רוצה שאני אלך עמך אתן לך שכר הליכתך ויאמר
לו מה שכרך אמר לו כל מה שתאמר לי אעשה לך ויאמר
לו אם כן לך עמי ואתן לך שכר הליכתך ויאמר לו אם
אתה רוצה שאני אלך עמך אתן לך שכר הליכתך ויאמר לו
מה שכרך אמר לו כל מה שתאמר לי אעשה לך ויאמר לו
אם כן לך עמי ואתן לך שכר הליכתך ויאמר לו אם אתה
רוצה שאני אלך עמך אתן לך שכר הליכתך ויאמר לו מה
שכרך אמר לו כל מה שתאמר לי אעשה לך ויאמר לו אם
כן לך עמי ואתן לך שכר הליכתך ויאמר לו אם אתה רוצה
שאני אלך עמך אתן לך שכר הליכתך ויאמר לו מה שכרך
אמר לו כל מה שתאמר לי אעשה לך ויאמר לו אם כן לך
עמי ואתן לך שכר הליכתך ויאמר לו אם אתה רוצה שאני
אלך עמך אתן לך שכר הליכתך ויאמר לו מה שכרך אמר
לו כל מה שתאמר לי אעשה לך ויאמר לו אם כן לך עמי
ואתן לך שכר הליכתך ויאמר לו אם אתה רוצה שאני אלך
עמך אתן לך שכר הליכתך ויאמר לו מה שכרך אמר לו כל
מה שתאמר לי אעשה לך ויאמר לו אם כן לך עמי ואתן
לך שכר הליכתך ויאמר לו אם אתה רוצה שאני אלך עמך
אתן לך שכר הליכתך ויאמר לו מה שכרך אמר לו כל מה
שתאמר לי אעשה לך ויאמר לו אם כן לך עמי ואתן לך
שכר הליכתך ויאמר לו אם אתה רוצה שאני אלך עמך אתן
לך שכר הליכתך ויאמר לו מה שכרך אמר לו כל מה שתאמר
לי אעשה לך ויאמר לו אם כן לך עמי ואתן לך שכר
הליכתך ויאמר לו אם אתה רוצה שאני אלך עמך אתן לך

ה והוצא אות אחת מאחד מהשמות שבהם נברא העולם
ונברא בו אחד מהם, כגון שהוציא אחת מאותיות
שבשם הוי"ה, או אחת מאותיות שבשם אדנ"י, או
אחת מאותיות שבשם אהי"ה, או אחת מאותיות
שבשם שד"י, או אחת מאותיות שבשם צב"א,
או אחת מאותיות שבשם אלקי"ם, או אחת
מאותיות שבשם אשר"י, או אחת מאותיות
שבשם יהו"ה, או אחת מאותיות שבשם
אלקי"ו, או אחת מאותיות שבשם
צבאו"ת, או אחת מאותיות שבשם
שדי"ם, או אחת מאותיות שבשם
רחמנ"א, או אחת מאותיות שבשם
חנונ"א, או אחת מאותיות שבשם
ארכ"א, או אחת מאותיות שבשם
רב חס"ד, או אחת מאותיות שבשם
אמ"ת, או אחת מאותיות שבשם
נוצר חס"ד לאלפים, או אחת
מאותיות שבשם נשא עו"ן
ופש"ע וחט"א, או אחת
מאותיות שבשם נקה"
וסלח"ת, או אחת
מאותיות שבשם
הקם את
המשכן,
הרי זה
חייב
חטאת.

ו הוציא אות אחת מאחד מהשמות שבהם נברא העולם
ונברא בו אחד מהם, כגון שהוציא אחת מאותיות
שבשם הוי"ה, או אחת מאותיות שבשם אדנ"י, או
אחת מאותיות שבשם אהי"ה, או אחת מאותיות
שבשם שד"י, או אחת מאותיות שבשם צב"א,
או אחת מאותיות שבשם אלקי"ם, או אחת
מאותיות שבשם אשר"י, או אחת מאותיות
שבשם יהו"ה, או אחת מאותיות שבשם
אלקי"ו, או אחת מאותיות שבשם
צבאו"ת, או אחת מאותיות שבשם
שדי"ם, או אחת מאותיות שבשם
רחמנ"א, או אחת מאותיות שבשם
חנונ"א, או אחת מאותיות שבשם
ארכ"א, או אחת מאותיות שבשם
רב חס"ד, או אחת מאותיות שבשם
אמ"ת, או אחת מאותיות שבשם
נוצר חס"ד לאלפים, או אחת
מאותיות שבשם נשא עו"ן
ופש"ע וחט"א, או אחת
מאותיות שבשם נקה"
וסלח"ת, או אחת
מאותיות שבשם
הקם את
המשכן,
הרי זה
חייב
חטאת.

ואמנם כן הוא בתוספתא דמגילה (ב, ה): "עזרת נשים היתה רחבה חמשים אמה על חמשים אמה, ועזרת ישראל היתה רחבה ארבע עשרה אמה על מאה ואחת עשרה אמה, ועזרת כהנים היתה רחבה שתים עשרה אמה על מאה ואחת עשרה אמה, ובין עזרת כהנים לעזרת ישראל היו שלש עשרה מעלות, כנגד שלש עשרה תקיעות שהיו תוקעין בבית המקדש, ועליהן היו עומדין הלויים בכלי שיר". ובמשנה (מידות ב, ה) נאמר: "ובין עזרת כהנים לעזרת ישראל היו שלש עשרה מעלות, כנגד שלש עשרה תקיעות שהיו תוקעין בבית המקדש, ועליהן היו עומדין הלויים בכלי שיר". ובמשנה (מידות ב, ה) נאמר: "ובין עזרת כהנים לעזרת ישראל היו שלש עשרה מעלות, כנגד שלש עשרה תקיעות שהיו תוקעין בבית המקדש, ועליהן היו עומדין הלויים בכלי שיר".

מעשה בשני בני אדם שהיו מהלכין בדרך ונתקבצו עליהם ליסטים. אמר להם אחד לחבירו: בואו ונתחכם עליהם ונאמר שאנו מבני העיר פלונית, שמא יחשבו שאנו מכירים בני העיר ויניחו אותנו. אמר לו חבירו: אם כן, אנו מבני העיר פלונית, ואתה מבני העיר פלונית, שמא יאמרו לנו מה שם בית הכנסת שבעיר, ומה שם הרחוב שבעיר, ומה שם הנהר שבעיר, ומה שם הגשר שבעיר, ומה שם הפונדק שבעיר, ומה שם הרופא שבעיר, ומה שם הספר שבעיר, ומה שם הנגר שבעיר, ומה שם הסנדלר שבעיר, ומה שם הבנאי שבעיר, ומה שם הגנן שבעיר, ומה שם הרועה שבעיר, ומה שם הדייג שבעיר, ומה שם הצייד שבעיר, ומה שם הטבח שבעיר, ומה שם הנפח שבעיר, ומה שם הזגג שבעיר, ומה שם הצבע שבעיר, ומה שם הכובס שבעיר, ומה שם הספר שבעיר, ומה שם הרופא

מעשה בר ינאי שבא לו לבית הבד

ינאי היה מהלך על שפת הים ורואה את הדגים שהיו מפרכסים ומתים על היבשה. אמר להם: מה לכם לפרכס? אם על מים אתם מפרכסים, הרי מים הם שמחיים אתכם, ואם על היבשה אתם מפרכסים, הרי היבשה היא מקום מחייתכם. כך ישראל, אם הם יושבים בבתי כנסיות ובבתי מדרשות, הרי הם מחיים את נפשם, ואם לאו, הרי הם כדגים שהיו מפרכסים ומתים על היבשה.

אמר לו ינאי: אם כך, אין לנו חלק בעולם הבא? אמר לו: אם אתה מקיים את עצמך ולא נוגע בנשים, יש לך חלק בעולם הבא. אמר לו: אם כך, אין לנו חלק בעולם הבא? אמר לו: אם אתה מקיים את עצמך ולא נוגע בנשים, יש לך חלק בעולם הבא. אמר לו: אם כך, אין לנו חלק בעולם הבא? אמר לו: אם אתה מקיים את עצמך ולא נוגע בנשים, יש לך חלק בעולם הבא.

אמר לו ינאי

ברכות נ״ה

ברכות נ״ה

ומשה את לחמה ושתה. ויש בספרים קדמונים ושתה כמה כוסות ולחמה ואכל ושתה ואחר כך ברך ברכת המזון ואחר כך ברך ברכת השיר ואחר כך ברך ברכת התורה ואחר כך ברך ברכת הכהנים ואחר כך ברך ברכת הפרקים ואחר כך ברך ברכת הגאולה ואחר כך ברך ברכת הנשיאות ואחר כך ברך ברכת הנשיאות ואחר כך ברך ברכת הנשיאות

ומה שאמרת שהוא מפרש את הכתוב בדרך אחר ומקבל אותו
ואינו מקבל את זה, אין זה ראוי, שאין לך לקבל אלא
מה שמקובל בידך מרבותיך, ואין לך לומר בדבר זה
לא כך שמעתי ולא כך קבלתי, שאין זה ראוי לומר
כן בדבר שהוא מקובל בידינו מרבותינו, שכך הוא
דרכה של תורה, שיש לה שבעים פנים לכל דבר
ודבר, ואין לך לומר שאין הדבר כן, שכל מה
שמקובל בידך מרבותיך הוא הנכון והאמת והראוי
לקבל, ושאר כל הפנים שאתה שומע מאחרים הם
הבלים ושקרים, שאין זה ראוי לומר כן, שכל
מה שמקובל בידינו מרבותינו הוא הנכון והאמת
והראוי לקבל, ושאר כל הפנים שאתה שומע מאחרים
הם

מעשה בשני בני אדם שהיו מהלכין בדרך ומצאו מקל
ומחלקין ביניהם. אמר אחד אני ראיתי תחילה ואני
נוטלו, ואמר חבירו אני ראיתי תחילה ואני נוטלו.
אמר להם הרי אתם מחלקין ביניכם, אלא הרי הוא
של שניכם. אמר לו אחד אני ראיתי תחילה ואני
נוטלו, ואמר לו חבירו אני ראיתי תחילה ואני
נוטלו. אמר להם הרי אתם מחלקין ביניכם, אלא
הרי הוא של שניכם. אמר לו אחד אני ראיתי
תחילה ואני נוטלו, ואמר לו חבירו אני ראיתי
תחילה ואני נוטלו. אמר להם הרי אתם מחלקין
ביניכם, אלא הרי הוא של שניכם. אמר לו אחד
אני ראיתי תחילה ואני נוטלו, ואמר לו חבירו
אני ראיתי תחילה ואני נוטלו. אמר להם הרי
אתם מחלקין ביניכם, אלא הרי הוא של שניכם.
אמר לו אחד אני ראיתי תחילה ואני נוטלו,
ואמר לו חבירו אני ראיתי תחילה ואני נוטלו.
אמר להם הרי אתם מחלקין ביניכם, אלא הרי
הוא של שניכם. אמר לו אחד אני ראיתי תחילה
ואני נוטלו, ואמר לו חבירו אני ראיתי תחילה
ואני נוטלו. אמר להם הרי אתם מחלקין ביניכם,
אלא הרי הוא של שניכם. אמר לו אחד אני
ראיתי תחילה ואני נוטלו, ואמר לו חבירו אני
ראיתי תחילה ואני נוטלו. אמר להם הרי אתם
מחלקין ביניכם, אלא הרי הוא של שניכם. אמר
לו אחד אני ראיתי תחילה ואני נוטלו, ואמר לו
חבירו אני ראיתי תחילה ואני נוטלו. אמר להם
הרי אתם מחלקין ביניכם, אלא הרי הוא של

פרק שלישי

משנה: המפקיד פרה אצל חבירו, ומתה, בנה, ומכרה, ואבדה, ונגנבה, ונאבדה, ונגנבה, ונאבדה, ונגנבה, ונא

ויהי בשנת שלוש למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו חיל פרס ומדי והפרתמים והשרים לפניו׃ ב׳ בהראות את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדלו ימים רבים שמונים יום׃ ג׳ ולמלאת הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה למגדול ועד קטן משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך׃ ד׳ חור כרפס ותכלת אחוזים בחבלי בוץ וארגמן על גלילי כסף ועמודי שיש מטות זהב וכסף על רצפת בהט ושיש ושש ודרוקון׃ ה׳ והשקות בכלי זהב וכלים מכלים שונים ויין מלכות רב כיד המלך׃ ו׳ ושתיה כדת אין אנס כי כן יסד המלך על כל רב בית אשר יעשון כרצון איש ואיש׃ ז׳ וגם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בבית המלוכה אשר למלך אחשורוש׃ ח׳ ביום השביעי כטוב לב המלך ביין אמר למהומן ביזתא חרבונא בגתא ואבגתא זתר וכרכס שבעת הסריסים המשרתים את פני המלך אחשורוש׃ ט׳ לבוא את ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכות להראות העמים והשרים את יפיה כי טובת מראה הוא׃ י׳ ותמאן המלכה ושתי לבוא בדבר המלך אשר על יד הסריסים ויקצף המלך מאד וחמתו בערה בו׃ יא׳ ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים כי כן דבר המלך לפני כל יודעי דת ודין׃ יב׳ והקרב אליו כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעת שרי פרס ומדי רואי פני המלך הישבים ראשונה במלכות׃ יג׳ כדת מה לעשות למלכה ושתי על אשר לא עשתה את מאמר המלך אחשורוש מיד הסריסים׃ יד׳ ויאמר ממוכן לפני המלך והשרים המלכה ושתי לא על המלך לבדו עותה כי על כל השרים ועל כל העמים אשר במדינות כל המלך אחשורוש׃ טו׳ כי יצא דבר המלכה אל כל הנשים להזות בעיניהן בעיניהן לאמר המלך אחשורוש אמר להביא את ושתי המלכה לפניו ולא באה׃ טז׳ ותאמר מומכן לפני המלך והשרים לא על המלך לבדו עותה ושתי המלכה כי על כל השרים ועל כל העמים אשר בכל מדינות המלך אחשורוש׃ יז׳ כי יצא דבר המלכה אל כל הנשים לבזות בעליהן בעיניהן לאמר המלך אחשורוש אמר להביא את ושתי המלכה לפניו ולא באה׃ יח׳ והיום הזה תאמרנה שרות פרס ומדי אשר שמעו את דבר המלכה אל כל שרי המלך ובזיון וקצף הרבה׃ יט׳ אם על המלך טוב יצא דבר מלכותי מלפניו ויכתב בדתי פרס ומדי ולא יעבור אשר לא תבוא ושתי לפני המלך אחשורוש ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה׃ כ׳ ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי רבה הוא וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן׃ כא׳ ויטב הדבר בעיני המלך והשרים ויעש המלך כדבר ממוכן׃ כב׳ וישלח ספרים אל כל מדינות המלך אל מדינה ומדינה ככתבה ואל עם ועם כלשונו להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו׃

אחר הדברים האלה כשכך חמת המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה׃ ב׳ ויאמרו נערי המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה׃ ג׳ ויפקד המלך פקידים בכל מדינות ממלכתו ויקבצו את כל נערות בתולות טובות מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים אל יד הגי סריס המלך שומר הנשים ונתן תכשיטיהן׃ ד׳ והנערה אשר תיטב בעיני המלך תמלך תחת ושתי ויטב הדבר בעיני המלך ויעש כן׃ ה׳ איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני׃ ו׳ אשר הגלה מירושלים עם הגולה אשר הגלתה עם יכניה מלך יהודה אשר הגלה נבוכדנצר מלך בבל׃ ז׳ ויהי אמן את הדסה היא אסתר בת דדו כי אין לה אב ואם והנערה יפת תואר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת׃ ח׳ ויהי בהשמע דבר המלך ודתו ובהקבץ נערות רבות אל שושן הבירה אל יד הגי ותלקח אסתר אל בית המלך אל יד הגי שומר הנשים׃ ט׳ ותיטב הנערה בעיניו ותשא חסד לפניו ויבהל את תכשיטיה ואת מנותיה לתת לה ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך ויטבה את הנערה ואת נשיה לטוב בבית הנשים׃ י׳ לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד׃ יא׳ ובכל יום ויום מרדכי מתהלך לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ומה יעשה בה׃ יב׳ ובהגיע תור כל נערה ונערה לבוא אל המלך אחשורוש מקץ היות לה כדת הנשים שנים עשר חדש כי כן ימלאו ימי מרוקיהן שנים עשר חדש בשמן המור וששה חדשים בבשמים ובתמרוקי הנשים׃ יג׳ ובזאת תבוא הנערה אל המלך כל אשר תאמר יתן לה לבוא עמה מבית הנשים עד בית המלכות׃ יד׳ בערב היא באה וביום השני היא שבה אל בית הנשים שעשגז סריס המלך שומר הפלגשים לא תבוא עוד אל המלך כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם׃ טו׳ ובהגיע תור אסתר בת אביחיל דד מרדכי אשר לקח לו לבת לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי סריס המלך שומר הנשים ותהי אסתר נשאת חן בעיני כל רואיה׃ טז׳ ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו׃ יז׳ ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו מכל הבתולות וישם כתר מלכות בראשה וימלכה תחת ושתי׃ יח׳ ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר ומדינה הניח להעביר ויתן שבתות לתת ליד כגדולת המלך׃ יט׳ ובהקבץ בתולות שנית ומרדכי ישב בשער המלך׃ כ׳ אין אסתר מגדת את מולדתה ואת עמה כאשר מרדכי מצוה עליה ואת מאמר מרדכי אסתר עשה את אשר היתה באמנה אתו׃ כא׳ בימים ההם בשבת מרדכי בשער המלך כעס בגתן ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו לשלח יד במלך אחשורוש׃ כב׳ ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי׃ כג׳ ויבקר המלך בגתן ותרש ויתלו שניהם על עץ ויכתב בספר דברי הימים לפני המלך׃

אחר הדברים האלה גדל המלך אחשורוש את המן בן המדתא האגגי וינשאהו וישם את כסאו מעל כל השרים אשר אתו׃ ב׳ וכל עבדי המלך אשר בשער המלך כרעים ומשתחוים להמן כי כן צוה לו המלך ומרדכי לא יכרע ולא ישתחוה׃ ג׳ ויאמרו עבדי המלך אשר בשער המלך למרדכי מדוע אתה עובר את מצות המלך׃ ד׳ ויהי באמרם אליו יום ויום ולא שמע אליהם ויגידו להמן לראות העמדות דברי מרדכי כי הגיד להם אשר הוא יהודי׃ ה׳ וירא המן כי אין מרדכי כרע ומשתחוה לו וימלא המן חמה׃ ו׳ ויבז בעיניו לשלח יד במרדכי לבדו כי הגידו להם את עם מרדכי ויבקש המן להשמיד את כל היהודים אשר בכל מלכות אחשורוש עם מרדכי׃ ז׳ בחדש הראשון הוא חדש ניסן בשנת שתים עשרה למלך אחשורוש הפיל פור הוא הגורל לפני המן מיום ליום ומחדש עד חדש שנים עשר הוא חדש אדר׃ ח׳ ויאמר המן למלך אחשורוש ישנו עם אחד מפוזר ומפורד בין העמים בכל מדינות ממלכתך ודתיהם שונות מכל עם ואת דתי המלך אינם עשים ואין לשים המלך להניחם׃ ט׳ אם על המלך טוב יכתב להאבידם ועשרת אלפים ככר כסף אשקול על ידי עשי המלאכה להביא אל גנזי המלך׃ י׳ ויסר המלך את טבעתו מעל ידו ויתנה להמן בן המדתא האגגי צורר היהודים׃ יא׳ ויאמר המלך להמן הכסף נתון לך והעם לעשות בו כטוב בעיניך׃ יב׳ ויקראו ספרי המלך בחדש הראשון בשלושה עשר יום בו ויכתב ככל אשר צוה המן אל אחשדרפני המלך ואל הפחות אשר על מדינה ומדינה ואל שרי עם ועם מדינה ומדינה ככתבה ועם ועם כלשונו בשם המלך אחשורוש נכתב ונחתם בטבעת המלך׃ יג׳ וישלחו ספרים ביד הרצים אל כל מדינות המלך להשמיד להרג ולאבד את כל היהודים מנער ועד זקן טף ונשים ביום אחד בשלושה עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר ושללם לבוז׃ יד׳ פתשגן הכתב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים להיות עתדים ליום הזה׃ טו׳ הרצים יצאו דחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה והמלך והמן ישבו לשתות והעיר שושן נבוכה׃

ומרדכי ידע את כל אשר נעשה ויקרע מרדכי את בגדיו וילבש שק ואפר ויצא בתוך העיר ויזעק זעקה גדולה ומרה׃ ב׳ ויבא עד לפני שער המלך כי אין לבוא אל שער המלך לבוש שק׃ ג׳ ובכל מדינה ומדינה מקום אשר דבר המלך ודתו מגיעים אבל גדול ליהודים וצום ובכי ומספד שק ואפר יצע לרבים׃ ד׳ ותבאנה נערות אסתר וסריסיה ויגידו לה ותתחלחל המלכה מאד ותשלח בגדים להלביש את מרדכי ולהסיר שקו מעליו ולא קבל׃ ה׳ ותקרא אסתר להתך מסריסי המלך אשר העמיד לפניה ותצום עליו לדעת מה זה ועל מה זה׃ ו׳ ויצא התך אל מרדכי אל רחוב העיר אשר לפני שער המלך׃ ז׳ ויגד לו מרדכי את כל אשר קרהו ואת פרשת הכסף אשר אמר המן לשקול על גנזי המלך ביהודים לאבדם׃ ח׳ וגם פתשגן כתב הדת אשר נתן בשושן להשמידם נתן לו לראות אותו ולהגיד לאסתר ולהעיד עליה ולצוות עליה את כל אשר צוה אותו מרדכי לבוא אל המלך להתחנן לפניו ולבקש מלפניו על עמה׃ ט׳ ויבא התך ויגד לאסתר את דברי מרדכי׃ י׳ ותאמר אסתר להתך ותצום עליו אל מרדכי׃ יא׳ כל עבדי המלך ועם מדינות המלך יודעים אשר כל איש ואשה אשר יבוא אל המלך אל החצר הפנימית אשר לא יקרא דתו להמית אחת היא זולתי אשר יושיט המלך לו את שרביט הזהב וחיה ואנכי לא נקראתי לבוא אל המלך זה שלושים יום׃ יב׳ ויגידו מרדכי את דברי אסתר׃ יג׳ ויאמר מרדכי להשיב אל אסתר אל תדמי בנפשך להמלט בבית המלך מכל היהודים׃ יד׳ כי אם החרש תחרישי בעת הזאת רוח והצלה יעמוד ליהודים ממקום אחר ואת ובית אביך תאבדו ומי יודע אם לעת כזאת הגעת למלכות׃ טו׳ ותאמר אסתר להשיב אל מרדכי׃ טז׳ לך כנס את כל היהודים הנמצאים בשושן וצומו עלי ואל תאכלו ואל תשתו שלושת ימים לילה ויום גם אני ונערותי אצום כן ובכן אבוא אל המלך אשר לא כדת ואשר אבדתי אבדתי׃ יז׳ ויעבר מרדכי ויעש ככל אשר צותה עליו אסתר׃

ויהי ביום השלישי ותלבש אסתר מלכות ותעמוד בחצר בית המלך הפנימית נגד בית המלך והמלך יושב על כסא מלכותו בבית המלכות נגד פתח הבית׃ ב׳ ויהי כראות המלך את אסתר המלכה עומדת בחצר נשאת חן בעיניו ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב אשר בידו ותקרב אסתר ותגע בראש השרביט׃ ג׳ ויאמר לה המלך מה לך אסתר המלכה ומה בקשתך עד חצי המלכות ותנתן לך׃ ד׳ ותאמר אסתר אם על המלך טוב יבוא המלך והמן היום אל המשתה אשר עשיתי לו׃ ה׳ ויאמר המלך מהרו את המן למען עשות את דבר אסתר ויבא המלך והמן אל המשתה אשר עשתה אסתר׃ ו׳ ויאמר המלך לאסתר במשתה היין מה שאלתך ותנתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש׃ ז׳ ותען אסתר ותאמר שאלתי ובקשתי׃ ח׳ אם מצאתי חן בעיני המלך ואם על המלך טוב לתת את שאלתי ולעשות את בקשתי יבוא המלך והמן למשתה אשר אעשה להם ומחר אעשה כדבר המלך׃ ט׳ והמן יצא ביום ההוא שמח וטוב לב וכראות המן את מרדכי בשער המלך ולא קם ולא זע ממנו וימלא המן חמה על מרדכי׃ י׳ ויתאפק המן ויבא אל ביתו וישלח ויבא את אוהביו ואת זרש אשתו׃ יא׳ ויספר להם המן את כבוד עשרו ורב בניו ואת כל אשר גדלו המלך ואשר נשאו על השרים ועבדי המלך׃ יב׳ ויאמר המן אף לא הביאה אסתר המלכה עם המלך אל המשתה אשר עשתה כי אם אני ולמחר גם אליה אני קרוא עם המלך׃ יג׳ וכל זה איננו שוה לי בכל עת אשר אני ראה את מרדכי היהודי יושב בשער המלך׃ יד׳ ותאמר לו זרש אשתו וכל אוהביו יעשו עץ גבה חמשים אמה ובבקר אמר למלך ויתלו את מרדכי עליו ובא עם המלך אל המשתה שמח׃ טו׳ ויטב הדבר לפני המן ויעש העץ׃

בלילה ההוא נדדה שנת המלך ויאמר להביא את ספר הזכרונות דברי הימים ויהי נקרא לפני המלך׃ ב׳ וימצא כתוב אשר הגיד מרדכי על בגתן ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף אשר בקשו לשלח יד במלך אחשורוש׃ ג׳ ויאמר המלך מה נעשה יקר וגדולה למרדכי על זאת ויאמרו נערי המלך משרתיו לא נעשה עמו דבר׃ ד׳ ויאמר המלך מי בחצר והמן בא לחצר בית המלך החיצונה לאמר למלך לתלות את מרדכי על העץ אשר הכין לו׃ ה׳ ויאמרו נערי המלך אליו הנה המן עומד בחצר ויאמר המלך יבוא׃ ו׳ ויבא המן ויאמר לו המלך מה לעשות באיש אשר החפץ המלך יקרו בעיניו ויאמר המן בלבו למי יחפץ המלך לעשות יקר יותר ממני׃ ז׳ ויאמר המן למלך איש אשר החפץ המלך יקרו בעיניו׃ ח׳ יביאו לבוש מלכות אשר לבש בו המלך וסוס אשר רכב עליו המלך ואשר נתן כתר מלכות בראשו׃ ט׳ ונתן הלבוש והסוס על יד איש משרי המלך הפרתמים ולבשו את האיש אשר החפץ המלך יקרו בעיניו והרכיבוהו על הסוס ברחוב העיר וקראו לפניו ככה יעשה לאיש אשר החפץ המלך יקרו בעיניו׃ י׳ ויאמר המלך להמן מהר קח את הלבוש ואת הסוס כאשר דברת ועשה כן למרדכי היהודי היושב בשער המלך אל תפל דבר מכל אשר דברת׃ יא׳ ויקח המן את הלבוש ואת הסוס וילבש את מרדכי וירכיבהו ברחוב העיר ויקרא לפניו ככה יעשה לאיש אשר החפץ המלך יקרו בעיניו׃ יב׳ וישב מרדכי אל שער המלך והמן נדחף אל ביתו אבל וחפוי ראש׃ יג׳ ויספר המן לזרש אשתו ולכל אוהביו את כל אשר קרהו ויאמרו לו חכמיו וזרש אשתו אם מזרע היהודים מרדכי אשר החלות לנפל לפניו לא תוכל לו כי נפול תפול לפניו׃ יד׳ עודם מדברים עמו והנה סריסי המלך הגיעו ויבהלו להביא את המן אל המשתה אשר עשתה אסתר׃

ויבא המלך והמן לשתות עם אסתר המלכה׃ ב׳ ויאמר המלך לאסתר גם ביום השני במשתה היין מה שאלתך אסתר המלכה ותנתן לך ומה בקשתך עד חצי המלכות ותעש׃ ג׳ ותען אסתר המלכה ותאמר אם מצאתי חן בעיניך המלך ואם על המלך טוב תנתן לי נפשי בשאלתי ועמי בבקשתי׃ ד׳ כי נמכרנו אני ועמי להשמיד להרג ולאבד ואלו לעבדים ולשפחות נמכרנו החרשתי כי אין הצר שוה בנזק המלך׃ ה׳ ויאמר המלך אחשורוש ויאמר לאסתר המלכה מי הוא זה ואיה הוא זה אשר מלאו לבו לעשות כן׃ ו׳ ותאמר אסתר איש צר ואויב המן הרע הזה ויבעת המן מלפני המלך והמלכה׃ ז׳ והמלך קם בחמתו ממשתה היין אל גנת הבירנית והמן עמד לבקש על נפש אסתר המלכה כי ראה כי כלתה אליו הרעה מאת המלך׃ ח׳ והמלך שב מגנת הבירנית אל בית משתה היין והמן נפל על המטה אשר אסתר עליה ויאמר המלך הגם לכבוש את המלכה עמדי בבית האיש אך דבר יצא מפי המלך ופני המן חפו׃ ט׳ ויאמר חרבונה אחד מן הסריסים לפני המלך גם הנה העץ אשר עשה המן למרדכי אשר דבר טוב על המלך עמד בבית המן גבה חמשים אמה ויאמר המלך תלוהו עליו׃ י׳ ויתלו את המן על העץ אשר הכין למרדכי וחמת המלך שככה׃

ביום ההוא נתן המלך אחשורוש לאסתר המלכה את בית המן צורר היהודים ומרדכי בא לפני המלך כי הגידה אסתר מה הוא לה׃ ב׳ ויסר המלך את טבעתו אשר העביר מהמן ויתנה למרדכי ותשם אסתר את מרדכי על בית המן׃ ג׳ ותוסף אסתר ותדבר לפני המלך ותפל לפני רגליו ותבך ותתחנן לו להעביר את רעת המן האגגי ואת מחשבתו אשר חשב על היהודים׃ ד׳ ויושט המלך לאסתר את שרביט הזהב ותקם אסתר ותעמד לפני המלך׃ ה׳ ותאמר אם על המלך טוב ואם מצאתי חן לפניו ונכון הדבר לפני המלך וטובה אני בעיניו יכתב להשיב את הספרים מחשבת המן בן המדתא האגגי אשר כתב לאבד את היהודים אשר בכל מדינות המלך׃ ו׳ כי איכה אוכל וראיתי ברעה אשר יבוא על עמי ואיכה אוכל וראיתי באבדן מולדתי׃ ז׳ ויאמר המלך אחשורוש לאסתר המלכה ולמרדכי היהודי הנה בית המן נתתי לאסתר ואותו תלו על העץ על אשר שלח ידו ביהודים׃ ח׳ ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם בשם המלך וחתמו בטבעת המלך כי כתב אשר נכתב בשם המלך ונחתם בטבעת המלך אין להשיב׃ ט׳ ויקראו ספרי המלך בעת ההיא בחדש השלישי הוא חדש סיון בשלושה ועשרים בו ויכתב ככל אשר צוה מרדכי אל היהודים ואל האחשדרפנים והפחות והשרים אשר על המדינות אשר מהודו ועד כוש מאה עשרים ושבע מדינות למדינה ומדינה ככתבה ולעם ועם כלשונו ואל היהודים ככתבם וכלשונם׃ י׳ ויכתב בשם המלך אחשורוש ויחתם בטבעת המלך וישלח ספרים ביד הרצים רכבי הרכש רצי הבחשתרנים בני הרמכים׃ יא׳ אשר נתן המלך להם לנקהל ולעמד על נפשם להשמיד להרג ולאבד את כל חיל עם ומדינה הצרים אותם וטפם ונשים וביזתם לבוז׃ יב׳ ביום אחד בכל מדינות המלך אחשורוש בשלושה עשר לחדש שנים עשר הוא חדש אדר׃ יג׳ פתשגן הכתב להנתן דת בכל מדינה ומדינה גלוי לכל העמים ולהיות היהודים עתדים ליום הזה לנקם מאויביהם׃ יד׳ הרצים רכבי הרכש יצאו מבוהלים ודחופים בדבר המלך והדת נתנה בשושן הבירה׃ טו׳ ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכתר זהב גדול ותכריך בוץ וארגמן והשושן הבירה צהלה ושמחה׃ טז׳ ליהודים היתה אורה ושמחה וששון ויקר׃ יז׳ ובכל מדינה ומדינה בכל עיר ועיר מקום אשר דבר המלך ודתו מגיעים שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב ורבים מעמי הארץ מתיהדים כי נפל פחד היהודים עליהם׃

ובחדש השנים עשר הוא חדש אדר בשלושה עשר יום בו אשר הגיע דבר המלך ודתו להעשות ביום אשר שברו אויבי היהודים לשלוט בהם והפוך הוא אשר ישלטו היהודים המה בשונאיהם׃ ב׳ נקהלו היהודים בעריהם בכל מדינות המלך אחשורוש לשלח יד במבקשי רעתם ואיש לא עמד לפניהם כי נפל פחדם על כל העמים׃ ג׳ וכל שרי המדינות והאחשדרפנים והפחות ועשי המלאכה המלך נשאים את היהודים כי נפל פחד מרדכי עליהם׃ ד׳ כי גדול מרדכי בבית המלך וישמעו שמעו בכל המדינות כי האיש מרדכי הולך והגדל׃ ה׳ ויכו היהודים בכל אויביהם מכת חרב והרג ואבדן ויעשו בשונאיהם כרצונם׃ ו׳ ובשושן הבירה הרגו היהודים ויאבדו חמש מאות איש׃ ז׳ ואת פרשנדתא ואת דלפון ואת אספתא׃ ח׳ ואת פורתא ואת אדליא ואת ארידתא׃ ט׳ ואת פרמשתא ואת ארישי ואת ארידי ואת ויזתא׃ י׳ עשרת בני המן בן המדתא צורר היהודים הרגו ובבזה לא שלחו את ידם׃ יא׳ ביום ההוא בא מספר ההרוגים בשושן הבירה לפני המלך׃ יב׳ ויאמר המלך לאסתר המלכה בשושן הבירה הרגו היהודים ויאבדו חמש מאות איש ואת עשרת בני המן בשאר מדינות המלך מה עשו ומה שאלתך ותנתן לך ומה עוד בקשתך ותעש׃ יג׳ ותאמר אסתר אם על המלך טוב יתן גם מחר ליהודים אשר בשושן לעשות ככדת היום ואת עשרת בני המן יתלו על העץ׃ יד׳ ויאמר המלך כן יעשה ותנתן דת בשושן ואת עשרת בני המן תלו׃ טו׳ ויקהלו היהודים אשר בשושן גם ביום ארבעה עשר לחדש אדר ויהרגו בשושן שלוש מאות איש ובבזה לא שלחו את ידם׃ טז׳ ושאר היהודים אשר במדינות המלך נקהלו ועמד על נפשם ונחו מאויביהם והרג בשונאיהם חמשה ושבעים אלף ובבזה לא שלחו את ידם׃ יז׳ ביום שלושה עשר לחדש אדר ונוח בארבעה עשר בו ועשה אותו יום משתה ושמחה׃ יח׳ והיהודים אשר בשושן נקהלו בשלושה עשר בו ובארבעה עשר בו ונוח בחמשה עשר בו ועשה אותו יום משתה ושמחה׃ יט׳ על כן היהודים הפרזים הישבים בערי הפרזות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר שמחה ומשתה ויום טוב ומשלוח מנות איש לרעהו׃ כ׳ ויכתב מרדכי את הדברים האלה וישלח ספרים אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך אחשורוש הקרובים והרחוקים׃ כא׳ לקים עליהם להיות עשים את יום ארבעה עשר לחדש אדר ואת יום חמשה עשר בו בכל שנה ושנה׃ כב׳ כימים אשר נחו בהם היהודים מאויביהם וחדש אשר נהפך להם מיגון לשמחה ומאבל ליום טוב לעשות אותם ימי משתה ושמחה ומשלוח מנות איש לרעהו ומתנות לאביונים׃ כג׳ וקבלו היהודים את אשר החלו לעשות ואת אשר כתב מרדכי אליהם׃ כד׳ כי המן בן המדתא האגגי צורר כל היהודים חשב על היהודים לאבדם ופור הפיל הוא הגורל להמם ולאבדם׃ כה׳ ובבואה לפני המלך אמר בספרים ישוב מחשבתו הרעה אשר חשב על היהודים על ראשו ותלו אותו ואת בניו על העץ׃ כו׳ על כן קראו לימים האלה פורים על שם הפור על כן על כל דברי האגרת הזאת ומה ראו על כך ומה הגיע אליהם׃ כז׳ קימו היהודים וקבלו עליהם ועל זרעם ועל כל הנלוים עליהם ולא יעבור להיות עשים את שני הימים האלה ככתבם וכזמנם בכל שנה ושנה׃ כח׳ והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומשפחה מדינה ומדינה ועיר ועיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם׃ כט׳ ותכתב אסתר המלכה בת אביחיל והיהודי מרדכי את כל תוקף לקים את אגרת הפורים הזאת השנית׃ ל׳ וישלח ספרים אל כל היהודים אל מאה עשרים ושבע מדינות ממלכת אחשורוש דברי שלום ואמת׃ לא׳ לקים את ימי הפורים האלה בזמניהם כאשר קים עליהם מרדכי היהודי ואסתר המלכה וכאשר קימו על נפשם ועל זרעם דברי הצומות וזעקתם׃ לב׳ ומאמר אסתר קים דברי הפורים האלה ונכתב בספר׃

ויעש המלך אחשורוש מס על הארץ ואיי הים׃ ב׳ וכל מעשה תקפו וגבורתו ופרשת גדולת מרדכי אשר גדלו המלך הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי מדי ופרס׃ ג׳ כי מרדכי היהודי משנה למלך אחשורוש וגדול ליהודים ורצוי לרוב אחיו דרש טוב לעמו ודבר שלום לכל זרעו׃

ת"ל כי יבער איש את בעירה ובער בשדה אחר, מה אחר שהוא משלם מן העובה ומן המובחר, אף כל שהוא משלם מן העובה ומן המובחר, יצא שן ורגל שאין משלמין אלא מן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הקרקע אף כל שהוא משלם על הקרקע, יצא שן ורגל שאין משלמין על הקרקע. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני, אף כל שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני. אי מה אחר שהוא משלם על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט, יצא שן ורגל שאין משלמין על הנזק שראוי לבא מן המובחר ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הגרוע ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט ומן הבינוני ומן הפשוט.

ואמר אליו אדוני ידעת כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד וכל הצאן ימותו ואני אעבור לפניך ואלך לאטי לרגל המלאכה אשר לפני והלך לו עשו ביום ההוא לשעיר ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויקם שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל

ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ ותרא שכם בן חמור החוי נשיא הארץ את דינה ויקח אותה וישכב אותה ויענה אותה ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לב הנערה ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה ויחרש יעקב עד באם ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה ויצו חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אותה לו לאשה והתחתנו אתנו בנותיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרו בה והאחזו בה ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן ואל תרבו עלי מהר וכל מתן אשר תאמרו אלי אתן ותנו לי את הנערה לאשה ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו בדבר אשר טמא את דינה אחותם ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת את אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו אך בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו ונשבנו אתכם והיינו לעם אחד ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו וייטב דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא נכבד מכל בית אביו ויבא חמור ושכם בנו אל שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ וסחרו בה והנה הארץ רחבת ידים לפניהם את בנותם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם אך בזאת יאותו האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד במול לנו כל זכר כאשר הם נמולים הלא מקנהם וקנינם וכל בהמתם לנו הם אך נאותה להם ויישבו אתנו ויהיו לעם אחד וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יוצאי שער עירו וימולו כל זכר כל יוצאי שער עירו ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בבטח ויהרגו כל זכר ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו ובני יעקב באו על החללים וישללו את העיר אשר טמאו אחותם את צאנם ואת בקרם ואת חמוריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה וכל חילם שבו ואת כל טפם ואת נשיהם שבו ויבזו גם את כל אשר בבית ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אותי להבאישני בישבי הכנעני והפרזי ואנכי מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו

ויקם אלהים את יעקב בית אל עלה ושב שם ויעש שם מזבח לאל הנראה אליו בברחו מפני עשו אחיו ויאמר אליו אלהים שמך יעקב לא יקרא שמך עוד יעקב כי אם ישראל יהיה שמך ויקרא את שמו ישראל ויאמר אליו אלהים אני אל שדי פרה ורבה גוי וקהל עמים יהיה ממך וגם מלכים מחלציך יצאו והארץ אשר נתתי לאברהם ולישחק לך אתננה ולזרעך אחריך אתן את הארץ ויעל מעליו אלהים במקום אשר דבר אתו ויצב יעקב מצבה במקום אשר דבר אתו מצבת אבן ויסך עליה נסך ויצק עליה שמן ויקרא יעקב את שם המקום אשר דבר שם אלהים בית אל ויסעו מבית אל ויהי עוד כברת הארץ לבוא אפרתה ותלד רחל ותקש בלדתה ותרא הדבר בלדתה ותאמר לה המילדת אל תיראי כי גם זה לך בן ויהי בצאת נפשה כי מתה ותקרא שמו בן אוני ואביו קרא לו בנימין ותמת רחל ותקבר בדרך אפרת היא בית לחם ויצב יעקב מצבה על קברתה היא מצבת קבר רחל עד היום הזה ויסע ישראל ויט אהלה מהלאה למגדל עדר ויהי בשכן ישראל בארץ ההוא וילך ראובן וישכב את בלהה פילגש אביו וישמע ישראל ויהיו בני יעקב שנים עשר בני לאה בכור יעקב ראובן ושמעון ולוי ויהודה ויששכר וזבולן בני רחל יוסף ובנימין ובני בלהה שפחת רחל דן ונפתלי ובני זלפה שפחת לאה גד ואשר אלה בני יעקב אשר ילד לו בפדן ארם ויבא יעקב אל יצחק אביו ממרא קרית הארבע אשר שם אברהם וישחק גרו ויהיו ימי יצחק מאה שנה ושמונים שנה ויגוע יצחק וימת ויאסף אל עמיו זקן ושבע ימים ויקברו אתו עשו ויעקב בניו

ואלה תולדות עשו הוא אדום ויקח עשו את נשיו מבנות כנען את עדה בת אילון החתי ואת אהליבמה בת ענה בת צבעון החוי ואת בשמת בת ישמעאל אחות נביות ותלד עדה לעשו את אליפז ותלד בשמת את רעואל ותלד אהליבמה את יעוש ואת יעלם ואת קרח אלה בני עשו אשר נולדו לו בארץ כנען ויקח עשו את נשיו ואת בניו ואת בנותיו ואת כל נפשות ביתו ואת מקנהו ואת כל בהמתו ואת כל קנינו אשר רכש בארץ כנען וילך אל ארץ מפני יעקב אחיו כי היה רכושם רב מהשבת יחדו ולא יכלה ארץ מגוריהם לשאתם מפני מקנהם ויושב עשו בהר שעיר עשו הוא אדום ואלה תולדות עשו אבי אדום בהר שעיר ואלה שמות בני עשו אליפז בן עדה אשת עשו רעואל בן בשמת אשת עשו ויהיו בני אליפז תימן אומר צפו וגעתם וקנז ותמנע ועמלק ואלה בני עדה אשת עשו ואלה בני רעואל נחת וזרח שמה ומזה ואלה היו בני בשמת אשת עשו ואלה בני אהליבמה בת ענה בת צבעון אשת עשו ותלד ליעוש את יעיש ואת יעלם ואת קרח אלה אלופי בני עשו בכור יעקב אשתו ראובן בכור יעקב ויאמר אליו ראובן הן אדוני ידע כי הילדים רכים והצאן והבקר עלות עלי ודפקום יום אחד וכל הצאן ימותו ואני אעבור לפניך ואלך לאטי לרגל המלאכה אשר לפני והלך לו עשו ביום ההוא לשעיר ויעקב נסע סכותה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכות על כן קרא שם המקום סכות ויבא יעקב שלם עיר שכם אשר בארץ כנען בבאו מפדן ארם ויחן את פני העיר ויקן את חלקת השדה אשר נטה שם אהלו מיד בני חמור אבי שכם במאה קשיטה ויקם שם מזבח ויקרא לו אל אלהי ישראל

ותצא דינה בת לאה אשר ילדה ליעקב לראות בבנות הארץ ותרא שכם בן חמור החוי נשיא הארץ את דינה ויקח אותה וישכב אותה ויענה אותה ותדבק נפשו בדינה בת יעקב ויאהב את הנערה וידבר על לב הנערה ויאמר שכם אל חמור אביו לאמר קח לי את הילדה הזאת לאשה ויעקב שמע כי טמא את דינה בתו ובניו היו את מקנהו בשדה ויחרש יעקב עד באם ויצא חמור אבי שכם אל יעקב לדבר אתו ובני יעקב באו מן השדה כשמעם ויתעצבו האנשים ויחר להם מאד כי נבלה עשה בישראל לשכב את בת יעקב וכן לא יעשה ויצו חמור אתם לאמר שכם בני חשקה נפשו בבתכם תנו נא אותה לו לאשה והתחתנו אתנו בנותיכם תתנו לנו ואת בנותינו תקחו לכם ואתנו תשבו והארץ תהיה לפניכם שבו וסחרו בה והאחזו בה ויאמר שכם אל אביה ואל אחיה אמצא חן בעיניכם ואשר תאמרו אלי אתן ואל תרבו עלי מהר וכל מתן אשר תאמרו אלי אתן ותנו לי את הנערה לאשה ויענו בני יעקב את שכם ואת חמור אביו בדבר אשר טמא את דינה אחותם ויאמרו אליהם לא נוכל לעשות הדבר הזה לתת את אחותנו לאיש אשר לו ערלה כי חרפה היא לנו אך בזאת נאות לכם אם תהיו כמונו להמול לכם כל זכר ונתנו את בנותינו לכם ואת בנותיכם נקח לנו ונשבנו אתכם והיינו לעם אחד ואם לא תשמעו אלינו להמול ולקחנו את בתנו והלכנו וייטב דבריהם בעיני חמור ובעיני שכם בן חמור ולא אחר הנער לעשות הדבר כי חפץ בבת יעקב והוא נכבד מכל בית אביו ויבא חמור ושכם בנו אל שער עירם וידברו אל אנשי עירם לאמר האנשים האלה שלמים הם אתנו וישבו בארץ וסחרו בה והנה הארץ רחבת ידים לפניהם את בנותם נקח לנו לנשים ואת בנותינו נתן להם אך בזאת יאותו האנשים לשבת אתנו להיות לעם אחד במול לנו כל זכר כאשר הם נמולים הלא מקנהם וקנינם וכל בהמתם לנו הם אך נאותה להם ויישבו אתנו ויהיו לעם אחד וישמעו אל חמור ואל שכם בנו כל יוצאי שער עירו וימולו כל זכר כל יוצאי שער עירו ויהי ביום השלישי בהיותם כואבים ויקחו שני בני יעקב שמעון ולוי אחי דינה איש חרבו ויבאו על העיר בבטח ויהרגו כל זכר ואת חמור ואת שכם בנו הרגו לפי חרב ויקחו את דינה מבית שכם ויצאו ובני יעקב באו על החללים וישללו את העיר אשר טמאו אחותם את צאנם ואת בקרם ואת חמוריהם ואת אשר בעיר ואת אשר בשדה וכל חילם שבו ואת כל טפם ואת נשיהם שבו ויבזו גם את כל אשר בבית ויאמר יעקב אל שמעון ואל לוי עכרתם אותי להבאישני בישבי הכנעני והפרזי ואנכי מתי מספר ונאספו עלי והכוני ונשמדתי אני וביתי ויאמרו הכזונה יעשה את אחותנו

פרק שלישי

מתני׳ הפקדון והאבידה והגזלה והשותפין
והנושאין זה בזה פטורין מן המקח ומן
המכר ומן המתנות ומן הקנין ומן הלואה
ומן הפרעון ומן הקצירה ומן הבצירה ומן
הזמנה ומן הכתב ומן הערכה ומן הדמים
ומן הנאה ומן הנזקין ומן הצער ומן
הרפואה ומן הקבורה ומן הכתובה ומן
הכתובת בנות ומן הכתובת זכרים ומן
הכתובת אלמנה ומן הכתובת גרושה ומן
הכתובת יתומה ומן הכתובת אשת איש
ומן הכתובת אשת חרש ומן הכתובת אשת
שוטה ומן הכתובת אשת קטן ומן הכתובת
אשת גדול ומן הכתובת אשת נכרי ומן
הכתובת אשת נכרית ומן הכתובת אשת
ישראל ומן הכתובת אשת ישראלית ומן
הכתובת אשת כהן ומן הכתובת אשת לוי
ומן הכתובת אשת ישראל ומן הכתובת
אשת בת כהן ומן הכתובת אשת בת לוי
ומן הכתובת אשת בת ישראל ומן הכתובת
אשת בת גר ומן הכתובת אשת בת ממזר
ומן הכתובת אשת בת נתין ומן הכתובת
אשת בת עבד ומן הכתובת אשת בת שפחה
ומן הכתובת אשת בת גוי ומן הכתובת
אשת בת גויה ומן הכתובת אשת בת
ישראל ומן הכתובת אשת בת ישראלית
ומן הכתובת אשת בת כהן ומן הכתובת
אשת בת לוי ומן הכתובת אשת בת ישראל
ומן הכתובת אשת בת בת כהן ומן הכתובת
אשת בת בת לוי ומן הכתובת אשת בת בת
ישראל ומן הכתובת אשת בת בת גר ומן
הכתובת אשת בת בת ממזר ומן הכתובת
אשת בת בת נתין ומן הכתובת אשת בת בת
עבד ומן הכתובת אשת בת בת שפחה ומן
הכתובת אשת בת בת גוי ומן הכתובת
אשת בת בת גויה ומן הכתובת אשת בת
בת ישראל ומן הכתובת אשת בת בת
ישראלית ומן הכתובת אשת בת בת כהן
ומן הכתובת אשת בת בת לוי ומן הכתובת
אשת בת בת ישראל ומן הכתובת אשת בת
בת בת גר ומן הכתובת אשת בת בת ממזר
ומן הכתובת אשת בת בת נתין ומן הכתובת
אשת בת בת עבד ומן הכתובת אשת בת בת
שפחה ומן הכתובת אשת בת בת גוי ומן
הכתובת אשת בת בת גויה ומן הכתובת
אשת בת בת ישראל ומן הכתובת אשת בת
בת

ליפא ב"ר יוסף הלוי מק"ק

ב"ר יוסף הלוי ז"ל ק"ק

מחרישה
מחרישה

מהורשת מפי הגר"ש קלוגר זצ"ל

הגה"ה

מהורשת מפי הגר"ש קלוגר זצ"ל

ליל עזר בני לב לב הפיוט הפיוט

ב"ה

הפיוט הנפלא של ר' אלעזר בירבי קליר על פרשת העקידה, הנקרא "אזכרה" בפי כל ישראל, ונאמר ביום הראשון של ראש השנה בתפלת מוסף, הוא מן היסודות הגדולים שעליהם נבנתה תפלת ראש השנה כולה. ואין ספק שהוא נתחבר בזמן שהיו עוד קרבנות בבית המקדש, ואולי אף בזמן שהיה המקדש קיים, שהרי בו מדובר על הקרבנות שהיו מקריבים ביום ראש השנה, ועל הכהנים שהיו עומדים על הדוכן ומברכים את העם בברכת כהנים, ועל הלויים שהיו עומדים על הדוכן ומנגנים בכלי שיר, ועל ישראל שהיו עומדים בעזרה ומתפללים בשעת הקרבת הקרבנות. ואף על פי שאין אנו יודעים בדיוק את הזמן שבו נתחבר הפיוט, הרי ברור

ואמר לו, אם אתה מבקש לעשות רצוני, עשה רצון אשתך. ואמר לה, מה את רוצה שאעשה? אמרה לו, אני רוצה שתלך ותביא לי את ראשו של רבי יוחנן בן זכאי על גבי מגש של כסף. אמר לה, הרי הוא אומר לי שאני אהרגך! אמרה לו, אם הוא אומר לך, הוא אומר לך שתהרוג אותי? הוא אומר לך שתביא לי את ראשו. אמר לה, אני הולך ומביא לך. הלך ומצא את רבי יוחנן בן זכאי יושב ודורש ברבים. אמר לו, רבי, אני יודע שאתה אומר לי שאני אהרגך, אבל אני הולך ומביא לך. אמר לו, בני, אם אתה הולך ומביא לי, הולך ומביא לי, אני מבקש ממך שתביא לי את ראשו של אותו אדם

מעשה בשני בני אדם שהיו מהלכים בדרך, וראו מרחוק אילן גדול ונאה, ואמר אחד לחבירו: אני נוטל את האילן הזה. אמר לו חבירו: אני ראיתי אותו תחילה. אמר לו: אני נוטל אותו. אמר ל

ספר בראשית פרשת וישלח

ויאמר יעקב אל אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יי האומר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך. קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות. הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים. ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב. ויהי שם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק. ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו. ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל. וישאל יעקב והגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם. ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. וזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו. על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע באיש ירך יעקב בגיד הנשה.

ויעקב שלח מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך. וישובו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו. ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות. ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה. ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יי האומר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך. קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות. הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים. ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב. ויהי שם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק. ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו. ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל. וישאל יעקב והגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם. ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. וזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו. על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע באיש ירך יעקב בגיד הנשה.

ויעקב שלח מלאכים לפניו אל עשו אחיו ארצה שעיר שדה אדום. ויצו אתם לאמר כה תאמרון לאדני לעשו כה אמר עבדך יעקב עם לבן גרתי ואחר עד עתה. ויהי לי שור וחמור צאן ועבד ושפחה ואשלחה להגיד לאדני למצא חן בעיניך. וישובו המלאכים אל יעקב לאמר באנו אל אחיך אל עשו וגם הולך לקראתך וארבע מאות איש עמו. ויירא יעקב מאד ויצר לו ויחץ את העם אשר אתו ואת הצאן ואת הבקר והגמלים לשני מחנות. ויאמר אם יבא עשו אל המחנה האחת והכהו והיה המחנה הנשאר לפליטה. ויאמר יעקב אלהי אבי אברהם ואלהי אבי יצחק יי האומר אלי שוב לארצך ולמולדתך ואיטיבה עמך. קטנתי מכל החסדים ומכל האמת אשר עשית את עבדך כי במקלי עברתי את הירדן הזה ועתה הייתי לשני מחנות. הצילני נא מיד אחי מיד עשו כי ירא אנכי אותו פן יבוא והכני אם על בנים. ואתה אמרת היטב איטיב עמך ושמתי את זרעך כחול הים אשר לא יספר מרוב. ויהי שם בלילה ההוא ויקח את שתי נשיו ואת שתי שפחותיו ואת אחד עשר ילדיו ויעבר את מעבר יבק. ויקחם ויעבירם את הנחל ויעבר את אשר לו. ויותר יעקב לבדו ויאבק איש עמו עד עלות השחר. וירא כי לא יכול לו ויגע בכף ירכו ותקע כף ירך יעקב בהאבקו עמו. ויאמר שלחני כי עלה השחר ויאמר לא אשלחך כי אם ברכתני. ויאמר אליו מה שמך ויאמר יעקב. ויאמר לא יעקב יאמר עוד שמך כי אם ישראל כי שרית עם אלהים ועם אנשים ותוכל. וישאל יעקב והגידה נא שמך ויאמר למה זה תשאל לשמי ויברך אתו שם. ויקרא יעקב שם המקום פניאל כי ראיתי אלהים פנים אל פנים ותנצל נפשי. וזרח לו השמש כאשר עבר את פנואל והוא צלע על ירכו. על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה אשר על כף הירך עד היום הזה כי נגע באיש ירך יעקב בגיד הנשה.

מרכז רוח.

ואמר לו אם כן לך ועשה כן ואמר לו אם כן לך ועשה כן ואמר לו אם כן לך ועשה כן

ליום ראשון

תורת כהנים בחוקתי פרשה

ואם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם והארץ תתן יבולה והעץ השדה יתן פריו ויגע לכם דיש את בציר וגו' ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבור בארצכם ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב וגו' ופניתי אליכם והפריתי אתכם והקימותי את בריתי אתכם והאכלתם ישן נושן וגו' ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם אני ה' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיות להם עבדים ואשבר מוטות עלכם והולך אתכם קוממיות

ליום שני

תורת כהנים בחוקתי פרשה

ואם בחוקותי תלכו ואת מצותי תשמרו ועשיתם אותם ונתתי גשמיכם בעתם והארץ תתן יבולה והעץ השדה יתן פריו ויגע לכם דיש את בציר וגו' ואכלתם לחמכם לשבע וישבתם לבטח בארצכם ונתתי שלום בארץ ושכבתם ואין מחריד והשבתי חיה רעה מן הארץ וחרב לא תעבור בארצכם ורדפתם את אויביכם ונפלו לפניכם לחרב וגו' ופניתי אליכם והפריתי אתכם והקימותי את בריתי אתכם והאכלתם ישן נושן וגו' ונתתי משכני בתוככם ולא תגעל נפשי אתכם והתהלכתי בתוככם והייתי לכם לאלהים ואתם תהיו לי לעם אני ה' אלהיכם אשר הוצאתי אתכם מארץ מצרים מהיות להם עבדים ואשבר מוטות עלכם והולך אתכם קוממיות

ואמר לו אם אתה מבקש לדעת את הדבר הזה
לך אל בית המדרש של פלוני ושם תמצא אותו
ושאל אותו בעצמו. הלך אותו האיש ומצא
את בית המדרש סגור ונעול ולא מצא שם
אדם. חזר אצל אותו החכם ואמר לו
כבר הלכתי אל בית המדרש ולא מצאתי
שם אדם. אמר לו החכם אם כן לך אל
בית המדרש פלוני ושאל אותו בעצמו.
הלך אותו האיש ומצא את בית המדרש
סגור ונעול ולא מצא שם אדם. חזר
אצל אותו החכם ואמר לו כבר הלכתי
אל בית המדרש פלוני ולא מצאתי שם
אדם. אמר לו החכם אם כן לך אל בית
המדרש פלוני ושאל אותו בעצמו. הלך
אותו האיש ומצא את בית המדרש סגור
ונעול ולא מצא שם אדם. חזר אצל
אותו החכם ואמר לו כבר הלכתי אל
בית המדרש פלוני ולא מצאתי שם אדם.
אמר לו החכם אם כן לך אל בית המדרש
פלוני ושאל אותו בעצמו. הלך אותו
האיש ומצא את בית המדרש סגור ונעול
ולא מצא שם אדם. חזר אצל אותו החכם
ואמר לו כבר הלכתי אל בית המדרש
פלוני ולא מצאתי שם אדם. אמר לו
החכם אם כן לך אל בית המדרש פלוני
ושאל אותו בעצמו. הלך אותו האיש
ומצא את בית המדרש סגור ונעול ולא

... ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה. ויפגע במקום וילן שם כי בא השמש ויקח מאבני המקום וישם מראשותיו וישכב במקום ההוא. ויחלום והנה סלם מצב ארצה וראשו מגיע השמים והנה מלאכי אלהים עולים ויורדים בו. והנה ה' נצב עליו ויאמר אני ה' אלהי אברהם אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שוכב עליה לך אתננה ולזרעך. והיה זרעך כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה ונגבה ונברכו בך כל משפחות האדמה ובזרעך. והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את אשר דברתי לך. ויקץ יעקב משנתו ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא ידעתי. ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה אין זה כי אם בית אלהים וזה שער השמים. ויקם יעקב בבקר ויקח את האבן אשר שם מראשותיו וישם אותה מצבה ויצק שמן על ראשה. ויקרא את שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז שם העיר לראשונה. ויידר יעקב נדר לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם לאכל ובגד ללבש. ושבתי בשלום אל בית אבי והיה ה' לי לאלהים. והאבן הזאת אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים וכל אשר תתן לי עשר אעשר אותו לך. ויעקב נשא רגליו וילך ארצה בני קדם. ויהי כראות ויהי כשמוע. ויהי כאשר. ויהי אחרי כן. ויהי בימי. ויהי בהיות. ויהי בהיותו. ויהי בהיותם. ויהי בהיותה. ויהי בהיותך. ויהי בהיותי. ויהי בהיותנו. ויהי בהיותכם. ויהי בהיותן

ויגוע אברהם וימת בשיבה טובה זקן ושבע ויאסף אל עמיו. ויקברו אתו יצחק וישמעאל בניו אל מערת המכפלה שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני ממרא. השדה אשר קנה אברהם מאת בני חת שם קבר אברהם ושרה אשתו. ויהי אחרי מות אברהם ויברך אלהים את יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי. ואלה תולדות ישמעאל בן הגר המצרית שפחת שרה לאברהם. ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם לתולדתם בכור ישמעאל נבית ואחר קדר ואדבאל ומבשם. ומשמע ודומה ומשא. חדד ותימא יטור נפיש וקדמה. אלה הם בני ישמעאל ואלה שמותם בחצריהם ובטירותם שנים עשר נשיאים לאמותם. ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה ושלשים שנה ושבע שנים ויגוע וימת ויאסף אל עמיו. וישכנו מחוילה עד שור אשר על פני מצרים בואכה אשור על פני כל אחיו נפל. ואלה בני יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק. ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם אחות לבן הארמי לו לאשה. ויעתר יצחק לה' לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר לו ה' ותהר רבקה אשתו. ויתרוצצו הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה אנכי ותלך לדרש את ה'. ויאמר ה' לה שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר. ויהי ימיה ללדת והנה תומם בבטנה. ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שיער ויקראו שמו עשו. ואחרי כן יצא אחיו וידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב. ויהיו הנערים ויהי עשו איש יודע ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב אהלים. ויאהב יצחק את עשו כי ציד בפיו ורבקה אהבת את יעקב. ויזד יעקב נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף. ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן קרא שמו אדום. ויאמר יעקב מכרה כיום את בכרתך לי. ויאמר עשו הנה אנכי הולך למות ולמה זה לי בכרה. ויאמר יעקב השבעה לי כיום וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב. ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את הבכרה.

ויהי רעב בארץ מלבד הרעב הראשון אשר היה בימי אברהם וילך יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה. וירא אליו ה' ויאמר אל תרד מצרימה שכן בארץ אשר אמר אליך. גור בארץ הזאת ואהיה עמך ואברכך כי לך ולזרעך אתן את כל הארצות האל והקימותי את השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך. והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי לזרעך את כל הארצות האל והתברכו בזרעך כל גוי הארץ. עקב אשר שמע אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי חקותי ותורותי. וישב יצחק בגרר. וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר אחותי היא כי ירא היה לאמר אשתי פן יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי יפת מראה היא. ויהי כי ארכו שם הימים וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה אשתו. ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר אך הנה אשתך היא ואיך אמרת אחותי היא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן אמות עליה. ויאמר אבימלך מה זאת עשית לנו כמעט שכב אחד העם את אשתך והבאת עלינו אשם. ויצו אבימלך את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה ובאשתו מות יומת. ויזרע יצחק בארץ ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים ויברכהו ה'. ויגדל האיש וילך הלוך וגדל עד כי גדל מאד מאד. ויהי לו מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה ויקנאו פלשתים אותו. וכל הבארות אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר. ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי עצום אתה ממנו מאד. וילך משם יצחק ויחן בנחל גרר וישב שם. וישב ויחפר את בארות המים אשר חפרו בימי אברהם אביו אשר הפרו פלשתים אחרי מות אברהם ויקרא להן שמות כשמות אשר קרא להן אביו. ויחפרו עבדי יצחק בנחל וימצאו שם באר מים חיים. וירבו רעי גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו. ויחפרו באר אחרת וירבו גם עליה ויקרא שמה שטנה. ויעתק משם ויחפר באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו והפרינו בארץ. ויעל משם באר שבע. וירא אליו ה' בלילה ההוא ויאמר אנכי אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור אברהם עבדי. ויבן שם מזבח ויקרא בשם ה' ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי יצחק באר. ואבימלך הלך אליו מגרר ואחזת מריעהו ופיכל שר צבאו. ויאמר יצחק אליהם מדוע באתם אלי ואתם שנאתם אותי ותשלחו מאתכם. ויאמרו ראו ראינו כי היה ה' עמך ונאמר תהי נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית עמך. אם תעשה עמנו רעה כאשר לא נגעוך וכאשר עשינו עמך רק טוב ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה'. ויעש להם משתה ויאכלו וישתו. וישכימו בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק וילכו מאתו בשלום. ויהי ביום ההוא ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים. ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר באר שבע עד היום הזה. ויהי עשו בן ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי. ותהיינה מרת רוח ליצחק וליעקב.

ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אותו אל הבור הזה ויד אל תשלחו בו למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו׃ ויהי כאשר בא יוסף אל אחיו ויפשיטו את יוסף את כתנתו את כתנת הפסים אשר עליו׃ ויקחהו וישליכו אותו הבורה והבור רק אין בו מים׃ וישבו לאכל לחם וישאו עיניהם וירא והנה ארחת ישמעאלים באה מגלעד וגמליהם נשאים נכאת וצרי ולט הולכים להוריד מצרים׃ ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע כי נהרג את אחינו וכיסינו את דמו׃ לכו ונמכרנו לישמעאלים וידנו אל תהי בו כי אחינו בשרנו הוא ושמעו אחיו׃ ויעברו אנשים מדנים סחרים וימשכו ויעלו את יוסף מן הבור וימכרו את יוסף לישמעאלים בעשרים כסף ויביאו את יוסף מצרימה׃ וישב ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו׃ וישב אל אחיו ויאמר הילד איננו ואני אנה אני בא׃ ויקחו את כתנת יוסף וישחטו שעיר עזים ויטבלו את הכתנת בדם׃ וישלחו את כתנת הפסים ויביאו אל אביהם ויאמרו זאת מצאנו הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא׃ ויכירה ויאמר כתנת בני חיה רעה אכלה טרף טרף יוסף׃ ויקרע יעקב שמלתיו וישם שק במתניו ויתאבל על בנו ימים רבים׃ ויקומו כל בניו וכל בנותיו לנחמו ויאבה להתנחם ויאמר כי ארד אל בני אבל שאולה ויבך אותו אביו׃ והמדנים מכרו אותו במצרים לפוטיפר סריס פרעה שר הטבחים׃ ויהי יהוה את יוסף ויהי איש מצליח ויהי בבית אדניו המצרי׃ וירא אדניו כי יהוה אתו וכל אשר הוא עשה יהוה מצליח בידו׃ וימצא יוסף חסד בעיניו וישרת אתו ויפקדהו על ביתו וכל יש נתן בידו׃ והיה מאז הפקיד את ביתו ואת כל אשר יש נתן בידו יהוה את בית המצרי בגלל יוסף ויהי ברכת יהוה בכל אשר יש בבית ובשדה׃ ויעזב כל אשר יש ביד יוסף ולא ידע אתו מאומה כי אם הלחם אשר הוא אוכל ויהי יוסף יפה תואר ויפה מראה׃ ויהי אחרי הדברים האלה וישא אשת אדניו את עיניה אל יוסף ותאמר שכבה עמי׃ וימאן ויאמר אל אשת אדניו הן אדני לא ידע אתי מה בבית ואת כל אשר יש לו נתן בידו׃ אין גדול בבית הזה ממני ולא חשך ממני מאומה כי אם אותך באשר את אשתו ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת וחטאתי לאלהים׃ ויהי כדברה אל יוסף יום יום ולא שמע אליה לשכב אצלה להיות עמה׃ ויהי כהיום הזה ויבא הביתה לעשות מלאכתו ואין איש מאנשי הבית שם בבית׃ ותתפשהו בבגדו לאמר שכבה עמי ויעזב בגדו בידה ויברח ויצא החוצה׃ ויהי כראותה כי עזב בגדו בידה ויברח החוצה׃ ותקרא לאנשי ביתה ותאמר להם לאמר ראו הביא לנו איש עברי לצחק בנו בא אלי לשכב עמי ואקרא בקול גדול׃ ויהי כשמעו כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס ויצא החוצה׃ ותנח בגדו אצלה עד בוא אדניו אל ביתו׃ ותדבר אליו כדברים האלה לאמר בא אלי העבד העברי אשר הבאת לנו לצחק בי׃ ויהי כהרימי קולי ואקרא ויעזב בגדו אצלי וינס החוצה׃ ויהי כשמע אדניו את דברי אשתו אשר דברה אלי לאמר כדברים האלה עשה לי עבדך ויחר אפו׃ ויקח אדני יוסף אתו ויתנהו אל בית הסהר מקום אשר אסירי המלך אסורים ויהי שם בבית הסהר׃ ויהי יהוה את יוסף ויט אליו חסד ויתן חנו בעיני שר בית הסהר׃ ויתן שר בית הסהר ביד יוסף את כל האסיר אשר בבית הסהר ואת כל אשר עשים שם הוא עשה׃ אין שר בית הסהר רואה את כל מאומה בידו בהיות יהוה אתו ואשר הוא עשה יהוה מצליח׃ ויהי אחרי הדברים האלה חטא משקה מלך מצרים ואפה לאדניהם למלך מצרים׃ ויקצף פרעה על שני סריסיו על שר המשקים ועל שר האופים׃ ויתן אתם במשמר בית שר הטבחים אל בית הסהר מקום אשר יוסף אסור שם׃ ויפקד שר הטבחים את יוסף אתם וישרת אתם ויהי ימים במשמר׃ וחלמו חלום שניהם איש חלומו כפתרון חלומו אשר לאשר המשקה ואשר לאשר האופה אשר למלך מצרים האסורים בבית הסהר׃ ויבא יוסף אליהם בבקר וירא אתם והנם זעפים׃ וישאל את סריסי פרעה אשר אתו במשמרת בית אדניו לאמר מדוע פניכם רעים היום מתמול׃ ויאמרו אליו חלום חלמנו ופתר אין אתו ויאמר יוסף אליהם הלא לאלהים פתרנות ספרו נא לי׃ ויספר שר המשקים את חלומו ליוסף ויאמר לו בחלומי והנה גפן לפני׃ ובגפן שלשה שרגים והיא כפרחה עלתה נצה הבשילו אשכלתיה ענבים׃ וכוס פרעה בידי ואקח את הענבים ואסחט אתם אל כוס פרעה ואתן הכוס על כף פרעה׃ ויאמר יוסף אליו זה פתרנו שלשת השרגים שלשת ימים הם׃ עוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך והשיבך על כנך ונתת כוס פרעה בידו כמשפט הראשון אשר היית משקהו׃ כי אם זכרתני אתך כאשר יטב לך ועשית נא עמדי חסד והזכרתני אל פרעה והוצאתני מן הבית הזה׃ כי גנב גנבתי מארץ העברים וגם פה לא עשיתי מאומה כי שמו אתי בבור׃ ויאמר שר האופים כי טוב פתר אל יוסף גם אני בחלומי והנה שלשה סלי חרי על ראשי׃ ובסל העליון מכל מאכל פרעה מעשה אופה ועוף אכל אתם מן הסל מעל ראשי׃ ויען יוסף ויאמר זה פתרנו שלשת הסלים שלשת ימים הם׃ עוד שלשת ימים ישא פרעה את ראשך מעליך ותלה אתך על עץ ואכל עוף את בשרך מעליך׃ ויהי ביום השלישי יום הולדת את פרעה ויעש משתה לכל עבדיו וישא את ראש שר המשקים ואת ראש שר האופים בתוך עבדיו׃ וישב את שר המשקים על משקהו ויתן הכוס על כף פרעה׃ ואת שר האופים תלה כאשר פתר להם יוסף׃ ולא זכר שר המשקים את יוסף וישכחהו׃ ויהי מקץ שנתים ימים ופרעה חלם והנה עמד על היאר׃ והנה מן היאר עלות שבע פרות יפות מראה ובריאות בשר ותרעינה באחו׃ והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן מן היאר רעות מראה ודקות בשר ותעמדנה אצל הפרות על שפת היאר׃ ותאכלנה הפרות רעות המראה ודקות הבשר את שבע הפרות יפות המראה והבריאות ויקץ פרעה׃ וישן ויחלם שנית והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד בריאות וטובות׃ והנה שבע שבלים צנמות דקות ושדופות קדים צמחות אחריהן׃ ותבלענה השבלים הדקות והשדופות את שבע השבלים הבריאות והמלאות ויקץ פרעה והנה חלום׃ ויהי בבקר ותפעם רוחו וישלח ויקרא את כל חרטמי מצרים ואת כל חכמיה ויספר פרעה להם חלומו ואין פותר אותם לפרעה׃ וידבר שר המשקים את פרעה לאמר את חטאי אזכיר היום׃ פרעה קצף על עבדיו ויתן אתי במשמר בית שר הטבחים אותי ואת שר האופים׃ ונחלם חלום בלילה אחד אני והוא איש כפתרון חלומו חלמנו׃ ושם אתנו נער עברי עבד לשר הטבחים ונספר לו ויפתר לנו את חלומותינו איש כחלומו פתר׃ והיה כאשר פתר לנו כן היה אותי השיב על כני ואתו תלה׃ וישלח פרעה ויקרא את יוסף ויריצהו מן הבור ויגלח ויחלף שמלתיו ויבא אל פרעה׃ ויאמר פרעה אל יוסף חלום חלמתי ופתר אין אתו ואני שמעתי עליך לאמר תשמע חלום לפתר אתו׃ ויען יוסף את פרעה לאמר בלעדי אלהים יענה את שלום פרעה׃ וידבר פרעה אל יוסף בחלומי הנני עמד על שפת היאר׃ והנה מן היאר עלות שבע פרות בריאות בשר ויפת תואר ותרעינה באחו׃ והנה שבע פרות אחרות עלות אחריהן דלות ורעות תאר מאד ורקות בשר לא ראיתי כהנה ברעה במצרים׃ ותאכלנה הפרות הרקות והרעות את שבע הפרות הבריאות הראשנות׃ ותבאנה אל קרבנה ולא נודע כי באו אל קרבנה ומראיהן רע כאשר בתחלה ואיקץ׃ ואראה בחלומי והנה שבע שבלים עלות בקנה אחד מלאות וטובות׃ והנה שבע שבלים יבשות דקות ושדופות קדים צמחות אחריהן׃ ותבלענה השבלים הדקות את שבע השבלים הטובות ואמר אל חרטמים ואין מגיד לי׃ ויאמר יוסף אל פרעה חלום פרעה אחד הוא את אשר האלהים עשה הגיד לפרעה׃ שבע פרות יפות שבע שנים הנה ושבע שבלים יפות שבע שנים הנה חלום אחד הוא׃ ושבע הפרות הרקות והרעות העלות אחריהן שבע שנים הנה ושבע השבלים הריקות שדופות הקדים יהיו שבע שני רעב הנה׃ הדבר אשר דברתי אל פרעה אשר האלהים עשה הראה את פרעה׃ הנה שבע שנים באות שבע גדול בכל ארץ מצרים׃ וקמו שבע שני רעב אחריהם וכלה כל השבע בארץ מצרים ולא יודע השבע בארץ מפני הרעב ההוא אחריו כי כבד הוא מאד׃ ועל השנות פרעה פעמים כי נכון הדבר מעם האלהים ומהר האלהים לעשתו׃ ועתה יראה פרעה איש נבון וחכם וישיתהו על ארץ מצרים׃ יעש פרעה ויפקד פקידים על הארץ וחמש את ארץ מצרים בשבע שני השבע׃ ויקבצו את כל אכל השנים הטובות הבאות האלה ויצברו בר תחת יד פרעה אכל בערים ושמרו׃ והיה האכל לפקדון לארץ לשבע שני הרעב אשר תהיין בארץ מצרים ולא תכרת הארץ ברעב׃ וייטב הדבר בעיני פרעה ובעיני כל עבדיו׃ ויאמר פרעה אל עבדיו הנמצא כזה איש אשר רוח אלהים בו׃ ויאמר פרעה אל יוסף אחרי הודיע אלהים אותך את כל זאת אין נבון וחכם כמוך׃ אתה תהיה על ביתי ועל פיך ישק כל עמי רק הכסא אגדל ממך׃ ויאמר פרעה אל יוסף ראה נתתי אתך על כל ארץ מצרים׃ ויסר פרעה את טבעתו מעל ידו ויתן אתה על יד יוסף וילבש אתו בגדי שש ויתן רבד הזהב על צוארו׃ וירכב אתו במרכבת המשנה אשר לו ויקראו לפניו אברך ונתון אתו על כל ארץ מצרים׃ ויאמר פרעה אל יוסף אני פרעה ובלעדיך לא ירים איש את ידו ואת רגלו בכל ארץ מצרים׃ ויקרא פרעה שם יוסף צפנת פענח ויתן לו את אסנת בת פוטי פרע כהן און לאשה ויצא יוסף על ארץ מצרים׃ ויוסף בן שלשים שנה בעמדו לפני פרעה מלך מצרים ויצא יוסף מלפני פרעה ויעבר בכל ארץ מצרים׃ ותעש הארץ בשבע שני השבע לקמצים׃ ויקבץ את כל אכל שבע השנים אשר היו בארץ מצרים ויתן האכל בערים אכל שדה העיר אשר סביבתיה נתן בתוכה׃ ויצבר יוסף בר כחול הים הרבה מאד עד כי חדל לספר כי אין מספר׃ וליוסף יולדו שני בנים בטרם תבוא שנת הרעב אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און׃ ויקרא יוסף את שם הבכור מנשה כי נשני אלהים את כל עמלי ואת כל בית אבי׃ ואת שם השני קרא אפרים כי הפרני אלהים בארץ עניי׃ ותכלינה שבע שני השבע אשר היו בארץ מצרים׃ ותחלנה שבע שני הרעב לבוא כאשר אמר יוסף ויהי רעב בכל הארצות ובכל ארץ מצרים היה לחם׃ ותרעב כל ארץ מצרים ויצעק העם אל פרעה ללחם ויאמר פרעה לכל מצרים לכו אל יוסף אשר יאמר לכם תעשו׃ והרעב היה על כל פני הארץ ויפתח יוסף את כל אשר בהם וישבר למצרים ויחזק הרעב בארץ מצרים׃ וכל הארצות באו מצרימה לשבר אל יוסף כי חזק הרעב בכל הארץ׃

ויאמר יעקב אל בניו למה תתראו׃ ויאמר הנה שמעתי כי יש שבר במצרים רדו שמה ושברו לנו משם ונחיה ולא נמות׃ ויאמר יוסף אל אחיו מי אתה ויאמרו אל אביהם ויאמר הן אני אביכם׃ ויאמר יוסף אל אחיו אני יוסף העוד אבי חי ולא יכלו אחיו לענות אתו כי נבהלו מפניו׃ ויאמר יוסף אל אחיו גשו נא אלי ויגשו ויאמר אני יוסף אחיכם אשר מכרתם אתי מצרימה׃ ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הנה כי למחיה שלחני אלהים לפניכם׃ כי זה שנתים הרעב בקרב הארץ ועוד חמש שנים אשר אין חריש וקציר׃ וישלחני אלהים לפניכם לשום לכם שארית בארץ ולהחיות לכם לפליטה גדולה׃ ועתה לא אתם שלחתם אתי הנה כי האלהים ויעשני לאב לפרעה ולאדון לכל ביתו ומושל בכל ארץ מצרים׃ מהרו ועלו אל אבי ואמרתם אליו כה אמר בנך יוסף שמני אלהים אדון לכל מצרים רדה אלי אל תעמד׃ וישבת בארץ גשן והיית קרוב אלי אתה ובניך ובני בניך וצאנך ובקרך וכל אשר לך׃ וכלכלתי אתך שם כי עוד חמש שנים רעב פן תורש אתה וביתך וכל אשר לך׃ והנה עיניכם רואות ועיני אחי בנימין כי פי המדבר אליכם׃ והגדתם לאבי את כל כבודי במצרים ואת כל אשר ראיתם ומהרתם והורדתם את אבי הנה׃ ויפל על צואר בנימין אחיו ויבך ובנימין בכה על צואריו׃ וינשק לכל אחיו ויבך עליהם ואחרי כן דברו אחיו אתו׃ וקול נתן בבית פרעה לאמר באו אחי יוסף ויטב בעיני פרעה ובעיני עבדיו׃ ויאמר פרעה אל יוסף אמר אל אחיך זאת עשו טענו את בעירכם ולכו שובו ארצה כנען׃ וקחו את אביכם ואת בתיכם ובאו אלי ואתנה לכם את טוב ארץ מצרים ואכלו את חלב הארץ׃ ואתה צויתה זאת עשו קחו לכם מארץ מצרים עגלות לטפכם ולנשיכם ונשאתם את אביכם ובאתם׃ ועינכם אל תחס על כליכם כי טוב כל ארץ מצרים לכם הוא׃ ויעשו כן בני ישראל ויתן להם יוסף עגלות על פי פרעה ויתן להם צדה לדרך׃ לכלם נתן לאיש חלפות שמלות ולבנימין נתן שלש מאות כסף וחמש חלפות שמלות׃ ולאביו שלח כזאת עשרה חמרים נשאים מטוב מצרים ועשרה אתנות נשאות בר ולחם ומזון לאביו לדרך׃ וישלח את אחיו ויהלכו ויאמר אליהם אל תרגזו בדרך׃ ויעלו ממצרים ויבאו ארצה כנען אל יעקב אביהם׃ ויגידו לו לאמר עוד יוסף חי וכי הוא משל בכל ארץ מצרים ויפג לבו כי לא האמין להם׃ וידברו אליו את כל דברי יוסף אשר דבר אליהם וירא את העגלות אשר שלח יוסף לשאת אתו ותחי רוח יעקב אביהם׃ ויאמר ישראל רב עוד יוסף בני חי אלכה ואראנו בטרם אמות׃ ויסע ישראל וכל אשר לו ויבא באר שבעה ויזבח זבחים לאלהי אביו יצחק׃ ויאמר אלהים לישראל במראות הלילה ויאמר יעקב יעקב ויאמר הנני׃ ויאמר אנכי האל אלהי אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם׃ אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך׃ ויקם יעקב משבע ויישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו׃ ויקחו את מקנהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה׃ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי גרשון קהת ומררי׃ ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון׃ ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו ובנותיו שלשים ושלשה׃ ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואראלי׃ ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃ אלה בני זלפה אשר נתן לבן ללאה בתו ותלד את אלה ליעקב שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימין׃ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און מנשה ואפרים׃ ובני בנימין בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי וראש מופים וחפים וארד׃ אלה בני רחל אשר ילדה ליעקב כל נפש ארבעה עשר׃ בני דן חשים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב כל נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה יצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש ששים ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשת שנים כל נפש בית יעקב הבאה מצרימה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורות לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובל אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃ ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו׃ ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי׃ ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי שני חיי אבותי בימי מגוריהם׃ ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף׃ ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא׃ ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנין הבהמה אל אדני לפני אדני לא נשאר בלתי אם גויתינו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃ ויאמר יוסף אל העם הן קניתי אתכם היום ואת אדמתכם לפרעה הא לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיו לכם לזרעת השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃ וישם אתה יוסף לחק עד היום הזה על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה׃ וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים וארבעים שנה ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרביתך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד בואי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם׃ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבותי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבותי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ ויראה יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃

ליבא דלא ידע ליה ולא ידע ליה ליבא דלא ידע ליה ולא ידע ליה ליבא דלא ידע ליה ולא ידע ליה

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ויאמר בלעם אל בלק הנצב על עולתיך ואלכה אולי יקרה ה׳ לקראתי ודבר מה יראני והגדתי לך וילך שפי. ויקר אלהים אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר אל שבעת הערכתי ואעל פר ואיל במזבח. ויעל בלעם לקראת נחש בדים ויאמר אליו את שבעת המערכת ערכתי ואעל פר ואיל במזבח. ויאמר ה׳ אל בלעם שוב אל בלק וכה תדבר. וישב אליו והנה נצב על עולתיו הוא ושרי מואב. וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהרי קדם לכה ארה לי יעקב ולכה זעמה ישראל. מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה׳. כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב. מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו. ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי לקב אויבי לקחתיך והנה ברכת ברכת. ויען ויאמר הלא את אשר ישים ה׳ בפי אתו אשמר לדבר. ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם. ויקחהו שדה צופים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל במזבח. ויאמר אל בלק התיצב כה עד אקרתי. ויקר ה׳ אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. ויבא אליו והנה נצב על עולתיו וגו׳ ושרי מואב. ויאמר לו בלק מה דבר ה׳. וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בנו צפור. לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם. הוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה. הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה. לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה׳ אלהיו עמו ותרועת מלך בו. אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו. כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. הן עם כלביא יקום וכאריה יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה. ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא תקבנו גם ברך לא תברכנו. ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר ה׳ אתו אעשה. וילך בלק גם הוא לדרכו ויאמר בלעם אל בלק לך נא אועצך את אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין. נאם שמע אמרי אל ודעת עליון יחזה מחזה שדי נפל וגלוי עינים. מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל. כנחלים נטיו כגנת עלי נהר כאהלים נטע ה׳ כארזים עלי מים. יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו. אל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ. כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו. מברכיך ברוך וארריך ארור. ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב אויבי קראתיך והנה ברכת ברכ זה שלש פעמים. ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבד אכבדך והנה מנעך ה׳ מכבוד. ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר. אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה׳ לעשות טובה או רעה מלבי אשר ידבר ה׳ אתו אתו אדבר. ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אעצה אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין. נאם שמע אמרי אל ויודע דעת עליון מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים. אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת. והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל. וירד מיעקב והאביד שריד מעיר. וירא את עמלק וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וירא את הקיני וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנך. כי אם היתה לבער קין עד מה אשור תשבך. כי עם ספנים מיד כתים ועינו ועבר גם הוא עדי אבד. ויקם וילך וישב למקומו וגם בלק הלך לדרכו.

ויבא בלק גם הוא אל בלעם ויאמר אליו מה פעלת לי בלעם. ויאמר אליו כאשר דבר אלי כן עשיתי לו. ויאמר בלק אל בלעם הלא קרא קראתי אליך למה הלכת לי הלא אכבדך כבד. ויאמר בלעם אל בלק הנה באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר. ויאמר בלק אל בלעם לכה נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם. ויקחהו שדה צופים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל במזבח. ויאמר אל בלק התיצב כה עד אקרתי. ויקר ה׳ אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. ויבא אליו והנה נצב על עולתיו הוא ושרי מואב. ויאמר לו בלק מה דבר ה׳. וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בנו צפור. לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם. הוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה. הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה. לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל ה׳ אלהיו עמו ותרועת מלך בו. אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו. כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. הן עם כלביא יקום וכאריה יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה. ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא תקבנו גם ברך לא תברכנו. ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר ה׳ אתו אעשה. וילך בלק גם הוא לדרכו ויאמר בלעם אל בלק לך נא אועצך את אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין. נאם שמע אמרי אל ודעת עליון יחזה מחזה שדי נפל וגלוי עינים. מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל. כנחלים נטיו כגנת עלי נהר כאהלים נטע ה׳ כארזים עלי מים. יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו. אל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ. כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו. מברכיך ברוך וארריך ארור. ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב אויבי קראתיך והנה ברכת ברכ זה שלש פעמים. ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבד אכבדך והנה מנעך ה׳ מכבוד. ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר. אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי ה׳ לעשות טובה או רעה מלבי אשר ידבר ה׳ אתו אתו אדבר. ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אעצה אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין. נאם שמע אמרי אל ויודע דעת עליון מחזה שדי יחזה נפל וגלוי עינים. אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת. והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל. וירד מיעקב והאביד שריד מעיר. וירא את עמלק וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וירא את הקיני וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנך. כי אם היתה לבער קין עד מה אשור תשבך. כי עם ספנים מיד כתים ועינו ועבר גם הוא עדי אבד. ויקם וילך וישב למקומו וגם בלק הלך לדרכו.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ב"ה

ומה שכתב כבוד מעלתו שהרב הגאון מוהר"ר יעקב ליסר זצ"ל הסכים לדברי הרב מוהר"ר יוסף שאלתי ממנו אם הסכים לדבריו בכל ענין וענה לי שלא הסכים לדבריו בכל ענין אלא שהסכים לו בענין אחד שהוא מותר לשחוט בהמה בשבת לצורך מילה אבל לא בשאר ענינים שהרב מוהר"ר יוסף כתב שהוא מותר לשחוט בהמה בשבת לצורך מילה ולצורך שבת ולצורך יום טוב ולצורך חולה שאין בו סכנה ולצורך עוברת לעשות

ר׳ לב בר מני בשם ר׳ יוחנן. ר׳ יוחנן אמר בשם ר׳ יוסי בן זמרא. ר׳ יוסי בן זמרא אמר

ומי שנתן עין בדבר ואמר שיש לו ראיה שהוא שלו, אין נותנין לו אלא ע"פ בית דין. ואם נתנו לו בלא בית דין, אין בכך כלום. ואם אמר לו בפני בית דין שהוא שלו, אין נותנין לו עד שיביא ראיה

ויקרא רבה פרשה ל"ד

ויקרא רבי חנינא בשם רבי יוסי בן זמרא, כל מקום שנאמר בו ויקרא, אינו אלא לשון חיבה, ויקרא לו בלשון שהוא נוח לו.

ואם לאו אין מפסיקין. ואמאי הא קא מפסיק בקריאת שמע, אמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מפני שהוא כמקבל עליו עול מלכות שמים. אמר ליה ריש לקיש לרבי יוחנן, מנלן דמקבל עליו עול מלכות שמים? אמר ליה, דכתיב הנה אנכי שולח מלאך לפניך לשמרך בדרך ולהביאך אל המקום אשר הכנתי. ואמר רבי יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא, מאי דכתיב שמע ישראל ה' אלהינו ה' אחד? אמר ליה, כך אמר לי רבי יוסי בן זמרא, מפני שהוא כמקבל עליו עול מלכות שמים. אמר ליה, אי הכי, אפילו מקבל עליו עול מלכות שמים נמי, אי אפשר, דכתיב ואהבת את ה' אלהיך

...ם ...ן ...ן ...ן

מגלת לבנה

[illegible]

[illegible] לא אמר מוכר לקונה שלך הבית שבעיר פלוני ושלך הבור שבשדה פלוני, אלא אומר לו בית כור בשדה פלוני ובית סאתים בעיר פלונית. ר' יהודה אומר אף בית כור בשדה פלוני ובית סאתים בעיר פלונית, שכן מוכר לקונה אינו מוכר לו אלא מה שיש לו בתוך שלו. [illegible] שכן מוכר לקונה אינו מוכר לו אלא מה שיש לו בתוך שלו. [illegible] לא אמר מוכר לקונה שלך הבית שבעיר פלוני ושלך הבור שבשדה פלוני, אלא אומר לו בית כור בשדה פלוני ובית סאתים בעיר פלונית. ר' יהודה אומר אף בית כור בשדה פלוני ובית סאתים בעיר פלונית, שכן מוכר לקונה אינו מוכר לו אלא מה שיש לו בתוך שלו.

[illegible] אמר ר' יהודה בן בתירא, מעשה בשני בני אדם שבאו לפני רבן יוחנן בן זכאי, אחד אמר לחבירו שלך הבית שבעיר פלוני ושלך הבור שבשדה פלוני, ולא היה שם לא בית ולא בור. אמר להם רבן יוחנן בן זכאי, לא הפסיד זה בבור ולא הפסיד זה בבית, אלא זה יבנה לו בית ויחפור לו בור. [illegible] אמר ר' יהודה בן בתירא, מעשה בשני בני אדם שבאו לפני רבן יוחנן בן זכאי, אחד אמר לחבירו שלך הבית שבעיר פלוני ושלך הבור שבשדה פלוני, ולא היה שם לא בית ולא בור. אמר להם רבן יוחנן בן זכאי, לא הפסיד זה בבור ולא הפסיד זה בבית, אלא זה יבנה לו בית ויחפור לו בור.

[illegible] אמר ר' יהודה בן בתירא, מעשה בשני בני אדם שבאו לפני רבן יוחנן בן זכאי, אחד אמר לחבירו שלך הבית שבעיר פלוני ושלך הבור שבשדה פלוני, ולא היה שם לא בית ולא בור. אמר להם רבן יוחנן בן זכאי, לא הפסיד זה בבור ולא הפסיד זה בבית, אלא זה יבנה לו בית ויחפור לו בור. [illegible] אמר ר' יהודה בן בתירא, מעשה בשני בני אדם שבאו לפני רבן יוחנן בן זכאי, אחד אמר לחבירו שלך הבית שבעיר פלוני ושלך הבור שבשדה פלוני, ולא היה שם לא בית ולא בור. אמר להם רבן יוחנן בן זכאי, לא הפסיד זה בבור ולא הפסיד זה בבית, אלא זה יבנה לו בית ויחפור לו בור.

משנה. שור שנגח את השור ומת, בעל השור הרע משלם חצי נזק, והבעלים נוטלים את השור המת וחצי השור החי. נגח שור התם את שור המועד ומת, בעל השור הרע משלם חצי נזק, והבעלים נוטלים את השור המת וחצי השור החי. נגח שור המועד את שור התם ומת, בעל השור הרע משלם נזק שלם, והבעלים נוטלים את השור המת. נגח שור המועד את שור המועד ומת, בעל השור הרע משלם חצי נזק, והבעלים נוטלים את השור המת וחצי השור החי.

גמרא. מנא הני מילי? אמר רב יהודה אמר שמואל, דאמר קרא: "ומכרו את השור החי וחצו את כספו וגם את המת יחצון". מכרו את השור החי וחצו את כספו, וגם את המת יחצון. מכרו את השור החי וחצו את כספו, וגם את המת יחצון. מכרו את השור החי וחצו את כספו, וגם את המת יחצון.

ליה מסייע ליה מדתניא בן עזאי אומר
קל וחומר בן קל וחומר הוא ומה אם
בשר ודם שאין מכירו אלא שלשה חדשים
בלבד אמרה תורה לא תתעב אדומי שהוא
אחיך ואין אחיך אלא שלשה חדשים בלבד
שנאמר לא תועבו אדומי כי אחיך הוא
אבשלום שהיה מכירו עשר שנים ועשה
לו כל מה שעשה לא כל שכן אלא מה
אבשלום שהיה מכירו עשר שנים ועשה
לו כל מה שעשה אמרה תורה לא תתעב
אדומי שהוא אחיך ואין אחיך אלא שלשה
חדשים בלבד שנאמר לא תועבו אדומי כי
אחיך הוא אבל מצרי לא שהיה מכירו
עשרים שנה שנאמר בנים דור שלישי
יעשו להם בבתי ואין בבתי אלא עשרים
שנה שנאמר ויהי מקץ עשרים שנה לשלמה
את שני בתיו ואת כל חפצו אשר חשק
לעשות אמרה תורה לא תתעב מצרי שהוא
אחיך ואין אחיך אלא עשרים שנה בלבד
שנאמר לא תועבו מצרי כי גר היית בארצו
ואין גר אלא עשרים שנה שנאמר ובני
ישראל ישבו במצרים שלשים שנה ושתים
עשרה שנה ואין שלשים ושתים עשרה שנה
אלא עשרים שנה שנאמר ויהי מקץ עשרים
שנה ושתי מאות שנה ויצאו כל צבאות
ה' מארץ מצרים ואין שתי מאות שנה
אלא עשרים שנה שנאמר ומושב בני
ישראל אשר ישבו במצרים ואין מושב

ליה מר ליה מר ליה

ליה מר ליה מר ליה

ליה ליה ליה

ליב ליבוש בן יצחק הלוי ז"ל

מכתב ל"ה.

מאת יהודה הלוי לר' יצחק.

בעניין הדקדוק. בעניין שאלה שהיה לו עם חבר בענין הדקדוק. בעניין הבדלים בין הלשונות. בעניין הבדלים בין הלשונות. בעניין הבדלים בין הלשונות

ליבו ויגד לו את כל הדברים האלה ויקרא
לו ויאמר הנה נא שמענו כי איש חסיד
אתה נכבד בכל אשר יאמרו כל העם עתה
לכן שלח ונקחה אליך ותדבר מאתה
ותשמע דבריה ותגד לנו ונעשה את אשר
תדבר אליו ויאמר אליהם אברהם אם
יש את נפשכם לקבר את מתי מלפני
שמעוני ופגעו לי בעפרון בן צחר
והמערה אשר לו אשר בקצה שדהו
בכסף מלא יתננה לי בתוככם לאחזת
קבר ועפרון ישב בתוך בני חת ויען
עפרון החתי את אברהם באזני בני חת
לכל באי שער עירו לאמר לא אדני
שמעני השדה נתתי לך והמערה אשר
בו לך נתתיה לעיני בני עמי נתתיה
לך קבר מתך ויען אברהם לפני עם
הארץ ויאמר אל עפרון אך אם אתה
לו שמעני נתתי כסף השדה קח ממני
ואקברה את מתי שמה ויען עפרון את
אברהם לאמר לו אדני שמעני ארץ
ארבע מאות שקל כסף ביני ובינך
מה היא ואת מתך קבר ויהי שדה
עפרון אשר במכפלה אשר לפני ממרא
השדה והמערה אשר בו לו ולכל הגבול
אשר סביבו נתן לאברהם לקנין לעיני
בני חת בכל באי שער עירו ואחרי כן
קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת
שדה המכפלה על פני ממרא הוא חברון
בארץ כנען ויקם השדה והמערה אשר
בו לאברהם לאחזת קבר מאת בני חת
ואברהם זקן בא בימים וה' ברך את
אברהם בכל ויאמר אברהם אל עבד
ביתו המשל בכל אשר לו שים נא ידך
תחת ירכי ואשבעך בה' אלהי השמים
ואלהי הארץ אשר לא תקח אשה לבני
מבנות הכנעני אשר אנכי יושב בקרבו
כי אם אל ארצי ואל מולדתי תלך
ולקחת אשה לבני ליצחק ויאמר אליו
העבד אולי לא תאבה האשה ללכת
אחרי אל הארץ הזאת השב אשיב את
בנך אל הארץ אשר יצאת משם ויאמר
אליו אברהם השמר לך פן תשיב את
בני שמה ה' אלהי השמים אשר לקחני
מבית אבי ומארץ מולדתי ואשר דבר
לי ואשר נשבע לי לאמר לזרעך אתן
את הארץ הזאת הוא ישלח מלאכו
לפניך ולקחת אשה לבני משם ואם לא
תאבה האשה ללכת אחריך ונקית
מאלתי זאת רק את בני לא תשב שמה
וישם העבד את ידו תחת ירך אברהם
אדניו וישבע לו על הדבר הזה ויקח
העבד עשרה גמלים מגמלי אדניו וילך
וכל טוב אדניו בידו ויקם וילך אל
ארם נהרים אל עיר נחור ויברך הגמלים
מחוץ לעיר אל באר המים לעת ערב
לעת צאת השואבות ויאמר ה' אלהי
אדני אברהם הקרה נא לפני היום
והעשה חסד עם אדני אברהם הנה אנכי
נצב על עין המים ובנות אנשי העיר
יוצאות לשאב מים והיה הנערה אשר
אומר אליה הטי נא כדך ואשתה ואמרה
שתה וגם גמליך אשקה אותה הוכחת
לעבדך ליצחק ובה אדע כי עשית חסד
עם אדני ויהי הוא טרם כלה לדבר
והנה רבקה יוצאת אשר ילדה למלכה
אשת נחור אחי אברהם וכדה על שכמה
והנערה טובת מראה מאד בתולה ואיש
לא ידעה ותרד העין ותמלא כדה ותעל
וירץ העבד לקראתה ויאמר הגמיאיני
נא מעט מים מכדך ותאמר שתה אדני
ותמהר ותורד כדה על ידה ותשקהו
ותכל להשקותו ותאמר גם לגמליך
אשאב עד אם כלו לשתות ותמהר
ותערה כדה אל השקת ותרץ עוד אל
הבאר לשאב ותשאב לכל גמליו והאיש
משתאה לה מחריש לדעת הצליח ה'
דרכו אם לא ויהי כאשר כלו הגמלים
לשתות ויקח האיש נזם זהב בקע משקלו
ושני צמידים על ידיה עשרה זהב
משקלם ויאמר למי את בתי הגידי נא לי
היש בבית אביך מקום לנו ללון ותאמר
אליו בת בתואל אנכי בן מלכה ליונה
אשר ילדה לנחור ותאמר אליו גם תבן
גם מספוא רב עמנו גם מקום ללון
ויקד האיש וישתחו לה' ויאמר ברוך ה'
אלהי אדני אברהם אשר לא עזב חסדו
ואמתו מעם אדני אנכי בדרך נחני בית
אחי אדני ותרץ הנערה ותגד לבית אמה
כדברים האלה ותרץ רבקה ותקרא
לאברהם אחיה לבן ויצא לבן אל האיש
החוצה אל העין והנה נזם ואת הצמידים
על ידי אחותו וכאשר שמע את דברי
רבקה אחותו לאמר כה דבר אלי האיש
ויבא אל האיש והנה עמד על הגמלים
על העין ויאמר בא ברוך ה' למה תעמד
בחוץ ואנכי פניתי הבית ומקום לגמלים
ויבא האיש הבית ויפתח החמרים ויתן
תבן ומספוא לגמלים ומים לרחץ רגליו
ורגלי האנשים אשר אתו וישם לפניו
לאכל ולא אכל עד אם דברתי דברי
ויאמר דבר ויאמר עבד אברהם אנכי
וה' ברך את אדני מאד ויגדל ויתן לו
צאן ובקר וכסף וזהב ועבדים ושפחות
וגמלים וחמרים ותלד שרה אשת אדני
בן לאדני אחרי זקנתה ויתן לו את כל
אשר לו ואשבעני אדני לאמר לא תקח
אשה לבני מבנות הכנענים אשר אנכי
יושב בארצו אם לא אל בית אבי תלך
ואל משפחתי ולקחת אשה לבני ואמר
אל אדני אולי לא תלך האשה אחרי
ויאמר אלי ה' אשר התהלכתי לפניו
ישלח מלאכו אתך והצליח דרכך ולקחת
אשה לבני ממשפחתי ומבית אבי אז
תנקה מאלתי כי תבוא אל משפחתי
ואשר לא יתנו לך והיית נקי מאלתי
ואבוא היום על העין ואומרה ה' אלהי
אדני אברהם אם יש נא מצליח דרכי
אשר אנכי הולך עליה הנה אנכי נצב
על עין המים והיה העלמה היוצאת
לשאוב ואמרתי אליה השקיני נא מעט
מים מכדך ואמרה אלי גם אתה שתה
וגם לגמליך אשאב היא האשה אשר
הוכיח ה' לבן אדני ותמהר רבקה
ותרד על שכמה ותאמר אלי שתה וגם
גמליך אשקה ואשתה ואשקה גם את
הגמלים ואשאל אותה ואומר הבת מי
את ותאמר בת בתואל בן נחור אשר
ילדה לו מלכה ואשם הנזם על אפה
והצמידים על ידיה ואקד וישתחו לה'
ואברך את ה' אלהי אדני אברהם אשר
הנחני בדרך אמת לקחת את בת אחי
אדוני לבנו ועתה אם יש אתכם עשים
חסד ואמת הגידו לי ואם לא הגידו לי
ואפנה על ימין או על שמאל ויען לבן
ובתואל ויאמרו מה' יצא הדבר לא
נוכל דבר אליך רע או טוב הנה רבקה
לפניך קח ולך ותהי אשת אדון בנו
כאשר דבר ה' ויהי כאשר שמע עבד
אברהם את דבריהם וישתחו ארצה לה'
ויוצא העבד כלי כסף וכלי זהב ובגדים
ויתן לרבקה ומגדנות נתן לאחיה ולאמה
ויאכלו וישתו הוא והאנשים אשר עמו
וילינו ויקומו בבקר ויאמר שלחוני
לאדני ותאמר אחיה ואמה תשב הנערה
אתנו ימים או עשור אחר תלך ויאמר
אליהם אל תאחרו אתי וה' הצליח דרכי
שלחוני ואלכה לאדני ויאמרו נקרא
לנערה ונשאלה את פיה ויקראו לרבקה
ויאמרו אליה התלכי את עם האיש הזה
ותאמר אלך ותשלחו את רבקה אחותם
ואת מנקתה ואת עבד אברהם ואנשיו
ויברכו את רבקה ויאמרו לה אחתנו את
היי לאלפי רבבה ויירש זרעך את שער
שונאיו ותקם רבקה ונערותיה ותרכבנה
על הגמלים ותלכנה אחרי האיש ויקח
העבד את רבקה וילך והנה יצחק בא
מבוא באר לחי ראי והוא יושב בארץ
הנגב ויצא יצחק לשוח בשדה לפנות
ערב וישא עיניו וירא והנה גמלים
באים ורבקה משאה עיניה ותרא את
יצחק ותפל מעל הגמל ותאמר אל העבד
מי האיש הזה ההלך בשדה לקראתנו
ויאמר העבד הוא אדני ותקח הצעיף
ותתכס ויספר העבד ליצחק את כל
הדברים אשר עשה ויבא יצחק האהלה
שרה אמו ויקח את רבקה ותהי לו לאשה
ויאהבה ויתנחם יצחק אחרי אמו ויוסף
אברהם ויקח אשה ושמה קטורה ותלד
לו את זמרן ואת יקשן ואת מדן ואת
מדין ואת ישבק ואת שוח ויקשן ילד
את שבא ואת דדן ובני דדן היו אשורים
ולטושים ולאמים ובני מדין עיפה
ועפר וחנוך ואבידע ואלדעה כל אלה
בני קטורה ויתן אברהם את כל אשר לו
ליצחק ולבני הפלגשים אשר לאברהם
נתן אברהם מתנות ויגרשם מעל יצחק
בנו בעודנו חי קדמה אל ארץ קדם
ואלה ימי שני חיי אברהם אשר חי מאה
שנה ושבעים שנה וחמש שנים ויגוע
אברהם וימת בשיבה טובה זקן ושבע
ויאסף אל עמיו ויקברו אתו יצחק
וישמעאל בניו אל מערת המכפלה אל
שדה עפרון בן צחר החתי אשר על פני
ממרא השדה אשר קנה אברהם מאת בני
חת שם קברו אברהם ושרה אשתו ויהי
אחרי מות אברהם ויברך אלהים את
יצחק בנו וישב יצחק עם באר לחי ראי
ואלה תולדות ישמעאל בן אברהם אשר
ילדה הגר המצרית שפחת שרה לאברהם
ואלה שמות בני ישמעאל בשמותם
בתולדתם בכור ישמעאל נבית ואחר
קדר ואדבאל ומבשם ומשמע ודומה
ומשא חדד ותימא יטור נפיש וקדמה
אלה בני ישמעאל ואלה שמותם בחצרתם
ובטירתם שנים עשר נשיאים לאמתם
ואלה שני חיי ישמעאל מאת שנה
ושלשים שנה וחמש שנים ויגוע וימת
ויאסף אל עמיו וישכנו חוילה עד שור
אשר על פני מצרים בבואך אשורה על
פני כל אחיו נפל ואלה תולדות יצחק
בן אברהם אברהם הוליד את יצחק
ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את
רבקה בת בתואל הארמי מפדן ארם
אחות לבן הארמי לו לאשה ויעתר יצחק
לה' לנכח אשתו כי עקרה היא ויעתר
לו ה' ותהר רבקה אשתו ויתרוצצו
הבנים בקרבה ותאמר אם כן למה זה
אנכי ותלך לדרש את ה' ויאמר ה' לה
שני גוים בבטנך ושני לאמים ממעיך
יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר
ויהי ימיה ללדת והנה תומם בבטנה
ויצא הראשון אדמוני כלו כאדרת שער
ויקראו שמו עשו ואחרי כן יצא אחיו
ידו אחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב
ויהי יצחק בן שישים שנה בלדת אותם
ויגדלו הנערים ויהי עשו איש יודע
ציד איש שדה ויעקב איש תם יושב
אהלים ויאהב יצחק את עשו כי ציד
בפיו ורבקה אהבת את יעקב ויזד יעקב
נזיד ויבא עשו מן השדה והוא עיף
ויאמר עשו אל יעקב הלעיטני נא מן
האדם האדם הזה כי עיף אנכי על כן
קרא שמו אדום ויאמר יעקב מכרה כיום
את בכרתך לי ויאמר עשו הנה אנכי
הולך למות ולמה זה לי בכרה ויאמר
יעקב השבעה לי כיום את בכרתך לי
וישבע לו וימכר את בכרתו ליעקב
ויעקב נתן לעשו לחם ונזיד עדשים
ויאכל וישת ויקם וילך ויבז עשו את
הבכרה ויהי רעב בארץ מלבד הרעב
הראשון אשר היה בימי אברהם וילך
יצחק אל אבימלך מלך פלשתים גררה
וירא אליו ה' ויאמר אל תרד מצרימה
שכן בארץ אשר אמר אליך וגר בארץ
הזאת והייתי עמך ואברכך כי לך ולזרעך
אתן את כל הארצות האל ואקים את
השבועה אשר נשבעתי לאברהם אביך
והרביתי את זרעך ככוכבי השמים ונתתי
לזרעך את כל הארצות האל והתברכו
בזרעך כל גוי הארץ עקב אשר שמע
אברהם בקולי וישמר משמרתי מצותי
חקותי ותורותי ויישב יצחק בגרר
וישאלו אנשי המקום לאשתו ויאמר
אחתי היא כי ירא היה לאמר אשתי פן
יהרגוני אנשי המקום על רבקה כי יפת
מראה היא ויהי כי ארכו לו שם הימים
וישקף אבימלך מלך פלשתים בעד
החלון וירא והנה יצחק מצחק את רבקה
אשתו ויקרא אבימלך ליצחק ויאמר
אך הנה אשתך היא ואיך אמרת אחתי
היא ויאמר אליו יצחק כי אמרתי פן
אמות עליה ויאמר אבימלך מה זאת
עשית לנו כמעט שכב אחד העם את
אשתך והבאת עלינו אשמה ויצו אבימלך
את כל העם לאמר הנוגע באיש הזה
ובאשתו מות יומת ויזרע יצחק בארץ
ההוא וימצא בשנה ההוא מאה שערים
ויברכהו ה' ויגדל האיש וילך הלוך
וגדל עד כי גדל מאד מאד ויהי לו
מקנה צאן ומקנה בקר ועבדה רבה
ויקנאו פלשתים אותו וכל הבארות
אשר חפרו עבדי אביו בימי אברהם
אביו סתמום פלשתים וימלאום עפר
ויאמר אבימלך אל יצחק לך מעמנו כי
עצמת ממנו מאד מאד וילך משם יצחק
ויחן בנחל גרר וישב שם ויחפר יצחק
את באר המים אשר חפרו בימי אברהם
אביו אשר סתמו פלשתים אחרי מות
אברהם ויקרא להם שמות כשמות אשר
קרא להם אביו ויחפרו עבדי יצחק בנחל
וימצאו שם באר מים חיים ויריבו רעי
גרר עם רעי יצחק לאמר לנו המים
ויקרא שם הבאר עשק כי התעשקו עמו
ויחפרו באר אחרת ויריבו גם עליה
ויקרא שמה שטנה ויעתק משם ויחפר
באר אחרת ולא רבו עליה ויקרא שמה
רחובות ויאמר כי עתה הרחיב ה' לנו
ופרינו בארץ ויעל משם באר שבע
ויראה אליו ה' בלילה ההוא ויאמר אנכי
אלהי אברהם אביך אל תירא כי אתך
אנכי וברכתיך והרביתי את זרעך בעבור
אברהם עבדי ויבן שם מזבח ויקרא
בשם ה' ויט שם אהלו ויכרו שם עבדי
יצחק באר ואבימלך הלך אליו מגרר
ואחזת מריעהו ופיכל שר צבאו ויאמר
יצחק אליהם מדוע באתם אלי ואתם
שנאתם אתי ותשלחו מאתכם ויאמרו
ראו ראינו כי היה ה' עמך ונאמר תהי
נא אלה בינינו בינך ונכרתה ברית
עמך אם תעשה עמנו רע כאשר לא
נגעוך וכאשר עשינו עמך רק טוב
ונשלחך בשלום אתה עתה ברוך ה'
ויעש להם משתה ויאכלו וישתו וישכמו
בבקר וישבעו איש לאחיו וישלחם יצחק
וילכו מאתו בשלום ויהי ביום ההוא
ויבאו עבדי יצחק ויגידו לו על אודות
הבאר אשר חפרו ויאמרו לו מצאנו מים
ויקרא אתה שבעה על כן שם העיר
באר שבע עד היום הזה ויהי עשו בן
ארבעים שנה ויקח אשה את יהודית בת
בארי החתי ואת בשמת בת אילון החתי
ותהיינה מרת רוח ליצחק וליעקב
ויהי כי זקן יצחק ותכהין עיניו מראת
ויקרא את עשו בנו הגדול ויאמר אליו
בני ויאמר אליו הנני הנה נא זקנתי לא
ידעתי יום מותי ועתה שא נא כליך
תליך וקשתך וצא השדה וצודה לי ציד
ועשה לי מטעמים כאשר אהבתי ובא לי
ואברכך לפני מותי ורבקה שמעת
בדבר יצחק אל עשו בנו וילך עשו
השדה לצוד ציד להביא ורבקה אמרה
אל יעקב בנה לאמר הנה שמעתי את
אביך מדבר אל עשו אחיך לאמר הביאה
לי ציד ועשה לי מטעמים ואכלה ואברכך
לפני ה' לפני מותי ועתה בני שמע בקולי
לאשר אנכי מצוה אותך לך נא אל הצאן
וקח לי משם שני גדיי עזים טובים
ואעשה אתם מטעמים לאביך כאשר
אהב ובאת לאביך ואכל בעבור אשר
יברכך לפני מותו ויאמר יעקב אל רבקה
אמו הן עשו אחי איש שעיר ואנכי איש
חלק אולי ימשני אבי והייתי בעיניו
כמתעתע והבאתי עלי קללה ולא ברכה
ותאמר לו אמו עלי קללתך בני אך שמע
בקולי ולך קח לי ויילך ויקח ויבא
לאמו ותעש אמו מטעמים כאשר אהב
אביו ותקח רבקה את בגדי עשו בנה
הגדול החמודת אשר אתה בבית ותלבש
את יעקב בנה הקטן ואת עורות גדיי
העזים הלבישה על ידיו ועל חלקת צואריו
ותתן את המטעמים ואת הלחם אשר
עשתה ביד יעקב בנה ויבא אל אביו
ויאמר אבי ויאמר הנני מי אתה בני
ויאמר יעקב אל אביו אנכי עשו בכרך
עשיתי כאשר דברת אלי קום נא שבה
ואכלה מצידי בעבור תברכני נפשך
ויאמר יצחק אל בנו מה זה מהרת למצא
בני ויאמר כי הקרה ה' אלהיך לפני
ויאמר יצחק אל יעקב גשה נא ואמשך
בני האתה זה בני עשו אם לא ויגש
יעקב אל יצחק אביו וימשהו ויאמר
הקול קול יעקב והידים ידי עשו ולא
הכירו כי היו ידיו כידי עשו אחיו
שעירות ויברכהו ויאמר אתה זה בני
עשו ויאמר אני ויאמר הגישה לי ואכלה
מציד בני בעבור תברכך נפשי ויגש לו
ויאכל ויבא לו יין וישת ויאמר אליו
יצחק אביו גשה נא ושקה לי בני ויגש
וישק לו ויריח את ריח בגדיו ויברכהו
ויאמר ראה ריח בני כריח שדה אשר
ברכו ה' ויתן לך האלהים מטל השמים
ומשמני הארץ ורב דגן ותירוש יעבדוך
עמים וישתחוו לך לאמים הוה גביר
לאחיך וישתחוו לך בני אמך ארריך
ארור וברכיך ברוך ויהי ככלות יצחק
לברך את יעקב ויהי אך יצא יצא יעקב
מאת פני יצחק אביו ועשו אחיו בא
מצידו ויעש גם הוא מטעמים ויבא
לאביו ויאמר לאביו יקם אבי ויאכל
מציד בנו בעבור תברכני נפשך ויאמר
לו יצחק אביו מי אתה ויאמר אני בנך
בכרך עשו ויחרד יצחק חרדה גדולה עד
מאד ויאמר מי אפוא הוא הצד ציד
ויבא לי ואכל מכל בטרם תבוא ואברכהו
גם ברוך יהיה ויהי כשמע עשו את דברי
אביו ויצעק צעקה גדולה ומרה עד מאד
ויאמר לאביו ברכני גם אני אבי ויאמר
בא אחיך במרמה ויקח ברכתך ויאמר
הכי קרא שמו יעקב ויעקבני זה פעמים
את בכרתי לקח והנה עתה לקח ברכתי
ויאמר הלא אצלת ברכה לי ויען יצחק
ויאמר לעשו הן גביר שמתיהו לך ואת
כל אחיו נתתי לו לעבדים ודגן ותירוש
סמכתיו ולך מה אעשה בני ויאמר עשו
אל אביו הברכה אחת היא לך אבי
ברכני גם אני אבי ויישא עשו קולו
ויבך ויען יצחק אביו ויאמר אליו הנה
משמני הארץ יהיה מושבך ומטל השמים
מעל ועל חרבך תחיה ואת אחיך תעבד
והיה כאשר תריד ופרקת עלו מעל צוארך
ויעטם עשו את יעקב על הברכה אשר
ברכו אביו ויאמר עשו בלבו יקרבו ימי
אבל אבי ואהרגה את יעקב אחי ויגד
לרבקה את דברי עשו בנה הגדול
ותשלח ותקרא ליעקב בנה הקטן
ותאמר אליו הנה עשו אחיך מתנחם
לך להרגך ועתה בני שמע בקולי וקום
ברח לך אל לבן אחי חרנה וישבת עמו
ימים אחדים עד אשר תשוב חמת אחיך
ושב אף אחיך ממך ושכח את אשר עשית
לו ושלחתי ולקחתיך משם למה
אשכל גם שניכם יום אחד ותאמר רבקה
אל יצחק קצתי בחיי מפני בנות חת אם
לקח יעקב אשה מבנות חת כאלה מבנות
הארץ למה לי חיים ויקרא יצחק אל
יעקב ויברכהו ויצום ויאמר לו לא תקח
אשה מבנות כנען קום לך פדנה ארם
בית בתואל אבי אמך וקח לך משם אשה
מבנות לבן אחי אמך ואל שדי יברך
אתך ויפר אתך והרבך והיית לקהל
עמים ויתן לך את ברכת אברהם לך
ולזרעך אתך לרשתך את ארץ מגוריך
אשר נתן אלהים לאברהם ויישלח יצחק
את יעקב וילך פדנה ארם אל לבן בן
בתואל הארמי אחי רבקה אם יעקב
ועשו ויראה עשו כי ברך יצחק את
יעקב ושלח אתו פדנה ארם לקחת לו
משם אשה בברכו אתו ויצו עליו לאמר
לא תקח אשה מבנות כנען ויילך יעקב
אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם
וירא עשו כי רעות בנות כנען בעיני
יצחק אביו וילך עשו אל ישמעאל
ויקח את מחלת בת ישמעאל בן אברהם
אחות נבית על נשיו לו לאשה ויצא
יעקב מבאר שבע וילך חרנה ויפגע
במקום וילן שם כי בא השמש ויקח
מאבני המקום וישם מראשתיו וישכב
במקום ההוא ויחלם והנה סלם מצב
ארצה וראשו מגיע השמימה והנה
מלאכי אלהים עלים וירדים בו והנה ה'
נצב עליו ויאמר אני ה' אלהי אברהם
אביך ואלהי יצחק הארץ אשר אתה שכב
עליה לך אתננה ולזרעך והיה זרעך
כעפר הארץ ופרצת ימה וקדמה וצפונה
ונגבה ונברכו בך כל משפחת האדמה
ובזרעך והנה אנכי עמך ושמרתיך בכל
אשר תלך והשבתיך אל האדמה הזאת
כי לא אעזבך עד אשר אם עשיתי את
אשר דברתי לך ויקץ יעקב משנתו
ויאמר אכן יש ה' במקום הזה ואנכי לא
ידעתי ויירא ויאמר מה נורא המקום הזה
אין זה כי אם בית אלהים וזה שער
השמים ויישכם יעקב בבקר ויקח את
האבן אשר שם מראשתיו וישם אתה
מצבה ויצק שמן על ראשה ויקרא את
שם המקום ההוא בית אל ואולם לוז
שם העיר לראשונה ויידר יעקב נדר
לאמר אם יהיה אלהים עמדי ושמרני
בדרך הזה אשר אנכי הולך ונתן לי לחם
לאכל ובגד ללבש ושבתי בשלום אל בית
אבי והיה ה' לי לאלהים והאבן הזאת
אשר שמתי מצבה יהיה בית אלהים
וכל אשר תתן לי עשר אעשרנו לך
וישא יעקב רגליו וילך ארצה בני קדם
וירא והנה באר בשדה והנה שם שלשה
עדרי צאן רבצים עליה כי מן הבאר
ההוא ישקו העדרים והאבן גדולה על
פי הבאר ונאספו שמה כל העדרים
וגללו את האבן מעל פי הבאר והשקו
את הצאן והשיבו את האבן על פי הבאר
למקמה ויאמר להם יעקב אחי מנין
אתם ויאמרו מחרן אנחנו ויאמר להם
הידעתם את לבן בן נחור ויאמרו ידענו
ויאמר להם השלום לו ויאמרו שלום
והנה רחל בתו בא עם הצאן ויאמר הן
עוד היום גדול לא עת האסף המקנה
השקו הצאן ולכו רעו ויאמרו לא נוכל
עד אשר יאספו כל העדרים וגללו את
האבן מעל פי הבאר והשקינו הצאן
עודנו מדבר עמם ורחל בא עם הצאן
אשר לאביה כי רעה היא וכאשר ראה
יעקב את רחל בת לבן אחי אמו ואת
צאן לבן אחי אמו ויגש יעקב ויגל את
האבן מעל פי הבאר וישק את צאן לבן
אחי אמו וישק יעקב לרחל וישא יעקב
את קולו ויבך ויגד יעקב לרחל כי אחי
אביה הוא וכי בן רבקה הוא ותרץ
ותגד לאביה ויהי כשמע לבן את שמע
יעקב בן אחותו וירץ לקראתו ויחבק לו
וישק לו ויבא אתו אל ביתו וישם לאל
את כל הדברים האלה ויאמר לו לבן
אך עצמי ובשרי אתה וישב עמו חדש
ימים ויאמר לבן אל יעקב הכי אחי אתה
ועבדתני חנם הגידה לי מה משכרתך
ולבן היתה שתי בנות שם הגדולה לאה
ושם הקטנה רחל ועיני לאה רכות ורחל
היתה יפת תאר ויפת מראה ויאהב יעקב
את רחל ויאמר אעבדך שבע שנים ברחל
בתך הקטנה ויאמר לבן טוב תתי אותה
לך מתתי אותה לאיש אחר שבה עמדי
ויעבד יעקב ברחל שבע שנים ויהיו
בעיניו כימים אחדים באהבתו אותה
ויאמר יעקב אל לבן הבה את אשתי כי
מלאו ימי ואבואה אליה ויאסף לבן את
כל אנשי המקום ויעש משתה ויהי בערב
ויקח את לאה בתו ויבא אתה אליו
ויבא אליה ויתן לבן לה את זלפה שפחתו
ללאה בתו שפחה ויהי בבקר והנה היא
לאה ויאמר אל לבן מה זאת עשית לי
הלא ברחל עבדתי עמך ולמה רמיתני
ויאמר לבן לא יעשה כן במקומנו לתת
הצעירה לפני הבכירה מלא שבע זאת
ונתנה לך גם את זאת בעבודה אשר
תעבד עמדי עוד שבע שנים אחרות
ויעש יעקב כן וימלא שבע זאת ויתן לו
את רחל בתו לו לאשה ויתן לבן לרחל
בתו את בלהה שפחתו לה לשפחה ויבא
גם אל רחל ויאהב גם את רחל מלאה
מלאה ויעבד עמו עוד שבע שנים אחרות
וירא ה' כי שנואה לאה ויפתח את
רחמה ורחל עקרה ותהר לאה ותלד בן
ותקרא שמו ראובן כי אמרה כי ראה ה'
בעניי כי עתה אהבני אישי ותהר עוד
ותלד בן ותאמר כי שמע ה' כי שנואה
אנכי ויתן גם את זה לי ותקרא שמו
שמעון ותהר עוד ותלד בן ותאמר הפעם
ילוה אישי אלי כי ילדתי לו שלשה בנים
על כן קרא שמו לוי ותהר עוד ותלד בן
ותאמר הפעם אודה את ה' על כן קראה
שמו יהודה ותעמד מלדת ותרא רחל כי
לא ילדה ליעקב ותקנא רחל באחותה
ותאמר אל יעקב הבה לי בנים ואם אין
מתה אנכי ויחר אף יעקב ברחל ויאמר
התחת אלהים אנכי אשר מנע ממך פרי
בטן ותאמר הנה אמתי בלהה בא אליה
והיא תלד על ברכי ואבנה גם אנכי
ממנה ותתן לו את בלהה שפחתה לאשה
ויבא אליה יעקב ותהר בלהה ותלד
ליעקב בן ותאמר רחל דנני אלהים וגם
שמע בקולי ויתן לי בן על כן קראה שמו
דן ותהר עוד בלהה שפחת רחל ותלד
ליעקב בן שני ותאמר רחל נפתולי
אלהים נפתלתי עם אחותי גם יכולתי
ותקרא שמו נפתלי ותרא לאה כי עמדה
מלדת ותקח את זלפה שפחתה ותתן
אתה ליעקב לאשה ותלד זלפה שפחת
לאה ליעקב בן ותאמר לאה בגד ותקרא
שמו גד ותלד זלפה שפחת לאה ליעקב
בן שני ותאמר לאה באשרי כי אשרוני
בנות ותקרא שמו אשר וילכו הדודאים
בימי קציר חטים וימצא ראובן בשדה
וימצא דודאים בשדה ויבא אותם אל
לאה אמו ותאמר רחל אל לאה תני נא לי
מדודאי בנך ותאמר לה המעט קחתך את
אישי ולקחת גם את דודאי בני ותאמר
רחל לכן ישכב עמך הלילה תחת דודאי
בנך ויהי ערב ליעקב בא מן השדה
ותצא לאה לקראתו ותאמר אלי תבוא כי
שכר שכרתיך בדודאי בני וישכב עמה
הלילה ההוא וישמע אלהים אל לאה
ותהר ותלד ליעקב בן חמישי ותאמר
לאה נתן אלהים שכרי אשר נתתי שפחתי
לאישי ותקרא שמו יששכר ותהר עוד
לאה ותלד בן ששי ליעקב ותאמר לאה
זבדני אלהים אותי זבד טוב הפעם יזבלני
אישי כי ילדתי לו ששה בנים ותקרא
שמו זבולן ואחרי כן ילדה בת ותקרא
את שמה דינה ויזכר אלהים את רחל
וישמע אליה אלהים ויפתח את רחמה
ותהר ותלד בן ותאמר אסף אלהים את
חרפתי ותקרא את שמו יוסף לאמר יסף
ה' לי בן אחר ויהי כאשר ילדה את יוסף
ויאמר יעקב אל לבן שלחני ואלכה אל
מקומי ואל ארצי תנה את נשי ואת ילדי
אשר עבדתי אתך בהן ואלכה כי אתה
ידעת את עבדתי אשר עבדתיך ויאמר
אליו לבן אם נא מצאתי חן בעיניך נחשתי
וברכני ה' בגללך ויאמר נקבה שכרך
עלי ואתנה ויאמר אליו אתה ידעת את
אשר עבדתיך ואת אשר היה מקנך אתי
כי מעט אשר היה לך לפני ויפרץ לרב
ויברך ה' אתך לרגלי ועתה מתי אעשה
גם אנכי לביתי ותאמר אליו שכרך נקבה
עלי ואתנה ויאמר אליו אם נא מצאתי
חן בעיניך נחשתי ברכני ה' בגללך
ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה ויאמר
אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך ואת
אשר היה מקנך אתי כי מעט אשר היה
לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך
לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי
ותאמר אליו שכרך נקבה עלי ואתנה
ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך
נחשתי ברכני ה' בגללך ויאמר נקבה
שכרך עלי ואתנה ויאמר אליו אתה
ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה
מקנך אתי כי מעט אשר היה לך לפני
ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי ועתה
מתי אעשה גם אנכי לביתי ותאמר אליו
שכרך נקבה עלי ואתנה ויאמר אליו אם
נא מצאתי חן בעיניך נחשתי ברכני ה'
בגללך ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה
ויאמר אליו אתה ידעת את אשר עבדתיך
ואת אשר היה מקנך אתי כי מעט אשר
היה לך לפני ויפרץ לרב ויברך ה' אתך
לרגלי ועתה מתי אעשה גם אנכי לביתי
ותאמר אליו שכרך נקבה עלי ואתנה
ויאמר אליו אם נא מצאתי חן בעיניך
נחשתי ברכני ה' בגללך ויאמר נקבה
שכרך עלי ואתנה ויאמר אליו אתה
ידעת את אשר עבדתיך ואת אשר היה
מקנך אתי כי מעט אשר היה לך לפני
ויפרץ לרב ויברך ה' אתך לרגלי ועתה
מתי אעשה גם אנכי לביתי ותאמר אליו
שכרך נקבה עלי ואתנה ויאמר אליו אם
נא מצאתי חן בעיניך נחשתי ברכני ה'
בגללך ויאמר נקבה שכרך עלי ואתנה

ואל יבא עמהם הפעמים, ואם יבא אחרי הפעמים ולא יבא בזמן
הפעמים ההם לא יבא עוד ולא יהיה לו חלק בקרבן הפסח ההוא,
ויעשה פסח שני לכל אחד ואחד מהם אשר היה טמא או היה
בדרך רחוקה מלבוא בזמן הפעמים ההם, כמו שנאמר בתורה
בספר במדבר בפרשת בהעלותך את הנרות:

ועשו בני ישראל את הפסח במועדו בארבעה עשר יום לחדש
בין הערבים במדבר סיני ככל אשר יעשו בני ישראל את הפסח
כחוקתו וכמשפטו כן יעשו. ויאמרו אנשים אשר היו טמאים
לנפש אדם ולא יכלו לעשות הפסח ביום ההוא ויקרבו לפני
משה ולפני אהרן ביום ההוא. ויאמרו האנשים ההמה אליו
אנחנו טמאים לנפש אדם למה נגרע לבלתי הקריב את קרבן
ה' במועדו בתוך בני ישראל. ויאמר אליהם משה עמדו ואשמעה
מה יצוה ה' לכם. וידבר ה' אל משה לאמר. דבר אל בני
ישראל לאמר איש איש כי יהיה טמא לנפש או בדרך רחוקה
לכם או לדרותיכם ועשה פסח לה'. בחדש השני בארבעה עשר
יום בין הערבים יעשו אתו על מצות ומרורים יאכלהו. לא
ישאירו ממנו עד בקר ועצם לא ישברו בו ככל חקת הפסח
יעשו אתו. ואיש אשר הוא טהור ובדרך לא היה ומחדל לעשות
הפסח ונכרתה הנפש ההוא מעמיה כי קרבן ה' לא הקריב במועדו
חטאו ישא האיש ההוא. וכי יגור אתכם גר ועשה פסח לה'
כחוקת הפסח וכמשפטו כן יעשה חקה אחת יהיה לכם ולגר
ולאזרח הארץ. ובהקים את המשכן כסתה הענן את המשכן
לאהל העדות ובערב יהיה על המשכן כמראה אש עד בקר כן
יהיה תמיד הענן יכסנו ומראה אש לילה. ולפי העלות הענן
מעל האהל ואחרי כן יסעו בני ישראל ובמקום אשר ישכן שם
הענן שם יחנו בני ישראל. על פי ה' יסעו בני ישראל ועל
פי ה' יחנו כל ימי אשר הענן יכסה על המשכן יחנו. ואם
האריך הענן על המשכן הרבה ימים ושמרו בני ישראל את
משמרת ה' ולא יסעו. ויש אשר יהיה הענן ימים מספר על
המשכן ועל פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו. ויש אשר יהיה הענן
מערב עד בקר והענן נעלה בבקר ונסעו. או יומם ולילה
והענן יעלה ונסענו. שני ימים או חדש או ימים מספר בהארך
הענן על המשכן לשכן עליו יחנו בני ישראל ולא יסעו ובהעלותו
ויסעו. על פי ה' יחנו ועל פי ה' יסעו את משמרת ה' שמרו
על פי ה' ביד משה:

ויאמר משה אל חובב בן רעואל המדיני חתן משה נסעים
אנחנו אל המקום אשר אמר ה' אתו אתנה לכם והיטבנו לך כי
ה' דבר טוב על ישראל. ויאמר אליו לא אלך כי אם אל ארצי
ואל מולדתי אלך. ויאמר אל נא תעזב אתנו כי על כן ידעת
חנתינו במדבר והיית לנו לעינים. והיה כי תלך עמנו והיה
הטוב ההוא אשר ייטיב ה' עמנו והטבנו עמך. ויסעו מהר ה'
דרך שלשת ימים וארון ברית ה' נוסע לפניהם דרך שלשת ימים
לתור להם מנוחה. וענן ה' עליהם יומם בנסעם מן המחנה.
והיה בנסע הארון ויאמר משה קומה ה' ויפצו אויביך וינוסו
משנאיך מפניך. ובנחה יאמר שובה ה' רבבות אלפי ישראל.

ויהי כי ילדה את בנה ויאמר לה אל תיראי כי גם זה לך בן ותקרא את שמו בן עמי הוא אבי בני עמון עד היום הזה׃ ויהי כי ישבו שם הימים ותלד האשה

ואמר אביי כל הני מילי

ויאמר אליו כי אשר אשר בידו

ויאמר אליו כי אשר אשר בידו

ויאמר אליו כי אשר אשר בידו

ב"ה

ואכן ויהי כאשר הלכו שניהם הלוך ודבר, והנה מרכבת אש וסוסי אש הפרידו בין שניהם, ויעל אליהו בסערה השמימה. ואלישע ראה ויצעק: אבי אבי רכב ישראל ופרשיו! ולא ראהו עוד. ויחזק אלישע בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים. ויפל את מעיל אליהו אשר נפל ממנו, וישב ויעמוד על שפת הירדן. ויקח את המעיל ויכו את המים ויאמר: איה ה' אלהי אליהו גם הוא? ויכו את המים ויעברו הנה והנה. ויאמרו בני הנביאים: נחה רוח אליהו על אלישע. ויבואו לקראתו וישתחוו לו ארצה. ויאמרו אליו: הנה נא עמנו בעירנו חמשים אנשים חיל, ילכו נא ויבקשו את אדוניך פן נשאו רוח ה' ויהשלכהו על אחד ההרים או אל אחת הגאיות. ויאמר: לא תשלחו. ויפצרו בו עד בוש ויאמר: שלחו. וישלחו חמשים איש ויבקשו שלשת ימים ולא מצאוהו. וישובו אליו והוא יושב בירחו. ויאמר אליהם: הלא אמרתי אליכם לא תלכו? ויאמרו אליו: לא טוב הדבר אשר אתה שולח. ויקח צלוחית חדשה ויתן שם מלח ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר: כה אמר ה' רפאתי למים האלה לא יהיה משם עוד מות ומשכלת. ויהי המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר. ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויתקלסו בו ויאמרו אליו: עלה קרח עלה קרח! ויפן אחריו ויקללם בשם ה' ותצאנה שתי דובות מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים. וילך משם אל הר הכרמל ומשם שב שמרונה.

ויהי בשנת שבע עשרה למלכות יהורם בן אחאב על ישראל בשמרון, וימלוך שתים עשרה שנה. ויעש הרע בעיני ה', רק לא כאביו ואמו ויסר את מצבת הבעל אשר עשו אביו. ואך בחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל דבק לא סר. ויהי מישע מלך מואב נקד ומשלם כרים מאה אלף ומאה אלף איל בצמר. ויהי כמות אחאב ויפשע מואב בישראל. ויצא יהורם ביום ההוא משמרון ויפקד את כל ישראל. וילך ויעבר אל יהושפט מלך יהודה לאמר: המלך מואב פשע בי, התלך אתי למלחמה? ויאמר: אעלה כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי בסוסיך. ויאמר: אי זה יעלה? ויאמר: דרך מדבר אדום. ויאמר יהושפט: אין פה נביא לה' ונדרשה את ה' מעליו? ויען אחד מעבדי מלך ישראל ויאמר: פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו. וירד אליו יהושפט ושני מלכי ישראל ויהודה ואדום. ויאמר אליהם אלישע: מה לי ולך? לך אל נביאי אביך ואל נביאי אמך! ויאמר לו יהורם: לא כי ה' קרא לשלשת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב. ויאמר אלישע: חי ה' צבאות אשר עמדתי לפניו אם לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם אביטך ואם אראך. ועתה קחו לי מנגן. ויהי כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' ויאמר: כה אמר ה': עשו הנחלים האלה גבים גבים. כי כה אמר ה': לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא ימלא מים ושתיתם אתם ומקניכם ובהמתכם. ונקל זאת בעיני ה' ונתן את מואב בידכם והכיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבחר ועץ טוב תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל חלקת טוב תכאיבו באבנים. ויהי בבקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום ותמלא הארץ מים. וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם ויצעקו מכל חגר ומעלה ויעמדו על הגבול. וישכימו בבקר ויזרח השמש על המים ויראו מואב מנגד את המים אדמים כדם. ויאמרו: חרב זאת למלכים נלחמו ויכו איש את רעהו ועתה לשללה מואב! ויבואו אל מחנה ישראל וישראל יקומו ויכו את מואב ויפצו אותם ויבואו הכה והכות בם. ואת הערים יהרסו ואת כל חלקת הטוב ימלאו איש אבניו ויכו אותה. ואת כל מעיני המים יסתמו וכל עצי הטוב יכרתו עד הותירם קיר אבניה ויסבו הקלעים ויכתישוה. ויהי כראות מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אתו שבע מאות איש שולפי חרב להבקיע אל מלך אדום ולא יכלו. ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עולה על החומה. ויהי קצף גדול על ישראל ויסעו מעליו וישובו לארצם.

ויהי אחרי מות אחאב ויפשע מואב בישראל. וישלח אחזיהו במשלחתיו ויאמר אליהם: לכו דרשו בבעל זבוב אלהי עקרון אם אחיה מחלי זה. ומלאך ה' אמר אל אליהו התשבי: קום עלה לקראת מלאכי מלך שומרון ואמרת אליהם: הכאין אלהים בישראל כי אתם הולכים לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון? ולכן כה אמר ה': המטה אשר עלית עליו לא תרד ממנו כי מות תמות. וילך אליהו. ויבואו המלאכים אל אחזיהו ויאמר אליהם: מדוע שבתם? ויאמרו אליו: איש עלה לקראתנו ויאמר אלינו: לכו שובו אל המלך אשר שלחכם ודברתם אליו: כה אמר ה': הכאין אלהים בישראל כי אתה שולח לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון? ולכן המטה אשר עלית עליו לא תרד ממנו כי מות תמות. ויאמר אליהם: איזה איש עלה לקראתכם ויאמר אליכם את הדברים האלה? ויענו אותו: איש בעל שער ואזור עור אזור במתניו. ויאמר: אליהו התשבי הוא. וישלח אליו שר חמשים וחמשיו ויעל אליו והנה יושב על ראש ההר. ויען ויאמר אליו: איש האלהים, המלך אמר רד! ויען אליהו ויאמר אל שר החמשים: אם איש אלהים אני תרד אש מן השמים ותאכל אותך ואת חמשיך. ותרד אש מן השמים ותאכל אותו ואת חמשיו. וישלח עוד שר חמשים וחמשיו ויען ויאמר אליו: איש האלהים, כה אמר המלך מהר רד! ויען אליהו ויאמר אליהם: אם איש אלהים אני תרד אש מן השמים ותאכל אותך ואת חמשיך. ותרד אש מן השמים ותאכל אותו ואת חמשיו. וישלח שר חמשים וחמשיו שלישי ויעל שר החמשים השלישי ויכרע על ברכיו נגד אליהו ויתחנן אליו ויאמר אליו: איש האלהים, תיקר נא נפשי ונפש חמשים עבדיך אלה בעיניך! הנה ירדה אש מן השמים ותאכל את שני שרי החמשים הראשונים ואת חמשיהם, ועתה תיקר נפשי בעיניך. וידבר מלאך ה' אל אליהו: רד עמו אל תירא מפניו. ויקם ויירד עמו אל המלך. ויאמר אליו: כה אמר ה': יען אשר שלחת מלאכים לדרוש בבעל זבוב אלהי עקרון, המטה אשר עלית עליו לא תרד ממנו כי מות תמות. וימת כדבר ה' אשר דבר אליהו. וימלוך יהורם תחתיו בשנת שתים ליהורם בן יהושפט מלך יהודה, כי לא היה לו בן. ויתר דברי אחזיהו אשר עשה הלא הם כתובים על ספר דברי הימים למלכי ישראל.

ויהי בהעלות ה' את אליהו בסערה השמימה, ואליהו והאלישע הולכים מן הגלגל. ויאמר אליהו אל אלישע: שב נא פה כי ה' שלחני עד הירדן. ויאמר אלישע: חי ה' ונפשך אם אעזבך! וילכו שניהם יחדיו. ויהי כאשר עברו ואליהו אמר אל אלישע: שאל מה אעשה לך בטרם אלקח מעמך. ויאמר אלישע: יהי נא פי שנים ברוחך אלי. ויאמר: הקשית לשאול, אם תראני לקוח מאתך יהי לך כן ואם לא לא יהי. ויהי הם הולכים הלוך ודבר והנה רכב אש וסוסי אש ויפרידו בין שניהם ויעל אליהו בסערה השמימה. ואלישע ראה ויצעק: אבי אבי רכב ישראל ופרשיו! ולא ראהו עוד. ויחזק בבגדיו ויקרעם לשנים קרעים. ויפל את מעיל אליהו אשר נפל ממנו, וישב ויעמוד על שפת הירדן. ויקח את המעיל ויכו את המים ויאמר: איה ה' אלהי אליהו גם הוא? ויכו את המים ויעברו הנה והנה. ויאמרו בני הנביאים: נחה רוח אליהו על אלישע. ויבואו לקראתו וישתחוו לו ארצה. ויאמרו אליו: הנה נא עמנו בעירנו חמשים אנשים חיל, ילכו נא ויבקשו את אדוניך פן נשאו רוח ה' ויהשלכהו על אחד ההרים או אל אחת הגאיות. ויאמר: לא תשלחו. ויפצרו בו עד בוש ויאמר: שלחו. וישלחו חמשים איש ויבקשו שלשת ימים ולא מצאוהו. וישובו אליו והוא יושב בירחו. ויאמר אליהם: הלא אמרתי אליכם לא תלכו? ויאמרו אליו: לא טוב הדבר אשר אתה שולח. ויקח צלוחית חדשה ויתן שם מלח ויצא אל מוצא המים וישלך שם מלח ויאמר: כה אמר ה': רפאתי למים האלה לא יהיה משם עוד מות ומשכלת. ויהי המים עד היום הזה כדבר אלישע אשר דבר. ויעל משם בית אל והוא עולה בדרך ונערים קטנים יצאו מן העיר ויתקלסו בו ויאמרו אליו: עלה קרח עלה קרח! ויפן אחריו ויקללם בשם ה' ותצאנה שתי דובות מן היער ותבקענה מהם ארבעים ושנים ילדים. וילך משם אל הר הכרמל ומשם שב שמרונה.

ויהי בשנת שבע עשרה למלכות יהורם בן אחאב על ישראל בשמרון, וימלוך שתים עשרה שנה. ויעש הרע בעיני ה', רק לא כאביו ואמו ויסר את מצבת הבעל אשר עשו אביו. ואך בחטאות ירבעם בן נבט אשר החטיא את ישראל דבק לא סר. ויהי מישע מלך מואב נקד ומשלם כרים מאה אלף ומאה אלף איל בצמר. ויהי כמות אחאב ויפשע מואב בישראל. ויצא יהורם ביום ההוא משמרון ויפקד את כל ישראל. וילך ויעבר אל יהושפט מלך יהודה לאמר: המלך מואב פשע בי, התלך אתי למלחמה? ויאמר: אעלה כמוני כמוך כעמי כעמך כסוסי בסוסיך. ויאמר: אי זה יעלה? ויאמר: דרך מדבר אדום. ויאמר יהושפט: אין פה נביא לה' ונדרשה את ה' מעליו? ויען אחד מעבדי מלך ישראל ויאמר: פה אלישע בן שפט אשר יצק מים על ידי אליהו. וירד אליו יהושפט ושני מלכי ישראל ויהודה ואדום. ויאמר אליהם אלישע: מה לי ולך? לך אל נביאי אביך ואל נביאי אמך! ויאמר לו יהורם: לא כי ה' קרא לשלשת המלכים האלה לתת אותם ביד מואב. ויאמר אלישע: חי ה' צבאות אשר עמדתי לפניו אם לולי פני יהושפט מלך יהודה אני נושא אם אביטך ואם אראך. ועתה קחו לי מנגן. ויהי כנגן המנגן ותהי עליו יד ה' ויאמר: כה אמר ה': עשו הנחלים האלה גבים גבים. כי כה אמר ה': לא תראו רוח ולא תראו גשם והנחל ההוא ימלא מים ושתיתם אתם ומקניכם ובהמתכם. ונקל זאת בעיני ה' ונתן את מואב בידכם והכיתם כל עיר מבצר וכל עיר מבחר ועץ טוב תפילו וכל מעיני מים תסתמו וכל חלקת טוב תכאיבו באבנים. ויהי בבקר כעלות המנחה והנה מים באים מדרך אדום ותמלא הארץ מים. וכל מואב שמעו כי עלו המלכים להלחם בם ויצעקו מכל חגר ומעלה ויעמדו על הגבול. וישכימו בבקר ויזרח השמש על המים ויראו מואב מנגד את המים אדמים כדם. ויאמרו: חרב זאת למלכים נלחמו ויכו איש את רעהו ועתה לשללה מואב! ויבואו אל מחנה ישראל וישראל יקומו ויכו את מואב ויפצו אותם ויבואו הכה והכות בם. ואת הערים יהרסו ואת כל חלקת הטוב ימלאו איש אבניו ויכו אותה. ואת כל מעיני המים יסתמו וכל עצי הטוב יכרתו עד הותירם קיר אבניה ויסבו הקלעים ויכתישוה. ויהי כראות מלך מואב כי חזק ממנו המלחמה ויקח אתו שבע מאות איש שולפי חרב להבקיע אל מלך אדום ולא יכלו. ויקח את בנו הבכור אשר ימלך תחתיו ויעלהו עולה על החומה. ויהי קצף גדול על ישראל ויסעו מעליו וישובו לארצם.

ואמר לו אלישע לך רחץ שבע פעמים בירדן ושב בשרך לך
ויטבל נעמן שבע פעמים בירדן כדבר איש האלהים ויחזר
בשרו כבשר נער קטן ויטהר ויאמר נעמן אל אלישע הנה
נא ידעתי כי אין אלהים בכל הארץ כי אם בישראל ועתה
קח נא ברכה מאת עבדך ויאמר אלישע חי ה' אשר עמדתי
לפניו אם אקח ויפצר בו לקחת ויאבה ויאמר נעמן אלישע
אם לא יתן נתן לעבדך משא צמד פרדים עפר כי לא יעשה
עוד עבדך עולה וזבח לאלהים אחרים כי אם לה' בדבר
הזה יסלח ה' לעבדך בבוא אדוני בית רמון להשתחות שם
והוא נשען על ידי ואשתחויתי בבית רמון בהשתחותי בבית
רמון יסלח נא ה' לעבדך בדבר הזה ויאמר לו אלישע לך
לשלום ויסע מאתו כברות הארץ ויאמר גיחזי נער אלישע
איש האלהים הנה חשך אדוני את נעמן הארמי הזה מקחת
מידו את אשר הביא וחי ה' כי אם רצתי אחריו ולקחתי
מאתו מאומה ותעבר מנחה על פניהם והוא השיב אליו
ויאמר שלום לכם כל טוב עבדך ברוך ויאמר גיחזי שלום
אדוני שלחני לאמר הנה עתה באו אלי משני נערים מהר
אפרים מבני הנביאים תן נא להם ככר כסף ושתי חלפות
בגדים ויאמר נעמן הואל קח ככרים ויפצר בו ויצר ככרי
כסף בשתי חלפות בגדים ויתן על שני נערים מנשא לפניו
ויבאו אל העפל ויקחם מידם ויכן בבית ואת האנשים שלח
ויאלחו ויבא ויעמד אל אדוניו ויאמר אליו אלישע אנה
גיחזי ויאמר לא הלך עבדך אנה ואנה ויאמר אליו הלא לבי
הלך כאשר הפך איש מעל מרכבתו לקראתך ויאמר הלקח
לקחת את הכסף ולקחת בגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר
ועבדים ושפחות והצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד
עולם ויצא מלפניו מצרע כשלג ויבא את אחיו ויבא אל
אדוניו ויאמר אליו אלישע אנה באת גיחזי ויאמר לא אנה
עבדך הלך אנה ואנה ויאמר אליו הלא לבי הלך בעת שוב
האיש מעל מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת
את הבגדים וזיתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות
והצרעת נעמן תדבק בך ובזרעך עד עולם ויצא מלפניו
מצרע כשלג ויבא את אחיו ויבא אל אדוניו ויאמר אליו
אלישע אנה באת גיחזי ויאמר לא אנה עבדך הלך אנה
ואנה ויאמר אליו הלא לבי הלך בעת שוב האיש מעל
מרכבתו לקראתך העת לקחת את הכסף ולקחת את הבגדים
וזיתים וכרמים וצאן ובקר ועבדים ושפחות והצרעת נעמן
תדבק בך ובזרעך עד עולם ויצא מלפניו מצרע כשלג ויבא
את אחיו ויבא אל אדוניו ויאמר אליו אלישע אנה באת
גיחזי ויאמר לא אנה עבדך הלך אנה ואנה ויאמר אליו
הלא לבי הלך בעת שוב האיש מעל מרכבתו לקראתך העת
לקחת את הכסף ולקחת את הבגדים וזיתים וכרמים וצאן
ובקר

ואחר כשיגיע לבית הכסא, אינו רשאי לברך אשר יצר עד שיגמור כל צרכיו, שמא יצטרך להקיא ונמצא מברך לבטלה. ואם בירך קודם שיצא, אינו חוזר ומברך כשיגמור צרכיו, שכבר בירך עליהם. ואם בירך ולא הקיא, אינו חוזר ומברך אחר שיקיא, שכבר בירך עליהם. ואם בירך ולא יצא, אינו חוזר ומברך אחר שיצא, שכבר בירך עליהם. ואם בירך ולא נתעכל המאכל במעיו, אינו חוזר ומברך אחר שיתעכל, שכבר בירך עליהם. ואם בירך ולא נתעכל המאכל במעיו, אינו חוזר ומברך אחר שיתעכל, שכבר בירך עליהם.

ברכת אשר יצר

ברכת אשר יצר

ברכת אשר יצר נתקנה על כל הנקבים שבגוף האדם, שאם יפתח אחד מהם או יסתם אחד מהם, אי אפשר לו לאדם לחיות או לעמוד לפני המלך. ואם יפתח הנקב שראוי להיסתם או יסתם הנקב שראוי להיפתח, אי אפשר לו לאדם לחיות או לעמוד לפני המלך. ואם יפתח הנקב שראוי להיסתם או יסתם הנקב שראוי להיפתח, אי אפשר לו לאדם לחיות או לעמוד לפני המלך. ואם יפתח הנקב שראוי להיסתם או יסתם הנקב שראוי להיפתח, אי אפשר לו לאדם לחיות או לעמוד לפני המלך.

ספר מלכים ראשון פרק

ויכה בלק כל אלה מגי בלק

ויכה בלק כל אלה מגי בלק

ובכל מקום שנמצא בלשון הקודש שם עצם נקבה בלא ה' בסופו, הוא בלשון ארמית בה' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, ובלשון ערבית בתי"ו בסופו, כגון מלכת, חכמת, נבואת, ובלשון יוני בסיגמא בסופו, כגון מלכס, חכמס, נבואס, ובלשון רומי בא' בסופו, כגון מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון אשכנז בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון צרפת בא' בסופו, כגון מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון ספרד בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון אנגלי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון פרסי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון טורקי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כנעני בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון מצרי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כושי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון פוטי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון לוזי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון אדומי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון ישמעאלי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון עמוני בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון מואבי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון פלשתי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפתורי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון קפדוקי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון אשורי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון בבלי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כשדי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון עילמי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון מדי בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון יווני בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון תרגום בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון תלמוד בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון מדרש בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון פיוט בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון שירה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון תפלה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון בקשה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון הודאה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון ברכה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון קללה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון חרפה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון גדופה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון נאצה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון אפיקורסות בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון מינות בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת עיקר בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת תורה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת נביאים בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת כתובים בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת משנה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת תלמוד בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת מדרש בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת פיוט בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת שירה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת תפלה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת בקשה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת הודאה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת ברכה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת קללה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת חרפה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת גדופה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת נאצה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת כפירה בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת אפיקורסות בין בה' בין בא' בסופו, כגון מלכה, חכמה, נבואה, מלכא, חכמא, נבואא, ובלשון כפירת

ויאמר בלעם אל בלק הנצב על עולתיך ואנכי אקרה כה אולי יקרה ה' לקראתי ומה דבר יראני והגדתי לך שפי וילך שפי אל בלק ויתיצב על עולתיו הוא וכל שרי מואב ויאמר בלק לבלעם מה דבר ה' ויאמר בלעם אל בלק שוב אל בלקך והכה כה תדבר וישב אליו והנה נצב על עולתיו הוא וכל שרי מואב וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהרי קדם לכה ארה לי יעקב ולכה זעמה ישראל מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם ה' כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמהו ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי לקב אויבי לקחתיך והנה ברכת ברכת ויען ויאמר הלא את אשר ישים ה' בפי אתו אשמר לדבר ויאמר אליו בלק לכה נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם ויקחהו שדה צופים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל במזבח ויאמר אל בלק התיצב כה על עולתיך ואנכי אקרתה כה ויקר ה' אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר וישב אליו והנה נצב על עולתיו הוא וכל שרי מואב וישא משלו ויאמר בלק מואב יגרני מארם

ותשובתו

ראובן אמר לשמעון, אתה אמרת שהוא יהודי, ואני אומר שהוא ישמעאלי. שמעון אמר, אני אומר שהוא יהודי, ואתה אומר שהוא ישמעאלי. מי מאתנו צודק? ראובן אמר, אני אומר שאתה צודק, ואתה אומר שאני צודק. שמעון אמר, אני אומר שאתה צודק, ואני אומר שאני צודק. ראובן אמר, אני אומר שאתה צודק, ואתה אומר שאני צודק. שמעון אמר, אני אומר שאני צודק, ואני אומר שאתה

ואמר לו אדוני המלך אתה ידעת את
עבדך כי היתה לי אשה ויתן לי בן
ויהי בן אחד ויקם אחי על בן אמי
ויכהו וימת ויאמרו אלי תנה את
הבן אשר הכה את אחיו ונמיתנו
בנפש אחיו אשר הרג ונשמידה
גם את היורש ויכבו את גחלתי
אשר נשארה לבלתי שום לאישי
שם ושאר על פני האדמה ותאמר
האשה אל המלך כי הפחדוני העם
ואמתך אמרה אפלה נא אל המלך
אלהיך את משפט הרוצח פן ירבה
להשחית ולא יתנו את הבן ואמר
חי יהוה אם יפל משערת בנך
ארצה ותאמר השפחה ידבר נא
אדוני המלך דבר אל עבדתך
ויאמר המלך אל האשה הבית
אחאב עמך ותען האשה ותאמר
אני אישה אלמנה מתו אישי
ואהי עבדתך תירא את יהוה
המלך לשמוע לעשות את דבר
האשה אשר באה אל המלך
לדבר אל המלך את הדבר הזה
ולא נטה המלך את ידו להשיב
את בתו אל ביתה ותקרב האשה
תקוע ותדבר אל המלך כדבריה
ותפל על אפיה ארצה ותשתחו
ותאמר הושיעה המלך ויאמר לה
המלך מה לך ותאמר אני אשה
אלמנה מתה אישי ותהיין שתי
נשים לעבדך ותריבו שניהם
בשדה ואין מציל ביניהם ותך
האחת את השנית וימת אותה
והנה קמה כל המשפחה על שפחתך
ויאמרו תנה את מכי אחיו ונהרגה
אותו על נפש אחיו אשר הרג
ונשמידה גם את היורש ויכבו
את גחלתי אשר נשארה בלתי
שום לאישי שם ושאר על פני
האדמה ותאמר האשה אל המלך
כי הפחדוני העם ואמתך אמרה
אפלה נא אל המלך אלהיך את
משפט הרוצח פן ירבה להשחית
ולא יתנו את הבן ואמר חי יהוה
אם יפל משערת בנך ארצה
ותאמר השפחה ידבר נא אדוני
המלך דבר אל עבדתך ויאמר
המלך אל האשה הבית אחאב
עמך ותען האשה ותאמר אני
אישה אלמנה מתו אישי ואהי
עבדתך תירא את יהוה המלך
לשמוע לעשות את דבר האשה
אשר באה אל המלך לדבר אל
המלך את הדבר הזה ולא נטה
המלך את ידו להשיב את בתו
אל ביתה ותקרב האשה תקוע
ותדבר אל המלך כדבריה ותפל
על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר
הושיעה המלך ויאמר לה המלך
מה לך ותאמר אני אשה אלמנה
מתה אישי ותהיין שתי נשים
לעבדך ותריבו שניהם בשדה
ואין מציל ביניהם ותך האחת
את השנית וימת אותה והנה
קמה כל המשפחה על שפחתך
ויאמרו תנה את מכי אחיו ונהרגה
אותו על נפש אחיו אשר הרג
ונשמידה גם את היורש ויכבו
את גחלתי אשר נשארה לבלתי
שום לאישי שם ושאר על פני
האדמה ותאמר האשה אל המלך
כי הפחדוני העם ואמתך אמרה
אפלה נא אל המלך אלהיך את
משפט הרוצח פן ירבה להשחית
ולא יתנו את הבן ואמר חי יהוה
אם יפל משערת בנך ארצה
ותאמר השפחה ידבר נא אדוני
המלך דבר אל עבדתך ויאמר
המלך אל האשה הבית אחאב
עמך ותען האשה ותאמר אני
אישה אלמנה מתו אישי ואהי
עבדתך תירא את יהוה המלך
לשמוע לעשות את דבר האשה
אשר באה אל המלך לדבר אל
המלך את הדבר הזה ולא נטה
המלך את ידו להשיב את בתו
אל ביתה ותקרב האשה תקוע
ותדבר אל המלך כדבריה ותפל
על אפיה ארצה ותשתחו ותאמר
הושיעה המלך ויאמר לה המלך
מה לך ותאמר אני אשה אלמנה
מתה אישי ותהיין שתי נשים
לעבדך ותריבו שניהם בשדה
ואין מציל ביניהם ותך האחת
את השנית וימת אותה והנה
קמה כל המשפחה על שפחתך
ויאמרו תנה את מכי אחיו ונהרגה
אותו על נפש אחיו אשר הרג
ונשמידה גם את היורש ויכבו
את גחלתי אשר נשארה לבלתי
שום לאישי שם ושאר על פני
האדמה ותאמר האשה אל המלך
כי הפחדוני העם ואמתך אמרה
אפלה נא אל המלך אלהיך את
משפט הרוצח פן ירבה להשחית
ולא יתנו את הבן ואמר חי יהוה
אם יפל משערת בנך ארצה

ore me ser de ser me ser

ore me ser de ser me ser

ואמר לו, הן אמת שאמרת כי אתה בן אחותו של אברהם אבינו, אבל אינך יודע כי אברהם אבינו היה עשיר גדול בכסף ובזהב ובקנין, ואתה אינך יודע מאומה, ואיך תוכל לקנות ממנו את השדה הזה, ואם תרצה לקנות ממנו את השדה הזה, אני אתן לך את השדה בחנם, ואת המערה אשר בה אתן לך בכסף מלא, ואם לא

ואמר לו אלהים אני אל אביך אל תירא מרדה מצרימה כי לגוי גדול אשימך שם׃ אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך גם עלה ויוסף ישית ידו על עיניך׃ ויקם יעקב מבאר שבע ויישאו בני ישראל את יעקב אביהם ואת טפם ואת נשיהם בעגלות אשר שלח פרעה לשאת אתו׃ ויקחו את מקניהם ואת רכושם אשר רכשו בארץ כנען ויבאו מצרימה יעקב וכל זרעו אתו׃ בניו ובני בניו אתו בנותיו ובנות בניו וכל זרעו הביא אתו מצרימה׃ ואלה שמות בני ישראל הבאים מצרימה יעקב ובניו בכור יעקב ראובן׃ ובני ראובן חנוך ופלוא וחצרון וכרמי׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד ויכין וצחר ושאול בן הכנענית׃ ובני לוי גרשון קהת ומררי ובני יהודה ער ואונן ושלה ופרץ וזרח וימת ער ואונן בארץ כנען ויהיו בני פרץ חצרון וחמול׃ ובני יששכר תולע ופוה יוב ושמרון׃ ובני זבולן סרד ואלון ויחלאל׃ אלה בני לאה אשר ילדה ליעקב בפדן ארם ואת דינה בתו כל נפשות בניו ובנותיו שלשים ושלשה׃ ובני גד צפיון וחגי שוני ואצבון ערי ואראלי ואדאלי׃ ובני אשר ימנה וישוה וישוי ובריעה ושרח אחותם ובני בריעה חבר ומלכיאל׃ אלה בני זלפה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב שש עשרה נפש׃ בני רחל אשת יעקב יוסף ובנימן׃ ויולד ליוסף בארץ מצרים אשר ילדה לו אסנת בת פוטי פרע כהן און את מנשה ואת אפרים׃ ובני בנימן בלע ובכר ואשבל גרא ונעמן אחי ורש ומפים וחפים וארד׃ אלה בני רחל אשר ילד ליעקב כל נפש ארבעה עשר׃ ובני דן חשים׃ ובני נפתלי יחצאל וגוני ויצר ושלם׃ אלה בני בלהה אשר נתן לבן לרחל בתו ותלד את אלה ליעקב כל נפש שבעה׃ כל הנפש הבאה ליעקב מצרימה היצאי ירכו מלבד נשי בני יעקב כל נפש שישים ושש׃ ובני יוסף אשר ילד לו במצרים נפשות שנים כל הנפש לבית יעקב הבאה מצרימה שבעים׃ ואת יהודה שלח לפניו אל יוסף להורת לפניו גשנה ויבאו ארצה גשן׃ ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד׃ ויאמר ישראל אל יוסף אמותה הפעם אחרי ראותי את פניך כי עודך חי׃ ויאמר יוסף אל אחיו ואל בית אביו אעלה ואגידה לפרעה ואמרה אליו אחי ובית אבי אשר בארץ כנען באו אלי׃ והאנשים רעי צאן כי אנשי מקנה היו וצאנם ובקרם ובכל אשר להם הביאו׃ והיה כי יקרא לכם פרעה ואמר מה מעשיכם׃ ואמרתם אנשי מקנה היו עבדיך מנעורינו ועד עתה גם אנחנו גם אבותינו בעבור תשבו בארץ גשן כי תועבת מצרים כל רעה צאן׃

ויבא יוסף ויגד לפרעה ויאמר אבי ואחי וצאנם ובקרם ובכל אשר להם באו מארץ כנען והנם בארץ גשן׃ ומקצה אחיו לקח חמשה אנשים ויצגם לפני פרעה׃ ויאמר פרעה אל אחיו מה מעשיכם ויאמרו אל פרעה רעה צאן עבדיך גם אנחנו גם אבותינו׃ ויאמרו אל פרעה לגור בארץ באנו כי אין מרעה לצאן אשר לעבדיך כי כבד הרעב בארץ כנען ועתה ישבו נא עבדיך בארץ גשן׃ ויאמר פרעה אל יוסף לאמר אביך ואחיך באו אליך׃ ארץ מצרים לפניך הוא במיטב הארץ הושב את אביך ואת אחיך ישבו בארץ גשן ואם ידעת ויש בם אנשי חיל ושמתם שרי מקנה על אשר לי׃ ויבא יוסף את יעקב אביו ויעמד לפני פרעה ויברך יעקב את פרעה׃ ויאמר פרעה אל יעקב כמה ימי שני חייך׃ ויאמר יעקב אל פרעה ימי שני מגורי שלשים ומאת שנה מעט ורעים היו ימי שני חיי ולא השיגו את ימי חיי אבותי בימי מגוריהם׃ ויברך יעקב את פרעה ויצא מלפני פרעה׃ ויושב יוסף את אביו ואת אחיו ויתן להם אחזה בארץ מצרים במיטב הארץ בארץ רעמסס כאשר צוה פרעה׃ ויכלכל יוסף את אביו ואת אחיו ואת כל בית אביו לחם לפי הטף׃ ולחם אין בכל הארץ כי כבד הרעב מאד ותלה ארץ מצרים ואת ארץ כנען מפני הרעב׃ ויקבץ יוסף את כל הכסף הנמצא בארץ מצרים ובארץ כנען בשבר אשר הם שברים ויבא יוסף את הכסף בית פרעה׃ ויתם הכסף מארץ מצרים ומארץ כנען ויבאו כל מצרים אל יוסף לאמר הבה לנו לחם ולמה נמות נגדך כי אפס כסף׃ ויאמר יוסף הבו מקניכם ואתנה לכם במקניכם אם אפס כסף׃ ויביאו את מקנהם אל יוסף ויתן להם יוסף לחם בסוסים ובמקנה הצאן ובמקנה הבקר ובחמרים וינהלם בלחם בכל מקנהם בשנה ההוא׃ ותתם השנה ההוא ויבאו אליו בשנה השנית ויאמרו לו לא נכחד מאדני כי אם תם הכסף וקנין הבהמה אל אדני לא נשאר לפני אדני בלתי אם גויתינו ואדמתנו׃ למה נמות לעיניך גם אנחנו גם אדמתנו קנה אתנו ואת אדמתנו בלחם ונהיה אנחנו ואדמתנו עבדים לפרעה ותן זרע ונחיה ולא נמות והאדמה לא תשם׃ ויקן יוסף את כל אדמת מצרים לפרעה כי מכרו מצרים איש שדהו כי חזק עליהם הרעב ותהי הארץ לפרעה׃ ואת העם העביר אתו לערים מקצה גבול מצרים ועד קצהו׃ רק אדמת הכהנים לא קנה כי חק לכהנים מאת פרעה ואכלו את חקם אשר נתן להם פרעה על כן לא מכרו את אדמתם׃ ויאמר יוסף אל העם הן קניתי היום אתכם ואת אדמתכם לפרעה הנה לכם זרע וזרעתם את האדמה׃ והיה בתבואת ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהיה לכם לזרעת השדה ולאכלכם ולאשר בבתיכם ולאכל לטפכם׃ ויאמרו החייתנו נמצא חן בעיני אדני והיינו עבדים לפרעה׃ ויהי עד היום הזה לחק על אדמת מצרים לפרעה לחמש רק אדמת הכהנים לבדם לא היתה לפרעה׃ וישב ישראל בארץ מצרים בארץ גשן ויאחזו בה ויפרו וירבו מאד׃ ויחי יעקב בארץ מצרים שבע עשרה שנה ויהי ימי יעקב שני חייו שבע שנים ושבעים ומאת שנה׃ ויקרבו ימי ישראל למות ויקרא לבנו ליוסף ויאמר לו אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי ועשית עמדי חסד ואמת אל נא תקברני במצרים׃ ושכבתי עם אבתי ונשאתני ממצרים וקברתני בקברתם ויאמר אנכי אעשה כדברך׃ ויאמר השבעה לי וישבע לו וישתחו ישראל על ראש המטה׃ ויהי אחרי הדברים האלה ויאמר ליוסף הנה אביך חלה ויקח את שני בניו עמו את מנשה ואת אפרים׃ ויגד ליעקב ויאמר הנה בנך יוסף בא אליך ויתחזק ישראל וישב על המטה׃ ויאמר יעקב אל יוסף אל שדי נראה אלי בלוז בארץ כנען ויברך אתי׃ ויאמר אלי הנני מפרך והרבתיך ונתתיך לקהל עמים ונתתי את הארץ הזאת לזרעך אחריך אחזת עולם׃ ועתה שני בניך הנולדים לך בארץ מצרים עד באי אליך מצרימה לי הם אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לי׃ ומולדתך אשר הולדת אחריהם לך יהיו על שם אחיהם יקראו בנחלתם׃ ואני בבאי מפדן מתה עלי רחל בארץ כנען בדרך בעוד כברת הארץ לבוא אפרתה ואקברה שם בדרך אפרת הוא בית לחם׃ וירא ישראל את בני יוסף ויאמר מי אלה׃ ויאמר יוסף אל אביו בני הם אשר נתן לי אלהים בזה ויאמר קחם נא אלי ואברכם׃ ועיני ישראל כבדו מזקן לא יוכל לראות ויגש אתם אליו וישק להם ויחבק להם׃ ויאמר ישראל אל יוסף ראה פניך לא פללתי והנה הראה אתי אלהים גם את זרעך׃ ויוצא יוסף אתם מעם ברכיו וישתחו לאפיו ארצה׃ ויקח יוסף את שניהם את אפרים בימינו משמאל ישראל ואת מנשה בשמאלו משמאל ישראל ויגש אליו׃ וישלח ישראל את ימינו וישת על ראש אפרים והוא הצעיר ואת שמאלו על ראש מנשה שכל את ידיו כי מנשה הבכור׃ ויברך את יוסף ויאמר האלהים אשר התהלכו אבתי לפניו אברהם ויצחק האלהים הרעה אתי מעודי עד היום הזה׃ המלאך הגאל אתי מכל רע יברך את הנערים ויקרא בהם שמי ושם אבתי אברהם ויצחק וידגו לרב בקרב הארץ׃ ויראה יוסף כי ישית אביו יד ימינו על ראש אפרים וירע בעיניו ויתמך יד אביו להסיר אתה מעל ראש אפרים על ראש מנשה׃ ויאמר יוסף אל אביו לא כן אבי כי זה הבכר שים ימינך על ראשו׃ וימאן אביו ויאמר ידעתי בני ידעתי גם הוא יהיה לעם וגם הוא יגדל ואולם אחיו הקטן יגדל ממנו וזרעו יהיה מלא הגוים׃ ויברכם ביום ההוא לאמר בך יברך ישראל לאמר ישמך אלהים כאפרים וכמנשה וישם את אפרים לפני מנשה׃ ויאמר ישראל אל יוסף הנה אנכי מת והיה אלהים עמכם והשיב אתכם אל ארץ אבתיכם׃ ואני נתתי לך שכם אחד על אחיך אשר לקחתי מיד האמרי בחרבי ובקשתי׃

ויקרא יעקב אל בניו ויאמר האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרית הימים׃ הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם׃ ראובן בכרי אתה כחי וראשית אוני יתר שאת ויתר עז׃ פחז כמים אל תותר כי עלית משכבי אביך אז חללת יצועי עלה׃ שמעון ולוי אחים כלי חמס מכרתיהם׃ בסדם אל תבא נפשי באסיפם אל תחד כבודי כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור׃ ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם ביעקב ואפיצם בישראל׃ יהודה אתה יודוך אחיך ידך בעורף איביך ישתחוו לך בני אביך׃ גור אריה יהודה מטרף בני עלית כרע רבץ כאריה וכלביא מי יקימנו׃ לא יסור שבט מיהודה ומחקק מבין רגליו עד כי יבא שילה ולו יקהת עמים׃ אסרי לגפן עירה ולשרקה בני אתנו כבס ביין לבושו ובדם ענבים סותה׃ חכלילי עינים מיין ולבן שנים מחלב׃ זבולן לחוף ימים יישכן והוא לחוף אניות ויכתו על יפתח צידן׃ יששכר חמר גרם רבץ בין המשפתים׃ וירא מנוחה כי טוב ואת הארץ כי נעמה ויט שכמו לסבל ויהי למס עבד׃ דן ידין עמו כאחד שבטי ישראל׃ יהי דן נחש עלי דרך שפיפן עלי ארח הנשך עקבי סוס ויפל רכבו אחור׃ לישועתך קויתי יהוה׃ גד גדוד יגודנו והוא יגד עקב׃ מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך׃ נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר׃ בן פרת יוסף בן פרת עלי עין בנות צעדה עלי שור׃ וימררהו ורבו וישטמהו בעלי חצים׃ ותשב באיתן קשתו ויפזו זרועי ידיו מידי אביר יעקב משם רעה אבן ישראל׃ מאל אביך ויעזרך ואת שדי ויברכך ברכת שמים מעל ברכת תהום רבצת תחת ברכת שדים ורחם׃ ברכת אביך גברו על ברכת הורי עדי תאות גבעת עולם תהיינה ליוסף לראש ולקדקד נזיר אחיו׃ בנימין זאב יטרף בבקר יאכל עד ולערב יחלק שלל׃ כל אלה שבטי ישראל שנים עשר ואת זאת אשר דבר להם אביהם ויברך אותם איש אשר כברכתו ברך אותם׃ ויצו אותם ויאמר אלהם אני נאסף אל עמי קברו אתי אל אבתי אל המערה אשר בשדה עפרון החתי׃ במערה אשר בשדה המכפלה אשר על פני ממרא בארץ כנען אשר קנה אברהם את השדה מאת עפרון החתי לאחזת קבר׃ שמה קברו את אברהם ואת שרה אשתו שמה קברו את יצחק ואת רבקה אשתו ושמה קברתי את לאה׃ מקנה השדה והמערה אשר בו מאת בני חת׃ ויכל יעקב מצות את בניו ויאסף רגליו אל המטה ויגוע ויאסף אל עמיו׃

ויפל יוסף על פני אביו ויבך עליו ויישק לו׃ ויצו יוסף את עבדיו את הרפאים את אביו לחנט את אביו ויחנטו הרפאים את ישראל׃ וימלאו לו ארבעים יום כי כן ימלאו ימי החנטים ויבכו אתו מצרים שבעים יום׃ ויעברו ימי בכיתו וידבר יוסף אל בית פרעה לאמר אם נא מצאתי חן בעיניכם דברו נא באזני פרעה לאמר׃ אבי השביעני לאמר הנה אנכי מת בקברי אשר כריתי לי בארץ כנען שמה תקברני ועתה אעלה נא ואקברה את אבי ואשובה׃ ויאמר פרעה עלה וקבר את אביך כאשר השביעך׃ ויעל יוסף לקבר את אביו ויעלו אתו כל עבדי פרעה זקני ביתו וכל זקני ארץ מצרים׃ וכל בית יוסף ואחיו ובית אביו רק טפם וצאנם ובקרם עזבו בארץ גשן׃ ויעל עמו גם רכב גם פרשים ויהי המחנה כבד מאד׃ ויבאו עד גרן האטד אשר בעבר הירדן ויספדו שם מספד גדול וכבד עד מאד ויעש לאביו אבל שבעת ימים׃ וירא יושב הארץ הכנעני את האבל בגרן האטד ויאמרו אבל כבד זה למצרים על כן קרא שם אבלמצרים אשר בעבר הירדן׃ ויעשו בניו לו כן כאשר צום אתם׃ וישאו אתו בניו ארצה כנען ויקברו אתו במערת שדה המכפלה אשר קנה אברהם את השדה לאחזת קבר מאת עפרון החתי על פני ממרא׃ וישב יוסף מצרימה הוא ואחיו וכל העלים אתו לקבר את אביו אחרי קברו את אביו׃ ויראו אחי יוסף כי מת אביהם ויאמרו לו אולי ישטמנו יוסף והשב ישיב לנו את כל הרעה אשר גמלנו אתו׃ ויצוו אל יוסף לאמר אביך צוה לפני מותו לאמר׃ כה תאמרון ליוסף אנא שא נא פשע אחיך וחטאתם כי רעה גמלוך ועתה שא נא לפשע עבדי אלהי אביך ויבך יוסף בדברם אליו׃ וילכו גם אחיו ויפלו לפניו ויאמרו הננו לך לעבדים׃ ויאמר אלהם יוסף אל תיראו כי התחת אלהים אני׃ ואתם חשבתם עלי רעה אלהים חשבה לטובה למען עשה כיום הזה להחית עם רב׃ ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אתם וידבר על לבם׃ וישב יוסף במצרים הוא ובית אביו ויחי יוסף מאה ועשר שנים׃ וירא יוסף לאפרים בני שלשים גם בני מכיר בני מנשה ילדו על ברכי יוסף׃ ויאמר יוסף אל אחיו אנכי מת ואלהים פקד יפקד אתכם והעלה אתכם מן הארץ הזאת אל הארץ אשר נשבע לאברהם ליצחק וליעקב׃ וישבע יוסף את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה׃ וימת יוסף בן מאה ועשר שנים ויחנטו אתו ויישם בארון במצרים׃

ר' יוחנן אומר אף הוא מיתתו בסייף שנאמר ויהי כי
ישב יהושפט על כסא מלכותו ויהרוג את כל זרע
עמלק בסייף. ר' יוסי אומר אף הוא מיתתו בסייף
שנאמר ויהרוג יואב את שבא בן בכרי בסייף. ר'
יוחנן אומר אף הוא מיתתו בסייף שנאמר ויהרוג
בנימין בסייף. ר' יוסי אומר אף הוא מיתתו בסייף
שנאמר ויהרוג יואב את עמשי בסייף. ר' יוחנן
אומר אף הוא מיתתו בסייף שנאמר ויהרוג יואב
את אבנר בסייף. ר' יוסי אומר אף הוא מיתתו
בסייף שנאמר ויהרוג יואב את אבנר בסייף. ר'
יוחנן אומר אף הוא מיתתו בסייף שנאמר ויהרוג
יואב

ברכות פרק ראשון

ויקח קרח בן יצהר בן קהת בן לוי, ודתן ואבירם בני אליאב, ואון בן פלת, בני ראובן, ויקמו לפני משה ואנשים מבני ישראל חמשים ומאתים נשיאי עדה קרואי מועד אנשי שם. ויקהלו על משה ועל אהרן ויאמרו אליהם רב לכם כי כל העדה כלם קדושים ובתוכם יהוה ומדוע תתנשאו על קהל יהוה. וישמע משה ויפל על פניו. וידבר אל קרח ואל כל עדתו לאמר בקר ויודע יהוה את אשר לו ואת הקדוש והקריב אליו ואת אשר יבחר בו יקריב אליו. זאת עשו קחו לכם מחתות קרח וכל עדתו. ותנו עליהן אש ושימו עליהן קטרת לפני יהוה מחר והיה האיש אשר יבחר יהוה הוא הקדוש רב לכם בני לוי. ויאמר משה אל קרח שמעו נא בני לוי. המעט מכם כי הבדיל אלהי ישראל אתכם מעדת ישראל להקריב אתכם אליו לעבד את עבדת משכן יהוה ולעמד לפני העדה לשרתם. ויקרב אתך ואת כל אחיך בני לוי אתך ובקשתם גם כהונה. לכן אתה וכל עדתך הנועדים על יהוה ואהרן מה הוא כי תלינו עליו. וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם בני אליאב ויאמרו לא נעלה. המעט כי העלית אתנו מארץ זבת חלב ודבש להמיתנו במדבר כי תשתרר עלינו גם השתרר. אף אל ארץ זבת חלב ודבש לא הביאתנו ותתן לנו נחלת שדה וכרם העיני האנשים ההם תנקר לא נעלה. ויחר למשה מאד ויאמר אל יהוה אל תפן אל מנחתם לא חמור אחד מהם נשאתי ולא הרעותי את אחד מהם. ויאמר משה אל קרח אתה וכל עדתך היו לפני יהוה אתה והם ואהרן מחר. וקח איש מחתתו ונתתם עליהן קטרת והקרבתם לפני יהוה איש מחתתו חמשים ומאתים מחתות אתה ואהרן איש מחתתו. ויקחו איש מחתתו ויתנו עליהן אש וישימו עליהן קטרת ויעמדו פתח אהל מועד ומשה ואהרן. ויקהל עליהם קרח את כל העדה אל פתח אהל מועד וירא כבוד יהוה אל כל העדה. וידבר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר הבדלו מתוך העדה הזאת ואכלה אתם כרגע. ויפלו על פניהם ויאמרו אל אלהי הרוחת לכל בשר האיש אחד יחטא ועל כל העדה תקצף. וידבר יהוה אל משה לאמר דבר אל העדה לאמר העלו מעל סביב למשכן קרח דתן ואבירם. ויקם משה וילך אל דתן ואבירם וילכו אחריו זקני ישראל. וידבר אל העדה לאמר סורו נא מעל אהלי האנשים הרשעים האלה ואל תגעו בכל אשר להם פן תספו בכל חטאתם. ויעלו מעל משכן קרח דתן ואבירם מסביב ודתן ואבירם יצאו נצבים פתח אהליהם ונשיהם ובניהם וטפם. ויאמר משה בזאת תדעון כי יהוה שלחני לעשות את כל המעשים האלה כי לא מלבי. אם כמות כל האדם ימתון אלה ופקדת כל האדם יפקד עליהם לא יהוה שלחני. ואם בריאה יברא יהוה ופצתה האדמה את פיה ובלעה אתם ואת כל אשר להם וירדו חיים שאולה וידעתם כי נאצו האנשים האלה את יהוה. ויהי ככלתו לדבר את כל הדברים האלה ותבקע האדמה אשר תחתיהם. ותפתח הארץ את פיה ותבלע אתם ואת בתיהם ואת כל האדם אשר לקרח ואת כל הרכוש. וירדו הם וכל אשר להם חיים שאולה ותכס עליהם הארץ ויאבדו מתוך הקהל. וכל ישראל אשר סביבותיהם נסו לקולם כי אמרו פן תבלענו הארץ. ואש יצאה מאת יהוה ותאכל את החמשים ומאתים איש מקריבי הקטרת. ויאמר יהוה אל משה לאמר אמר אל אלעזר בן אהרן הכהן וירם את המחתות מבין השרפה ואת האש זרה הלאה כי קדשו. את מחתות החטאים האלה בנפשותם ועשו אתם רקעי פחים צפוי למזבח כי הקריבם לפני יהוה ויקדשו ויהיו לאות לבני ישראל. ויקח אלעזר הכהן את מחתות הנחשת אשר הקריבו השרפים וירקעום צפוי למזבח. זכרון לבני ישראל למען אשר לא יקרב איש זר אשר לא מזרע אהרן הוא לשום קטרת לפני יהוה ולא יהיה כקרח וכעדתו כאשר דבר יהוה אליו ביד משה. כי אתה ובניך אתך תשאו את עון כהונתכם. וגם אחיך שבט לוי שבט אביך הקרב אתך ויצטרפו עליך ויהיו לך ולבניך אתך לפני אהל העדות. ושמרו את משמרתך ואת משמרת כל האהל רק אל כלי הקדש ואל המזבח לא יקרבו ולא ימותו גם הם גם אתם. ונלוו עליך ושמרו את משמרת אהל מועד לכל עבדת האהל וזר לא יקרב אליכם. ושמרתם את משמרת הקדש ואת משמרת המזבח ולא יהיה עוד קצף על בני ישראל. והנה אני לקחתי את אחיכם הלוים מתוך בני ישראל לכם מתנה נתונים ליהוה לעבד את עבדת אהל מועד. ואתה ובניך אתך תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבדתם עבדת מתנה אתן את כהונתכם והזר הקרב יומת. וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ואל בניו לאמר זאת חקת התורה אשר צוה יהוה לאמר דבר אל בני ישראל ויקחו אליך פרה אדמה תמימה אשר אין בה מום אשר לא עלה עליה עול. ונתתם אותה אל אלעזר הכהן והוציא אותה אל מחוץ למחנה ושחט אותה לפניו. ולקח אלעזר הכהן מדמה באצבעו והזה אל נכח פני אהל מועד מדמה שבע פעמים. ושרף את הפרה לעיניו את עורה ואת בשרה ואת דמה על פרשה ישרף. ולקח הכהן עץ ארז ואזוב ושני תולעת והשליך אל תוך שרפת הפרה. וכבס בגדיו הכהן ורחץ בשרו במים ואחר יבוא אל המחנה וטמא הכהן עד הערב. והשרף אותה יכבס בגדיו במים ורחץ בשרו במים וטמא עד הערב. ואסף איש טהור את אפר הפרה ושכן מחוץ למחנה במקום טהור והיתה למטה עדת בני ישראל למשמרת למי נדה חטאת הוא. והכבס את בגדיו ביום השביעי וטהר ואחר יבוא אל המחנה וטמא הכהן עד הערב. וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנגעת תכרת מתוך העדה. ואם לא יתחטא ביום השלישי וביום השביעי לא יטהר ונטמא עוד. כל נוגע בנפש אדם אשר ימות ולא יתחטא את משכן יהוה טמא ונכרתה הנפש ההוא מישראל כי מי נדה לא זרק עליו טמא יהיה עוד טמאתו בו. זאת התורה אדם כי ימות באהל כל הבא אל האהל וכל אשר באהל יטמא שבעת ימים. וכל כלי פתוח אשר אין צמיד פתיל עליו טמא הוא. וכל אשר יגע על פני השדה בחלל חרב או במת או בעצם אדם או בקבר יטמא שבעת ימים. ולקחו לטמא מעפר שרפת החטאת ונתן עליו מים חיים אל כלי. ולקח אזוב וטבל במים ונגע על האהל ועל כל הכלים ועל הנפשות אשר היו שם ועל הנוגע בעצם או בחלל או במת או בקבר. וזרק הטהור על הטמא ביום השלישי וביום השביעי וחטאו ביום השביעי וכבס בגדיו ורחץ במים וטהר בערב. ואיש אשר יטמא ולא יתחטא ונכרתה הנפש ההוא מתוך הקהל כי את מקדש יהוה טמא מי נדה לא זרק עליו טמא הוא. והיתה להם לחקת עולם והמזה מי הנדה יכבס בגדיו והנוגע במי הנדה יטמא עד הערב. וכל אשר יגע בו הטמא יטמא והנפש הנגעת תכרת מתוך העדה. ויבאו בני ישראל כל העדה מדבר צן בחדש הראשון וישב העם במדבר קדש ותמת שם מרים ותקבר שם. ולא היה מים לעדה ויקהלו על משה ועל אהרן. ויריב העם עם משה ויאמרו לאמר ולו גוענו בגוע אחינו לפני יהוה. ולמה הביאתם את קהל יהוה אל המדבר הזה למות שם אנחנו ובעירנו. ולמה העליתנו ממצרים להביאנו אל המקום הרע הזה לא מקום זרע ותאנה וגפן ורמון וגם מים אין לשתות. ויבא משה ואהרן מפני הקהל אל פתח אהל מועד ויפלו על פניהם וירא כבוד יהוה אליהם. וידבר יהוה אל משה לאמר קח את המטה והקהל את העדה אתה ואהרן אחיך והדברתם אל הסלע לעיניהם ונתן מימיו והוצאת להם מים והשקית את העדה ואת בעירם. ויקח משה את המטה מלפני יהוה כאשר צוהו. ויקהלו משה ואהרן את הקהל אל פני הסלע ויאמר להם שמעו נא המורים המן הסלע הזה נוציא לכם מים. וירם משה את ידו ויך את הסלע במטהו פעמים ויצאו מים רבים ותשת העדה ובעירה. ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן יען לא האמנתם בי להקדישני לעיני בני ישראל לכן לא תביאו את הקהל הזה אל הארץ אשר נתתי להם. הם מי מריבה אשר הריבו בני ישראל את יהוה ויקדש בם. וישלח משה מלאכים מקדש אל מלך אדום כה אמר אחיך ישראל אתה ידעת את כל התלאה אשר מצאתנו. וירדו אבתינו מצרימה וישבנו במצרים ימים רבים וירעו מצרים לנו ולאבתינו. ונצעק אל יהוה וישמע קולנו וישלח מלאך ויצאנו ממצרים והנה אנחנו בקדש עיר קצה גבולך. נעברה נא בארצך לא נעבור בשדה ובכרם ולא נשתה מי באר דרך המלך נלך לא נסור ימין ושמאל עד אשר נעבר גבולך. ויאמר אליו אדום לא תעבר בי פן בחרב אצא לקראתך. ויאמרו אליו בני ישראל במסלה נעלה ואם מימיך נשתה אני ומקני ונתתי כספו אין דבר ברגלי אעבר. ויאמר לא תעבר ויצא אדום לקראתו בעם כבד וביד חזקה. וימאן אדום נתת את ישראל עבור בגבולו ויט ישראל מעליו. ויסעו מקדש ויבאו בני ישראל כל העדה הר האהר. ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בהר האהר על גבול ארץ אדום לאמר. יאסף אהרן אל עמיו כי לא יבא אל הארץ אשר נתתי לבני ישראל על אשר מריתם את פי במי מריבת. קח את אהרן ואת אלעזר בנו והעל אותם הר האהר. והפשט את אהרן את בגדיו והלבשת אותם את אלעזר בנו ואהרן יאסף ומת שם. ויעש משה כאשר צוה יהוה ויעלו אל הר האהר לעיני כל העדה. ויפשט משה את אהרן את בגדיו וילבש אותם את אלעזר בנו וימת אהרן שם בראש ההר וירד משה ואלעזר מן ההר. וירא כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום כל בית ישראל. וישמע הכנעני מלך ערד יושב הנגב כי בא ישראל דרך האתרים וילחם בישראל וישב ממנו שבי. וידר ישראל נדר ליהוה ויאמר אם נתון תתן את העם הזה בידי והחרמתי את ערים. וישמע יהוה בקול ישראל ויתן את הכנעני והחרים אותם ואת ערים ויקרא שם המקום חרמה. ויסעו מהר האהר דרך ים סוף לסבב את ארץ אדום ותקצר נפש העם בדרך. וידבר העם באלהים ובמשה למה העליתנו ממצרים למות במדבר כי אין לחם ואין מים ונפשנו קצה בלחם הקלקל. וישלח יהוה בעם את הנחשים השרפים וינשכו את העם וימת עם רב מישראל. ויבא העם אל משה ויאמרו חטאנו כי דברנו ביהוה ובך התפלל אל יהוה ויסר מעלינו את הנחש ויתפלל משה בעד העם. ויאמר יהוה אל משה עשה לך שרף ושים אותו על נס והיה כל הנשוך וראה אותו וחי. ויעש משה נחש נחושת וישם על הנס והיה אם נשך הנחש את איש והביט אל נחש הנחושת וחי. ויסעו בני ישראל ויחנו באבות. ויסעו מאבות ויחנו בעיי העברים במדבר אשר על פני מואב מזרח השמש. משם נסעו ויחנו בנחל זרד. משם נסעו ויחנו בעבר ארנון אשר במדבר היוצא מגבול האמרי כי ארנון גבול מואב בין מואב ובין האמרי. על כן יאמר בספר מלחמות יהוה את והב בסופה ואת הנחלים ארנון. ואשד הנחלים אשר נטה לשבת ער ונשען לגבול מואב. ומשם באר הוא הבאר אשר אמר יהוה למשה אסף את העם ואתנה להם מים. אז ישיר ישראל את השירה הזאת עלי באר ענו לה. באר חפרוה שרים כרוה נדיבי העם במחקק במשענתם. ומן המדבר מתנה. ומן מתנה נחליאל. ומן נחליאל במות. ומן במות הגיא אשר בשדה מואב ראש הפסגה ונשקפה על פני הישימון. ויעש ישראל מלאכים אל סיחון מלך האמרי לאמר. אעברה בארצך לא נטה בשדה ובכרם לא נשתה מי באר בדרך המלך נלך עד אשר נעבר גבולך. ולא נתן סיחון את ישראל עבור בגבולו ויאסף סיחון את כל עמו ויצא לקראת ישראל המדברה ויבא יהצה וילחם בישראל. ויכהו ישראל לפי חרב וירש את ארצו מארנון עד יבק עד בני עמון כי עז גבול בני עמון. ויקח ישראל את כל הערים האל וישב ישראל בכל ערי האמרי בחשבון ובכל בנותיה. כי חשבון עיר סיחון מלך האמרי הוא ויהי נלחם במלך מואב הראשון ויקח את כל ארצו מידו עד ארנון. על כן יאמרו המשלים באו חשבון תבנה ותכונן עיר סיחון. כי אש יצאה מחשבון להבה מקריית סיחון אכלה ער מואב בעלי במות ארנון. אוי לך מואב אבדת עם כמוש בנותיו בשבי ואחיותיו בשבות לאמרי סיחון מלך האמרי. ונירם חשבון עד דיבון ונשים עד נופח אשר עד מידבא. וישב ישראל בארץ האמרי. וישלח משה לרגל את יעזר וילכדו את בנותיה ויורש את האמרי אשר שם. ויפנו וילכו דרך הבשן ויצא עוג מלך הבשן לקראתם הוא וכל עמו למלחמה אדרעי. ויאמר יהוה אל משה אל תירא אותו כי בידך נתתי אותו ואת כל עמו ואת ארצו ועשית לו כאשר עשית לסיחון מלך האמרי אשר יושב בחשבון. ויכו אותו ואת בניו ואת כל עמו עד בלתי השאיר לו שריד ויירשו את ארצו. ויסעו בני ישראל ויחנו בערבות מואב מעבר לירדן יריחו. וירא בלק בן צפור את כל אשר עשה ישראל לאמרי. ויגר מואב מפני העם מאד כי רב הוא ויקץ מואב מפני בני ישראל. ויאמר מואב אל זקני מדין עתה ילחכו הקהל את כל סביבותינו כלחך השור את יריק השדה. ובלק בן צפור מלך למואב בעת ההוא. וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר ארץ בני עמו לקרא לו לאמר הנה עם יצא ממצרים הנה כסה את עין הארץ והוא ישב ממולי. ועתה לכה נא ארה לי את העם הזה כי עצום הוא ממני אולי אוכל נכה בו ואגרשנו מן הארץ כי ידעתי את אשר תברך מברך ואשר תאר יואר. וילכו זקני מואב וזקני מדין וקסמים בידם ויבאו אל בלעם וידברו אליו דברי בלק. ויאמר אליהם לינו פה הלילה והשבתי אתכם דבר כאשר ידבר יהוה אלי. וישבו שרי מואב עם בלעם. ויבא אלהים אל בלעם ויאמר מי האנשים האלה עמך. ויאמר בלעם אל האלהים בלק בן צפור מלך מואב שלח אלי. הנה העם היוצא ממצרים ויכס את עין הארץ עתה לכה קבה לי אולי אוכל להלחם בו וגרשתיו. ויאמר אלהים אל בלעם לא תלך עמהם לא תאר את העם כי ברוך הוא. ויקם בלעם בבקר ויאמר אל שרי בלק לכו אל ארצכם כי מאן יהוה לתתי להלך עמכם. ויקמו שרי מואב ויבאו אל בלק ויאמרו מאן בלעם לבוא עמנו. ויוסף בלק עוד שלח שרים רבים ונכבדים מאלה. ויבאו אל בלעם ויאמרו לו כה אמר בלק בן צפור אל נא תמנע מהלך אלי. כי כבד אכבדך מאד וכל אשר תאמר אלי אעשה ולכה נא קבה לי את העם הזה. ויען בלעם ויאמר אל עבדי בלק אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה אלהי לעשות קטנה או גדולה. ועתה שבו נא בזה גם אתם הלילה ואדעה מה יוסף יהוה דבר עמי. ויבא אלהים אל בלעם לילה ויאמר לו אם לקרא לך באו האנשים קום לך אתם ואך את הדבר אשר אדבר אליך אתו תעשה. ויקם בלעם בבקר ויחבש את אתנו וילך עם שרי מואב. ויחר אף אלהים כי הולך הוא וישב מלאך יהוה בדרך לשטן לו והוא רכב על אתנו ושני נעריו עמו. ותרא האתון את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלופה בידו ותט האתון מן הדרך ותלך בשדה ויך בלעם את האתון להטותה הדרך. ויעמד מלאך יהוה במשעול הכרמים גדר מזה וגדר מזה. ותרא האתון את מלאך יהוה ותלחץ אל הקיר וילחץ את רגל בלעם אל הקיר ויסף להכתה. ויסף מלאך יהוה עבור ויעמד במקום צר אשר אין דרך לנטות ימין ושמאל. ותרא האתון את מלאך יהוה ותרבץ תחת בלעם ויחר אף בלעם ויך את האתון במקל. ויפתח יהוה את פי האתון ותאמר לבלעם מה עשיתי לך כי הכיתני זה שלש רגלים. ויאמר בלעם לאתון כי התעללת בי לו יש חרב בידי כי עתה הרגתיך. ותאמר האתון אל בלעם הלא אנכי אתנך אשר רכבת עלי מעודך עד היום הזה. ההסכן הסכנתי לעשות לך כה. ויאמר לא. ויגל יהוה את עיני בלעם וירא את מלאך יהוה נצב בדרך וחרבו שלופה בידו ויקד ויפל על אפיו. ויאמר מלאך יהוה אליו על מה זה הכית את אתנך זה שלש רגלים הנה אנכי יצאתי לשטן כי ירט הדרך לנגדי. ותראני האתון ותט לפני זה שלש רגלים אולי נטתה לפני כי עתה גם אותך הרגתי והאתון החייתי. ויאמר בלעם אל מלאך יהוה חטאתי כי לא ידעתי כי אתה נצב לקראתי בדרך ועתה אם רע בעיניך אשובה לי. ויאמר מלאך יהוה אל בלעם לך עם האנשים ואפס את הדבר אשר אומר אליך אתו תדבר. וילך בלעם עם שרי בלק. וישמע בלק כי בא בלעם ויצא לקראתו עד עיר מואב אשר על גבול ארנון אשר בקצה הגבול. ויאמר בלק אל בלעם הלא שלח שלחתי אליך לקרא לך מדוע לא הלכת אלי הנוכל לא אוכל כבדך. ויאמר בלעם אל בלק הנה באתי אליך עתה היכול אוכל דבר מאומה הדבר אשר ישים אלהים בפי אתו אדבר. וילך בלעם עם בלק ויבאו קרית חצות. ויזבח בלק בקר וצאן וישלח לבלעם ולשרים אשר עמו. ויהי בבקר ויקח בלק את בלעם ויעלהו במות בעל ויראהו משם קצה העם.

ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחות והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים. ויעש בלק כאשר דבר בלעם ויעל פר ואיל במזבח. ויאמר בלעם לבלק התיצב על עלתך ואנכי אלכה אולי יקרה יהוה לקראתי ודבר מה יראני והגדתי לך. וילך שפי. וישם אלהים דבר בפי בלעם ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. ויבא אליו והנה נצב על עלתו הוא ושרי מואב. וישא משלו ויאמר מן ארם ינחני בלק מלך מואב מהרי קדם לכה ארה לי יעקב ולכה זעמה ישראל. מה אקב לא קבה אל ומה אזעם לא זעם יהוה. כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו הן עם לבדד ישכן ובגוים לא יתחשב. מי מנה עפר יעקב ומספר את רבע ישראל תמת נפשי מות ישרים ותהי אחריתי כמוהו. ויאמר בלק אל בלעם מה עשית לי לקב אויבי לקחתיך והנה ברכת ברך. ויען ויאמר הלא את אשר ישים יהוה בפי אתו אשמר לדבר. ויאמר אליו בלק לך נא אתי אל מקום אחר אשר תראנו משם אפס קצהו תראה וכלו לא תראה וקבנו לי משם. ויקחהו שדה צופים אל ראש הפסגה ויבן שבעה מזבחות ויעל פר ואיל במזבח. ויאמר אל בלק התיצב פה עד עלתך ואנכי אקרה כה. ויקר יהוה אל בלעם וישם דבר בפיו ויאמר שוב אל בלק וכה תדבר. ויבא אליו והנה נצב על עלתו הוא ושרי מואב. ויאמר לו בלק מה דבר יהוה. וישא משלו ויאמר קום בלק ושמע האזינה עדי בנו צפור. לא איש אל ויכזב ובן אדם ויתנחם. הוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה. הנה ברך לקחתי וברך ולא אשיבנה. לא הביט און ביעקב ולא ראה עמל בישראל יהוה אלהיו עמו ותרועת מלך בו. אל מוציאם ממצרים כתועפות ראם לו. כי לא נחש ביעקב ולא קסם בישראל כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל. הן עם כלביא יקום וכאריה יתנשא לא ישכב עד יאכל טרף ודם חללים ישתה. ויאמר בלק אל בלעם גם קב לא תקבנו גם ברך לא תברכנו. ויען בלעם ויאמר אל בלק הלא דברתי אליך לאמר כל אשר ידבר יהוה אתו אעשה. וילך בלק גם הוא אל מקום אחר אל ראש פעור הנשקף על פני הישימון. ויאמר בלק אל בלעם אנא לכה אקחך אל מקום אחר אולי ישר בעיני האלהים וקבתו לי משם. ויקח בלק את בלעם ראש הפעור הנשקף על פני הישימון. ויאמר בלעם אל בלק בנה לי בזה שבעה מזבחות והכן לי בזה שבעה פרים ושבעה אילים. ויעש בלק כאשר אמר בלעם ויעל פר ואיל במזבח. וירא בלעם כי טוב בעיני יהוה לברך את ישראל ולא הלך כפעם בפעם לקראת נחשים ויפן בלעם אל המדבר ויראה את ישראל שכן לשבטיו ותהי עליו רוח אלהים. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין. נאם שמע אמרי אל ומדעת עליון יחזה מחזה שדי יפול וגלוי עינים. מה טבו אהליך יעקב משכנתיך ישראל. כנחלים נטיו כגנות עלי נהר כאהלים נטע יהוה כארזים עלי מים. יזל מים מדליו וזרעו במים רבים וירם מאגג מלכו ותנשא מלכותו. אל מוציאו ממצרים כתועפות ראם לו יאכל גוים צריו ועצמותיהם יגרם וחציו ימחץ. כרע שכב כאריה וכלביא מי יקימנו. מברכיך ברוך וארריך ארור. ויחר אף בלק אל בלעם ויספק את כפיו ויאמר בלק אל בלעם לקב אויבי קראתיך והנה ברכת ברך זה שלש פעמים. ועתה ברח לך אל מקומך אמרתי כבד אכבדך והנה מנעך יהוה מכבוד. ויאמר בלעם אל בלק הלא גם אל מלאכיך אשר שלחת אלי דברתי לאמר. אם יתן לי בלק מלא ביתו כסף וזהב לא אוכל לעבר את פי יהוה לעשות טובה או רעה מלבי אשר ידבר יהוה אתו אדבר. ועתה הנני הולך לעמי לכה איעצך אשר יעשה העם הזה לעמך באחרית הימים. וישא משלו ויאמר נאם בלעם בן בעור ונאם הגבר שתם העין. נאם שמע אמרי אל ויודע דעת עליון מחזה שדי יחזה נפול וגלוי עינים. אראנו ולא עתה אשורנו ולא קרוב דרך כוכב מיעקב וקם שבט מישראל ומחץ פאתי מואב וקרקר כל בני שת. והיה אדום ירשה והיה ירשה שעיר אויביו וישראל עשה חיל. וירד מיעקב והאביד שריד מעיר. וירא את עמלק וישא משלו ויאמר ראשית גוים עמלק ואחריתו עדי אבד. וירא את הקיני וישא משלו ויאמר איתן מושבך ושים בסלע קנך. כי אם יהיה לבער קין עד מה אשור תשבך. כי אם יהיה לבער קין עד מה אשור תשבך. כי אם יהיה לבער קין עד מה אשור תשב

ספר ויקרא

ויקרא אל משה וידבר יי אליו מאהל מועד לאמר: דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם אדם כי יקריב מכם קרבן ליי מן הבהמה מן הבקר ומן הצאן תקריבו את קרבנכם: אם עולה קרבנו מן הבקר זכר תמים יקריבנו אל פתח אהל מועד לרצונו לפני יי: וסמך ידו על ראש העולה ונרצה לו לכפר עליו: ושחט את בן הבקר לפני יי והקריבו בני אהרן הכהנים את הדם וזרקו את הדם על המזבח אשר פתח אהל מועד: והפשיט את העולה וניתח אתה לנתחיה: ונתנו בני אהרן הכהן אש על המזבח וערכו עצים על האש: וערכו בני אהרן הכהנים את הנתחים את הראש ואת הפדר על העצים אשר על האש אשר על המזבח: וקרבו ורחצו את הקרב והכרעים ויקטיר הכהן את הכל המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן הצאן קרבנו מן הכשבים או מן העזים לעולה זכר תמים יקריבנו: ושחט אתו על ירך המזבח צפונה לפני יי וזרקו בני אהרן הכהנים את דמו על המזבח: והקטיר ממנו אל אשיו את הראש ואת פדרו וערך הכהן על העצים אשר על האש אשר על המזבח: והקרב והכרעים ירחץ במים והקריב הכהן את הכל והקטיר המזבחה עולה אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן העוף עולה קרבנו ליי ומן התורים או מבני היונה יקריב את קרבנו: והקריבו אל המזבח ומלק את ראשו והקטיר המזבחה ונמצה דמו על קיר המזבח: ונתק את מוראתו בנוצתה והשליך אתה אצל המזבח קדמה אל מקום הדשן: ובקע אתו בבקעתו לא יבדיל והקטירו הכהן המזבחה על העצים אשר על האש עולה אשה ריח ניחוח ליי:

ונפש כי תקריב קרבן מנחה ליי סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה: והביאה אל בני אהרן הכהנים וקמץ משם מלא קמצו מסלתה ומשמנה על כל לבנתה והקטיר הכהן אזכרתה המזבחה אשה ריח ניחוח ליי: והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יי: וכי תקריב מנחה מאפה תנור סלת חלת מצות בלולת בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן: ואם מנחה על המחבת קרבנך סלת בלולה בשמן מצה תהיה: פתות אתה פתים ויצקת עליה שמן מנחה הוא: ואם מנחת מרחשת קרבנך סלת בשמן תעשה: והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה ליי והקריב אל הכהן והגישו אל המזבח: והרים הכהן מן המנחה אזכרתה והקטיר המזבחה אשה ריח ניחוח ליי: והנותרת ממנה לאהרן ולבניו קדש קדשים מאשי יי: כל המנחה אשר תקריבו ליי לא תעשה חמץ כי כל שאר וכל דבש לא תקטירו ממנו אשה ליי: קרבן ראשית תקריבו אתם ליי ואל המזבח לא יעלו לריח ניחוח: וכל קרבן מנחתך במלח תמלח ולא תשבית מלח ברית אלהיך מעל מנחתך על כל קרבנך תקריב מלח: ואם תקריב מנחת בכורים ליי אביב קלי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריך: ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הוא: והקטיר הכהן את אזכרתה מגרשה ומשמנה על כל לבנתה אשה ליי:

ואם זבח שלמים קרבנו אם מן הבקר הוא מקריב אתו אם זכר אם נקבה תמים יקריבנו לפני יי: וסמך את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו פתח אהל מועד וזרקו בני אהרן את הדם על המזבח סביב: והקריב מזבח השלמים אשה ליי את החלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירו בני אהרן המזבחה על העלה אשר על העצים אשה ריח ניחוח ליי: ואם מן הצאן קרבנו לזבח שלמים זכר או נקבה תמים יקריבנו: אם כשב הוא מקריב את קרבנו והקריב אתו לפני יי: וסמך את ידו על ראש קרבנו ושחט אתו לפני אהל מועד וזרקו בני אהרן את דמו על המזבח סביב: והקריב ממנו קרבנו אשה ליי את חלבו האליה תמימה לעמת עצה יסירנה והחלב המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה ליי: אם עז קרבנו והקריב אתו לפני יי: וסמך את ידו על ראשו ושחט אתו לפני אהל מועד וזרקו בני אהרן את דמו על המזבח סביב: והקריב ממנו קרבנו אשה ליי את חלבו המכסה את הקרב ואת כל החלב אשר על הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטירם הכהן המזבחה לחם אשה ריח ניחוח ליי כל חלב לי:

חוקת עולם לדרתיכם בכל מושבתיכם כל חלב ודם לא תאכלו: כל נפש אשר תאכל כל חלב והכרתי את הנפש העשת מעמיה: ודם לא תאכלו בכל מושבתיכם לעוף ולבהמה: כל נפש אשר תאכל כל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: וידבר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר נשיא כי יחטא ועשה אחת מכל מצות יי אלהיו אשר לא תעשינה ואשם: או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביא קרבנו שעיר עזים זכר תמים: וסמך את ידו על ראש השעיר ושחט אתו במקום אשר ישחט את העולה לפני יי חטאת הוא: ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח העולה ואת דמו יצק אל יסוד מזבח העולה: ואת כל חלבו יקטיר המזבחה: וכפר עליו הכהן מחטאתו ונסלח לו: ואם נפש אחת תחטא בשגגה מעם הארץ בעשתה אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ואשם: או הודע אליו חטאתו אשר חטא בה והביאה קרבנה שעירת עזים נקבה תמימה על חטאתו אשר חטא: וסמך את ידו על ראש החטאת ושחט את החטאת במקום העולה: ולקח הכהן מדמה באצבעו ונתן על קרנות מזבח העולה ואת כל דמה יצק אל יסוד המזבח: ואת כל חלבה יסיר כחלב השה מעל זבח השלמים והקטירם הכהן המזבחה על אשי יי וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא ונסלח לו:

ואם כשב יביא קרבנו לחטאת נקבה תמימה יביאנה: וסמך את ידו על ראש החטאת ושחט אתה לחטאת במקום אשר ישחט את העולה: ולקח הכהן מדם החטאת באצבעו ונתן על קרנות מזבח העולה ואת כל דמה יצק אל יסוד המזבח: ואת כל חלבה יסיר כחלב כשב הזבח השלמים והקטירם הכהן המזבחה על אשי יי וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא ונסלח לו:

ונפש כי תחטא ושמעה קול אלה והוא עד או ראה או ידע אם לא יגיד ונשא עונו: או נפש אשר תגע בכל טמא או בנבלת חיה טמאה או בנבלת בהמה טמאה או בנבלת שרץ טמא ונעלם ממנו והוא טמא ואשם: או כי יגע בטמאת אדם לכל טמאתו אשר יטמא בה ונעלם ממנו וידע ואשם: או נפש כי תשבע לבטא בשפתים להרע או להיטיב לכל אשר יבטא האדם בשבועה ונעלם ממנו והוא ידע ואשם לאחת מאלה: והיה כי יאשם לאחת מאלה והתודה אשר חטא עליה: והביא את אשמו ליי על חטאתו אשר חטא נקבה מן הצאן כשבה או שעירת עזים לחטאת וכפר עליו הכהן מחטאתו: ואם לא תגיע ידו דיה לשה וחטאתו אשר חטא שתי תרים או שני בני יונה ליי אחד לחטאת ואחד לעולה: והביא אתם אל הכהן והקריב את אשר לחטאת ראשונה ומלק את מוראתו מול עורפו ולא יבדיל: והזה מדם החטאת על קיר המזבח והנשאר בדם יסחט אל יסוד המזבח חטאת הוא: ואת השני יעשה עולה כמשפט וכפר עליו הכהן מחטאתו אשר חטא ונסלח לו:

ואם לא תשיג ידו לשתי תרים או לשני בני יונה והביא את קרבנו אשר חטא עשירית האיפה סלת לחטאת לא ישים עליה שמן ולא יתן עליה לבנה כי חטאת הוא: והביאה אל הכהן וקמץ הכהן מלא קמצו את אזכרתה והקטיר המזבחה על אשי יי חטאת הוא: וכפר עליו הכהן על חטאתו אשר חטא מאחת מאלה ונסלח לו והיתה למנחה כמנחת הכהן:

ונפש כי תמעל מעל ושגגה מקדשי יי והביא את אשמו ליי איל תמים מן הצאן בערכך כסף שקלים בשקל הקדש לאשם: ואת אשר חטא מן הקדש ישלם וחמשתו יסף עליו ונתן אתו לכהן והכהן יכפר עליו באיל האשם ונסלח לו: ואם נפש כי תחטא ועשתה אחת מכל מצות יי אשר לא תעשינה ולא ידע ואשם ונשא עונו: והביא איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן והכהן יכפר עליו על שגגתו אשר שגג והוא לא ידע ונסלח לו: אשם הוא אשם אשם לי:

וידבר יי אל משה לאמר: נפש כי תחטא ומעלה מעל ביי וכחש בעמיתו בפקדון או בתשומת יד או בגזל או עשק את עמיתו: או מצא אבדה וכחש בה ונשבע על שקר על אחת מכל אשר יעשה האדם לחטא בהן: והיה כי יחטא ואשם והשיב את הגזלה אשר גזל או את העשק אשר עשק או את הפקדון אשר הפקדון אתו או את האבדה אשר מצא: או מכל אשר ישבע עליו לשקר ושלם אתו בראשו וחמשתו יסף עליו לאשר הוא לו יתננו ביום אשמתו: ואת אשמו יביא ליי איל תמים מן הצאן בערכך לאשם אל הכהן: וכפר עליו הכהן לפני יי ונסלח לו על אחת מכל אשמתו אשר יעשה לאשמה בה:

וידבר יי אל משה לאמר: צו את אהרן ואת בניו לאמר זאת תורת העולה הוא העולה על מוקדה על המזבח כל הלילה עד הבקר ואש המזבח תוקד בו: והלבש הכהן מדו בד ומכנסי בד ילבש על בשרו והרים את הדשן אשר תאכל האש את העולה על המזבח ושמו אצל המזבח: ופשט את בגדיו ולבש בגדים אחרים והוציא את הדשן אל מחוץ למחנה אל מקום טהור: והאש על המזבח תוקד בו לא תכבה והבעיר עליה הכהן עצים בבקר בבקר וערך עליה העולה והקטיר עליה חלבי השלמים: אש תמיד תוקד על המזבח לא תכבה:

וזאת תורת המנחה הקרב אתה בני אהרן לפני יי אל פני המזבח: והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבונה אשר על המנחה והקטיר המזבחה ריח ניחוחו אזכרתה ליי: והנותרת ממנה יאכלו אהרן ובניו מצות תאכל במקום קדש בחצר אהל מועד יאכלוה: לא תאפה חמץ חלקם נתתי אתה מאשי קדש הוא כחטאת וכאשם: כל זכר בבני אהרן יאכל אתה חק עולם לדרתיכם מאשי יי כל אשר יגע בהם יקדש:

וידבר יי אל משה לאמר: זאת קרבן אהרן ובניו אשר יקריבו ליי ביום המשח אתו עשרון הסלת מנחה תמיד מחציו בבקר ומחציו בערב: על מחבת בשמן תעשה מרבכת תביא מפתי מנחת בכורים ליי: והכהן המשיח תחתיו מבניו יעשה אתה חק עולם ליי כליל תקטר: וכל מנחת כהן כליל תהיה לא תאכל: וידבר יי אל משה לאמר: דבר אל אהרן ואל בניו לאמר זאת תורת החטאת במקום אשר תשחט העולה תשחט החטאת לפני יי קדש קדשים הוא: החטאת הכהן המתחטאת בה במקום קדש תאכל בחצר אהל מועד: כל אשר יגע בבשרה יקדש ואשר יזה מדמה על הבגד עליו תכבס במקום קדש תכבס: וכלי חרש אשר בשל בו תשבר ואם בכלי נחשת בשל ומרק ושטף במים: כל זכר בכהנים יאכל אתה קדש קדשים הוא:

וזאת תורת האשם קדש קדשים הוא: במקום אשר ישחטו את העולה ישחטו את האשם את דמו יזרק על המזבח סביב: וכל חלבו יקריב ממנו את האליה ואת החלב המכסה את הקרב: ואת שתי הכליות ואת החלב אשר עליהן אשר על הכסלים ואת היתרת על הכבד על הכליות יסירנה: והקטיר הכהן אתם המזבחה אשה ליי אשם הוא: כל זכר בכהנים יאכלנו במקום קדש יאכל קדש קדשים הוא: כחטאת כאשם תורה אחת להם הכהן המכפר בו יהיה לו: ובכל נפש כהן כליל לא תאכל:

וזאת תורת זבח השלמים אשר יקריב ליי: על תודה יקריבנו והקריב על זבח התודה חלות מצות בלולה בשמן ורקיקי מצות משחים בשמן ומלאת סלת חלת בלולת בשמן על זבח תודת שלמיו: והקריב על כל קרבן חלה אחת מכל המנחות תרומה ליי לכהן הזורק את דם השלמים לו יהיה: ובשר זבח תודת שלמיו ביום הקרבו יאכל לא יניח ממנו עד בקר: ואם נדר או נדבה זבח קרבנו ביום הקריבו את זבחו יאכל ומחרת והנותר ממנו יאכל: והנותר מבשר הזבח ביום השלישי באש ישרף: ואם האכל יאכל מבשר זבח שלמיו ביום השלישי לא ירצה המקריב לו לא יחשב פגול יהיה והנפש האכלת ממנו עונה תשא: והבשר אשר יגע בכל טמא לא יאכל באש ישרף והבשר כל טהור יאכל בשר: והנפש אשר תאכל בשר מזבח השלמים אשר ליי וטמאתו עליו ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: ונפש כי תגע בכל טמאה בטמאת אדם או בבהמה טמאה או בכל שקץ טמא ואכל מבשר זבח השלמים אשר ליי ונכרתה הנפש ההוא מעמיה:

וידבר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר כל אכל חלב מן הבהמה אשר יקריבו ממנו אשה ליי וכרתו הנפש האכלת מעמיה: כל מלאכת עבדה לא תעשו ביום השבת הזה כי שבתון הוא לכם: כל אכל דם ונכרתה הנפש ההוא מעמיה: וידבר יי אל משה לאמר: דבר אל בני ישראל לאמר המקריב את זבח שלמיו יביא את קרבנו ליי מזבח שלמיו יביא את קרבנו: ידיו תביאנה את אשי יי את החלב על החזה יביאנו את החזה להניף אתו תנופה לפני יי: והקטיר הכהן המזבחה והיה החזה לאהרן ולבניו: ואת שוק הימין תתנו תרומה לכהן מזבח שלמיכם: המקריב את דם השלמים ואת החלב מבני אהרן לו תהיה שוק הימין למנה: כי את חזה התנופה ואת שוק התרומה לקחתי מאת בני ישראל מזבח שלמיהם ואתנה אתם לאהרן הכהן ולבניו לחק עולם מאת בני ישראל: זאת משחת אהרן ומשחת בניו מאשי יי ביום המשח אתם: אשר צוה יי לתת להם מאת בני ישראל ביום המשח אתם חק עולם לדרתם: זאת התורה לעלה למנחה ולחטאת ולאשם ולמלואים ולזבח השלמים: אשר צוה יי את משה בהר סיני ביום צותו את בני ישראל להקריב את קרבנם ליי במדבר סיני:

ויקרא אל משה לאמר: קח את אהרן ואת בניו ואת הבגדים ואת שמן המשחה ואת פר החטאת ואת שני האילים ואת סל המצות: ואת כל העדה הקהל אל פתח אהל מועד: ויעש משה כאשר צוה יי אתו ותקהל העדה אל פתח אהל מועד: ויאמר משה אל העדה זה הדבר אשר צוה יי לעשות: ויקרב משה את אהרן ואת בניו ויצק על ראשו ויקרב את בניו ויצק על ראשו ויקרב את בניו ויצק על ראשו ויקרב את

ויהי בימי אחשורוש הוא אחשורוש המלך מהודו ועד כוש שבע ועשרים ומאה מדינה. ויהי בשבת המלכו על כסא מלכותו אשר בשושן הבירה. ויהי בשנה השלישית למלכו עשה משתה לכל שריו ועבדיו חיל פרס ומדי והפרתמים והסגנים והאצילים ושרי המדינות לפניו. בהראותו את עושר כבוד מלכותו ואת יקר תפארת גדולתו ימים רבים שמונים ומאה יום. וכאשר מלאו הימים האלה עשה המלך לכל העם הנמצאים בשושן הבירה משתה שבעת ימים בחצר גנת ביתן המלך. חוורת כרפס ותכלת אחוזים בחבלי בוץ וארגמן על גלילי כסף ועמודי שיש מטות זהב וכסף על רצפת בהט ושש ושיש ודרתון. והשקו לשתות בכלים מכלים שונים וכלי המלך הרבה כיד המלך. ויין מלכות רב כאשר נתן איש ואיש כפי מדתו. ושתיה כדת אין אנס כי כן יסד המלך על כל רב בית אשר יעשון כרצון איש ואיש. גם ושתי המלכה עשתה משתה נשים בבית המלוכה אשר למלך אחשורוש. ויהי ביום השביעי כטוב לב המלך ביין אמר למהומן בזתא חרבונא בגתא אבגתא זתר וכרכס שבעת הסריסים המשרתים את פני המלך אחשורוש. להביא את ושתי המלכה לפני המלך בכתר מלכות להראות העמים והשרים את יפיה כי טובת מראה הוא. ותמאן ושתי המלכה לבוא בדבר המלך אשר על יד הסריסים ויקצף המלך מאד וחמתו בערה בו. ויאמר המלך לחכמים יודעי העתים כי כן דבר המלך לפני כל יודעי דת ודין. והקרוב אליו כרשנא שתר אדמתא תרשיש מרס מרסנא ממוכן שבעת שרי פרס ומדי הרואים פני המלך הישבים ראשונה במלכות. כדת להעשות בוגתא ואחשורוש בעצתם את ושתי המלכה על אשר לא עשתה את מצות המלך ביד הסריסים. ויאמר ממוכן לפני המלך והשרים לא על המלך לבדו עותה ושתי המלכה כי אם על כל השרים ועל כל העמים אשר בכל מדינות המלך אחשורוש. כי יצא דבר המלכה על כל הנשים להבזות בעליהן בעיניהם באמרם המלך אחשורוש אמר לבוא את ושתי המלכה לפניו והיא לא באה. ועתה היום הזה תאמרנה שרות פרס ומדי אשר שמעו את דבר המלכה אשר עשתה לכל שרי המלך ובזיון וקצף הרבה. אם על המלך טוב יצא דבר מלכות מלפניו ויכתב בדתי פרס ומדי ולא יעבור אשר לא תבוא ושתי המלכה לפני המלך אחשורוש ומלכותה יתן המלך לרעותה הטובה ממנה. ונשמע פתגם המלך אשר יעשה בכל מלכותו כי גדולה היא וכל הנשים יתנו יקר לבעליהן למגדול ועד קטן. ויטב הדבר בעיני המלך וכדבר ממוכן עשה. וישלח ספרים אל כל מדינות המלך אל מדינה ומדינה ככתבה ואל כל עם ולשון כלשונו להיות כל איש שורר בביתו ומדבר כלשון עמו.

אחר הדברים האלה כשכך חמת המלך אחשורוש זכר את ושתי ואת אשר עשתה ואת אשר נגזר עליה. ויאמרו נערי המלך משרתיו יבקשו למלך נערות בתולות טובות מראה. ופקד המלך פקידים בכל מדינות ממלכתו ויקבצו את כל נערה בתולה טובת מראה אל שושן הבירה אל בית הנשים אל יד הגי סריס המלך שומר הנשים ונתן תמרוקיהן. והנערה הטובה בעיניו תמלוך תחת ושתי. ויטב הדבר בעיני המלך ויעש כן. איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן שמעי בן קיש איש ימיני. אשר הגלה מירושלים עם הגולה אשר הגלה עם יכניה מלך יהודה אשר הגלה נבוכדנצר מלך בבל. והוא אומן את הדסה היא אסתר בת דודו כי אין לה אב ואם והנערה יפת תואר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת. ויהי בהשמע דבר המלך ודתו ובהקבץ נערות רבות אל שושן הבירה אל יד הגי ותלקח אסתר אל בית המלך אל יד הגי שומר הנשים. והנערה יפת תואר וטובת מראה ותשא חסד לפניו ותבהל תמרוקיה ומנותיה לתת לה ואת שבע הנערות הראויות לתת לה מבית המלך ותשנה ואת נערותיה בטוב בית הנשים. לא הגידה אסתר את עמה ואת מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא תגיד. ואת אשר יהיה יום יום מתהלך מרדכי לפני חצר בית הנשים לדעת את שלום אסתר ואת אשר יעשה בה. ובהגיע תור נערה ונערה לבוא אל המלך אחשורוש מקץ היות לה כדת הנשים שנים עשר חדש כי כן ימלאו ימי מרוקיהן שנים עשר חדש בשמן המור ושש חדשים בבשמים ובתמרוקי הנשים. ובזה תבוא הנערה אל המלך כל אשר תאמר יתן לה לבוא עמה מבית הנשים עד בית המלוכה. בערב היא באה ובבקר היא שבה אל בית הנשים שני אל יד שעשגז סריס המלך שומר הפלגשים לא תבוא עוד אל המלך כי אם חפץ בה המלך ונקראה בשם. ויהי בהגיע תור אסתר בת אביחיל דד מרדכי אשר לקח לו לבת לבוא אל המלך לא בקשה דבר כי אם את אשר יאמר הגי סריס המלך שומר הנשים ותהי אסתר נושאת חן בעיני כל רואיה. ותלקח אסתר אל המלך אחשורוש אל בית מלכותו בחדש העשירי הוא חדש טבת בשנת שבע למלכותו. ויאהב המלך את אסתר מכל הנשים ותשא חן וחסד לפניו יותר מכל הבתולות וישם כתר מלכות בראשה וימליכה תחת ושתי. ויעש המלך משתה גדול לכל שריו ועבדיו את משתה אסתר ומדינה עשה הרפה ונתן משאת כיד המלך. ובהקבץ בתולות שנית ומרדכי ישב בשער המלך. לא הגידה אסתר את מולדתה ואת עמה כאשר צוה עליה מרדכי ואת מאמר מרדכי אסתר עושה כאשר היתה באומנה אתו. ויהי בימים ההם בשבת מרדכי בשער המלך כעס בגתן ותרש שני סריסי המלך משמרי הסף ויבקשו לשלח יד במלך אחשורוש. ויודע הדבר למרדכי ויגד לאסתר המלכה ותאמר אסתר למלך בשם מרדכי. ויבקר המלך בנערה ויתלו אותם על העץ ויכתב בספר דברי הימים לפני המלך.

ופלג מן הנסא ואמר אבוי. אמרה לבר, דמתו אינו אבוי. אמרה ואמרי אבוי. אמרי ואמרי אבוי. אמרי ואמרי אבוי. אמרי

ולא יהיה לו שום חלק בעולם הבא. ואלו הן: האומר אין תחיית המתים מן התורה, ואין תורה מן השמים, ואפיקורוס. רבי עקיבא אומר: אף הקורא בספרים החיצונים, או הלוחש על המכה ואומר: כל המחלה הזאת לא אשים עלי, שאני ה' רופאך. אבישי אומר: אף ההוגה בשם באותיותיו. חנינא בן דוסא אומר: אף היוצא מפתח בית הכנסת ואינו עונה אחר המברכין. אמר רבי יוחנן: כל שיש בו יראת חטא, יש לו חלק לעולם הבא, שנאמר: כי טוב ה' לאיש חסיד. ואין יראת חטא אלא חכמה, שנאמר: יראת ה' היא חכמה. ואין חכמה אלא תורה, שנאמר: ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה. ואין תורה אלא מעשים טובים, שנאמר: וסור מרע ועשה טוב. ואין מעשים טובים אלא מצות, שנאמר: עץ חיים היא למחזיקים בה. ואין חיים אלא תורה, שנאמר: כי חייך הם ומאריך ימים בחכמתך. ואין חכמה אלא עצה, שנאמר: לי עצה ותושיה. ואין עצה אלא בינה, שנאמר: אני בינה לי גבורה. ואין גבורה אלא צדקה, שנאמר: צדקה תרומם גוי. ואין צדקה אלא שלום, שנאמר: ועשה צדקה שלום. ואין שלום אלא מי שיש לו שלום בכל מקום, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב. ואין שלום אלא מי שיש לו שלום בכל מקום, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב. ואין שלום אלא מי שיש לו שלום בכל מקום, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב.

פרק חלק

כל ישראל יש להם חלק לעולם הבא, שנאמר: ועמך כולם צדיקים לעולם יירשו ארץ. ואלו הן: האומר אין תחיית המתים מן התורה, ואין תורה מן השמים, ואפיקורוס. רבי עקיבא אומר: אף הקורא בספרים החיצונים, או הלוחש על המכה ואומר: כל המחלה הזאת לא אשים עלי, שאני ה' רופאך. אבישי אומר: אף ההוגה בשם באותיותיו. חנינא בן דוסא אומר: אף היוצא מפתח בית הכנסת ואינו עונה אחר המברכין. אמר רבי יוחנן: כל שיש בו יראת חטא, יש לו חלק לעולם הבא, שנאמר: כי טוב ה' לאיש חסיד. ואין יראת חטא אלא חכמה, שנאמר: יראת ה' היא חכמה. ואין חכמה אלא תורה, שנאמר: ויאמר לאדם הן יראת ה' היא חכמה. ואין תורה אלא מעשים טובים, שנאמר: וסור מרע ועשה טוב. ואין מעשים טובים אלא מצות, שנאמר: עץ חיים היא למחזיקים בה. ואין חיים אלא תורה, שנאמר: כי חייך הם ומאריך ימים בחכמתך. ואין חכמה אלא עצה, שנאמר: לי עצה ותושיה. ואין עצה אלא בינה, שנאמר: אני בינה לי גבורה. ואין גבורה אלא צדקה, שנאמר: צדקה תרומם גוי. ואין צדקה אלא שלום, שנאמר: ועשה צדקה שלום. ואין שלום אלא מי שיש לו שלום בכל מקום, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב. ואין שלום אלא מי שיש לו שלום בכל מקום, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב. ואין שלום אלא מי שיש לו שלום בכל מקום, שנאמר: שלום שלום לרחוק ולקרוב.

ולא יוכל לעמוד לפני אויביו

ויאמר יי אלהי ישראל יי למה זה באת הנה ומי הסית את אחאב מלך ישראל ויפתה אותו ועלה וינפל ברמות גלעד ויאמר זה בכה וזה אמר כן ויצא הרוח ויעמד לפני יי ויאמר אני אפתנו ויאמר אליו במה ויאמר אצא ורוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה ואף תוכל צא ועשה כן ועתה הנה נתן יי רוח שקר בפי נביאיך אלה ויי דבר עליך רעה ויגש אליו צדקיהו בן כנענה ויכה את מיכיהו על הלחי ויאמר איזה עבר רוח יי מאתי לדבר אתך ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום בא חדר בחדר להחבא שם ויאמר מלך ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל אמון שר העיר ואל יואש בן המלך ואמרת כה אמר המלך שימו זה בית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד בשובי בשלום ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר יי בי ויאמר שמעו עמים כלם ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ראמות גלעד ויאמר מלך ישראל אל יהושפט התחפש ובוא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבוא במלחמה ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול כי אם את מלך ישראל לבדו ויהי כראות שרי הרכב את יהושפט ויאמרו אך מלך ישראל הוא ויסבו עליו למלחמה ויזעק יהושפט ויהי כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישובו מאחריו ויאש איש קשתו בתם ויך את מלך ישראל בין הדבקת ובין השרין ויאמר לרכב ושב ידיך והוצא אותי מן המחנה כי הוחליתי ותעמד המלחמה ביום ההוא והמלך מלך ישראל היה מעמיד במרכבתו נגד ארם ויעבר השמש ויהי המת ויצא הרוח מן המחנה ויבא ויעמד לפני יי ויאמר אני אפתנו ויאמר יי במה ויאמר אצא ורוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה ואף תוכל צא ועשה כן ועתה הנה נתן יי רוח שקר בפי כל נביאיך אלה ויי דבר עליך רעה ויגש צדקיהו בן כנענה ויכה את מיכיהו על הלחי ויאמר איזה עבר רוח יי מאתי לדבר אתך ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום בא חדר בחדר להחבא שם ויאמר מלך ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל אמון שר העיר ואל יואש בן המלך ואמרת כה אמר המלך שימו זה בית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד בשובי בשלום ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר יי בי ויאמר שמעו עמים כלם ויעל מלך ישראל ויהושפט מלך יהודה ראמות גלעד ויאמר מלך ישראל אל יהושפט התחפש ובוא במלחמה ואתה לבש בגדיך ויתחפש מלך ישראל ויבוא במלחמה ומלך ארם צוה את שרי הרכב אשר לו לאמר לא תלחמו את קטן ואת גדול כי אם את מלך ישראל לבדו ויהי כראות שרי הרכב את יהושפט ויאמרו אך מלך ישראל הוא ויסבו עליו למלחמה ויזעק יהושפט ויהי כראות שרי הרכב כי לא מלך ישראל הוא וישובו מאחריו ויאש איש קשתו בתם ויך את מלך ישראל בין הדבקת ובין השרין ויאמר לרכב ושב ידיך והוצא אותי מן המחנה כי הוחליתי ותעמד המלחמה ביום ההוא והמלך מלך ישראל היה מעמיד במרכבתו נגד ארם ויעבר השמש ויהי המת ויצא הרוח מן המחנה ויבא ויעמד לפני יי ויאמר אני אפתנו ויאמר יי במה ויאמר אצא ורוח שקר בפי כל נביאיו ויאמר תפתה ואף תוכל צא ועשה כן ועתה הנה נתן יי רוח שקר בפי כל נביאיך אלה ויי דבר עליך רעה ויגש צדקיהו בן כנענה ויכה את מיכיהו על הלחי ויאמר איזה עבר רוח יי מאתי לדבר אתך ויאמר מיכיהו הנך ראה ביום בא חדר בחדר להחבא שם ויאמר מלך ישראל קחו את מיכיהו והשיבהו אל אמון שר העיר ואל יואש בן המלך ואמרת כה אמר המלך שימו זה בית הכלא והאכילהו לחם לחץ ומים לחץ עד בשובי בשלום ויאמר מיכיהו אם שוב תשוב בשלום לא דבר יי בי ויאמר שמעו עמים כלם

מלכים א

אלה הם המשלים:

ראובן שמעון לוי ויהודה׃ יששכר זבולן ובנימין׃ דן ונפתלי גד ואשר׃ ויהי כל נפש יוצאי ירך יעקב שבעים נפש ויוסף היה במצרים׃ וימת יוסף וכל אחיו וכל הדור ההוא׃ ובני ישראל פרו וישרצו וירבו ויעצמו במאד מאד ותמלא הארץ אותם׃ ויקם מלך חדש על מצרים אשר לא ידע את יוסף׃ ויאמר אל עמו הנה עם בני ישראל רב ועצום ממנו׃ הבה נתחכמה לו פן ירבה והיה כי תקראנה מלחמה ונוסף גם הוא על שונאינו ונלחם בנו ועלה מן הארץ׃ וישימו עליו שרי מסים למען ענתו בסבלתם ויבן ערי מסכנות לפרעה את פתם ואת רעמסס׃ וכאשר יענו אתו כן ירבה וכן יפרץ ויקצו מפני בני ישראל׃ ויעבידו מצרים את בני ישראל בפרך׃ וימררו את חייהם בעבדה קשה בחמר ובלבנים ובכל עבדה בשדה את כל עבדתם אשר עבדו בהם בפרך׃ ויאמר מלך מצרים למילדת העברית אשר שם האחת שפרה ושם השנית פועה׃ ויאמר בילדכן את העבריות וראיתן על האבנים אם בן הוא והמתן אתו ואם בת היא וחיה׃ ותיראנה המילדת את האלהים ולא עשו כאשר דבר אליהן מלך מצרים ותחיין את הילדים׃ ויקרא מלך מצרים למילדת ויאמר להן מדוע עשיתן הדבר הזה ותחיין את הילדים׃ ותאמרן המילדת אל פרעה כי לא כנשים המצריות העברית כי חיות הנה בטרם תבוא אליהן המילדת ילדו׃ ויטב אלהים למילדת וירב העם ויעצמו במאד׃ ויהי כי יראו המילדת את האלהים ויעש לבתים׃ ויצו פרעה לכל עמו לאמר כל הבן הילוד היארה תשליכוהו וכל הבת תחיון׃

ויקח איש מבית לוי את בת לוי׃ ותהר האשה ותלד בן ותרא אתו כי טוב הוא ותצפנהו שלשה ירחים׃ ולא יכלה עוד הצפינו ותקח לו תבת גמא ותחמרה בחמר ובזפת ותשם בה את הילד ותשם בסוף על שפת היאר׃ ותתצב אחתו מרחק לדעה מה יעשה לו׃ ותרד בת פרעה לרחץ על היאר ונערתיה הלכת על יד היאר ותרא את התבה בתוך הסוף ותשלח את אמתה ותקחה׃ ותפתח ותרא אתו את הילד והנה נער בכה ותחמל עליו ותאמר מילדי העברים זה׃ ותאמר אחתו אל בת פרעה התלך וקראתי לך אשה מינקת מן העברית ותינק לך את הילד׃ ותאמר לה בת פרעה לכי ותלך העלמה ותקרא את אם הילד׃ ותאמר לה בת פרעה הלכי את הילד הזה והיניקהו לי ואני אתן את שכרך ותקח האשה הילד ותניקהו׃ וגדל הילד ותבאהו לבת פרעה והי לה לבן ותקרא שמו משה ותאמר כי מן המים משיתהו׃

ויהי בימים ההם ויגדל משה ויצא אל אחיו וירא בסבלתם ויראה איש מצרי מכה איש עברי מאחיו׃ ויפן כה וכה וירא כי אין איש ויך את המצרי ויטמן בחול׃ ויצא ביום השני והנה שני אנשים עברים נצים ויאמר לרשע למה תכה רעך׃ ויאמר מי שמך לאיש שר ושפט עלינו הלהרגני אתה אמר כאשר הרגת את המצרי ויירא משה ויאמר אכן נודע הדבר׃ וישמע פרעה את הדבר הזה ויבקש להרג את משה וישב משה מפני פרעה וישב בארץ מדין וישב על הבאר׃ ולכהן מדין שבע בנות ותבאנה וידלו ותמלאנה את הרהטים להשקות צאן אביהן׃ ויבאו הרעים ויגרשום ויקם משה ויושען להן וישק את צאנם׃ ותבאנה אל רעואל אביהן ויאמר מדוע מהרתן בא היום׃ ותאמרנה איש מצרי הצילנו מיד הרעים וגם דלה דלה לנו וישק את הצאן׃ ויאמר אל בנותיו ואיו למה זה עזבתן את האיש קראן לו ויאכל לחם׃ ויואל משה לשבת את האיש ויתן את צפרה בתו למשה׃ ותלד בן ויקרא את שמו גרשם כי אמר גר הייתי בארץ נכריה׃

ויהי בימים הרבים ההם וימת מלך מצרים ויאנחו בני ישראל מן העבדה ויזעקו ותעל שועתם אל האלהים מן העבדה׃ וישמע אלהים את נאקתם ויזכר אלהים את בריתו את אברהם את יצחק ואת יעקב׃ וירא אלהים את בני ישראל וידע אלהים׃ ומשה היה רעה את צאן יתרו חתן כהן מדין וינהג את הצאן אחר המדבר ויבא אל הר האלהים חרבה׃ וירא מלאך יהוה אליו בלבת אש מתוך הסנה וירא והנה הסנה בער באש והסנה איננו אכל׃ ויאמר משה אסרה נא ואראה את המראה הגדל הזה מדוע לא יבער הסנה׃ וירא יהוה כי סר לראות ויקרא אליו אלהים מתוך הסנה ויאמר משה משה ויאמר הנני׃ ויאמר אל תקרב הלם של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עמד עליו אדמת קדש הוא׃ ויאמר אנכי אלהי אביך אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב ויסתר משה כי ירא מהביט אל האלהים׃ ויאמר יהוה ראה ראיתי את עני עמי אשר במצרים ואת צעקתם שמעתי מפני נגשיו כי ידעתי את מכאביו׃ וארד להצילו מיד מצרים ולהעלתו מן האדמה ההוא אל ארץ טובה ורחבה אל ארץ זבת חלב ודבש אל מקום הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי׃ ועתה הנה צעקת בני ישראל באה אלי וגם ראיתי את הלחץ אשר מצרים לחצים אתם׃ ועתה לכה ואשלחך אל פרעה והוצא את עמי בני ישראל ממצרים׃ ויאמר משה אל האלהים מי אנכי כי אלך אל פרעה והוצא את בני ישראל ממצרים׃ ויאמר כי אהיה עמך וזה לך האות כי אנכי שלחתיך בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלהים על ההר הזה׃ ויאמר משה אל האלהים הנה אנכי בא אל בני ישראל ואמרתי להם אלהי אבותיכם שלחני אליכם ואמרו לי מה שמו מה אמר אליהם׃ ויאמר אלהים אל משה אהיה אשר אהיה ויאמר כה תאמר לבני ישראל אהיה שלחני אליכם׃ ויאמר עוד אלהים אל משה כה תאמר אל בני ישראל יהוה אלהי אבתיכם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב שלחני אליכם זה שמי לעלם וזה זכרי לדר דר׃ לך ואספת את זקני ישראל ואמרת אליהם יהוה אלהי אבתיכם נראה אלי אלהי אברהם יצחק ויעקב לאמר פקד פקדתי אתכם ואת הערוי לכם במצרים׃ ואמר אעלה אתכם מעני מצרים אל ארץ הכנעני והחתי והאמרי והפרזי והחוי והיבוסי אל ארץ זבת חלב ודבש׃ ושמעו לקלך ובאת אתה וזקני ישראל אל מלך מצרים ואמרתם אליו יהוה אלהי העברים נקרה עלינו ועתה נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו׃ ואני ידעתי כי לא יתן אתכם מלך מצרים להלך ולא ביד חזקה׃ ושלחתי את ידי והכיתי את מצרים בכל נפלאתי אשר אעשה בקרבו ואחרי כן ישלח אתכם׃ ונתתי את חן העם הזה בעיני מצרים והיה כי תלכון לא תלכו ריקם׃ ושאלה אשה משכנתה ומגרת ביתה כלי כסף וכלי זהב ושמלת ושמתם על בניכם ועל בנותיכם ונצלתם את מצרים׃

ויען משה ויאמר והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקלי כי יאמרו לא נראה אליך יהוה׃ ויאמר יהוה אליו מה זה בידך ויאמר מטה׃ ויאמר השליכהו ארצה וישלכהו ארצה ויהי לנחש ויברח משה מפניו׃ ויאמר יהוה אל משה שלח ידך ואחז בזנבו וישלח ידו ויחזק בו ויהי למטה בכפו׃ למען יאמינו כי נראה אליך יהוה אלהי אבתם אלהי אברהם אלהי יצחק ואלהי יעקב׃ ויוסף יהוה עוד הבא נא ידך בחיקך ויבא ידו בחיקו ויוצא והנה ידו מצרעת כשלג׃ ויאמר השב ידך אל חיקך וישב ידו אל חיקו ויוצא מחיקו והנה שבה כבשרו׃ והיה אם לא יאמינו לך ולא ישמעו לקול האות הראשון והאמינו לקול האות האחרון׃ והיה אם לא יאמינו גם לשני האותות האלה ולא ישמעו לקלך ולקחת מימי היאר והצקת היבשה והיו המים אשר תקח מן היאר והיו ליבשת׃ ויאמר משה אל יהוה בי אדני לא איש דברים אנכי גם מתמול גם משלשם גם מאז דברך אל עבדך כי כבד פה וכבד לשון אנכי׃ ויאמר יהוה אליו מי שם פה לאדם או מי ישם אלם או חרש או פקח או עור הלא אנכי יהוה׃ ועתה לך ואנכי אהיה עם פיך והורתיך אשר תדבר׃ ויאמר בי אדני שלח נא ביד תשלח׃ ויחר אף יהוה במשה ויאמר הלא אהרן אחיך הלוי ידעתי כי דבר ידבר הוא וגם הנה הוא יצא לקראתך וראך ושמח בלבו׃ ודברת אליו ושמת את הדברים בפיו ואנכי אהיה עם פיך ועם פיהו והורתי אתכם את אשר תעשון׃ ודבר הוא לך אל העם והיה הוא יהיה לך לפה ואתה תהיה לו לאלהים׃ ואת המטה הזה תקח בידך אשר תעשה בו את האתת׃

וילך משה וישב אל יתר חתנו ויאמר אליו אלכה נא ואשובה אל אחי אשר במצרים ואראה העודם חיים ויאמר יתרו למשה לך לשלום׃ ויאמר יהוה אל משה במדין לך שוב מצרימה כי מתו כל האנשים המבקשים את נפשך׃ ויקח משה את אשתו ואת בניו וירכבם על החמר וישב ארצה מצרים ויקח משה את מטה האלהים בידו׃ ויאמר יהוה אל משה בלכתך לשוב מצרימה ראה כל המפתים אשר שמתי בידך ועשיתם לפני פרעה ואני אחזק את לבו ולא ישלח את העם׃ ואמרת אל פרעה כה אמר יהוה בני בכרי ישראל׃ ואמר אליך שלח את בני ויעבדני ותמאן לשלחו הנה אנכי הרג את בנך בכרך׃ ויהי בדרך במלון ויפגשהו יהוה ויבקש המיתו׃ ותקח צפרה צר ותכרת את ערלת בנה ותגע לרגליו ותאמר כי חתן דמים אתה לי׃ וירף ממנו אז אמרה חתן דמים למולת׃ ויאמר יהוה אל אהרן לך לקראת משה המדברה וילך ויפגשהו בהר האלהים וישק לו׃ ויגד משה לאהרן את כל דברי יהוה אשר שלחו ואת כל האתת אשר צוהו׃ וילך משה ואהרן ויאספו את כל זקני בני ישראל׃ וידבר אהרן את כל הדברים אשר דבר יהוה אל משה ויעש האתת לעיני העם׃ ויאמן העם וישמעו כי פקד יהוה את בני ישראל וכי ראה את עניים ויקדו וישתחוו׃

ואחרי כן באו משה ואהרן ויאמרו אל פרעה כה אמר יהוה אלהי ישראל שלח את עמי ויחגו לי במדבר׃ ויאמר פרעה מי יהוה אשר אשמע בקלו לשלח את ישראל לא ידעתי את יהוה וגם את ישראל לא אשלח׃ ויאמרו אלהי העברים נקרה עלינו נלכה נא דרך שלשת ימים במדבר ונזבחה ליהוה אלהינו פן יפגענו בדבר או בחרב׃ ויאמר אליהם מלך מצרים למה משה ואהרן תפרעו את העם ממעשיו לכו לסבלתיכם׃ ויאמר פרעה הן רבים עתה עם הארץ והשבתם אתם מסבלתם׃ ויצו פרעה ביום ההוא את הנגשים בעם ואת שטריו לאמר׃ לא תספו לתת תבן לעם ללבן הלבנים כתמול שלשם הם ילכו וקששו להם תבן׃ ואת תכנת הלבנים אשר הם עשים תמול שלשם תשימו עליהם לא תגרעו ממנו כי נרפים הם על כן הם צעקים לאמר נלכה נזבחה לאלהינו׃ תכבד העבדה על האנשים ויעשו בה ואל ישעו בדברי שקר׃ ויצאו נגשי העם ושטריו ויאמרו אל העם לאמר כה אמר פרעה איני נתן לכם תבן׃ אתם לכו קחו לכם תבן מאשר תמצאו כי אין נגרע מעבדתכם דבר׃ ויפץ העם בכל ארץ מצרים לקשש קש לתבן׃ והנגשים אצים לאמר כלו מעשיכם דבר יום ביומו כאשר בהיות התבן׃ ויכו שטרי בני ישראל אשר שמו עליהם נגשי פרעה לאמר מדוע לא כליתם חקכם לבנת כתמול שלשם גם תמולם׃ ויבאו שטרי בני ישראל ויצעקו אל פרעה לאמר למה תעשה כה לעבדיך׃ תבן אין נתן לעבדיך ולבנת אמרים לנו עשו והנה עבדיך נמכים וחטאת עמך׃ ויאמר נרפים אתם נרפים על כן אתם אמרים נלכה נזבחה ליהוה׃ ועתה לכו עבדו ותבן לא יתן לכם וכתכן לבנים תתנו׃ וירעו שטרי בני ישראל באמרם לא תגרעו מלבניכם דבר יום ביומו׃ ויפגעו את משה ואת אהרן נצב לקראתם בצאתם מאת פרעה׃ ויאמרו אליהם יראה יהוה עליכם וישפט אשר הבאשתם את ריחנו בעיני פרעה ובעיני עבדיו לתת חרב בידם להרגנו׃ וישב משה אל יהוה ויאמר אדני למה הרעתה לעם הזה למה זה שלחתני׃ ומאז באתי אל פרעה לדבר בשמך הרע לעם הזה והצל לא הצלת את עמך׃ ויאמר יהוה עתה תראה אשר אעשה לפרעה כי ביד חזקה ישלחם וביד חזקה יגרשם מארצו׃

וידבר אלהים אל משה ויאמר אליו אני יהוה׃ וארא אל אברהם אל יצחק ואל יעקב באל שדי ושמי יהוה לא נודעתי להם׃ וגם הקמתי את בריתי אתם לתת להם את ארץ כנען את ארץ מגריהם אשר גרו בה׃ וגם אני שמעתי את נאקת בני ישראל אשר מצרים מעבדים אתם ואזכר את בריתי׃ לכן אמר אל בני ישראל אני יהוה והוצאתי אתכם מתחת סבלות מצרים והצלתי אתכם מעבדתם וגאלתי אתכם בזרוע נטויה ובשפטים גדלים׃ ולקחתי אתכם לי לעם והייתי לכם לאלהים וידעתם כי אני יהוה אלהיכם המוציא אתכם מתחת סבלות מצרים׃ והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אתה לאברהם ליצחק וליעקב ונתתי אתה לכם מורשה אני יהוה׃ וידבר משה כן אל בני ישראל ולא שמעו אל משה מקצר רוח ומעבדה קשה׃ ויאמר יהוה אל משה בא דבר אל פרעה מלך מצרים וישלח את בני ישראל מארצו׃ וידבר משה לפני יהוה לאמר הן בני ישראל לא שמעו אלי ואיך ישמעני פרעה ואני ערל שפתים׃ וידבר יהוה אל משה ואל אהרן ויצום אל בני ישראל ואל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל מארץ מצרים׃

אלה ראשי בית אבתם בני ראובן בכור ישראל חנוך ופלוא חצרון וכרמי אלה משפחות ראובן׃ ובני שמעון ימואל וימין ואהד וימין וצחר ושאול בן הכנענית אלה משפחות שמעון׃ ואלה שמות בני לוי לתלדתם גרשון וקהת ומררי ושני חיי לוי מאה שלשים ושבע שנה׃ בני גרשון לבני ושמעי למשפחתם׃ ובני קהת עמרם ויצהר וחברון ועזיאל ושני חיי קהת מאה שלשים ושלש שנה׃ ובני מררי מחלי ומושי אלה הם משפחת הלוי לתלדתם׃ ויקח עמרם את יוכבד דדתו לו לאשה ותלד לו את אהרן ואת משה ושני חיי עמרם מאה שלשים ושבע שנה׃ ובני יצהר קרח ונפג וזכרי׃ ובני עזיאל מישאל ואלצפן וסתרי׃ ויקח אהרן את אלישבע בת עמינדב אחות נחשון לו לאשה ותלד לו את נדב ואת אביהוא את אלעזר ואת איתמר׃ ובני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף אלה משפחת הקרחי׃ ואלעזר בן אהרן לקח לו מבנות פוטיאל לו לאשה ותלד לו את פינחס אלה ראשי אבות הלוי למשפחתם׃ הוא אהרן ומשה אשר אמר יהוה להם הוציאו את בני ישראל מארץ מצרים על צבתם׃ הם המדברים אל פרעה מלך מצרים להוציא את בני ישראל ממצרים הוא משה והוא אהרן׃

ויהי ביום דבר יהוה אל משה בארץ מצרים׃ וידבר יהוה אל משה לאמר אני יהוה דבר אל פרעה מלך מצרים את כל אשר אני דבר אליך׃ ויאמר משה לפני יהוה הן אני ערל שפתים ואיך ישמע אלי פרעה׃ ויאמר יהוה אל משה ראה נתתיך אלהים לפרעה ואהרן אחיך יהיה נביאך׃ אתה תדבר את כל אשר אצוך ואהרן אחיך ידבר אל פרעה ושלח את בני ישראל מארצו׃ ואני אקשה את לב פרעה והרביתי את אתתי ואת מופתי בארץ מצרים׃ ולא ישמע אליכם פרעה ונתתי את ידי במצרים ויצאתי את צבאתי את עמי בני ישראל מארץ מצרים בשפטים גדלים׃ וידעו מצרים כי אני יהוה בנטתי את ידי על מצרים והוצאתי את בני ישראל מתוכם׃ ויעש משה ואהרן כאשר צוה יהוה אתם כן עשו׃ ומשה בן שמנים שנה ואהרן בן שלשים ושלש שנה בדברם אל פרעה׃

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן לאמר׃ כי ידבר אליכם פרעה לאמר תנו לכם מופת ואמרת אל אהרן קח את מטך והשלך לפני פרעה יהי לתנין׃ ויבא משה ואהרן אל פרעה ויעשו כן כאשר צוה יהוה וישלך אהרן את מטהו לפני פרעה ולפני עבדיו ויהי לתנין׃ ויקרא גם פרעה לחכמים ולמכשפים ויעשו גם המה חרטמי מצרים בלהטיהם כן׃ ויטלו איש מטהו ויהיו לתנינם ויבלע מטה אהרן את מטותם׃ ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יהוה׃ ויאמר יהוה אל משה כבד לב פרעה מאן לשלח העם׃ לך אל פרעה בבקר הנה יצא המימה ונצבת לקראתו על שפת היאר והמטה אשר נהפך לנחש תקח בידך׃ ואמרת אליו יהוה אלהי העברים שלחני אליך לאמר שלח את עמי ויעבדני במדבר והנה לא שמעת עד כה׃ כה אמר יהוה בזאת תדע כי אני יהוה הנה אנכי מכה במטה אשר בידי על המים אשר ביאר והפכו לדם׃ והדגה אשר ביאר תמות ובאש הארץ מצרים ונלאו מצרים לשתות מים מן היאר׃ ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן קח מטך ונטה ידך על מימי מצרים על נהרתם על יאריהם ועל אגמיהם ועל כל מקוה מימיהם ויהיו דם והיה דם בכל ארץ מצרים ובעצים ובאבנים׃ ויעשו כן משה ואהרן כאשר צוה יהוה וירם במטה ויך את המים אשר ביאר לעיני פרעה ולעיני עבדיו ויהפכו כל המים אשר ביאר לדם׃ והדגה אשר ביאר מתה ויבאש היאר ולא יכלו מצרים לשתות מים מן היאר ויהי הדם בכל ארץ מצרים׃ ויעשו כן חרטמי מצרים בלהטיהם ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יהוה׃ ויפן ויבא אל ביתו ולא שת לבו גם לזאת׃ ויחפרו כל מצרים סביבת היאר מים לשתות כי לא יכלו לשתת ממימי היאר׃ ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה ואמרת אליו כה אמר יהוה שלח עמי ויעבדני׃ כי אם מאן אתה לשלח הנה אנכי נגף את כל גבולך בצפרדעים׃ ושרץ היאר צפרדעים ועלו ובאו בביתך ובחדר משכבך ועל מטתך ובבית עבדיך ובעמך ובתנוריך ובמשארותיך׃ ובך ובעמך ובכל עבדיך יעלו הצפרדעים׃ ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן נטה את ידך במטך על הנהרות על היארים ועל האגמים והעל את הצפרדעים על ארץ מצרים׃ ויט אהרן את ידו על מימי מצרים ותעל הצפרדע ותכס את ארץ מצרים׃ ויעשו חרטמם בלהטיהם ויעלו את הצפרדעים על ארץ מצרים׃ ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר חלו אל יהוה ויסר הצפרדעים ממני ומעמי ואשלחה את העם ויזבחו ליהוה׃ ויאמר משה לפרעה התפאר עלי למתי אעתיר לך ולעבדיך ולעמך להכרית הצפרדעים ממך ומבתיך רק ביאר תשארנה׃ ויאמר למחר ויאמר כדברך למען תדע כי אין כיהוה אלהינו׃ וסרו הצפרדעים ממך ומבתיך ומעבדיך ומעמך רק ביאר תשארנה׃ ויצאו משה ואהרן מעם פרעה ויצעק משה אל יהוה על דבר הצפרדעים אשר שם לפרעה׃ ויעש יהוה כדבר משה וימתו הצפרדעים מן הבתים מן החצרות ומן השדות׃ ויכנסו אתם חמרם חמרם ותבאש הארץ׃ ויראו פרעה כי היתה הרוחה וכבד את לבו ולא שמע אליהם כאשר דבר יהוה׃ ויאמר יהוה אל משה אמר אל אהרן נטה את מטך והך את עפר האדמה והיה לכנם בכל ארץ מצרים׃ ויעשו כן ויט אהרן בידו במטהו ויך את עפר הארץ ותהי הכנם באדם ובבהמה כל עפר הארץ היה לכנם בכל ארץ מצרים׃ ויעשו כן חרטמם בלהטיהם להוציא את הכנם ולא יכלו והכנם היתה באדם ובבהמה׃ ויאמרו החרטמם אל פרעה אצבע אלהים היא ויחזק לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יהוה׃ ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה הנה יצא המימה ואמרת אליו כה אמר יהוה שלח עמי ויעבדני׃ כי אם איננו משלח את עמי הנני משלח בך ובעבדיך ובעמך ובבתיך את הערב ומלאו בתי מצרים את הערב וגם האדמה אשר הם עליה׃ והפליתי ביום ההוא את ארץ גשן אשר עמי עמד עליה לבלתי היות שם ערב למען תדע כי אני יהוה בקרב הארץ׃ ושמתי פדות בין עמי ובין עמך למחר יהיה האת הזה׃ ויעש יהוה כן ויבא ערב כבד בית פרעה ובבתי עבדיו ובכל ארץ מצרים תשחת הארץ מפני הערב׃ ויקרא פרעה למשה ולאהרן ויאמר לכו זבחו לאלהיכם בארץ׃ ויאמר משה לא נכון לעשות כן כי תועבת מצרים נזבח ליהוה אלהינו הן נזבח את תועבת מצרים לעיניהם ולא יסקלנו׃ דרך שלשת ימים נלך במדבר וזבחנו ליהוה אלהינו כאשר יאמר אלינו׃ ויאמר פרעה אנכי אשלח אתכם וזבחתם ליהוה אלהיכם במדבר רק הרחק לא תרחיקו לכת התפללו בעדי׃ ויאמר משה הנה אנכי יוצא מעמך והעתרתי אל יהוה וסר הערב מפרעה מעבדיו ומעמו מחר אך אל יסף פרעה התל לבלתי שלח את העם לזבח ליהוה׃ ויצא משה מעם פרעה ויעתר אל יהוה׃ ויעש יהוה כדבר משה ויסר הערב מפרעה מעבדיו ומעמו לא נשאר אחד׃ ויכבד פרעה את לבו גם בפעם הזאת ולא שלח את העם׃

ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה ודברת אליו כה אמר יהוה אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני׃ כי אם מאן אתה לשלחם ועודך מחזיק בהם׃ הנה יד יהוה היתה בדבר אשר בשדה בסוסים בחמרים בגמלים בבקר ובצאן דבר כבד מאד׃ והפלה יהוה בין מקנה ישראל ובין מקנה מצרים ולא ימת מכל לבני ישראל דבר׃ ויעש יהוה את המועד לאמר מחר יעשה יהוה הדבר הזה בארץ׃ ויעש יהוה את הדבר הזה ממחרת ותמת כל מקנה מצרים ומקנה בני ישראל לא מת אחד׃ וישלח פרעה והנה לא מת ממקנה ישראל עד אחד ויכבד לב פרעה ולא שלח את העם׃ ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן קחו לכם מלא חפניכם פיח כבשן ויזרקהו משה השמים לעיני פרעה׃ והיה לאבק על כל ארץ מצרים והיה על האדם ועל הבהמה לשחין פרחת אבעבעת בכל ארץ מצרים׃ ויקחו את פיח הכבשן ויעמדו לפני פרעה ויזרקהו משה השמים ויהי שחין פרחת אבעבעת באדם ובבהמה׃ ולא יכלו החרטמם לעמד לפני משה מפני השחין כי היה השחין בחרטמם ובכל מצרים׃ ויחזק יהוה את לב פרעה ולא שמע אליהם כאשר דבר יהוה אל משה׃ ויאמר יהוה אל משה השכם בבקר והתיצב לפני פרעה ואמרת אליו כה אמר יהוה אלהי העברים שלח את עמי ויעבדני׃ כי בפעם הזאת אנכי שלח את כל מגפתי אל לבך ובעבדיך ובעמך בעבור תדע כי אין כמני בכל הארץ׃ כי עתה שלחתי את ידי ואך אתך ואת עמך בדבר ותכחד מן הארץ׃ ואולם בעבור זאת העמדתיך בעבור הראתך את כחי ולמען ספר שמי בכל הארץ׃ עודך מתנשא בעמי לבלתי שלחם׃ הנני משיא כעת מחר את כבד מאד מצרים ומיום הוסדה עד עתה׃ ועתה שלח העז את מקנך ואת כל אשר לך בשדה כל האדם והבהמה אשר ימצא בשדה ולא יאסף הבית וירד עליהם הברד וחיו׃ הירא את דבר יהוה מעבדי פרעה הניס את עבדיו ואת מקנהו אל הבתים׃ ואשר לא שם לבו אל דבר יהוה ויעזב את עבדיו ואת מקנהו בשדה׃ ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על השמים ויהי ברד בכל ארץ מצרים על האדם ועל הבהמה ועל כל עשב השדה בארץ מצרים׃ ויט משה את מטהו על השמים ויהוה נתן קלת וברד והלך אש ארצה וימטר יהוה ברד על ארץ מצרים׃ ויהי ברד ואש מתלקחת בתוך הברד כבד מאד אשר לא היתה כמהו בכל ארץ מצרים מאז היתה לגוי׃ ויך הברד בכל ארץ מצרים את כל אשר בשדה מאדם ועד בהמה ואת כל עשב השדה הכה הברד ואת כל עץ השדה שבר׃ רק בארץ גשן אשר שם בני ישראל לא היה ברד׃ וישלח פרעה ויקרא למשה ולאהרן ויאמר אלהם חטאתי הפעם יהוה הצדיק ואני ועמי הרשעים׃ חלו את יהוה ורב מהיות קלת אלהים וברד ואשלחה ולא תספו לעמד׃ ויאמר אליו משה כצאתי את העיר אפרש את כפי אל יהוה הקלת יחדלון ולא יהיה עוד הברד למען תדע כי ליהוה הארץ׃ ואתה ועבדיך ידעתי כי טרם תיראון מפני יהוה אלהים׃ והפשתה והשערה נכתה כי השערה אביב והפשתה גבעל׃ והחטה והכסמת לא נכתו כי אפלת הנה׃ ויצא משה את העיר מעם פרעה ויפרש כפיו אל יהוה ויחדלו הקלת והברד ומטר לא נתך ארצה׃ וירא פרעה כי חדל המטר והברד והקלת ויסף לחטא ויכבד לבו הוא ועבדיו׃ ויחזק לב פרעה ולא שלח את בני ישראל כאשר דבר יהוה ביד משה׃

ויאמר יהוה אל משה בא אל פרעה כי אני הכבדתי את לבו ואת לב עבדיו למען שתי אתתי אלה בקרבו׃ ולמען תספר באזני בנך ובן בנך את אשר התעללתי במצרים ואת אתתי אשר שמתי בם וידעתם כי אני יהוה׃ ויבא משה ואהרן אל פרעה ויאמרו אליו כה אמר יהוה אלהי העברים עד מתי מאנת לענת מפני שלח עמי ויעבדני׃ כי אם מאן אתה לשלח את עמי הנני מביא מחר ארבה בגבולך׃ וכסה את עין הארץ ולא יוכל לראות את הארץ ואכל את יתר הפלטה הנשארת לכם מן הברד ואכל את כל העץ הצמח לכם מן השדה׃ ומלאו בתיך ובתי כל עבדיך ובתי כל מצרים אשר לא ראו אבתיך ואבות אבתיך מיום היותם על האדמה עד היום הזה ויפן ויצא מעם פרעה׃ ויאמרו עבדי פרעה אליו עד מתי יהיה זה לנו למוקש שלח את האנשים ויעבדו את יהוה אלהיהם הטרם תדע כי אבדה מצרים׃ ויושב את משה ואת אהרן אל פרעה ויאמר אלהם לכו עבדו את יהוה אלהיכם מי ומי ההלכים׃ ויאמר משה בנערינו ובזקנינו נלך בבנינו ובבנתינו בצאננו ובבקרנו נלך כי חג יהוה לנו׃ ויאמר אלהם יהי כן יהוה עמכם כאשר אשלח אתכם ואת טפכם ראו כי רעה נגד פניכם׃ לא כן לכו נא הגברים ועבדו את יהוה כי אתה אתם מבקשים ויגרש אתם מאת פני פרעה׃ ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך על ארץ מצרים בארבה ויעל על ארץ מצרים וירד כל ארבה גבול מצרים׃ כבד מאד לפניו לא היה כן ארבה כמהו ואחריו לא יהיה כן׃ ויכס את עין כל הארץ ותחשך הארץ ויאכל את כל עשב הארץ ואת כל פרי העץ אשר הותיר הברד ולא נותר כל ירק בעץ ובעשב השדה בכל ארץ מצרים׃ ויבהל פרעה לקרא למשה ולאהרן ויאמר חטאתי ליהוה אלהיכם ולכם׃ ועתה שא נא חטאתי אך הפעם ועתירו אל יהוה אלהיכם ויסר מעלי רק את המות הזה׃ ויצא מעם פרעה ויעתר אל יהוה׃ ויהפך יהוה רוח ים חזקה מאד ויסע את הארבה וידף אתו ים סוף לא נשאר ארבה אחד בכל גבול מצרים׃ ויחזק יהוה את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל׃

ויאמר יהוה אל משה נטה את ידך השמים ויהי חשך על ארץ מצרים וימש חשך׃ ויט משה את ידו על השמים ויהי ערפל אפלה בכל ארץ מצרים שלשת ימים׃ לא ראו איש את אחיו ולא קמו איש מתחתיו שלשת ימים וכל בני ישראל היה אור במושבתם׃ ויקרא פרעה אל משה ויאמר לכו עבדו את יהוה רק צאנכם ובקרכם יצג גם טפכם ילך עמכם׃ ויאמר משה גם אתה תתן בידנו זבחים ועלות ועשינו ליהוה אלהינו׃ וגם מקנינו ילך עמנו לא תשאר פרסה כי ממנו נקח לעבד את יהוה אלהינו ואנחנו לא נדע מה נעבד את יהוה עד בואנו שמה׃ ויחזק יהוה את לב פרעה ולא אבה לשלחם׃ ויאמר לו פרעה לך מעלי השמר אל תסף ראות פני כי ביום ראתך פני תמות׃ ויאמר משה כן דברת לא אסף עוד ראות פניך׃

ויאמר יהוה אל משה עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח אתכם כשלחו כלה גרש יגרש אתכם׃ דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעתה כלי כסף וכלי זהב׃ ויתן יהוה את חן העם בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם׃ ויאמר משה כה אמר יהוה כחצת הלילה אני יוצא בתוך מצרים׃ ומת כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר אחר הרחים וכל בכור בהמה׃ והיתה צעקה גדולה בכל ארץ מצרים אשר כמהו לא נהיתה ואשר כמהו לא תסף׃ ולכל בני ישראל לא חרץ כלב לשנו למאיש ועד בהמה למען תדעון אשר יפלה יהוה בין מצרים ובין ישראל׃ וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר צא אתה וכל העם אשר ברגליך ואחרי כן אצא ויצא מעם פרעה בחרי אף׃ ויאמר יהוה אל משה לא ישמע אליכם פרעה למען רבות מופתי בארץ מצרים׃ ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה ויחזק יהוה את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל מארצו׃

ויאמר יהוה אל משה ואל אהרן בארץ מצרים לאמר׃ החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה׃ דברו אל כל עדת בני ישראל לאמר בעשר לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית׃ ואם ימעט הבית משה מהיות מספר לשה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשת איש לפי אכלו תכסו על השה׃ שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם מן הכבשים ומן העזים תקחו׃ והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים׃ ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזזות ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם׃ ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מררים יאכלהו׃ אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו׃ ולא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו׃ וכה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא ליהוה׃ ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני יהוה׃ והיה הדם לכם לאת על הבתים אשר אתם שם ראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים׃ והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אתו חג ליהוה לדרתיכם חקת עולם תחגהו׃ שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשבתו שאר מבתיכם כי כל אכל מצה ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השביעי׃ ביום הראשון מקרא קדש ויום השביעי מקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם׃ ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאתיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם׃ בראשון בארבעה עשר יום לחדש בערב תאכלו מצת עד יום האחד ועשרים לחדש בערב׃ שבעת ימים שאר לא ימצא ב

ואמרה לו אשתו מה תועיל בזה שאתה עני ואין לך כלום
ואתה מבקש לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה
ותעשיר אותך ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש
לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
אמר לה אשתי אני מבקש לישא אשה עשירה שתתן לי
נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל מה שיש
לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן
אתה מבקש לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה
ותעשיר אותך ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש
לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
אמר לה אשתי אני מבקש לישא אשה עשירה שתתן לי
נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל מה שיש
לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן
אתה מבקש לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה
ותעשיר אותך ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש
לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
אמר לה אשתי אני מבקש לישא אשה עשירה שתתן לי
נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל מה שיש
לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן
אתה מבקש לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה
ותעשיר אותך ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש
לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
אמר לה אשתי אני מבקש לישא אשה עשירה שתתן לי
נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל מה שיש
לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן

מעשה הפיל.

היה היו ראובן ושמעון ושמעון היה עני ואין לו כלום
ואמר ראובן לשמעון אחי אני רוצה לישא אשה עשירה
ואתה אחי אתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש לישא
אשה עשירה ואני אתן לה כל מה שיש לי ואני עני
ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן אתה מבקש לישא
אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש לישא אשה עשירה
שתתן לי נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל
מה שיש לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו
אם כן אתה מבקש לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא
הרבה ותעשיר אותך ואתה עני ואין לך כלום ואתה
מבקש לישא אשה עשירה שתתן לי נדוניא הרבה
ותעשיר אותי ואני אתן לה כל מה שיש לי ואני עני
ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן אתה מבקש לישא
אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש לישא אשה עשירה
שתתן לי נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל
מה שיש לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו
אם כן

מעשה הפיל.

היה היו ראובן ושמעון ושמעון היה עני ואין לו כלום
ואמר ראובן לשמעון אחי אני רוצה לישא אשה עשירה
ואתה אחי אתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש לישא
אשה עשירה ואני אתן לה כל מה שיש לי ואני עני
ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן אתה מבקש לישא
אשה עשירה שתתן לך נדוניא הרבה ותעשיר אותך
ואתה עני ואין לך כלום ואתה מבקש לישא אשה עשירה
שתתן לי נדוניא הרבה ותעשיר אותי ואני אתן לה כל
מה שיש לי ואני עני ואין לי כלום אמרה לו אשתו
אם כן אתה מבקש לישא אשה עשירה שתתן לך נדוניא
הרבה ותעשיר אותך ואתה עני ואין לך כלום ואתה
מבקש לישא אשה עשירה שתתן לי נדוניא הרבה
ותעשיר אותי ואני אתן לה כל מה שיש לי ואני עני
ואין לי כלום אמרה לו אשתו אם כן

ברכת הבית

ברוך אתה יי אלהינו מלך העולם אשר בחר בנו מכל העמים ורוממנו מכל הלשונות וקדשנו במצותיו וצוה לנו את מזוזה.

ואמר לו אלישע לך שוב לעירך ואמרת לה מה עשתה
הגדולה אשר עשה לך אלישע ויהי כאשר ספר למלך
איך החיה את המת והנה האשה אשר החיה את בנה
צועקת אל המלך על ביתה ועל שדה ותאמר גחזי
אדוני המלך זאת האשה וזה בנה אשר החיה אלישע
ותשאל המלך את האשה ותספר לו ויתן לה המלך
סריס אחד לאמר השב את כל אשר לה ואת כל תבואת
השדה מיום עזבה את הארץ עד עתה וי

ואמר לו אל תירא כי אתך אני להצילך נאם יי׳ ויאמר לו
ישוע אם כן למה אתה בא אלי ויאמר לו אלהים שלחני
אליך לבשרך כי אתה הוא הנביא אשר יבא אל העולם
ויאמר לו ישוע ומי הוא אלהים אשר שלחך אלי ויאמר
לו הוא יי׳ אלהי אבותינו אברהם יצחק ויעקב אשר
שלחני אליך לבשרך כי אתה הוא הנביא אשר יבא אל
העולם ויאמר לו ישוע ומה יהיה לי לאות כי אתה
שלחת אלי ויאמר לו אלהים הנה אתה תלד בן ותקרא
את שמו ישוע ויאמר לו ישוע הנה אני אמה שפחת
יי׳ יהי לי כדבריך ויהי כן ותהר מרים ותלד בן
ותקרא את שמו ישוע ויגדל הילד וילך ויחזק ברוח
ויהי בן שתים עשרה שנה ויעל אל ירושלים לחג
הפסח ויהי כשובם מן החג ויפקד ישוע את אביו
ואת אמו ולא ידעו איה הוא ויחפשו אחריו בכל
המחנה ולא מצאוהו ויהי ביום השלישי וימצאוהו
בבית המדרש יושב בתוך החכמים ומקשיב להם
ושואל אותם ויהי כל השומעים אותו משתוממים
על חכמתו ועל תשובותיו ויאמר אליו אביו ואמו
בני למה עשית לנו כן הנה אביך ואני מבקשים
אותך בדאגה ויאמר אליהם ישוע למה זה בקשתם
אותי הלא ידעתם כי בבית אבי אהיה ויהי כאשר
שמעו את הדברים האלה ולא הבינו אותם ויהי
ישוע הולך וגדל בחכמה ובקומה ובחן ויהי בן
שלשים שנה ויבא אל הירדן אל יוחנן בן זכריה
ויטבל אותו ויהי כעלות ישוע מן המים ויהי הנה
השמים נפתחו ויראה אליו רוח אלהים כיונה
ויבוא עליו ויהי קול מן השמים לאמר זה הוא בני
אהובי אשר בו חפצתי ויהי ישוע מתפלל ויהי
השמים נפתחים ויראה אליו רוח אלהים כיונה
ויבוא עליו ויהי קול מן השמים לאמר זה הוא בני
אהובי אשר בו חפצתי ויהי ישוע מתפלל ויהי
השמים נפתחים ויראה אליו רוח אלהים כיונה
ויבוא עליו ויהי קול מן השמים לאמר זה הוא בני
אהובי אשר בו חפצתי ויהי ישוע מתפלל ויהי
השמים נפתחים ויראה אליו רוח אלהים כיונה
ויבוא עליו ויהי קול מן השמים לאמר זה הוא בני
אהובי אשר בו חפצתי ויהי ישוע מתפלל ויהי

ויהי כאשר כלה ישוע לדבר את כל הדברים
האלה ויהי ביום השלישי ויבא אל הכפר נעים
ויהי כבואו אל שער העיר והנה מוציאים מת
בן יחיד לאמו ואמו אלמנה ויהי כראות ישוע
את האלמנה ויחמול עליה ויאמר אליה אל תבכי
ויגש ויגע במטה והנשא עמדו ויהי המת וישב
ויחל לדבר ויתן אותו ישוע לאמו ויהי כל
העם ויאמרו נביא גדול קם בתוכנו ואלהים
פקד את עמו ויהי שמועת ישוע הזה בכל
יהודה ובכל הסביבה ויהי כשמוע יוחנן בן
זכריה בבית הכלא את כל אשר עשה ישוע
וישלח שנים מתלמידיו ויאמרו אליו אתה הוא
הבא אם אחר נקוה לו ויהי ישוע עונה ויאמר
אליהם לכו והגידו ליוחנן את אשר ראיתם
ושמעתם עורים מקבלים את ראותם וחגרים
מתהלכים מצורעים נטהרים וחרשים שומעים
ומתים קמים וחיים ועניים מבשרים טוב ואשרי
אשר לא יכשל בי ויהי כלכת שני התלמידים
ויבואו אל יוחנן ויגידו לו את כל אשר ראו
ושמעו ויהי יוחנן שומע ויקרא אל שנים
מתלמידיו ויאמר אליהם לכו אל ישוע ושאלתם
אותו לאמר אתה הוא הבא אם אחר נקוה לו
ויהי כבוא שני התלמידים אל ישוע ויאמרו
אליו יוחנן שלחנו אליך לאמר אתה הוא הבא
אם אחר נקוה לו ויהי ישוע עונה ויאמר אליהם
לכו והגידו ליוחנן את אשר ראיתם ושמעתם
עורים מקבלים את ראותם וחגרים מתהלכים
מצורעים נטהרים וחרשים שומעים ומתים קמים
וחיים ועניים מבשרים טוב ואשרי אשר לא יכשל
בי ויהי כלכת שני התלמידים ויבואו אל יוחנן
ויגידו לו את כל אשר ראו ושמעו ויהי יוחנן
שומע ויקרא אל שנים מתלמידיו ויאמר אליהם
לכו אל ישוע ושאלתם אותו

ותשא כל אחד מהם את משאו ואת כל מי שהיה עמו
ויעלו אל ירושלים, ויעמדו על מקומם. ויבנו את
המזבח על מכונותיו, כי היו מפחדים מפני עמי
הארצות, ויעלו עליו עולות לה' בבוקר ובערב.
ויעשו את חג הסוכות ככתוב, וקרבנות עולה יום
ביומו במספר כמשפט דבר יום ביומו. ואחרי כן
עשו את התמיד לחדשים ולכל מועדי ה' המקודשים
ולכל איש נדבה נדבת ה' מקריבים קרבן לה'.
ביום החדש השביעי החלו להעלות עולות לה'
והיכל ה' לא היה עדיין יסוד. ויתנו כסף לחוצבים
ולחרשים, ומאכל ומשתה ושמן לצידונים ולצוריים
להביא ארזים מן הלבנון אל הים יפו, כפי אשר
נתן להם כורש מלך פרס. ובשנה השנית לבואם
בית האלהים בירושלים החלו בניו של יהושע בן
יוצדק ואחיו הכהנים והלוים ואחיהם הלוים
ואחיהם הלוים ואחיהם ה

ולא יכלו לעמוד לפני בני ישראל כי נפלה אימתם ופחדם עליהם על כל העמים אשר סביבותם עד כי נמסו כל יושבי הארץ מפני בני ישראל ויהי כאשר כלו כל העם אנשי המלחמה למות מקרב הארץ כאשר נשבעו יהוה להם ויוסף יהוה את ידו בם להמם ולהשמידם מעל פני המחנה עד תמם ויהי כאשר תמו כל אנשי המלחמה למות מקרב העם ויהי העם אשר נותר מבני ישראל ויקומו ויעברו את הירדן בחדש הראשון ויחנו בקצה המחנה ויהי בהיות יהושע ביריחו וישא עיניו וירא והנה איש עומד לנגדו וחרבו שלופה בידו וילך יהושע אליו ויאמר לו הלנו אתה אם לצרינו ויאמר לא כי אני שר צבא יהוה עתה באתי ויפל יהושע אל פניו ארצה וישתחו ויאמר אליו מה אדני מדבר אל עבדו ויאמר שר צבא יהוה אל יהושע של נעליך מעל רגליך כי המקום אשר אתה עומד עליו קדש הוא ויעש יהושע כן ויסגר יריחו וכל מלכה גבורי החיל בא אני נתתי בידך את יריחו ואת מלכה גבורי החיל ושבעת ימים תסבו את העיר כל אנשי המלחמה הקיפו את העיר פעם אחת כה תעשה ששת ימים ושבעה כהנים ישאו שבעה שופרות היובלים לפני הארון וביום השביעי תסבו את העיר שבע פעמים והכהנים יתקעו בשופרות ויהי כמשך בקרן היובל כשמעכם את קול השופר יריעו כל העם תרועה גדולה ונפלה חומת העיר תחתיה ועלו העם איש נגדו והחרימו את העיר ואת כל אשר בה מאיש ועד אשה מנער ועד זקן ועד שור וטה ולחד הרגלים ויאמר יהושע אל שני האנשים המרגלים את הארץ באו הבית האשה הזונה והוציאו משם את האשה ואת כל אשר לה כאשר נשבעתם לה וילכו הנערים המרגלים ויבאו את רחב ואת אביה ואת אחיה ואת כל אשר לה ואת כל משפחותיה הוציאו ויניחו אותם מחוץ למחנה ישראל והנערה הוציאה

ליל ליל ליל

ולא יכלו לעמוד לפני בני ישראל כי נפלו בחרבם. ויאמר ה' אל משה עוד נגע אחד אביא על פרעה ועל מצרים אחרי כן ישלח אתכם מזה כשלחו כלה גרש יגרש אתכם מזה. דבר נא באזני העם וישאלו איש מאת רעהו ואשה מאת רעותה כלי כסף וכלי זהב. ויתן ה' את חן העם בעיני מצרים גם האיש משה גדול מאד בארץ מצרים בעיני עבדי פרעה ובעיני העם. ויאמר משה כה אמר ה' כחצות הלילה אני יוצא בתוך מצרים. ומתו כל בכור בארץ מצרים מבכור פרעה הישב על כסאו עד בכור השפחה אשר אחר הרחים וכל בכור בהמה. והיתה צעקה גדולה בכל ארץ מצרים אשר כמוה לא נהיתה ולא תסף עוד. ולכל בני ישראל לא יחרץ כלב לשונו למאיש ועד בהמה למען תדעון אשר יפלה ה' בין מצרים ובין ישראל. וירדו כל עבדיך אלה אלי והשתחוו לי לאמר צא אתה וכל העם אשר ברגליך ואחרי כן אצא ויצא מעם פרעה בחרי אף. ויאמר ה' אל משה לא ישמע אליכם פרעה למען רבות מופתי בארץ מצרים. ומשה ואהרן עשו את כל המופתים האלה לפני פרעה ויחזק ה' את לב פרעה ולא שלח את בני ישראל מארצו. ויאמר ה' אל משה ואל אהרן לאמר. החדש הזה לכם ראש חדשים ראשון הוא לכם לחדשי השנה. דברו אל כל עדת בני ישראל לאמר בעשור לחדש הזה ויקחו להם איש שה לבית אבת שה לבית. ואם ימעט הבית מהיות משה ולקח הוא ושכנו הקרב אל ביתו במכסת נפשות איש לפי אכלו תכסו על השה. שה תמים זכר בן שנה יהיה לכם מן הכבשים ומן העזים תקחו. והיה לכם למשמרת עד ארבעה עשר יום לחדש הזה ושחטו אתו כל קהל עדת ישראל בין הערבים. ולקחו מן הדם ונתנו על שתי המזוזת ועל המשקוף על הבתים אשר יאכלו אתו בהם. ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש ומצות על מרורים יאכלהו. אל תאכלו ממנו נא ובשל מבשל במים כי אם צלי אש ראשו על כרעיו ועל קרבו. ולא תותירו ממנו עד בקר והנותר ממנו עד בקר באש תשרפו. וכה תאכלו אתו מתניכם חגרים נעליכם ברגליכם ומקלכם בידכם ואכלתם אתו בחפזון פסח הוא לה'. ועברתי בארץ מצרים בלילה הזה והכיתי כל בכור בארץ מצרים מאדם ועד בהמה ובכל אלהי מצרים אעשה שפטים אני ה'. והיה הדם לכם לאות על הבתים אשר אתם שם ראיתי את הדם ופסחתי עליכם ולא יהיה בכם נגף למשחית בהכתי בארץ מצרים. והיה היום הזה לכם לזכרון וחגתם אתו חג לה' לדרתיכם חקת עולם תחגהו. שבעת ימים מצות תאכלו אך ביום הראשון תשבתו שאר מבתיכם כי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מישראל מיום הראשון עד יום השביעי. וביום הראשון מקרא קדש ומקרא קדש יהיה לכם כל מלאכה לא יעשה בהם אך אשר יאכל לכל נפש הוא לבדו יעשה לכם. ושמרתם את המצות כי בעצם היום הזה הוצאתי את צבאותיכם מארץ מצרים ושמרתם את היום הזה לדרתיכם חקת עולם. בראשון תאכלו מצות עד יום האחד ועשרים לחדש בערב. שבעת ימים שאר לא ימצא בבתיכם כי כל אכל מחמצת ונכרתה הנפש ההוא מעדת ישראל בגר ובאזרח הארץ. כל מחמצת לא תאכלו בכל מושבתיכם תאכלו מצות. ויקרא משה לכל זקני ישראל ויאמר אליהם משכו וקחו לכם צאן למשפחותיכם ושחטו הפסח. וקחתם אגדת אזוב וטבלתם בדם אשר בסף ונגעתם אל המשקוף ואל שתי המזוזת מן הדם אשר בסף ואתם לא תצאו איש מפתח ביתו עד בקר. ועבר ה' לנגף את מצרים וראה את הדם על המשקוף ועל שתי המזוזת ופסח ה' על הפתח ולא יתן המשחית לבא אל בתיכם לנגף. ושמרתם את הדבר הזה לחק לך ולבניך עד עולם. והיה כי תבאו אל הארץ אשר יתן ה' לכם כאשר דבר ושמרתם את העבדה הזאת. והיה כי יאמרו אליכם בניכם מה העבדה הזאת לכם. ואמרתם זבח פסח הוא לה' אשר פסח על בתי בני ישראל במצרים בנגפו את מצרים ואת בתינו הציל ויקד העם וישתחוו. וילכו ויעשו בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו. ויהי בחצי הלילה ה' הכה כל בכור בארץ מצרים מבכר פרעה הישב על כסאו עד בכור השבי אשר בבית הבור וכל בכור בהמה. ויקם פרעה לילה הוא והל כל עבדיו וכל מצרים ותהי צעקה גדולה במצרים כי אין בית אשר אין שם מת. ויקרא למשה ולאהרן לילה ויאמר קומו צאו מתוך עמי גם אתם גם בני ישראל ולכו עבדו את ה' כדברכם גם צאנכם גם בקרכם קחו כאשר דברתם וברכתם גם אתי. ותחזק מצרים על העם למהר לשלחם מן הארץ כי אמרו כלנו מתים. וישא העם את בצקו טרם יחמץ משארתם צרורת בשמלתם על שכמם. ובני ישראל עשו כדבר משה וישאלו ממצרים כלי כסף וכלי זהב ושמלת. וה' נתן את חן העם בעיני מצרים וישאילום ויניצלו את מצרים. ובני ישראל נסעו מרעמסס סכתה כשש מאות אלף רגלי הגברים לבד מטף. וגם ערב רב עלה אתם וצאן ובקר מקנה כבד מאד. ויאפו את הבצק אשר הוציאו ממצרים עגות מצות כי לא חמץ כי גרשו מצרים ולא יכלו להתמהמה וגם צדה לא עשו להם. ומושב בני ישראל אשר ישבו במצרים שלשים שנה וארבע מאות שנה. ויהי מקץ שלשים שנה וארבע מאות שנה ויהי בעצם היום הזה יצאו כל צבאות ה' מארץ מצרים. ליל שמרים הוא לה' להוציאם מארץ מצרים הוא הלילה הזה לה' שמרים לכל בני ישראל לדרתם. ויאמר ה' אל משה ואהרן זאת חקת הפסח כל בן נכר לא יאכל בו. וכל עבד איש מקנת כסף ומלתה אתו אז יאכל בו. תושב ושכיר לא יאכל בו. בבית אחד יאכל לא תוציא מן הבשר חוצה מן הבית ועצם לא תשברו בו. כל עדת ישראל יעשו אתו. וכי יגור אתך גר ועשה פסח לה' המול לו כל זכר ואז יקרב לעשתו והיה כאזרח הארץ וכל ערל לא יאכל בו. תורה אחת יהיה לאזרח ולגר הגר בתוככם. ויעשו כל בני ישראל כאשר צוה ה' את משה ואהרן כן עשו. ויהי בעצם היום הזה הוציא ה' את בני ישראל מארץ מצרים על צבאותם. ויהי ה' מוציא אתם מארץ מצרים ביום הזה על בני ישראל לדרתם. והיה כי יביאך ה' אל ארץ הכנעני כאשר נשבע לך ולאבתיך ונתנה לך. והעברת כל פטר רחם לה' וכל פטר שגר בהמה אשר יהיה לך הזכרים לה'. וכל פטר חמור תפדה בשה ואם לא תפדה וערפתו וכל בכור אדם בבניך תפדה. והיה כי ישאלך בנך מחר לאמר מה זאת ואמרת אליו בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים מבית עבדים. ויהי כי הקשה פרעה לשלחנו ויהרג ה' כל בכור בארץ מצרים מבכר אדם ועד בכור בהמה על כן אני זובח לה' כל פטר רחם הזכרים וכל בכור בני אפדה. והיה לאות על ידך ולטטפת בין עיניך כי בחזק יד הוציאנו ה' ממצרים. ויהי בשלח פרעה את העם ולא נחם אלהים דרך ארץ פלשתים כי קרוב הוא כי אמר אלהים פן ינחם העם בראתם מלחמה ושבו מצרימה. ויסב אלהים את העם דרך המדבר ים סוף וחמשים עלו בני ישראל מארץ מצרים. ויקח משה את עצמות יוסף עמו כי השבע השביע את בני ישראל לאמר פקד יפקד אלהים אתכם והעלתם את עצמתי מזה אתכם. ויסעו מסכות ויחנו באתם בקצה המדבר. וה' הלך לפניהם יומם בעמוד ענן לנחתם הדרך ולילה בעמוד אש להאיר להם ללכת יומם ולילה. לא ימיש עמוד הענן יומם ועמוד האש לילה לפני העם.

ספר מגלת אסתר

ומרדכי יצא מלפני המלך בלבוש מלכות תכלת וחור וכתר זהב גדול
ותכריך בוץ וארגמן והעיר שושן צהלה ושמחה. ליהודים היתה אורה
ושמחה וששון ויקר. ובכל מדינה ומדינה ובכל עיר ועיר מקום אשר
דבר המלך ודתו מגיע שמחה וששון ליהודים משתה ויום טוב. ורבים
מעמי הארץ מתיהדים כי נפלה פחדת היהודים עליהם. ובשנים הראשונות
לא היו מניחים אותם ליכנס בשערי העיר עד שיכתבו שמותיהם ויקבלו
עליהם מלכות בית דוד. ומרדכי הלך וגדל בבית המלך ועשה חסד עם
כל זרעו ועם כל משפחתו ועם כל בני עירו עד יום מותו. ובכל יום
ויום היה יוצא מלפני המלך בלבושי מלכות ובכתר זהב גדול ובתכריך
בוץ וארגמן והעם כולם עומדים לפניו ומכריזים לפניו הדסים הדסים.
ומרדכי היה יושב בשער המלך ומשמש לפני המלך כל ימי חייו. ובכל
יום ויום היה מחלק צדקה לעניים ומשתה ליתומים ולאלמנות ולכל
מי שהיה צריך לו. ובכל יום ויום היה מבקר חולים ומנחם אבלים
ומלוה לכל מי שהיה צריך ללוות ממנו. ובכל יום ויום היה מתפלל
שחרית ומנחה וערבית בבית הכנסת ובבית המדרש. ובכל יום ויום היה
לומד תורה ומלמד תורה לתלמידים ולבני עירו. ובכל יום ויום היה
עוסק בצרכי ציבור ובצרכי יחיד ובצרכי רבים. ובכל יום ויום היה
מתפלל על עמו ישראל שיגאלם במהרה בימינו. ובכל יום ויום היה
אומר הלל שלם בכל יום ויום. ובכל יום ויום היה אומר תחנון
ומזמור שיר ליום השבת. ובכל יום ויום היה אומר סליחות ווידוי
ותפלת נעילה. ובכל יום ויום היה אומר קדיש וקדושה ובכל יום ויום
היה אומר ברכו ומודים. ובכל יום ויום היה אומר עלינו לשבח.
ובכל יום ויום היה אומר אשרי ובא לציון. ובכל יום ויום היה אומר
שיר של יום. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לתודה. ובכל יום ויום
היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לאסף.
ובכל יום ויום היה אומר מזמור לבני קורח. ובכל יום ויום היה
אומר מזמור לבני מרי. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לשלמה.
ובכל יום ויום היה אומר מזמור למשה. ובכל יום ויום היה אומר
מזמור לאיתן האזרחי. ובכל יום ויום היה אומר מזמור להימן.
ובכל יום ויום היה אומר מזמור לאסף. ובכל יום ויום היה אומר
מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום
היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד.

מגלת אסתר ספר

ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר
מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום
היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד.
ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר
מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום
היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד.
ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר
מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום
היה אומר מזמור לדוד. ובכל יום ויום היה אומר מזמור לדוד.

ליבא מיה אבר מיה ליבא

ומיה ליבא מיה אבר מיה ליבא

ואמרה הבא אליו ויאמר לו מי אתה ואי מזה אתה ואי זה מקום מולדתך ואי זה מקום מגורך ואי זה מקום מושבך ואי זה מקום מנוחתך ואי זה מקום מחסיך ואי זה מקום מעוזך ואי זה מקום מבטחך ואי זה מקום מפלטך ואי זה מקום מקלטך ואי זה מקום מצודתך ואי זה מקום מצודתך ואי זה מקום מצודת

Fulcro ingegno del m.o etc.

Fulcro ingegno del m.o etc.
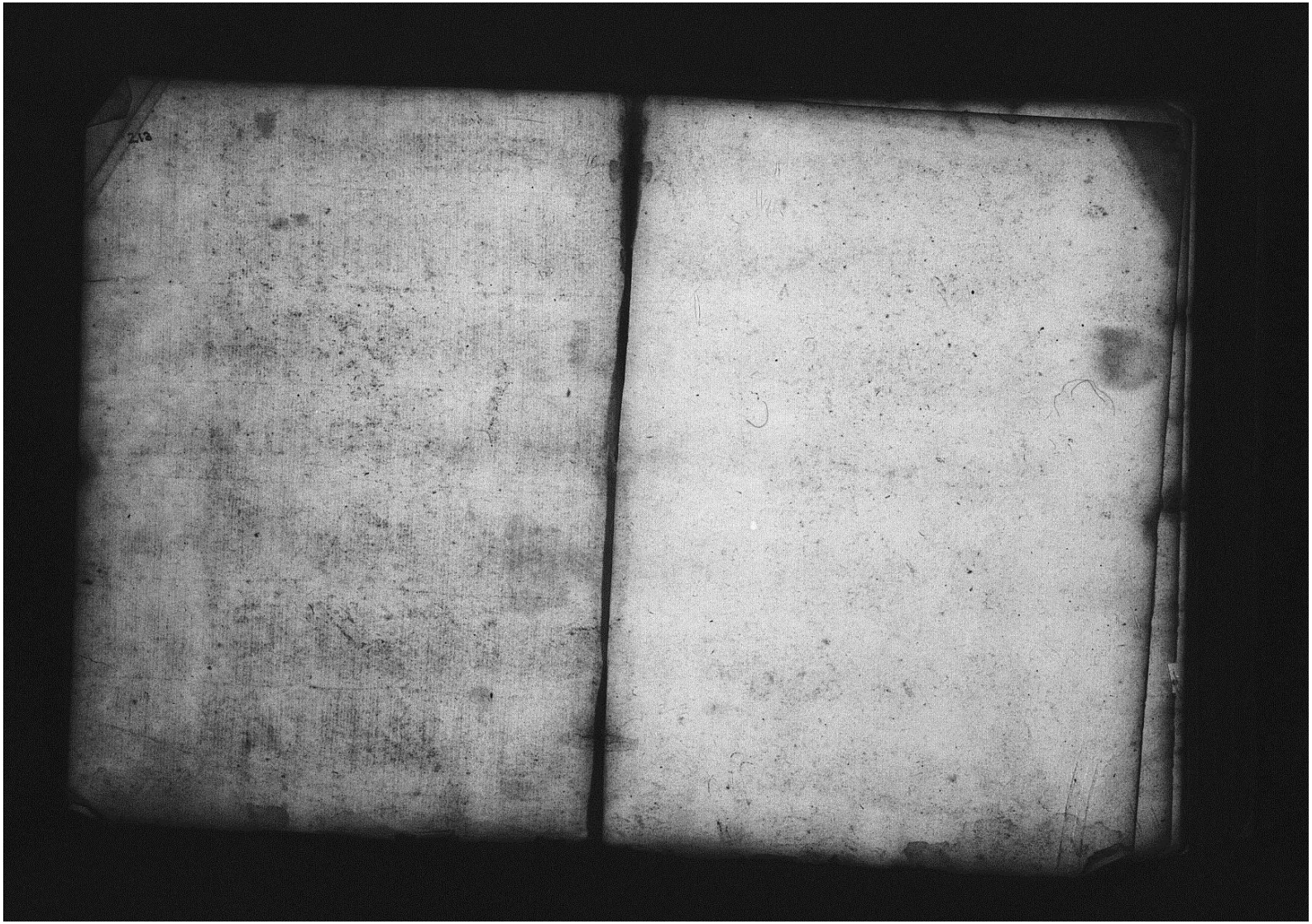
[illegible] [illegible] [illegible] [